

Dr.Sc.-01 PRIJAVA TEME DOKTORSKOG RADA**OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE**

Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:	mr. sc. Gordana Potnar-Matković, prof.		
Nositelj studija:	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet		
Naziv studija:	Doktorski studij književnosti, kulture, izvedbenih umjetnosti i filma		
Matični broj doktoranda/doktorandice:	5940		
Odobranje teme za stjecanje doktorata znanosti: (molimo zacrniti polje):	☒ u okviru doktorskog studija	☐ izvan doktorskog studija	☐ na temelju znanstvenih dostignuća
Ime i prezime majke i/ili oca:	Branko Potnar		
Datum i mjesto rođenja:	15.05.1969., Đakovo, Hrvatska		
Adresa:	Zagrebačka 114, Slavonski Brod, Hrvatska		
Telefon/mobitel:	091/272 19 30		
E-mail:	gordanamatkovic@hi.t-com.hr		

ŽIVOTOPIS DOKTORANDA/DOKTORANDICE

Obrazovanje (kronološki od novijeg k starijem datumu):	1. Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet , <i>Poslijediplomski znanstveni studij književnosti</i> , Poslijediplomski magisterij, Hrvatska
Radno iskustvo (kronološki od novijeg k starijem datumu):	Ak.god.2011./2012. - vanjski suradnik Učiteljskog fakulteta Sveučilišta J.J. Strossmayera u Osijeku; Dislociranog studija u Slavonskome Brodu; nastava iz predmeta <i>Metodičke vježbe (Metodika hrvatskoga jezika I/II)</i> Ak. god. 2009./2010. - vanjski suradnik Učiteljskog fakulteta Sveučilišta J.J. Strossmayera u Osijeku; Dislociranog studija u Slavonskome Brodu; nastava iz predmeta <i>Metodičke vježbe (Metodika hrvatskoga jezika I/II)</i> Ak.god. 2003./2004. - vanjski suradnik na Filozofskom fakultetu Sveučilišta J.J. Strossmayera u Osijeku; nastava seminara iz kolegija : <i>Stara hrvatska književnost, Vinkovci</i> Od 24.1.1994. god. stalno zaposlena u Industrijsko-obrtničkoj školi, Slavonski Brod kao profesor hrvatskoga jezika i književnosti; od 2006.god. - profesor mentor, a od 2011.god. - profesor savjetnik.
Popis radova i aktivnih sudjelovanja na znanstvenim skupovima:	1. Potnar-Matković, Gordana Basne Ivane Brlić-Mažuranić // <i>Međunarodna konferencija Odgoj i umjetnost</i> Zagreb, Hrvatska, 2004 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno) 2. Potnar-Matković, Gordana Dječji likovi u djelima Ivane Brlić-Mažuranić // <i>Znanstveno-stručni skup s međunarodnom suradnjom Djetinjstvo, razvoj i odgoj</i> Zadar, Hrvatska, 2003 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)

	<p>3. Potnar-Matković, Gordana; Krumes-Šimunović, Irena Interpretacija romana Don od Tromeđe Višnje Stahuljak u fragmentarnom nastavnom modelu. // <i>Međunarodnog znanstvenog skupa: Zlatni danci 12 – Život i djelovanje Višnje Stahuljak</i> Osijek, Hrvatska, 2010 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)</p> <p>4. Potnar-Matković, Gordana Ivana Bričić-Mažuranić: Jaša Dalmatin potkralj Gudžerata // <i>Znanstveno-stručni skup Živa baština</i> Zadar, Hrvatska, 2002 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)</p> <p>5. Potnar-Matković, Gordana Jednostavni prozni oblici u nastavi književnosti // <i>Međunarodni stručno-znanstveni skup Dječja književnost u odgoju i obrazovanju</i> Čakovec, Hrvatska, 2006 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)</p> <p>6. Potnar-Matković, Gordana Marjanovićeve umjetnost u percepciji znanstveno-kritičkih prosudbi // <i>Znanstveno-istraživački skup Život i djelo Stjepana Marjanovića</i> Slavonski Brod, Hrvatska, 2002 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)</p> <p>7. Potnar-Matković, Gordana Palunko u svijetu u kojemu je sve moguće; // <i>Međunarodni stručno-znanstveni skup</i> Čakovec, Hrvatska, 2007 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)</p> <p>8. Potnar-Matković, Gordana Prilog interpretaciji svijeta bajke Ivane Bričić-Mažuranić: Regoč // <i>znanstveno-stručni skup s međunarodnom suradnjom Dijete, odgojitelj i učitelj</i> Zadar, Hrvatska, 2004 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)</p> <p>9. Potnar-Matković, Gordana Recepcija života i djela Julija Benešića // <i>Znanstveno-književni skup IV. dani Julija Benešića</i> Ilok, Hrvatska, 2004 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)</p> <p>10. Potnar-Matković, Gordana Uloga srednjoškolske nastave književnosti u formiranju uspješnih učenika suvremene škole // <i>Međunarodni znanstveni skup: Škola bez slabih učenika</i> Pula, Hrvatska, 2004 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)</p>		
NASLOV PREDLOŽENE TEME			
Hrvatski:	<i>Antun Ivanošić u kontekstu hrvatske književnosti 18. stoljeća</i>		
Engleski:	Antun Ivanošić in the context of 18th century Croatian literature		
Naslov na jeziku na kojem će se pisati rad (ako nije na hrvatskom ili engleskom):			
Područje/polje/grana:	Humanističke znanosti / Filologija / Teorija i povijest književnosti		
PREDLOŽENI ILI POTENCIJALNI MENTOR(I) (navesti drugog mentora ako se radi o interdisciplinarnom istraživanju ili ako postoji neki drugi razlog za višestruko mentorstvo)			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-Pošta:
Prvi mentor:	prof.dr.sc. Zlata Šundalić	Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Filozofski fakultet, Hrvatska	zlata.sundalic@gmail.com
Drugi mentor:			
KOMPETENCIJE MENTORA - popis do pet objavljenih relevantnih radova u posljednjih pet godina			
Prvi mentor:			

	<p>1. Zlata Šundalić, Razgovor ugodni naroda slovinskoga i nabožna književnost, u: <i>Fra Andrija Kačić Miošić i kultura njegova doba</i>, Zbornik radova sa znanstvenog skupa Fra Andrija Kačić Miošić i kultura njegova doba, urednica Dunja Fališevac (recenzenti: Nikola Batušić i Mirko Tomasović), Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zagreb, 2007, str. 151.-179.;</p> <p>2. Zlata Šundalić, Smijeh hrvatskih smješnica, u: <i>Krležini dani u Osijeku 2007. – 100. godina Hrvatskoga narodnog kazališta u Osijeku / Povijest, teorija i praksa – hrvatska dramska književnost i kazalište</i>, priredio Branko Hećimović (recenzenti: Nikola Batušić i Pavao Pavličić), Zagreb - Osijek, 2008, str. 287.-310.;</p> <p>3. Zlata Šundalić, Stara slavonska književnost u djelu Šime Ljubića, u: <i>Zbornik o Šimi Ljubiću. Zbornik radova s Međunarodnog znanstvenog skupa</i>, urednik Tihomil Maštrović, Zagreb, 2009, str. 67.-92.;</p> <p>4. Zlata Šundalić i Ivana Pepić, Jedna tema, jedan žanr i dvije književnosti, u: <i>Između dviju domovina. Zbornik Milorada Nikčevića. Povodom sedamdesetogodišnjice života i četrdesetpetogodišnjice znanstvenoga rada</i>, priredili Milica Lukić i Jakov Sabljčić, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Filozofski fakultet Osijek, Osijek, 2011, str. 431.-452.,</p> <p>5. Zlata Šundalić & Ivana Pepić, Nenabožno u funkciji nabožnoga, „Lingua Montenegrina, časopis za jezikoslovna, književna i kulturna pitanja“, Institut za crnogorski jezik i književnost, god. V, sv. 1, br. 9, Podgorica, Crna Gora, 2012, str. 323.-360</p>
Drugi mentor:	
OBRAZLOŽENJE TEME	
Sažetak na hrvatskom jeziku: (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	<p>Proučavajući prigodničarsku poeziju u hrvatskoj književnosti 18. stoljeća odlučila sam istražiti ovu do sada relativno slabo istraženu književnu vrstu ograničavajući se isključivo na korpus prigodničarskih tekstova iz 18. stoljeća pisan hrvatskim jezikom.</p> <p>U svom istraživanju osvrnula bih se na poetike hrvatske književnosti 18. stoljeća i njihove značajke u odnosu na različitu regionalnu pripadnost, a najveću bih pozornost posvetila slavonskoj osamnaestostoljetnoj književnosti kao segmentu nacionalnog književnog korpusa koji ima svoja obilježja i vrijednosti, a koja su dosad nedovoljno poznata ili pak vrlo skomno isticana. Koristila bih se dostignućima već provedenih književnopovijesnih i teorijskih istraživanja za usustavljanje bibliografije prigodnica koju bi potom tipologizirala. Poseban interes usmjerila bih korpusu tekstova Antuna Ivanošića (<i>Sličnorični nadpis groba Zvekanovoga</i>; <i>Opivanje sličnorično groba Jozipa Antuna Čolnića od Čolke</i>; <i>Pjesma od junačtva viteza Peharnika, regementa ogulinskoga obrstara</i>; <i>Pisma od uzetja Turske Gradiške iliti Berbira grada</i>; <i>Pedesetogodišnjemu misniku Ivanu Pavloviću, našičkoga manastira poglavaru</i>; <i>Plač zaručnice, to jest stolne crkve zagrebačke, nad smrtjom svojega zaručnika Josipa Galjufa, biskupa zagrebačkoga</i>; <i>Pobožnomu zdihavanju pedesetoletnoga kanonika zagrebačkoga</i>), slavonskog pisca druge polovice 18. stoljeća, jer je njegovo djelo primjer simbioze različitih poetičkih, tematsko-motivskih i stilskih modela što ću komparativnim pristupom i primjenom analitičko-interpretacijskoga modela pokušati i dokazati.</p>
Sažetak na engleskom jeziku: (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	<p>Antun Ivanošić in the context of 18th century Croatian literature</p> <p>By studying the occasional poetry in the 18th century Croatian literature, I decided to research this, up to now relatively poorly examined literary type, limiting myself exclusively to the body of occasional texts from the 18th century written in Croatian language.</p> <p>In my research, I would take a look at the poetics of the 18th century Croatian literature and its features relative to different regional belonging, and pay most attention to Slavonian 18th century literature as a part of the national literary body that has its characteristics and values, which has not been sufficiently known up to now or has been very modestly put forward. I would use the</p>

achievements of already carried out literary-historical and theoretical research for systematization of occasional poems bibliography, which I would later on typologize. Special interest would be directed to the body of texts of Antun Ivanošić (*Sličnorični nadpis groba Zvekanovoga*; *Opivanje sličnorično groba Jozipa Antuna Čolnića od Čolke*; *Pjesma od junačtvu viteza Peharnika, regementa ogulinskoga obrstara*; *Pisma od uzetja Turske Gradiške iliti Berbira grada*; *Pedesetogodišnjemu misniku Ivanu Pavloviću, našičkoga manastira poglavaru*; *Plač zaručnice, to jest stolne crkve zagrebačke, nad smrtjom svojega zaručnika Josipa Galjufa, biskupa zagrebačkoga*; *Pobožnomu zdihanvanju pedesetoletnoga kanonika zagrebačkoga*), Slavonian author from the second half of the 18th century, because his work is an example of symbiosis of different poetical, topical-motivic and style models, which I will try to prove by means of comparative approach and application of analitical-interpretative model.

Uvod i pregled dosadašnjih istraživanja (preporučeno 7000 znakova s praznim mjestima)

Na temelju istraživanja književne historiografije i hrvatske književnosti 18. stoljeća mogu se primijetiti regionalne, stilske i žanrovske različitosti poetika hrvatske književnosti ovoga doba. Budući da sam književnim i znanstvenim proučavanjem i interesima orijentirana svojoj zavičajnoj, slavonskoj regiji ovim istraživačkim radom najveću bih pozornost posvetila upravo slavonskoj 18-stoljetnoj književnosti kao segmentu nacionalnog književnog korpusa koji ima svoja obilježja i vrijednosti, a koji se nalazi s obzirom na postojeće žanrovske i poetičke modele u prijelaznom razdoblju. Regionalni okvir Slavonije 18. stoljeća uvjetovan je i položajem koji Slavonija zauzima nakon turskih ratova na književnom planu koji je nepovoljan za književnu produkciju. Uz nabožnu pučku književnost namijenjenu vjerskoj pučkoj prosvjeti pojavljuju se i djela svjetovne tematike, a kako je značaj književnog teksta ovoga razdoblja podređen njegovoj funkciji, korisnošću za puk, oslobađa se prostor i za stvaralaštvo prigodničarskog tipa. Nastaju narativna djela u stihovima povodom nekog događaja ili u čast neke osobe, djela koja primjećuju proučavatelji književnosti, ali se njima u svojim radovima vrlo skromno i nesustavno bave. Njihova sažeta i vrlo štura zapažanja prigodničarskih tekstova slavonske regionalne književnosti 18. stoljeća, a unutar toga korpusa i književnog opusa Osječanina Antuna Ivanošića, viđenijeg slavonskog autora ovoga doba poslužiti će kao polazište mojem istraživanju.

Svoj rad temeljit ću, dakle, na već provedenim istraživanjima autora koji su među prvima sustavnije prilazili istraživanju hrvatske osamnaestostoljetne književnosti u cjelini, ali i one u regijama (slavonskoj, dubrovačko-dalmatinskoj, kajkavskoj). Riječ je o književnopovijesnim studijama, raspravama, književnim pregledima i povijestima autora Pavla Josefa Šafarika (*Geschichte der illirischen und kroatischen Literatur*, Prag 1865.), Josipa Forka (*Crtime iz slavonske književnosti u XVIII. stoljeću*. Izvješće o kralj. Velikoj realci i Osieku 18883/84; 1885/86; 1886/87; 18887/88.), Matije Pavića (*Književna slika Slavonije u 18. vijeku*. Glasnik Biskupija bosanske i sriemske, 5, 8, 9, 10. i 11. Djakovo 1889.), Nikole Andrića (*Iz ratničke književnosti hrvatske. Literarna slika XVIII. vijeka*, Zagreb 1902.). Zatim slijede književnopovijesni pregledi i rasprave Branka Vodnika (*Slavonska književnost u XVIII. vijeku*, Zagreb 1907.), Ivana Kovačevića (*Neki prigodni pjesnici hrvatski iz Slavonije pod konac 18. vijeka*, Nastavni vjesnik, br. 23, sv. 5-6, 1915.), Tome Matića (*Prosvjetni i književni rad u Slavoniji prije Preporoda*, Zagreb 1954.) i dr.

Ovi autori, proučavatelji stare književnosti, u svojim radovima različito pristupaju stilskom pluralizmu hrvatske književnosti 18. stoljeća kao i književnom stvaranju Antuna Ivanošića, kojeg su, uglavnom, vrlo visoko ocjenjivali.

U kratkom pregledu sažet ću samo neke od njihovih prosudbi koja djeluju poticajno i jasno opravdavaju pokazani interes za ovoga autora, ali i prigodničarski korpus kojemu pripada.

Uzimajući u obzir Ivanošićevu raznolikost u književnom radu, pojava raznovrsnih procjena i jednako tako brojnih usporedbi sa stvaralaštvom Antuna Kanižlića, Andrije Kačića Miošića ili Pavla Rittera Vitezovića, nije nimalo začudna budući da su to autori čija je djela Ivanošić dobro poznao pa su i njihovi, izravni ili neizravni, utjecaji na njegovo književno stvaralaštvo mogući pa i očekivani.

Upravo takve usporedbe čini Tomo Matić u svojoj studiji *Prosvjetni i književni rad u Slavoniji prije Preporoda* (Zagreb 1945.) kada komentira njegove religiozne stihove u odnosu na Kanižličeve, što u pogledu izrazitog pjesničkog talenta čini i Branko Drechsler Vodnik u svojoj studiji *Slavonska književnost u XVIII. vijeku*, (Zagreb 1907.). O Ivanošićevoj *ratničkoj književnosti*, pri tome mislim na njegove prigodnice ratno-političke tematike koje predstavljaju jedan istaknuti segment tadašnje slavonske književnosti 18.stoljeća, pisali su brojni autori poput Nikole Andrića, Branka Vodnika ili Vladoje Dukata. To je u ono doba bila vrlo popularna književna vrsta u Slavoniji vezana uz austrijsko-turske ratove u kojoj su se okušali brojni autori među kojima je Ivanošić bio najcjenjeniji. Nikola Andrić tako u svojoj studiji *Iz ratničke književnosti hrvatske* Ivanošiću pristupa kao vrsnom slavonskom pjesniku XVIII. stoljeća lijepog i prirodnog

načina pisanja čije su *ratničke pjesme* utemeljene na hrvatskom ratničkom životu i kao takve predstavljaju *krasan primjer narodne pjesme*. Dakle, u svojem književnopovijesnom pregledu Andrić ističe Ivanošićevu vještinu pisanja kojom uspijeva prenijeti autentičan doživljaj hrvatskoga ratovanja. Upravo to je dovoljan razlog zbog kojega je Ivanošić zavrijedio da mu se ime ovije *sjajnim vijencem literarstva, kakvim do sada nije bilo ovijano*. Povezivanje nekih Ivanošićevih pjesama s poetikom narodne pjesme čini i Tomo Matić u već spomenutoj studiji u kojoj njegove ratničke pjesme za ono vrijeme procjenjuje najljepšima te vrste. Književni povjesničar Branko Drechsler Vodnik u svojoj studiji, a potom i u svojoj Povijesti književnosti ističe nedovoljnu iskorištenost Ivanošićevog lirskog osjećaja, a glavne razloge tome nalazi u nepovoljnom vremenu u kojem stvara. Upravo to *nepovoljno vrijeme* za liriku, otvara *povoljno vrijeme* za stihovanu epiku, poveći korpus stihovanih djela različitih vrsta unutar kojega svoje mjesto nalaze i prigodnice. Sama činjenica kako u ovome razdoblju hrvatska prigodničarska književnost pokazuje podosta života i stilske neujednačenosti (o čemu potvrde nalazim u književnopovijesnim djelima već spominjanih autora: Šurmina, Bogdanovića, Vodnika, Georgijevića, Kombola, Frangeša i Novaka) čini mi se dovoljno vrijednim polazištem za nova preispitivanja i istraživanja što ovim radom želim i ostvariti.

Cilj i hipoteze istraživanja (preporučeno 700 znakova s praznim mjestima)

Istraživanje na kojem zasnivam ovaj rad usmjerila sam prigodničarskom korpusu hrvatske književnosti 18. stoljeća pisanom na hrvatskom jeziku. Cilj mi je sastaviti i tipologizirati bibliografiju prigodnica unutar ovoga poetološki pluralističkog razdoblja kojega karakterizira jaki regionalizam, a potom izdvojiti i analizirati (poetički, tematsko-motivski, stilski) prigodničarski korpus slavonske književnosti 18. stoljeća (u usporedbi s onim dubrovačko-dalmatinske i kajkavske regije) i utvrditi mjesto slavonskoga prigodničara Antuna Ivanošića unutar opisanog korpusa. Pokušat ću dokazati tezu o nemogućnosti uklapanja Ivanošićevih djela u samo jednu stilsku formaciju budući da je njegovo književno stvaralaštvo pravi odraz osamnaestostoljetnog stilske pluralizma (ispreplitanje baroknih, prosvjetiteljskih i klasicističkih odrednica) te primjerima ovjeriti/osporiti ocjenu književne historiografije kojom Ivanošića određuje nasljednikom uglednih uzora (Kanižlića, Kačića, Vitezovića, Relkovića).

Materijal, ispitanici, metodologija i plan istraživanja (preporučeno 6500 znakova s praznim mjestima)

U mojem istraživačkom radu, na samom početku, osvrnula bih se na poetike hrvatske književnosti 18. stoljeća i njihove značajke u odnosu na različitu regionalnu pripadnost, a najveću bih pozornost posvetila slavonskoj osamnaestostoljetnoj književnosti kao segmentu nacionalnog književnog korpusa i istraživanju njene posebnosti u odnosu na ostale književne sredine. Tijekom daljnjeg rada, u središte pozornosti postavila bih prigodničarski korpus hrvatske književnosti 18. stoljeća pisan hrvatskim jezikom; njegova moguća tipološka određenja te podjele. Počevši od samog objašnjenja pojma prigodnice koji se u literaturi opisno određuje kao književno djelo - pjesma ispjevana prigodom kakva događaja, odnosno književna vrsta koja nastaje iz korisnih, svrsishodnih potreba taj ću kriterij vrijednovati najznačajnijim u kasnijim pokušajima njihova razvrstavanja. Značajno mi je još i nezaobilazno pitanje povijesnog postanka, življenja i/li preživljavanja ove književne vrste te društveno-političkih okolnosti koji su djelovali više ili manje poticajno na njenu pojavu (u odnosu na staru hrvatsku književnost i njezine stilske formacije). S obzirom na činjenicu da se hrvatska znanost o književnosti već bavila prigodnicama 18. stoljeća što je rezultiralo i nekolicinom književno-povijesnih studija, rasprava i književnih pregleda proučavatelja stare hrvatske književnosti (Pavla Josefa Šafarika, Tome Matića, Matije Pavića, Nikole Andrića, Ivana Kovačevića, Josipa Forka) ipak primjećujem kako još uvijek nedostaje njihova pouzdana bibliografija, kao i motivsko, tematsko i stilsko klasificiranje. Kao polazište za stvaranje bibliografije prigodnica, uz već ranije navedene studije, poslužit će mi izabrane povijesti hrvatske književnosti - iz 19. stoljeća: Ljubićeva (1864./1869.) i Šurminova povijest književnosti (1898.); iz 20. stoljeća: Vodnikova (1913.), Bogdanovića (1932.), Ježićeva (1944.), Kombolova (1961.), Georgijevićeva (1969.), Frangešova (1987.), Novakova povijest književnosti (1999.), iz 21. stoljeća: Jelčićeva povijest književnosti (2004.).

Moj sljedeći korak bio bi sustavno proučavanje i iščitavanje navedenih izvora s ciljem skupljanja građe te stvaranja popisa prigodnica koje bih (uvažavajući princip različitosti regionalne pripadnosti), podijelila na tri kulturno/književne regije: dubrovačko-dalmatinsku, slavonsku i kajkavsku. Ta bi građa tvorila bibliografiju prigodnica na temelju koje bih pokušala izvesti i njihovu moguću tipologiju jer je ovaj pjesnički korpus bogat različitim značajkama i funkcijama pa su moguća i njihova različita tumačenja. U središte interesa stavila bih slavonsku prigodničarsku poeziju 18. stoljeća te unutar kreirane tipologije pokušala pronaći pravo mjesto i za prigodnice Antuna Ivanošića, slavonskog pjesnika 18. stoljeća, dosad vrlo slabo istraženog opusa unutar čijeg vrlo raznolikog pjesništva istaknuto mjesto pripada upravo prigodnicama. Proučavanje i detaljno iščitavanje navedene književne historiografije iskoristila bih i za isticanje načina i vrijednosti s kojima su Ivanošićevoj bibliografiji pristupali pojedini književni teoretičari i povjesničari nalazeći u njegovom književnom opusu više ili manje raznorodnih utjecaja i vrijednosti; nasljedovanje uglednih uzora (A. Kanižlića, A. Kačića Miošića, P. R. Vitezovića, Relkovića). Pritom bih detaljnije pristupila i Ivanošićevoj privatnoj, profesionalnoj i književnoj osobnosti za koju smatram da zaslužuje priliku kojom bi potvrdila svoje vrijednosti izvan dosad utvrđenih.

Primjenom komparativnog pristupa i analitičko-interpretacijskoga modela pokušala bih dokazati Ivanošićevu uklopljenost u postojeće poetičke i žanrovske modele stilski pluralističkog 18. stoljeća (s baroknim, prosvjetiteljskim i klasicističkim obilježjima). Uz interpretacije njegovih djela zasnovanih na motivskoj – tematskoj, stilskoj i leksičkoj strukturi kao i na njihovoj estetskoj i funkcionalnoj razini, izdvojila bih neke opće značajke književnog osamnaestostoljetnog izraza, ali i uočene specifičnosti te ih podvrgnula vrijednovanju unutar književnog korpusa kojemu pripadaju (Slavonija).

Analitičko – interpretacijskim modelom pristupila bih Ivanoševićevim pjesmama u kojima se približava poetici narodne pjesme, a po nekim istraživačima i baroknim, rokoko poetikama, a i Ivanošićem kao šaljivo-satiričnim pjesnikom, piscem stihova koji pripadaju humorističkoj i satiričnoj književnosti, izuzetno rijetkoj za onodobnu slavonsku književnost otvorila bih neka nova pitanja i usporedbe.

Dakle, metodologiju bih istraživanja temeljila na analitičko-interpretacijskom pristupu polazeći od postavljanja općih teorijskih i književnopovijesnih pretpostavki uočenih na prigodničarskom korpusu 18. stoljeća do njihova ovjeravanja na autorovim djelima, tj. mogućnostima njihove primjene na određena djela Antuna Ivanošića. Na interpretacijskoj razini pokušala bih za svako Ivanošićevo djelo utvrditi motivsku, tematsku i stilsku strukturu ne zanemarujući pritom ulogu književno-kulturnog konteksta u kojem su nastajala kao i utjecaja kojima su bila izložena.

Na kraju istraživanja sintetizirala bih rezultate svoga istraživačkoga rada te izvodila zaključke o ovom poetološki pluralističkom razdoblju, o položaju i značenju Ivanošićeve književnosti unutar korpusa prigodničarske književnosti 18. stoljeća u Slavoniji, kao i šire, u odnosu na ostale regije..

Očekivani znanstveni doprinos predloženog istraživanja (preporučeno 500 znakova s praznim mjestima)

Ovim bih istraživanjem pokušala doprinijeti usustavljanju prigodničarskog korpusa hrvatske književnosti 18. stoljeća izradom bibliografije prigodnica koje bi potom klasificirala s obzirom na motivsku, tematsku i stilsku strukturu. Analizom književnog korpusa Antuna Ivanošića unutar prigodničarskog korpusa slavonske književnosti 18. stoljeća ostvarila bih preciznije spoznaje o vrijednostima ovoga književnika, ali i preciznija saznanja o genološkoj osamnaestostoljetnoj slici slavonske književnosti.

Popis citirane literature (maksimalno 30 referenci)

Andrić, Nikola, 1902, *Iz ratničke književnosti Hrvatske. Literarna slika XVIII. vijeka*, Tiskara Antuna Scholza, Zagreb.

Barac, Antun, 1964, *Hrvatska književnost*, Knjiga I, *Književnost ilirizma*, Matica hrvatska, Zagreb.

Dukić, Davor, 2002, *Poetike hrvatske epike 18. stoljeća*, Književni krug, Split.

Fališevac, Dunja, 1991, *Hrvatska epika u doba baroka*, u zborniku: *Hrvatski književni barok*, Zavod za znanost o književnosti, Zagreb.

Fališevac, Dunja, 1997, *Kaliopin vrt. Studije o hrvatskoj epici*, Književni krug, Split.

Forko, Josip, 1994, (prema Izvješću o kralj. velikoj realci u Osieku koncem školske godine 1885/6; drugi dio iz 1886.) *Crtice iz 'slavonske' književnosti 18. stoljeća*, Slavonska naklada Privlačica, Vinkovci.

Frangeš, Ivo, 1987, *Povijest hrvatske književnosti*, Nakladni zavod Matice hrvatske, Cankarjeva založba, Zagreb-Ljubljana.

Franičević, Marin – Švelec, Franjo – Bogišić, Rafo, 1974, *Povijest hrvatske književnosti*, Knjiga 3, *Od renesanse do prosvjetiteljstva*, Liber – Mladost, Zagreb.

Georgijević, Krešimir, 1969, *Hrvatska književnost od 16.-18.st u sjevernoj Hrvatskoj i Bosni*, Matica hrvatska, Zagreb.

Jelčić, Dubravko, 2004, (drugo izdanje/ prošireno prvo izdanje iz 1997.) *Povijest hrvatske književnosti*, Naklada Pavičić, Zagreb.

Ježić, Slavko, 1993, (prema prvom izdanju iz 1944.) *Hrvatska književnost od početka do danas (1100-1941.)*, Grafički zavod Hrvatske, Zagreb.

Kombol, Mihovil, 1961, (prema prvom izdanju iz 1945.) *Povijest hrvatske književnosti do narodnog preporoda*, Matica hrvatska, Zagreb.

Kovačević, Ivan, 1915, *Neki prigodni pjesnici hrvatski iz Slavonije pod konac 18.vijeka*, Nastavni vjesnik br. 23, sv. 5-6, Zagreb.

Kravar, Zoran, 1993, *Nakon godine MDC. Studije o književnom baroku i dodirnim temama*, Matica hrvatska, Ogranak Dubrovnik, Dubrovnik.

Ljubić, Šime, 1864, *Ogledalo književne poviesti jugoslavjanske na podučavanje mladeži*, Knjiga I, Riečki Emidija Mohovića, Tiskarski Kamen, Zavod, Rieka.

Ljubić, Šime, 1896, *Ogledalo književne poviesti jugoslavjanske na podučavanje mladeži*, Knjiga II, Riečki Emidija Mohovića, Tiskarski Kamen, Zavod, Rieka.

Matanović, Julijana, 1995, *Ključevi raja*, u: Hrvatski književni barok i slavonska književnost 18. stoljeća, Meandar, Zagreb.

Matić, Tomo, 1940, *Pjesme Antuna Kanižlića, Antuna Ivanošića i Matije Petra Katančića*, Stari pisci hrvatski, Knjiga XXVI, JAZU, Zagreb.

Matić, Tomo, 1945, *Prosvjetni i književni rad u Slavoniji prije Preporoda*, Knjiga XLI, Djela Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Tiskara C. Albrecht, Zagreb.

Pavličić, Pavao, 1983, *Književna genologija i teorija književnosti*, Liber, Zagreb.

Prosperov Novak, Slobodan, 1999, *Povijest hrvatske književnosti / Od Gundulićeva "Poroda od tmine" do Kačićeva "Razgovora ugodnoga naroda slovinskoga" iz 1756*, III. knjiga, Zagreb.

Sablić-Tomić, Helena - Rem, Goran, 2003, *Slavonski tekst hrvatske književnosti*, Matica hrvatska, Zagreb.

Sršan, Stjepan, 1988, *Pisci međurječja ili Savske Panonije sad zvane Slavonija, popisani 1795. godine (s nastavkom do 1830.)*; prijevod djela/ tekst kao građa bez ispravaka, nadopuna ili intervencija: Jakošić, Josip, *Scriptores interamniae vel Pannoniae Saviae nunc Slavoniae dictae anno 1795 conscripti (cum continuatione anni 1830)*.

Šafařík, Paul Joseph, 1865, *Geschichte der südslawischen Literatur, II- Geschichte der illirischen und kroatischen Literatur*, Prag.

Šrepel, Milivoj, 1899, *Građa za povijest književnosti hrvatske*, Matica hrvatska, Zagreb.

Šurmin, Đuro, 1898, *Povijest književnosti hrvatske i srpske*, Tisak i naklada knjižare Lav. Hartmana, Zagreb.

Vodnik, Branko, 1913, *Povijest hrvatske književnosti*, Knjiga I, *Od humanizma do potkraj XVIII. stoljeća*, Matica hrvatska, Zagreb.

Procjena ukupnih troškova predloženog istraživanja (u kunama)

10.000, 00 kn

Predloženi izvori financiranja istraživanja

Nacionalno financiranje	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Međunarodno financiranje	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	

	Potpis	
Ostale vrste projekata	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Samostalno financiranje	Prema vlastitoj procjeni - 10.000,00 kn	
Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja (navesti samo ako je potrebno)		
Suglasnost mentora i doktoranda s prijavom teme		
Odgovorno izjavljujem da sam suglasan s temom koja se prijavljuje.		
Potpis _____ prof.dr.sc. Zlata Šundalić		
Potpis _____ Gordana Potnar-Matković, prof.		
IZJAVA		
Odgovorno izjavljujem da nisam prijavila/o doktorski rad s istovjetnom temom ni na jednom drugom sveučilištu.		
U Zagrebu, 17.12.2012.		
Potpis _____ Gordana Potnar-Matković, prof.		

DR.SC.-02 OCJENA TEME DOKTORSKOG RADA ¹			
OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE			
Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:		mr. sc. Gordana Potnar-Matković	
Nositelj studija:		Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu	
Naziv studija:		Književnost, izvedbene umjetnosti, film i kultura	
Matični broj doktoranda/doktorandice:		5940	
Naslov predložene teme	<i>Jezik pisanja rada:</i>	Hrvatski	
	<i>Hrvatski</i>	<i>Antun Ivanošić u kontekstu hrvatske književnosti 18. stoljeća</i>	
	<i>Engleski</i>	<i>Antun Ivanošić in the context of 18th century Croatian literature</i>	
Područje/polje/grana (ako se doktorski studij izvodi u grani):		Teorija i povijest književnosti	
MENTOR(I)			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-mail:
Prvi mentor:	red.prof.dr.sc.Zlata Šundalić	Filozofski fakultet Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku, Hrvatska	zлата.sundalic@gmail.com
Drugi mentor:			
Izabrano povjerenstvo za ocjenu teme i predlaganje mentora	Titula, ime i prezime	Ustanova, država:	E-mail:
	1. dr. sc. Milivoj Solar, profesor emeritus	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatska	milivoj.solar@zg.t-com.hr
	2. red. prof. dr. sc. Zlata Šundalić	Filozofski fakultet Sveučilišta J.J. Strossmayera u Osijeku, Hrvatska	zлата.sundalic@gmail.com
	3. izv. prof. dr. sc. Cvijeta Pavlović	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatska	cvijeta.pavlovic@ffzg.hr
	4.		
	5.		
Sjednica nadležnog tijela i točka dnevnog reda u okviru koje je imenovano Povjerenstvo	Sjednica Fakultetskog vijeća održan 25. siječnja 2013; Ad. 75 Dnevnog reda		

¹ Molimo datoteku nazvati: DR.SC.-02 – Prezime Ime doktoranda.doc

Molimo Vas da ispunjeni obrazac DR.SC.-02 pošaljete u elektroničkom i tiskanom obliku, potpisano, u nadležnu referadu.

Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja	
A. Izvješće s javne obrane teme doktorskog rada	
Nije propisano programom studija.	
B. Ocjena teme doktorskog rada <i>(izvorni znanstveni doprinos i ocjena izvedivosti)</i>	
<p>Tema doktorskog rada pristupnice Gordane Potnar-Matković za temeljni predmet svoga bavljenja ima istraživanje prigodničarskog korpusa hrvatske književnosti 18. stoljeća pisan hrvatskim jezikom. Navedeno je razdoblje u hrvatskoj književnosti još uvijek obilježeno snažnim regionalizmom, a kada je riječ o književnosti u Slavoniji, onda se naglašava da je riječ i o prijelaznom razdoblju. Pristupnica će stoga u svom radu, polazeći od osnovnog određenja prigodnice kao kraćeg narativnog teksta u stihu koji nastaje povodom nekog događaja ili u čast neke osobe, istražiti prigodničarski korpus slavonske osamnaestostoljetne književnosti (u smislu bibliografije), tipologizirati ga kao i istražiti njihovu funkcionalnu opterećenost. U odnosu na istraženi i opisani korpus (poetički, tematsko-motivski, stilski) pristupnica će pozornost usmjeriti na istraživanje književnog opusa Osječanina Antuna Ivanošića, i to posebice njegovih prigodnica (<i>Sličnorični nadpis groba Zvekanovoga; Opivanje sličnorično groba Jozipa Antuna Čolnća od Čolke; Pjesma od junačstva viteza Peharnika, regementa ogulinskoga obrstara; Pisma od uzetja Turske Gradiške iliti Berbira grada; Pedesetogodišnjemu misniku Ivanu Pavloviću, našičkoga manastira poglavaru; Plač zaručnice, to jest stolne crkve zagrebačke, nad smrtnom svojega zaručnika Josipa Galjufa, biskupa zagrebačkoga; Pobožnomu zdihavanju pedesetoletnoga kanonika zagrebačkoga</i>). Iako se hrvatska znanost o književnosti već bavila prigodnicama 18. stoljeća (od Josipa Forka, Matije Pavića, Nikole Andrića do Branka Vodnika, Ivana Kovačevića i Tome Matica), još uvijek nedostaje njihova pouzdana bibliografija, kao i motivsko, tematsko i stilsko klasificiranje. Stoga bi rad pristupnice Gordane Potnar-Matković mogao biti vrijedan prilog usustavljanju prigodničarskog korpusa hrvatske književnosti 18. stoljeća, kao i provjeravanje njegove operabilnosti na primjeru književnog stvaralaštva Antuna Ivanošića.</p> <p>Prema nacrtu iznesenom u sinopsisu u ovom bi se doktorskome radu pristupnica Potnar-Matković koristila, prije svega, dostignućima već provedenih fundamentalnih, književnopovijesnih i teorijskih istraživanja u radovima autora koji su sustavnije prilazili istraživanju hrvatske književnosti 18. stoljeća u Slavoniji. Primjenom komparativnog pristupa i analitičko-interpretacijskoga modela pokušala bi pokazati Ivanošićevu uklopljenost u postojeće poetičke i žanrovske modele, kao i moguće posebnosti njegova pisanja.</p> <p>Predložena tema rada Gordane Potnar-Matković <i>Antun Ivanošić u kontekstu hrvatske književnosti 18. stoljeća</i> trebala bi dati preciznije spoznaje o genološkoj slici slavonske osamnaestostoljetne književnosti, a unutar nje i odgovor na pitanje o položaju i značenju Ivanošićeve književnosti u kontekstu prigodničarske književnosti 18. stoljeća u Slavoniji.</p>	
Mišljenje i prijedlog:	
Povjerenstvo je ustvrdilo da pristupnica Gordana Potnar-Matković ispunjava uvjete propisane programom Poslijediplomskoga doktorskog studija književnosti, izvedbenih umjetnosti, filma i kulture te da joj se može odobriti tema doktorske disertacije <i>Antun Ivanošić u kontekstu hrvatske književnosti 18. stoljeća</i> . Za mentora se predlaže dr. sc. Zlata Šundalić, red. prof.	
Prijedlog izmjene ili dorade naslova:	
nema	
Prijedlog za promjenu mentora i/ili imenovanje drugog mentora (upisati titulu, ime, prezime, ustanovu):	
nema	
Planirana obrana doktorskog rada (naznačiti godinu i semestar):	
akad. god. 2013/2014., ljetni semestar	

Izdvojeno mišljenje (samo ako netko od članova Povjerenstva za ocjenu teme i predlaganje mentora ima izdvojeno mišljenje)

Potpis

(ime i prezime člana povjerenstva)

NAPOMENA (po potrebi):

Izabrano Povjerenstvo za ocjenu teme i predlaganje mentora

Titula, ime i prezime, ustanova, država:

Potpis:

1. dr.sc.Milivoj Solar, profesor emeritus
predsjednik povjerenstva

2. red. prof. dr. sc. Zlata Šundalić

3. izv. prof. dr. sc. Cvijeta Pavlović

4.

5.

U Zagrebu, 30. siječnja 2013.

M.P.

Dr.Sc.-01 PRIJAVA TEME DOKTORSKOG RADA

OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE

Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:	Ana Mršić Zdilar, dipl. anglist i talijanist		
Nositelj studija:	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet		
Naziv studija:	Lingvistika		
Matični broj doktoranda/doktorandice:	6556		
Odobranje teme za stjecanje doktorata znanosti: (molimo zacrniti polje):	☒ u okviru doktorskog studija	☐ izvan doktorskog studija	☐ na temelju znanstvenih dostignuća
Ime i prezime majke i/ili oca:	Marija i pok. Slavko Mršić		
Datum i mjesto rođenja:	24.02.1983., Imotski, Hrvatska		
Adresa:	Makarska ulica 1, Split, Hrvatska		
Telefon/mobitel:	0918983720		
E-mail:	amrsic@ffst.hr		

ŽIVOTOPIS DOKTORANDA/DOKTORANDICE

Obrazovanje (kronološki od novijeg k starijem datumu):	1. Sveučilište u Splitu - Filozofski fakultet u Splitu , <i>Engleski jezik i književnost - talijanski jezik i književnost</i> , Dodiplomski, Hrvatska
Radno iskustvo (kronološki od novijeg k starijem datumu):	2007. - danas Sudski tumač za engleski i talijanski jezik 2006. - danas znanstveni novak - asistent Odsjek za engleski jezik i književnost Filozofski fakultet u Splitu
Popis radova i aktivnih sudjelovanja na znanstvenim skupovima:	1. Mršić, Ana. Lisabonski ugovor Europske unije, 2009. (prijevod). 2. Mršić, Ana. O koncepcijama humanitarne intervencije i preventivne samoobrane, 2007. (prijevod). 3. Mršić Zdilar, Ana Uporaba metafore u reklamnom diskursu // <i>Peti međunarodni interdisciplinarni simpozijum</i>

	„Susret kultura“ Novi Sad, Srbija, 2011 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)		
NASLOV PREDLOŽENE TEME			
Hrvatski:	Obilježja retorike Baracka H. Obame i Georgea W. Busha temeljem kritičke analize diskursa		
Engleski:	Features of Barack H. Obama`s and George W. Bush`s rhetoric from the perspective of critical discourse analysis		
Naslov na jeziku na kojem će se pisati rad (ako nije na hrvatskom ili engleskom):			
Područje/polje/grana:	Humanističke znanosti / Filologija / Anglistika		
PREDLOŽENI ILI POTENCIJALNI MENTOR(I) (navesti drugog mentora ako se radi o interdisciplinarnom istraživanju ili ako postoji neki drugi razlog za višestruko mentorstvo)			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-Pošta:
Prvi mentor:	prof.emer. Damir Kalogjera	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, Hrvatska	dkalogj@ffzg.hr
Drugi mentor:	prof.dr.sc. Mirjana Bonačić	Filozofski fakultet Split, Hrvatska	mirjana.bonacic@st.t-com.hr
KOMPETENCIJE MENTORA - popis do pet objavljenih relevantnih radova u posljednjih pet godina			
Prvi mentor:	<ol style="list-style-type: none"> Kalogjera, D. (2010). Planning for Linguistic Identity: A Further Instalment in an Ongoing Debate. U: Koenoenen, M. i Nuorluoto, J. eds. <i>Europe-Evropa, Cross-cultural Dialogues between the West, Russia, and Southeastern Europe</i>. Acta Universitatis Upsaliensis 18, 50-70. Kalogjera, D. (2009). Što i kako s hrvatskim dijalektima. U: Borstner, B. (ur.). <i>Dunja's Festschrift Online</i>. Oddelek za filozofiju, Univerza v Mariboru, http://oddelki.ff.uni-mb.si/filozofija. Kalogjera, D. (2009). Iz diglosijske perspektive. U: Granić, J. (ur.). <i>Jezična politika i jezična stvarnost</i>. Zagreb-Split: HDPL, 551-558. Kalogjera, D. (2008). <i>Rječnik govora grada Korčule (8000 natuknica)</i>. Zagreb: Novi Liber. Kalogjera, D. (2008). Identiteti, standardizirani i nestandardizirani. U: Peti-Stančić, A (ur.). <i>Identitet jezika jezikom izrečen</i>. Zagreb: Srednja Europa, 73-78.		
Drugi mentor:	<ol style="list-style-type: none"> Bonačić, M. (2011). Some reflections on foregrounding in literary discourse. U: Čurković Kalebić, S. & Willems, B. eds. <i>The First Ten Years of English Studies in Split: An Anthology</i>. Split: Faculty of Philosophy in Split, Department of English, 16-39.		

	<p>2. Bonačić, M. (2007). Poetic deviation and cross-cultural cognition. U: Jeffries, L., McIntyre, D. & Bousfield, D. eds. <i>Stylistics and Social Cognition</i>. Amsterdam – New York, NY: Rodopi, 165-179.</p> <p>3. Bonačić, M. (2005). The translator's craft as a cross-cultural discourse, U: Caldas-Coulthard, C. R. & Toolan, M. eds. <i>The Writer's Craft, the Culture's Technology</i>. Amsterdam – New York, NY: Rodopi, 123-137.</p>
OBRAZLOŽENJE TEME	
Sažetak na hrvatskom jeziku: (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	<p>Cilj ovog rada je primjenom kritičke analize diskursa usporediti govore američkih predsjednika Georgea W. Busha i Baracka H. Obame tijekom prvih mandata. Budući da analizirani diskurs ovih dvaju političara pripada ideološki suprotstavljenim političkim opcijama, te samim time predstavlja različite političke interese, primjenom kritičke analize diskursa (KAD) nastojat će se istražiti postoje li stilske, retoričke i ideološke razlike u njihovim diskursnim strategijama. Jezičnom analizom teksta izdvojit će se formalna obilježja teksta, a analizom diskursa nastojat će se utvrditi suodnos tih obilježja i društveno-kulturnog i političkog konteksta, te može li određeni diskurs utjecati na društvene promjene budući da se diskursna praksa odvija u suodnosu govornika koji tekst proizvodi i primatelja koji ga usvaja.</p>
Sažetak na engleskom jeziku: (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	<p>The aim of this thesis is to use critical discourse analysis to compare speeches of two American presidents, George W. Bush and Barack H. Obama during their first term of office. Given the fact that their discourse belongs to ideologically opposed political options, hence representing different political interests, critical discourse analysis (CDA) will attempt to examine whether there are stylistic, rhetorical and ideological differences in their discourse strategies. Linguistic analysis of the text will tend to extract the formal features of the text, and discourse analysis will attempt to determine the interrelation between those features and the socio-cultural and political context, and whether a certain discourse can influence social changes since discourse practice takes place between the speaker who produces the text and the recipient who consumes it.</p>
Uvod i pregled dosadašnjih istraživanja (preporučeno 7000 znakova s praznim mjestima)	
<p>Premda rječničke definicije diskursa naglašavaju njegovu razgovornu stranu (Mills, 1997:2), novije spoznaje o teoriji diskursa u samoj definiciji naglasak stavljaju na uporabni kontekst, a ne na razgovorni element. Foucault (1972:80) trojako definira diskurs kao: a) opću domenu svih iskaza, odnosno izričaja ili tekstova sa značenjem koji imaju učinka u stvarnom svijetu, b) izdvoju skupinu iskaza,</p>	

odnosno skupinu povezanih i koherentnih izričaja koji imaju pokretačku snagu i c) reguliranu praksu koja sadržava određeni broj iskaza s većom usredotočenošću na strukture i pravila koja dovode do iskaza/teksta, nego na sami iskaz/tekst. No, Foucault nipošto ne zagovara jednu i jedinstvenu definiciju diskursa, što upravo otvara prostor za razvoj šireg spektra tumačenja diskursa u kasnijim teorijama. Tako primjerice Jaworski i Coupland (2006:1-3) navode čak deset različitih definicija diskursa koje se mogu sažeti u tri osnovne postavke (Schiffrin, Tannen i Hamilton, 2001:1): diskursom se podrazumijeva (a) sve ono iznad rečenične razine, b) jezična uporaba, te (c) širi spektar društvene prakse koji uključuje i izvanjezična obilježja.

M.A.K. Halliday razvio je veoma utjecajan lingvistički model, sistemsku funkcionalnu lingvistiku, čime je jezik smjestio u društveni kontekst, te tekst promatrao kao uporabnu realizaciju jezika, naglašavajući tri funkcije jezika: ideacijsku, interpersonalnu i tekstnu (1978:128-133, 2003:312-319). Hallidayeva funkcionalna lingvistika poslužila je kao model po kojem se razvila kritička analiza diskursa koja danas predstavlja „veoma važno područje jezičnih istraživanja“ (Fairclough 2001:ix) posebice stoga što je interdisciplinarna, te je u stanju ukazati na potrebu određenih društvenih promjena. Poznata je i kao kritička lingvistika (Fowler, 1986), a njezini zagovaratelji su uglavnom suglasni da kritička analiza diskursa nije jezikoslovna disciplina ili smjer, već „zajednički pogled na bavljenje jezikoslovljem, semiotikom ili analizom diskursa“ (van Dijk, navedeno u Wodak i Meyer, 2009:5), te „istraživački postupak“ (Wodak i Meyer, 2009:8) koji nudi različite poglede na teoriju i analizu diskursa. Razlog tome leži u činjenici da, budući da je interdisciplinarna, ne predstavlja homogeni i zatvoreni pristup – upravo suprotno, njezina heterogenost pruža uvijek nove mogućnosti za istraživanje, ovisno o krajnjem rezultatu koji analitičar želi postići. Kritička analiza diskursa promatra „jezik kao društvenu praksu“ (Fairclough i Wodak, 1997:258) što „implicira dijalektički odnos između određenog diskursnog događaja i situacija, institucija i društvenih struktura koje ga oblikuju: one oblikuju diskursni događaj, no i on oblikuje njih“ (Wodak i Meyer, 2009:5). Diskurs stoga igra veoma važnu ulogu u društvenoj interakciji – on gradi odnose, ali je ujedno i određen tim odnosima. Wodak i Fairclough (van Dijk, 2008:86) saželi su neke od osnovnih postavki kritičke analize diskursa: odnosi moći imaju uporište u diskursu; diskurs ima povijesnu dimenziju; diskurs posjeduje ideološku komponentu; diskurs je oblik društvene djelatnosti; metoda kritičke analize diskursa ukazuje na određene probleme u društvu, ne služi samo za jezičnu analizu. Van Dijk (2008:87) drži da diskurs, kao i općenito jezična komunikacija pripadaju mikro razini društvenog poretka, dok moć i nejednakost pripadaju makro razini društvenog poretka, a uloga je kritičke analize diskursa da razjasni odnos tih dviju razina. Ovaj rad će se oslanjati na Faircloughov model KAD-a kroz tri dimenzije (2010:57-62): tekstnu, koja analizira formalna obilježja teksta, zatim diskursnu, koja analizira odnos proizvodnje teksta i njegova učinka kod primatelja, te naposljetku društvenu-kulturnu, koja analizira odnos diskursne situacije i šireg društvenog konteksta.

Politika je svojevrsna „borba za premoć“ koja se vodi između onih koji moć imaju i onih koji je žele dobiti (Chilton 2004:3) kroz različite

strategije uvjeravanja, te samim time diskurs predstavlja moćno oruđe za političku manipulaciju. Politički govor je spona koja povezuje govornika i njegovu publiku, njegova funkcija je da govorniku osigura podršku biračkog tijela, stoga jezična analiza služi kako bi proniknula u skrivene ideološke poruke određene političke skupine. Dakle, takva analiza treba služiti određenoj svrsi, nipošto ne smije ostati sama sebi cilj. Politika se „izdvaja iz cjeline društvenog sistema interakcije ne samo posebnim funkcijama, sredstvima i metodama djelovanja, već i posebnim jezikom koji, k tome, opterećuje svekoliki komunikacijski prostor globalne zajednice“ (Jantol 1987:207). Taj posebni jezik je ideološki naklonjen ciljanoj publici. Politički diskurs je usmjeren onoj društvenoj grupi unutar koje se ostvaruje ili kojoj je namijenjen (Škiljan 1987:39). Politički diskurs tako pripada mikrorazini analize, te se ne može dovoljno dobro objasniti i tumačiti ukoliko se ne kontekstualizira.

Lakoff (2002:3) drži da konzervativci različito konstruiraju stvarnost od liberala, zbog čega počesto teško razumiju stajališta i nazore one druge strane. Charteris-Black (2011:311) pronalazi razlike u političkim mitovima koje zagovaraju Bush i Obama u svojim govorima posredstvom konceptualnih metafora, te drži da govornik, kako bi uvjerio svoju publiku, mora dokazati kako je u pravu, odnosno mora svom biračkom tijelu prikazati svoj vrijednosni sustav kao ispravan. Goatly (2007:35) smatra da metafore sadrže ideološke implikacije i da se njima najčešće koriste oni koji primjenjuju bilo kakvu vrstu moći.

Hrvatskih radova s područja kritičke analize diskursa je manje, no u posljednjem desetljeću izrađeno je nekoliko magistarskih radova i doktorskih disertacija u kojima se aktualiziralo pitanje proučavanja političkog diskursa pomoću različitih metoda. Provedena je analiza korpusa spontanog govora hrvatskih sabornika kroz funkcionalne stilove hrvatskog književnog jezika (Gazdić-Alerić, 2009), te retorička analiza govora hrvatskih parlamentarnih stranaka (Banković-Mandić, 2005). Zatim se provela analiza korpusa govora predsjednika dviju najjačih hrvatskih stranaka (Sanadera i Milanovića) i korpusa govora tijekom kampanje dvaju kandidata za predsjednika Sjedinjenih Američkih Država 2008. godine, McCaina i Obame (Matić, 2011), i to primjenom teorije govornih činova po Griceu i Austinu.

Cilj i hipoteze istraživanja (preporučeno 700 znakova s praznim mjestima)

Cilj je rada preispitati sljedeće hipoteze, te nastojati pružiti odgovore na njih:

- a) koriste li govornici koji potječu iz različitih ideoloških okruženja različite diskursne strategije;
- b) utječu li na njihovu retoriku ideološka načela koja zagovaraju političke opcije kojima pripadaju;
- c) utječu li društveni kontekst i povijesne prilike na uporabu određene retorike.

Materijal, ispitanici, metodologija i plan istraživanja (preporučeno 6500 znakova s praznim mjestima)

U ovom radu će se unutar teorijskog okvira kritičke analize diskursa istraživati diskursna praksa dvaju američkih predsjednika, Georgea W. Busha (2001. – 2005.) i Baracka H. Obame (2009. –). Nijedna politička retorika ne privlači toliko pažnje na globalnoj razini kao retorika predsjednika najveće svjetske velesile – Sjedinjenih Američkih Država – upravo zbog njihovog iznimnog utjecaja na svjetski

poredak, stoga je njihov javni nastup kada su već izabrani na vlast od iznimne važnosti za shvaćanje njihovih osobnih ideologija u govoru.

Rad će biti podijeljen u dva dijela, teorijski i praktični, koji će se sastojati od sljedećih poglavlja: sažetka na jeziku rada, sažetka na engleskom jeziku, sadržaja, teksta rada koji obuhvaća uvod, razradu i zaključak, popisa dodataka ili priloga (po potrebi), te popisa korištene literature.

Prvi, teorijski dio, će obrađivati temeljne teorijske postavke kritičke analize diskursa kao osnovnog metodološkog okvira ovog rada s posebnim naglaskom na Fairclougha (1995, 1997, 2000, 2001, 2004, 2010), van Dijka (1995^a, 2008) i Wodak (1997, 2000, 2009), kao i kritike navedene analize. Potpoglavlja će uključivati obradu pojmova diskursa, s posebnim naglaskom na politički diskurs, te ideologije i moći kao bitnih stavki u kritičkoj analizi diskursa. Luke (2002:100) drži da KAD uključuje mikroanalizu teksta pomoću različitih jezičnih sredstava i makroanalizu društvenih skupina i odnosa moći na koje tekstovi ukazuju. Međutim, ne postoji univerzalno prihvaćeni popis jezičnih sredstava koja se trebaju analizirati (Wodak i Meyer, 2009:5), već analitičar sam bira metode ovisno o korpusu kojem pristupa i rezultatima koje namjerava postići. Unatoč tome što se može činiti da je ovakva vrsta analize nesustavna, njezina interdisciplinarnost i usmjerenost na određenu društvenu problematiku, a ne samo na jezične osobine, svakako joj idu u prilog u pogledu shvaćanja šireg konteksta određene diskursne situacije.

Drugi dio rada odnosit će se na detaljnu analizu odabranih govora dvaju predsjednika. Odabrani korpus se sastoji od pisanih verzija predsjedničkih govora prikupljenih s internetskih stranica www.americanrhetoric.com i www.presidentialrhetoric.com. Pisane verzije su popraćene audio snimkama koje potvrđuju njihovu autentičnost, zbog čega predstavljaju prikladan korpus za diskursnu i ideološku komparativnu analizu navedenih govornika. Osnovne tematske okosnice koje su razmatrane u korpusu govora podijeljene su u tri kategorije: vanjska politika (poglavito rat u Iraku), gospodarska politika (porezi i recesija), te unutardržavna politika (obrazovanje, zdravstvena i mirovinska reforma). Na navedene govore će se primijeniti kvantitativna i kvalitativna analiza formalnih obilježja i to na nekoliko jezičnih razina: a) sintaktičkoj (uporaba pasivnih i aktivnih konstrukcija, modalnih glagola, poredak riječi, nominalizacija), b) leksičkoj (izbor određenih riječi i njihova učestalost), c) semantičkoj (metonimija, eufemizam, a posebna pažnja će se obratiti na konceptualne metafore), d) pragmatičkoj (deiksa, kohezija i koherencija, diskursne strategije poput pripadnosti određenoj skupini, ublažavanje ili isticanje). Ovom analizom će se nastojati proniknuti u pitanja a) je li diskurs produkt društvenog, povijesnog i političkog konteksta, b) razlikuju li se diskursne strategije govornika koji predstavljaju različite političke i ideološke opcije, c) je li kritička analiza diskursa prikladna u okviru istraživanja političke retorike, d) predstavlja li retorika moćno oruđe u borbi za moć. Kritička analiza

pruža prikladan metodološki okvir u pogledu analize političkog diskursa budući da koristi dobivene rezultate jezične analize kako bi rastumačila ideološke, društvene i političke okolnosti, čime daje cjelovitiji uvid u diskursnu praksu određenog govornika u određenom

povijesnom i kulturnopolitičkom kontekstu.

Analiza će obuhvaćati prve mandate obaju predsjednika, budući da je George W. Bush služio u dva mandata, 2001. – 2005., te 2005. – 2009., a Barack H. Obama trenutno služi svoj drugi mandat koji je započeo 2012. godine. Predsjednik Bush je svojom retorikom izazvao mnoge kontroverze ne samo u američkoj javnosti, već i na globalnoj razini, a posebice nakon 11. rujna 2001., te je zbog toga bio predmetom jezičnih analiza. Predsjednik Obama je uzet za usporedbu stoga što pripada suprotnoj političkoj opciji, te je njegovo imenovanje u mnogim točkama predstavilo presedan u američkoj političkoj povijesti. Vremenski odmak između dva prva mandata ne predstavlja prepreku analizi i usporedbi, upravo stoga što su određeni globalni problemi i dalje prisutni, te je okvir za analizu dodatno pojačan sadržajno bliskim tematskim područjima. Nadalje, nisu pronađene opsežnije usporedne analize diskursa ovih dvaju predsjednika, zbog čega bi ponuđeno istraživanje znatno doprinijelo upoznavanju njihove diskursne prakse. Analiza obuhvaća samo prve predsjedničke mandate kako bi opći uvjeti govora obaju predsjednika bili što sličniji, istovremeno imajući na umu da prvo mandatno razdoblje kod obojice kandidata uključuje i nastojanje za ostvarenjem drugog mandata. Uzet će se u obzir povijesna i politička pozadina dviju oprečnih političkih opcija kojima oni pripadaju, republikanske i demokratske, kao i osnovna načela koja ta dva različita politička programa promiču, kako bi se istražilo utječe li to na njihove retoričke strategije i specifičnost njihovog političkog iskaza.

Očekivani znanstveni doprinos predloženog istraživanja (preporučeno 500 znakova s praznim mjestima)

Znanstveni doprinos predloženog istraživanja sastoji se od razrade specifične metode analize političkog diskursa temeljene na kritičkoj analizi diskursa kojom se nastoje pružiti nove spoznaje o međuodnosu ideološkog konteksta i retoričke realizacije.

Popis citirane literature (maksimalno 30 referenci)

1. Banković-Mandić, I. (2005). *Govor hrvatskih parlamentarnih stranaka*. Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, magistarski rad.
2. Charteris-Black, J. (2011). *Politicians and Rhetoric: The Persuasive Power of Metaphor*. London: Palgrave Macmillan.
3. Chilton, P. (2004). *Analyzing Political Discourse: Theory and Practice*. London: Routledge.
4. Fairclough, N. (1995). *Critical Discourse Analysis: the critical study of language*. London: Longman Group Ltd.
5. Fairclough, Norman (2000). *New Labour, New Language?* London: Routledge.
6. Fairclough, N. (2001). *Language and Power: Language in Social Life*. London: Pearson ESL.
7. Fairclough, N. (2004). *Discourse and Social Change*. Oxford: Blackwell Publishing.
8. Fairclough, N. (2010). *Media Discourse*. London/New York: Bloomsbury Academic.
9. Fairclough, N. i Wodak, R. (1997). Critical discourse analysis. U: van Dijk, T. A. ed. *Discourse Studies: A Multidisciplinary Introduction*. Vol. 2. London: Sage, 258-84.
10. Foucault, M. (1972). *The Archaeology of Knowledge*. London: Tavistock.

11. Fowler, R. (1986). *Linguistic Criticism*. Oxford: Oxford University Press.
12. Gazdić-Alerić, T. (2009). *Stilska obilježja političkog govora*. Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, doktorska disertacija.
13. Goatly, A. (2007). *Washing the Brain: Metaphor and Hidden Ideology*. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company.
14. Halliday, M. A. K. (1978). *Language as Social Semiotic*. London: Edward Arnold.
15. Halliday, M. A. K., (2003). *On Language and Linguistics*, ur. Jonathan Webster. London/New York: Continuum.
16. Jantol, T. (1987). Jezik politike i politička zbilja. U: Vrhovec-Vučemilović, S. (ur.). *Jezik politike: istraživanja i rasprave*. Zagreb: Edicija centra za idejno-teorijski rad GK SKH Zagreb, 207-211.
17. Jaworski, A. i Coupland, N. (2006). *The Discourse Reader*. London/New York: Routledge.
18. Lakoff, G. (2002). *Moral Politics: How Liberals and Conservatives Think*. Chicago/London: The University of Chicago Press.
19. Luke, A. (2002). Beyond Science and Ideological Critique: Developments in Critical Discourse Analysis. U: *Annual Review of Applied Linguistics*. Vol 22. Cambridge University Press, 96-110.
20. Matić, D. (2011). *Govorni činovi u političkom diskursu*. Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, doktorska disertacija.
21. Mills, S. (1997). *Discourse*. London/New York: Routledge.
22. Schiffrin, D., Tannen, D. i Hamilton H. E. (2001). *The Handbook of Discourse Analysis*. Malden, MA: Blackwell Publishers Ltd.
23. Škiljan, D. (1987). Politički iskaz i njegovi primaoci. U: Vrhovec-Vučemilović, S. (ur.). *Jezik politike: istraživanja i rasprave*. Zagreb: Edicija centra za idejno-teorijski rad GK SKH Zagreb, 39-72.
24. Van Dijk, T. A. (1995a). Discourse analysis as ideology analysis. U: Schaffner, C. & Wenden, A. eds. *Language and Pace*. Aldershot: Dartmouth Publishing, 17-33.
25. Van Dijk, T. A. (2008). *Discourse and Power*. Houndsmills: Palgrave Macmillan.
26. Wodak, R. (2000). *Language, Power and Ideology*. London: John Benjamins Publishing.
27. Wodak, R. i Meyer, M. (2009). *Methods of Critical Discourse Analysis*. London: Sage Publication.

Procjena ukupnih troškova predloženog istraživanja (u kunama)

3000

Predloženi izvori financiranja istraživanja

Nacionalno financiranje	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Međunarodno financiranje	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	

	Potpis	
Ostale vrste projekata	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Samostalno financiranje		
Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja (navesti samo ako je potrebno)		
Suglasnost mentora i doktoranda s prijavom teme		
Odgovorno izjavljujem da sam suglasan s temom koja se prijavljuje.		
	Potpis _____ prof.emer. Damir Kalogjera	
	Potpis _____ prof.dr.sc. Mirjana Bonačić	
	Potpis _____ Ana Mršić Zdilar, dipl. anglist i talijanist	
IZJAVA		
Odgovorno izjavljujem da nisam prijavila/o doktorski rad s istovjetnom temom ni na jednom drugom sveučilištu.		
U Zagrebu, 09.01.2013.	Potpis _____ Ana Mršić Zdilar, dipl. anglist i talijanist	

DR.SC.-02 OCJENA TEME DOKTORSKOG RADA ¹			
OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE			
Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:		Ana Mršić Zdilar, dipl. anglist i talijanist	
Nositelj studija:		Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet	
Naziv studija:		Lingvistika	
Matični broj doktoranda/doktorandice:		6556	
Naslov predložene teme	<i>Jezik pisanja rada:</i>	hrvatski	
	<i>Hrvatski</i>	Obilježja retorike Baracka H. Obame i Georga W. Busha temeljem kritičke analize diskursa	
	<i>Engleski</i>	Features of Barack H. Obamas and George W. Bushs rhetorich form the perspective of critical discourse analysis	
Područje/polje/grana (ako se doktorski studij izvodi u grani):		Humanističke znanosti/Filologija/Anglistika	
MENTOR(I)			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-mail:
Prvi mentor:	Prof.emeritus Damir Kalogjera	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, Hrvatska	dkalogj@ffzg.hr
Drugi mentor:	Prof.dr.sc. Mirjana Bonačić	Filozofski fakultet Split, Hrvatska	mirjana.bonacic@st.t-com.hr
Izabrano povjerenstvo za ocjenu teme i predlaganje mentora	Titula, ime i prezime	Ustanova, država:	E-mail:
	1.		
	2.		
	3.		
	4.		
5.			
Sjednica nadležnog tijela i točka dnevnog reda u okviru koje je imenovano Povjerenstvo			
Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja			

¹ Molimo datoteku nazvati: DR.SC.-02 – Prezime Ime doktoranda.doc

Molimo Vas da ispunjeni obrazac DR.SC.-02 pošaljete u elektroničkom i tiskanom obliku, potpisano, u nadležnu referadu.

A. Izvješće s javne obrane teme doktorskog rada

Pristupnica Ana Mršić Zdilar obrazložila je predloženu temu prema stavkama prijavnog obrasca. Odgovarala je na pitanja i dala obrazloženja vezana uz polazišne hipoteze, strukturu korpusa te očekivanog znanstvenog doprinosa rada. Datum 16.1.2013.

B. Ocjena teme doktorskog rada

(izvorni znanstveni doprinos i ocjena izvedivosti)

Predložena disertacija istražiti će tri polazišne hipoteze: koriste li govornici koji potječu iz različitih ideoloških okruženja različite diskursne strategije; utječu li na njihovu retoriku ideološka načela koja zagovaraju političke opcije kojima pripadaju; utječu li društveni kontekst i povijesne prilike na uporabu određene retorike.

Teorijsko polazište predložene disertacije su teorijski radovi u kojima se problematizira definicija pojma diskurs (Mills, 1997.; Foucault, 1972.; Jaworski i Coupland, 2006.; Schiffrin, Tannen i Hamilton, 2001.). Sukladno postavkama Fairclough i Wodak (1997.) kritička analiza diskursa promatra „jezik kao društvenu praksu“ što „implicira dijalektički odnos između određenog diskursnog događaja i situacija, institucija i društvenih struktura koje ga oblikuju“. U društvenoj interakciji odnosi moću uporište imaju upravo u diskursu; diskurs ima povijesnu dimenziju i posjeduje ideološku komponentu budući da je i oblik društvene djelatnosti.

Korpus koji će se analizirati sastoji se od pisanih verzija predsjedničkih govora W. Busha (2001.-2005.) i B. Obame (2009.-2013.) s internetskih stranica www.americanrhetoric.com i www.presidentialrhetoric.com. Pisane su verzije popraćene audio snimkama koje potvrđuju autentičnost. Teme govora obuhvaćaju: vanjsku politiku, gospodarske politiku i unutarnju politiku. Polazište analize je Faircloughov model KAD-a (2010.). Analiza formalnih obilježja korpusa bit će kvantitativna i kvalitativna, a obuhvatiti će sljedeće razine: sintaktičku (uporaba pasivnih i aktivnih konstrukcija, modalnih glagola, red riječi, nominalizacija); leksičku (izbor riječi i učestalost); semantičku (metonimija, eufemizam te osobito konceptualna metafora); pragmatičku (deiksa, kohezija i koherencija, diskursne strategije).

Planirani znanstveni doprinos disertacije „Obilježja retorike Baracka H. Obame i Georga W. Busha temeljem kritičke analize diskursa“ jest razrada specifične metode analize političkog diskursa temeljene na kritičkoj analizi diskursa te nove spoznaje o međuodnosu ideološkog konteksta i retoričke realizacije. Predložena teorijska polazišta, model analize i odabir korpusa osiguravaju izvedivost planiranog istraživanja.

2

Mišljenje i prijedlog:

Stručno povjerenstvo smatra da je pristupnica Ana Mršić Zdilar uspješno obrazložila temu predložene disertacije „Obilježja retorike Baracka H. Obame i Georga W. Busha temeljem kritičke analize diskursa“. Isto tako smatramo da je dobro strukturirala rad i smisleno povezala teorijska polazišta, metode analize i korpus čime je osigurana izvedivost planiranog istraživanja te znanstveni doprinos ovoga rada.

Prijedlog izmjene ili dorade naslova:

Prijedlog za promjenu mentora i/ili imenovanje drugog mentora *(upisati titulu, ime, prezime, ustanovu):*

Planirana obrana doktorskog rada *(naznačiti godinu i semestar):*

Ljetni semestar 2013./2014.

Izdvojeno mišljenje *(samo ako netko od članova Povjerenstva za ocjenu teme i predlaganje mentora ima izdvojeno mišljenje)*

Potpis

(ime i prezime člana povjerenstva)

NAPOMENA (po potrebi):

Izabrano Povjerenstvo za ocjenu teme i predlaganje mentora	Titula, ime i prezime, ustanova, država:	Potpis:
	1.(predsjednik Povjerenstva) Dr.sc. Zrinjka Glovacki-Bernardi, red.prof.	
	2. Dr.sc. Mislava Bertoša, doc.	
	3. Dr.sc. Damir Kalogjera, prof. emeritus	
	4.	
	5.	

U Zagrebu, 28.1.2013.

M.P.

Dr.Sc.-01 PRIJAVA TEME DOKTORSKOG RADA

OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE

Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:	Andrea Rogošić, dipl. anglist i talijanist		
Nositelj studija:	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet		
Naziv studija:	Lingvistika		
Matični broj doktoranda/doktorandice:	6488		
Odobranje teme za stjecanje doktorata znanosti: (molimo zacrniti polje):	☒ u okviru doktorskog studija	☐ izvan doktorskog studija	☐ na temelju znanstvenih dostignuća
Ime i prezime majke i/ili oca:	Anka Rogošić i pok. Andrija Rogošić		
Datum i mjesto rođenja:	26.09.1982., Split, Hrvatska		
Adresa:	Trščanska 41, Split, Hrvatska		
Telefon/mobitel:	021 382 072; 098 910 3921		
E-mail:	arogosic@ffst.hr		

ŽIVOTOPIS DOKTORANDA/DOKTORANDICE

Obrazovanje (kronološki od novijeg k starijem datumu):	1. Sveučilište u Splitu - Filozofski fakultet u Splitu , <i>Engleski jezik i književnost i talijanski jezik i književnost</i> , Dodiplomski, Hrvatska
Radno iskustvo (kronološki od novijeg k starijem datumu):	- od studenog 2009. do danas zaposlena kao znanstveni novak - asistent na Odsjeku za talijanski jezik i književnost Filozofskog fakulteta u Splitu

Popis radova i aktivnih sudjelovanja na znanstvenim skupovima:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rogošić, Andrea; Luketin Alfirević, Antonia. O imenima jedrenjaka u Dalmaciji u 19. stoljeću. // Zbornik radova Filozofskog fakulteta u Splitu. IV (2011) , 4; 95-109 (članak, znanstveni). 2. Rogošić, Andrea; Luketin Alfirević, Antonia (Izvan)jezične informacije u frazemima s kulinarskim elementima u talijanskom i hrvatskom jeziku // <i>XXVI. međunarodni znanstveni skup HDPL-a: Jezik kao informacija</i> Zagreb, Hrvatska, 2012 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno) 3. Rogošić, Andrea; Luketin Alfirević, Antonia Aloglotski elementi u krematonimiji šireg splitskog područja // <i>XXV. međunarodni znanstveni skup HDPL-a: Aktualna istraživanja u primijenjenoj lingvistici</i> Osijek, Hrvatska, 2011 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno) 4. Rogošić, Andrea; Luketin Alfirević, Antonia Elementi di origine italiana nei crematonimi della città di Spalato // <i>V Congresso Internazionale della Cultura Adriatica</i> Split, Hrvatska, 2010 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)		
NASLOV PREDLOŽENE TEME			
Hrvatski:	Antroponimija Splita u 19. stoljeću		
Engleski:	Anthroponymy of the City of Split in the 19 th Century		
Naslov na jeziku na kojem će se pisati rad (ako nije na hrvatskom ili engleskom):			
Područje/polje/grana:	Humanističke znanosti / Filologija / Opće jezikoslovlje (lingvistika)		
PREDLOŽENI ILI POTENCIJALNI MENTOR(I) (navesti drugog mentora ako se radi o interdisciplinarnom istraživanju ili ako postoji neki drugi razlog za višestruko mentorstvo)			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-Pošta:
Prvi mentor:	prof.dr.sc. Marina Marasović-Alujević	Filozofski fakultet Sveučilišta u Splitu, Hrvatska	mmarasov@ffst.hr
Drugi mentor:			
KOMPETENCIJE MENTORA - popis do pet objavljenih relevantnih radova u posljednjih pet godina			

Prvi mentor:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Marasović-Alujević, M. (2012). Imena Splitskana od postanka grada do kraja XVIII. stoljeća. Split: Filozofski fakultet. 2. Marasović-Alujević, M. (2011). Toponimi d'origine romanza sulle isole appartenenti alle acque di Spalato. Rivista italiana di onomastica, RION, vol. XVII, br. 1, str. 55-66. 3. Marasović-Alujević, M. (2010). Tragovima Skokovih istraživanja - prilog etimologiji nesonima šireg splitskog akvatorija. Folia onomastica Croatica, 19, str. 163-173. 4. Marasović-Alujević, M. (2010). Lo sviluppo dei cognomi sull'esempio della Spalato medievale. U: Atti del XXII Congresso Internazionale di Scienze Onomastiche (ur. Arcamone, G., De Camilli, M., Porecelli, B., Rossebastiano, A. Pisa: Edizioni ETS, str. 237-243. 5. Marasović-Alujević, M. (2009). Splitska prezimena etnonimskog podrijetla s talijansko-hrvatskim jezičnim odlikama. Folia onomastica Croatica, 17, str. 19-35.
Drugi mentor:	
OBRAZLOŽENJE TEME	
Sažetak na hrvatskom jeziku: (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	Ovaj rad bavi se analizom i opisom antroponimije Splita u 19. stoljeću na temelju korpusa prikupljenog iz arhivske građe, prvenstveno iz matičnih knjiga. U uvodnom dijelu daje se osvrt na dosadašnja onomastička istraživanja splitskog područja te prikaz društveno-povijesnog i jezičnog konteksta razdoblja 19. stoljeća u Splitu. Potom slijedi klasifikacija i analiza antroponimijske građe na svim jezičnim razinama s posebnim osvrtom na hrvatsko-talijanske jezične dodire izražene kako u općem leksiku splitskog narječja, tako i u njegovom antroponimikonu. Nadalje, budući da se imenu pristupa kao sociolingvističkom znaku, prate se i različiti izvanjezični čimbenici koji potencijalno utječu na izbor, distribuciju i frekventnost određenog imena u određenom vremenskom razdoblju. Drugim riječima, ovim istraživanjem želi se potvrditi da antroponimi osim što odražavaju s jedne strane obilježja jezika, odražavaju također i obilježja konkretnog društveno-povijesnog konteksta.
Sažetak na engleskom jeziku: (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	This thesis deals with the analysis and description of the anthroponymy of the city of Split in the 19 th century on the basis of the corpus excerpted from archival registers. A brief account of the existing works related to the onomastics of the Split area is given in the introductory part along with the socio-historical and linguistic framework of the 19 th century Split. The collected corpus is classified on all linguistic levels with special regard to language contacts between Croatian and Italian which is prominent both in the vocabulary of the Split dialect as well as in its anthroponymy. Since name is defined as a sociolinguistic sign, extralinguistic factors which can potentially influence the choice, distribution and frequency of a certain name are also considered. In other words, the aim of this research is to confirm that anthroponyms reflect various aspects of a certain language as well as the aspects of a given socio-historical context.
Uvod i pregled dosadašnjih istraživanja (preporučeno 7000 znakova s praznim mjestima)	
<p>Imena su, kao svjedoci pojedine kulture i kao nepogrešivi odrazi vremena i prostora u kojem su nastali, često predmetom istraživanja različitih znanstvenih disciplina. Međutim, ime je prije svega jezični entitet, leksička potkategorija s posebnim statusom, funkcijom i metodološkom obradom (Šimunović 2009: 80). Drugim riječima, uz to što su imena odraz povijesne i društvene zbilje, odraz su prije svega jezičnih prilika koje su im odredile formu (Šimunović 1986: 167). Iz toga logično proizlazi da se onomastika, kao znanost koja se bavi proučavanjem imena, nalazi na raskrižju mnogih znanstvenih disciplina, ali je po naravi predmeta svog istraživanja priklonjena filologiji (Šimunović, 2009: 24).</p> <p>Unatoč tome, u dosadašnjim je istraživanjima antroponimijska građa splitskog područja najčešće bila obrađivana isključivo s povijesnog aspekta, često s ciljem rekonstrukcije rodoslovlja starih splitskih obitelji odnosno splitskog plemstva, kao, primjerice, u radovima M. N. Kuzmanića <i>Splitski plemići, prezime i etnos, Splitskani – obitelji i prezimena</i>. Jednako tako, popisi splitskih antroponima koje nalazimo u</p>	

radovima N. Bajić Žarko i N. Bezić-Božanić predstavljaju isključivo sredstvo rasvjetljavanja demografskog i klasnog sastava splitskog pučanstva u pojedinim povijesnim razdobljima. S lingvističkog aspekta splitskim antroponimima bavio se Radovan Vidović (1965) pišući o postanku i značenju splitskih nadimaka, međutim, konkretno antroponomastičko istraživanje splitskog područja nalazimo tek u disertaciji M. Marasović-Alujević *Antroponimija srednjovjekovnog Splita* koja sadrži jezičnu analizu opsežnog kataloga srednjovjekovnih antroponima prikupljenih iz različite literature, kao i u monografiji iste autorice iz 2003. godine o hagioformnim imenima u srednjovjekovnom Splitu i okolici. Općenito se može reći da su antroponomastička istraživanja učestalo bila usmjerena upravo na razdoblje srednjeg vijeka, prvenstveno iz razloga što se tada bilježi razvoj sustava nominacije odnosno začetak imensko-prezimenske formule, ali i zato što su izvori s iscrpnim popisima antroponima za to razdoblje lakše dostupni (Caffarelli 1996: xiii).

Surađujući na znanstvenom projektu *Romanizmi u onomastici grada Splita*, radila sam na prikupljanju korpusa splitske antroponimije iz vremena mletačke uprave, rezultat čega je monografija M. Marasović-Alujević *Imena Splitskana od postanka grada do kraja XVIII. stoljeća* koja donosi pregled splitske antroponimije od kasnog srednjeg vijeka do kraja mletačke uprave. Potaknuta radom na tom projektu, ovom istraživanju odredila sam vremenski okvir od pada mletačke uprave do početka dvadesetog stoljeća. S obzirom na to da antroponimijska građa devetnaestog stoljeća nije do sada bila sustavno prikupljena ni obrađivana, ovo istraživanje zaokružuje proučavanje povijesne antroponimije Splita, dok bi prikupljanje i proučavanje antroponimije posljednjeg stoljeća, razdoblja nagle urbanizacije i demografske eksplozije, zahtijevalo zasebno opsežno istraživanje.

Kako navodi Šimunović (2009: 82), onomastička su istraživanja u prvoj polovici dvadesetog stoljeća općenito imala tendenciju zahvaćati golemo vremenska razdoblja i preširoka područja bez sustavne analize pa su nastajale mnoge parcijalne onomastičke obrade, izrazito etimološki orijentirane. Bjelanović (1988: 10) također ističe kako bi se antroponimijsko istraživanje trebalo provoditi na jednoj sinkronijskoj razini kako bi se građa mogla adekvatno i cjelovito obraditi i opisati. Iz tog je razloga ovo istraživanje ograničeno na razdoblje od jednog stoljeća s namjerom da se uz reprezentativan korpus ekscerpiran prvenstveno iz arhivske građe, sustavno i detaljno analizira taj presjek splitske antroponimije te kroz socionomastičku analizu korpusa prikažu jezične i izvanjezične specifičnosti i dinamike, ne zanemarujući pritom važnost konfrontiranja prikupljene građe s prethodnim sinkronijskim razinama (Čulić 1996: 52).

Antroponimi predstavljaju dinamičnu onomastičku kategoriju koja se neprestano mijenja u vremenu pod utjecajem različitih društvenih i povijesnih okolnosti. Stoga se može reći da je antroponimija svakog pojedinog presjeka na vremenskoj okomici određena konkretnim prilikama u kojima je nastala. Devetnaesto stoljeće, uz razdoblje mletačke uprave, predstavlja jedno od prijelomnih razdoblja u razvoju, divergenciji i prožimanju antroponimijskih sustava (Čulić 1996: 11). Tijekom devetnaestog stoljeća izmjenjivale su se u Splitu dvije austrijske uprave (1797.- 1805., 1814.-1918.) te kratko razdoblje francuske uprave (1806.-1809.), a uslijed rigorozne austrijske administracijske politike arhivska je građa iz ovog razdoblja izuzetno bogata i predstavlja vrijedan izvor za različita istraživanja, pa tako i ona onomastička. Također, s obzirom na to da je, nakon četiri stoljeća mletačke uprave u Splitu, tijekom gotovo čitavog 19. stoljeća, talijanski i dalje ostao službenim jezikom, svi arhivski izvori pisani su na talijanskom jeziku. Višestoljetna diglosija, migracije s apeninskog poluotoka odnosno neprestano etničko miješanje ostavili su svoj pečat, kako u lokalnom narječju, tako i u sustavu vlastitih imena, počevši od fonoloških, preko morfoloških pa sve do leksičko-semantičkih struktura, (Šimunović 2009: 148; Čulić 1996: 123; Bjelanović, Marasović-Alujević 2008) a što će, između ostalog, biti predmetom analize u okviru ovog istraživanja.

Pristup tvorbno-motivacijskoj analizi i klasifikaciji prikupljenog korpusa osobnih imena, prezimena i nadimaka biti će temeljen u prvom redu na predlošcima koje nalazimo u radovima Petra Šimunovića (2006, 2009), Živka Bjelanovića (1988, 2007) i Anđele Frančić (1994, 2002), a svojim pristupom statističkoj obradi i socionomastičkoj klasifikaciji antroponimijskog korpusa metodološki oslonac predstavljat će također i talijanski autori Enzo Caffarelli (1996) i Emidio de Felice (1982).

Cilj i hipoteze istraživanja (preporučeno 700 znakova s praznim mjestima)

Cilj ovog rada je istražiti frekventnost, međuodnos, socijalnu uvjetovanost i obilježenost osobnih imena koja su se nadijevala u ovom povijesnom razdoblju te analizirati tvorbene osobitosti i etiologiju prezimena i nadimaka te nominacija splitskih nahoda. Budući da imenu pristupamo kao sociolingvističkom znaku koji pretpostavlja interdisciplinarna istraživanja, kroz navedenu analizu želimo potvrditi hipoteze da antroponimi odražavaju s jedne strane obilježja jezika odnosno lokalnog narječja, a s druge strane odražavaju i obilježja društveno-povijesnog konteksta u okviru kojeg su nastajali, razvijali se ili nestajali.

Materijal, ispitanici, metodologija i plan istraživanja (preporučeno 6500 znakova s praznim mjestima)

U uvodnom dijelu rada kroz temeljne teorijske koncepte bit će pojašnjen cilj i pristup ovom istraživanju, iznijet će se pregled dosadašnjih istraživanja vezanih za splitsku onomastiku te će se prikazati društveno-povijesni i jezični kontekst razdoblja devetnaestog stoljeća na području Splita. Korpus antroponima bit će ekscerpiran prvenstveno iz izvora Državnog arhiva u Splitu, točnije matičnih knjiga rođenih, vjenčanih i umrlih. Uz matice, kao izvor podataka služiti će i popisi stanovništva te druga relevantna arhivska građa odnosno antroponimijski podaci vezani za ranija razdoblja koji će služiti u komparativne svrhe.

Ekscerpirani antroponimi klasificirat će se na imena prve determinacije (osobna), druge determinacije (prezimana) i treće determinacije (nadimci; obiteljski i osobni) te analizirati na fonološkoj, morfološkoj te leksičkoj razini. S obzirom na to da su svi službeni dokumenti iz devetnaestog stoljeća pisani na talijanskom jeziku, zbog različitih uzusa fonoloških prilagodbi ponekad je otežana rekonstrukcija stvarnog oblika imena, posebice prezimana, stoga će se na fonološkoj odnosno grafemskoj razini analizirati i opisati adaptacije hrvatskog fonološkog sustava talijanskoj grafiji. Na morfološkom planu opisać će se derivacijski, hibridni i kreativni tvorbeni procesi, a napose će se razraditi i etiološka klasifikacija prezimana i nadimaka. Antroponimi će također biti klasificirani prema podrijetlu na aloglotske i idioglotske pri čemu će se posebna pažnja obratiti na antroponime talijanskog podrijetla zbog stoljetnih hrvatsko-talijanskih etno-jezičnih prožimanja na ovim prostorima koji su bili posebno intenzivni za vrijeme četiri stoljeća mletačke vladavine, a nastavili su se i tijekom devetnaestog stoljeća.

Nadalje, na temelju arhivske građe pokušat će se doći do podataka o socijalnom statusu pojedinih obitelji kao čimbeniku koji eventualno može utjecati na izbor osobnog imena, a time i na varijabilnost njegove distribucije u različitim društvenim slojevima. Frekventnost pojedinog osobnog imena pratit će se i kronološki te će se statistički prikazati i opisati potencijalne promjene na tom planu, kako u okviru devetnaestog stoljeća tako i odnosu na antroponimijsku građu iz prethodnih stoljeća.

Kao zasebna i nadasve specifična antroponimijska kategorija bit će opisane nominacije splitskih nahoda u razdoblju devetnaestog stoljeća budući da je u Splitu u devetnaestom stoljeću postojalo nahodište, osnovano još 1704. godine. Izmišljena prezimana nadijevana nahodima bila su kreirana od strane lokalnih svećenika postajući na taj način sredstvo obilježavanja i marginaliziranja napuštene djece. Takve nominacije najčešće se nisu uklapale u antroponimijsku tradiciju, stoga će se analizom na morfološkoj razini utvrditi njihove tvorbene osobitosti odnosno njihova etiologija.

U konačnici, analiza prikupljene antroponimijske građe ima svrhu ukazati na to da antroponimi odražavaju različite izvanjezične odnosno socio-kulturološke komponente, a to se iznad svega odnosi na kategoriju nadimaka kao najkreativniju i najplodniju antroponimijsku kategoriju u kojoj se vrlo često jasno očituje veza s kulturnim i društvenim kontekstom. Također, s obzirom na to da je veliki broj nadimaka nastajao neprestanom transonimizacijom apelativa, kod nadimaka često postoji jasna veza između plana izraza i plana značenja. Kao takva, kategorija nadimaka izrazito je bliska općem leksiku pa će analiza njihove morfološke i leksičke strukture ukazati na vrlo izražen dijalektalni biljeg odnosno prisutnost velikog broja leksema talijanskog podrijetla.

Očekivani znanstveni doprinos predloženog istraživanja (preporučeno 500 znakova s praznim mjestima)

Antroponimija Splita devetnaestog stoljeća nije do sada bila sustavno prikupljana ni obrađivana pa u tom smislu ovaj rad upotpunjuje dosadašnja istraživanja splitske, a time i hrvatske povijesne antroponimije. Također, korpus ekscerpirane arhivske građe može poslužiti kao referentna točka za buduća onomastička i ina istraživanja.

Popis citirane literature (maksimalno 30 referenci)

1. Bertoša, M. (2005). Djeca iz obrtaljke. Nametnuto ime i izgubljeni identitet. (Imena i prezimana nahoda u XIX. stoljeću). Zagreb: Profil.
2. Bjelanović, Ž. (1988). Antroponimija Bukovice. Split: Književni krug.
3. Bjelanović, Ž. (2007). Onomastičke teme. Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada.
4. Bjelanović, Ž., Marasović-Alujević, M. (2009). Splitska prezimana etnonimskog podrijetla s talijansko-hrvatskim jezičnim odlikama. Folia Onomastica, 17, str. 19-35.
5. Caffarelli, E. (1996). L'onomastica personale nella città di Roma dalla fine del secolo XIX ad oggi. Tübingen: Max Niemeyer Verlag.

6. Čilaš Šimpraga, A. (2006). Obiteljski nadimci u Promini. *Folia onomastica Croatica*, 15, Zagreb, 39–69.
7. Čulić, G. (1996). *Antroponimija Boke Kotorske*. Cetinje: Cicero.
8. Čulić, G. (2009). *Ime – znak života*. Kotor: Pomorski muzej Crne Gore.
9. De Felice, E. (1982). *I nomi degli italiani: informazioni onomastiche e linguistiche socioculturali e religiose*. Venezia: Marsilio.
10. Frančić, A. (1994). Međimurski obiteljski nadimci. *Rasprave Zavoda za hrvatski jezik*, 20, str. 31-65.
11. Frančić, A. (2002). *Međimurska prezimena*. Zagreb: Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje.
12. Kuzmanić, M. N. (2009). *Splićani: obitelji i prezimena*. Split: Magistra.
13. Marasović-Alujević, M. (2003). *Hagioforna imena u srednjovjekovnom Splitu i okolici*. Split: Književni krug.
14. Marasović-Alujević, M. (2009). Romanizzazione dei cognomi slavi nella Spalato rinascimentale. U: *Atti del XVII Congresso A.I.P.I. Vol. I: Linguistica e didattica*. Str. 197-204.
15. Marasović-Alujević, M. (2012). *Imena Splićana od postanka grada do kraja XVIII. stoljeća*. (u tisku)
16. Marcato, C. (2009). *Nomi di persona, nomi di luogo*. Bologna: Il Mulino.
17. Maretić, T. (1886). O narodnim imenima i prezimenima u Hrvata i Srba. U: *Radovi JAZU* 81, str. 81-146; 82, str. 69-154.
18. Muljačić, Ž. (1963). *Osobna imena u Dubrovniku (1800-1900)*. *Filologija*, 4, str. 111-128.
19. Novak, G. (1978). *Povijest Splita I, II, III, IV*. Split: Čakavski sabor.
20. Putanec, V. (1957). *Prezimena s dočetakom na -eo u hrvatskoj antroponimiji*. U: *Rad Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. Odjel za filologiju*, knj.10, str. 287-361.
21. Putanec, V. (1976). *Esej o jezičnom znaku i onomastici te o antroponimiji u Hrvatskoj, predgovor Leksiku prezimena SR Hrvatske*. Zagreb: Nakladni zavod Matice hrvatske, str. V-XIV.
22. Putzu, I. (2000). *Il soprannome. Per uno studio multidisciplinare della nominazione*. Cagliari: C.U.E.C.
23. Smodlaka, J. (1945). *Nešto o splitskim prezimenima i o još nekima*. Split: Novo doba.
24. Sočanac, L. (2004). *Hrvatsko-talijanski jezični dodiri*. Zagreb: Nakladni zavod Globus.
25. Šimunović, P. (1986). *Istočnojadranska toponimija*. Split: Logos.
26. Šimunović, P. (2006). *Hrvatska prezimena*. Zagreb: Golden marketing – Tehnička knjiga.
27. Šimunović, P. (2008). *Hrvatski prezimenik. Pučanstvo Republike Hrvatske na početku 21. stoljeća*. Zagreb: Golden marketing – Tehnička knjiga.
28. Šimunović, P. (2009). *Uvod u hrvatsko imenoslovlje*. Zagreb: Golden marketing – Tehnička knjiga.
29. Vidović, R. (1965). *O postanku i značenju splitskih nadimaka*. Split: Muzej grada Splita.
30. Vidović, D. (2006). Dobranjska prezimena i nadimci. *Folia onomastica Croatica*, 15, str. 191–216.

Procjena ukupnih troškova predloženog istraživanja (u kunama)

/		
Predloženi izvori financiranja istraživanja		
Nacionalno financiranje	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Međunarodno financiranje	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Ostale vrste projekata	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Samostalno financiranje	Doktorandica sama snosi troškove istraživanja	
Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja (navesti samo ako je potrebno)		
Suglasnost mentora i doktoranda s prijavom teme		
Odgovorno izjavljujem da sam suglasan s temom koja se prijavljuje.		
	Potpis _____ prof.dr.sc. Marina Marasović-Alujević	
	Potpis _____ Andrea Rogošić, dipl. anglist i talijanist	
IZJAVA		
Odgovorno izjavljujem da nisam prijavila/o doktorski rad s istovjetnom temom ni na jednom drugom sveučilištu.		
U Zagrebu, 28.05.2012.	Potpis _____ Andrea Rogošić, dipl. anglist i talijanist	

DR.SC.-02 OCJENA TEME DOKTORSKOG RADA ¹			
OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE			
Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:		Andrea Rogošić, dipl. anglist i talijanist	
Nositelj studija:		Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet	
Naziv studija:		Lingvistika	
Matični broj doktoranda/doktorandice:		6488	
Naslov predložene teme	<i>Jezik pisanja rada:</i>	hrvatski jezik	
	<i>Hrvatski</i>	Antroponimija Splita u 19. stoljeću	
	<i>Engleski</i>	Anthroponymy of the City of Split in the 19 th Century	
Područje/polje/grana (ako se doktorski studij izvodi u grani):		Humanističke znanosti / Filologija / Opće jezikoslovlje (lingvistika)	
MENTOR(I)			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-mail:
Prvi mentor:	prof. dr. sc. Marina Marasović-Alujević	Filozofski fakultet Sveučilišta u Splitu, Hrvatska	mmarasov@fst.hr
Drugi mentor:			
Izabrano povjerenstvo za ocjenu teme i predlaganje mentora	Titula, ime i prezime	Ustanova, država:	E-mail:
	1. prof. dr. sc. Mira Menac-Mihalić	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatska	mmenac@ffzg.hr
	2. prof. dr. sc. Marina Marasović-Alujević	Filozofski fakultet Sveučilišta u Splitu, Hrvatska	mmarasov@fst.hr
	3. doc. dr. sc. Mislava Bertoša	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatska	mbertosa@ffzg.hr
	4.		
	5.		
Sjednica nadležnog tijela i točka dnevnog reda u okviru koje je imenovano Povjerenstvo	Fakultetsko vijeće Filozofskog fakulteta u Zagrebu na sjednici održanoj 17. srpnja 2012.		

1

¹ Molimo datoteku nazvati: DR.SC.-02 – Prezime Ime doktoranda.doc

Molimo Vas da ispunjeni obrazac DR.SC.-02 pošaljete u elektroničkom i tiskanom obliku, potpisano, u nadležnu referadu.

Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja		
A. Izvješće s javne obrane teme doktorskog rada		
B. Ocjena teme doktorskog rada <i>(izvorni znanstveni doprinos i ocjena izvedivosti)</i>		
S obzirom na to da antroponimija Splita devetnaestoga stoljeća do sada nije bila sustavno prikupljena ni obrađivana, ovaj bi doktorski rad mogao biti izvorni znanstveni doprinos hrvatskoj povijesnoj antroponimiji. Istraživanje će zaokružiti sistematično proučavanje povijesne antroponimije Splita, a sakupljeni korpus predstavlja i dragocjeni materijal za daljnja istraživanja. Plan istraživanja pokazuje da je izvediv.		
Mišljenje i prijedlog:		
Tema do sada nije sustavno obrađena, a upotpunila bi dosadašnja istraživanja splitske antroponimije pa predlažemo prihvaćanje teme.		
Prijedlog izmjene ili dorade naslova:		
Prijedlog za promjenu mentora i/ili imenovanje drugog mentora <i>(upisati titulu, ime, prezime, ustanovu):</i>		
Planirana obrana doktorskog rada <i>(naznačiti godinu i semestar):</i>		
Izdvojeno mišljenje <i>(samo ako netko od članova Povjerenstva za ocjenu teme i predlaganje mentora ima izdvojeno mišljenje)</i>		
<p>Potpis</p> <p><i>(ime i prezime člana povjerenstva)</i></p>		
NAPOMENA <i>(po potrebi):</i>		
Izabrano Povjerenstvo za	Titula, ime i prezime, ustanova, država:	Potpis:

ocjenu teme i predlaganje mentora	1.(predsjednik Povjerenstva) prof. dr. sc. Mira Menac-Mihalić	
	2. prof. dr. sc. Marina Marasović-Alujević	
	3. doc. dr. sc. Mislava Bertoša	
	4.	
	5.	
U Zagrebu, 9. siječnja 2013.		M.P.

Dr.Sc.-01 PRIJAVA TEME DOKTORSKOG RADA

OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE

Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:	Kruno Golubić, profesor informatologije smjer opća informatologija i bibliotekarstvo		
Nositelj studija:	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet		
Naziv studija:	Informacijske znanosti		
Matični broj doktoranda/doktorandice:	7510		
Odobranje teme za stjecanje doktorata znanosti: (molimo zacrniti polje):	☒ u okviru doktorskog studija	☐ izvan doktorskog studija	☐ na temelju znanstvenih dostignuća
Ime i prezime majke i/ili oca:	Veronika Golubić, Željko Golubić		
Datum i mjesto rođenja:	22.03.1979., Zagreb, Hrvatska		
Adresa:	Kamenarka 18a, Zagreb, Hrvatska		
Telefon/mobitel:	099/317-9067		
E-mail:	kruno.golubic@srce.hr		

ŽIVOTOPIS DOKTORANDA/DOKTORANDICE

Obrazovanje (kronološki od novijeg k starijem datumu):	1. Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, opća informatologija i bibliotekarstvo, Dodiplomski, Hrvatska
Radno iskustvo (kronološki od novijeg k starijem datumu):	<ul style="list-style-type: none"> • Sveučilišni računski centar - Srce - informatičar; voditelj podrške i obavještanja korisnika (od 1.8.2007.) • OIKON D.O.O. – sistem administrator i webmaster (od 1.11.2005. do 31.7.2007.) • Osnovna škola "Dr. Ivan Merz" - učitelj informatike (od 1.12.2003. do 31.8.2004.) • GISDATA d.o.o. - sistem administrator (1.1.1998 - 30.9.1998.)
Popis radova i aktivnih sudjelovanja na znanstvenim skupovima:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Golubić, Kruno; Lasić-Lazić, Jadranka. Analysis of On-line Survey About Need for Presence of Higher Education Institutions on Social Networks: a Step Towards Creation of Communication Strategy // . (predavanje, međunarodna recenzija, objavljeni rad, znanstveni). 2. Golubić, Kruno; Stančić, Hrvoje. Clearing and Sanitization of Media Used for Digital Storage: Towards Recommendations for Secure Deleting of Digital Files // Central European Conference on Information and Intelligent Systems 23rd International Conference / Hunjak, Tihomir ; Lovrenčić Sandra ; Tomičić Igor (ur.). Varaždin : Faculty of organization and informatics, 2012. (predavanje, međunarodna

	<p>recenzija, objavljeni rad, znanstveni).</p> <p>3. Golubić, Kruno. The official presence of Croatian higher education institutions on social networks // The Future of Information Sciences INFUTURE 2011: Information Sciences and E-Society / Billenness, C ; Hemera, A. ; Mateljan V. ; Banek Zorica, M ; Stančić, H. ; Seljan, S. (ur.). Zagreb : Department of Information Sciences, Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Zagreb, 2011. 263-275 (predavanje, međunarodna recenzija, objavljeni rad, znanstveni).</p> <p>4. Mikelić, Nives; Lauc, Tomislava; Golubić, Kruno. Computer-assisted learning of Croatian language stress system (CAL-CROLESS) // Computers in education : Conference proceedings = Računala u obrazovanju : zbornik radova : savjetovanje u okviru priredbe 28th International Convention = 28. međunarodni skup MIPRO 2005 / Čičin-Šain, Marina. ; Turčić Prstačić, Ivana ; Dragojlović, Pavle (ur.). Rijeka : MIPRO = Hrvatska udruga za informacijsku i komunikacijsku tehnologiju, elektroniku i mikroelektroniku, 2005. 96-101 (predavanje, međunarodna recenzija, objavljeni rad, znanstveni).</p> <p>5. Golubić, Kruno; Bušelić, Ana. Digital papers repository - DPR // Libraries in the digital age (LIDA 2005). 2005. (poster, međunarodna recenzija, sažetak, znanstveni).</p> <p>6. Golubić, Kruno. Library web interfaces : principles, how to build? // Libraries in the digital age (LIDA 2003) : Book of abstracts. (poster, međunarodna recenzija, sažetak).</p> <p>7. Golub, Koraljka; Golubić, Kruno; Macan, Bojan. Organizing digital collection for students with special needs and disabilities // Libraries in the digital age (LIDA 2003) : Book of abstracts. (poster, međunarodna recenzija, sažetak, stručni).</p> <p>8. Golubić, Kruno; Lasić-Lazić, Jadranka Analysis of On-line Survey about Need for Presence of Higher Education Institutions on Social Networks: A Step Towards Creation of Communication Strategy // 34th International Conference on INFORMATION TECHNOLOGY INTERFACES ITI 2012 Cavtat, Hrvatska, 2012 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)</p> <p>9. Golubić, Kruno; Stančić, Hrvoje Clearing and Sanitization of Media Used for Digital Storage: Towards Recommendations for Secure Deleting of Digital Files // Central European Conference on Information and Intelligent Systems Varaždin, Hrvatska, 2012 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)</p> <p>10. Golubić, Kruno The Official Presence of Croatian Higher Education Institutions on Social Networks // INFUTURE 2011: Information Sciences and e-Society Zagreb, Hrvatska, 2011 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)</p>
NASLOV PREDLOŽENE TEME	
Hrvatski:	Uloga društvenih mreža u predstavljanju hrvatskih visokoškolskih ustanova
Engleski:	The Role of Social Networks in the Presentation of Croatian Higher Education Institutions
Naslov na jeziku na kojem će se pisati rad (ako nije na hrvatskom ili engleskom):	
Područje/polje/grana:	Društvene znanosti / Informacijske i komunikacijske znanosti / Informacijski sustavi i informatologija
PREDLOŽENI ILI POTENCIJALNI MENTOR(I)	
(navesti drugog mentora ako se radi o interdisciplinarnom istraživanju ili ako postoji neki drugi razlog za višestruko mentorstvo)	

	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-Pošta:
Prvi mentor:	doc.dr.sc. Mihaela Banek Zorica	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, Hrvatska	mbanek@ffzg.hr
Drugi mentor:			
KOMPETENCIJE MENTORA - popis do pet objavljenih relevantnih radova u posljednjih pet godina			
Prvi mentor:	<ul style="list-style-type: none"> • Banek Zorica, Mihaela; Ivanjko, Tomislav; Benčec, Maja. Social networking and libraries // Proceedings of the IADIS international conference e-Society 2012 / Kommers, P. ; Isaias, P. (ur.). Berlin : IADIS, 2012. 511-515. • Špiranec, Sonja; Banek Zorica, Mihaela. Using social bookmarking to enhance critical thinking in higher education // EDULEARN11 Proceedings / Chova, L. Gomez ; Belenguer, D. Marti ; Martínez, A. Lopez (ur.). Valencia : International Association of Technology, Education and Development IATED, 2011. 1632-1639. • Banek Zorica, Mihaela; Ivanjko, Tomislav. Social Networking at the University - Student Research Patterns and Online Activities // University Information Systems : selected problems / Leszek Rudak (ur.). Warsaw : Difin : EUNIS, 2010. Str. 473-482. • Špiranec, Sonja; Banek Zorica, Mihaela. Information Literacy 2.0: hype or discourse refinement?. // Journal of documentation. 66 (2010) , 1; 140-153 • Špiranec, Sonja; Banek Zorica, Mihaela. Informacijska pismenost : teorijski okvir i polazišta. Zagreb : Zavod za informacijske studije Odsjeka za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, 2008.		
Drugi mentor:			
OBRAZLOŽENJE TEME			
Sažetak na hrvatskom jeziku: (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	Postojanje komunikacijske strategije za društvene mreže izuzetno je bitno ukoliko se ustanova odluči za takav način komunikacije. Puko prenošenje informacija sa službenih web stranica na društvene mreže bez želje da se visokoškolska ustanova uključi u aktivnu komunikaciju na njima izostavlja izuzetno bitnu komponentu društvenih mreža, a to je mogućnost dvosmjerne komunikacije. S toga je poželjno da ustanove ne uspostavljaju svoju prisutnost na društvenim mrežama ukoliko nemaju definiranu komunikacijsku strategiju za njih. Ustanove također moraju biti spremne na konstantne promjene koje postoje u svijetu društvenih mreža. Zbog toga je potrebno konstanto praćenje trendova i novosti u svijetu društvenih mreža te sukladno tim trendovima bit će potrebno mijenjati i komunikacijsku strategiju u skladu s njima. Također je potrebno prije pokretanja postupka prisutnosti na društvenim mrežama ustanova odrediti koji su ciljevi prisutnosti te na kojim društvenim mrežama će se ustanova predstavljati.		
Sažetak na engleskom jeziku: (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	Communication strategy on social networks can be vital if institutions decide to embrace social networks as a mode of communication. It should be borne in mind that if transfer of information from official web site is the only action performed, with no desire to engage into communication with social network users, an important component of social networks will be left out. It is advisable not to enter the world of social networking sites if there is no clear communication strategy. It is important for institutions to accept the fact that the world of social networks is constantly changing and that, once created, communication strategy will have to be revised as new technologies develop and new trends emerge. Before undertaking any steps for presence on social networks each institution should identify their goals. A selection of social networks on which institutional		

presence would be created should be based on those goals.

Uvod i pregled dosadašnjih istraživanja (preporučeno 7000 znakova s praznim mjestima)

Društvene mreže nisu nova pojava na Internetu, prisutne su od sredine devedesetih godina dvadesetog stoljeća, ali su posljednjih nekoliko godina postale tema svakodnevnih razgovora. Ulazak društvenih mreža u svakodnevnicu za posljedicu imao je i njihovo uključivanje u živote akademske zajednice, a one su ujedno postale i predmet znanstvenih radova i istraživanja. Dio tih radova fokusira se na upotrebu društvenih mreža u kontekstu edukacije dok se drugi fokusiraju na korisničke navike studenata i zaposlenika visokoškolskih ustanova. Društvene mreže moguće je iskoristiti kao komunikacijski kanal između visokoškolskih ustanova i njihovih studenata, zaposlenika i drugih zainteresiranih pojedinaca. Društvene mreže poput Facebooka, LinkedIna i Twittera mogu se iskoristiti načini na koji se mogu povezati ljudi sličnih interesa i iz istih krugova. Facebook je započeo s ciljem povezivanja studenata, ali je narastao u puno većoj mjeri od očekivanog. LinkedIn je više orijentiran na poslovanje i karijere i omogućava svojim korisnicima da podjele svoje radno iskustvo i životopise s drugima. Twitter je tzv. mikro bloging usluga koja omogućava korisnicima da podjele svoje mišljenja, ali unutar ograničenja od 140 znakova. Akademijski potencijal Twittera kao i njegov utjecaj na globalnoj razini često su podcjenjivani. Oni navode da je tako primjerice moguće Facebook iskoristiti za komunikaciju između studenata, LinkedIn za povezivanje s alumnijima, a Twitter za slanje obavijesti. [2]

Društvene mreže se mogu iskoristiti i kao komunikacijski kanal prema budućim studentima, dok se još nalaze u srednjoj školi i dok se tek odlučuju koji bi visokoškolsku ustanovu željeli upisati. Također ih se može iskoristiti kao sredstvo za interakciju s njima prije dolaska na visokoškolsku ustanovu. [7]

Također se može primijetiti da i visokoškolske knjižnice mogu iskoristiti društvene mreže da dođu do svojih korisnika budući da "60%, 75% ili čak i više studenata koristi društvene mreže kao mjesto za komunikaciju". [4]

Postoje i specijalizirane društvene mreže namijenjene komunikaciji unutar znanstvene zajednice kao što je ResearchGate koji je kreiran da "promovira dijeljenje znanja između znanstvenika diljem svijeta, a zasniva se na ideji da će komunikacija između znanstvenika ubrzati stvaranje i distribuciju novog znanja i ujedno osigurati kvalitetu istraživanja". [1]

Osim nekih scenarija koji su dosad navedeni visokoškolske ustanove mogu iskoristiti društvene mreže i za marketinške aktivnosti. [16]

Primjena komunikacijskih strategija koje su kreirane za profitno orijentirane ustanove na visokoškolske ustanove može izgledati nelogično ukoliko visokoškolske ustanove promatramo kao isključivo neprofitne ustanove. Treba uzeti u obzir činjenicu da se s pojavljivanjem novih visokoškolskih ustanova povećava i potreba za samopromocijom i komunikacijom s javnošću. Zbog međusobnog preklapanja akademskih programa i područja djelovanja može doći do natjecanja između ustanova po pitanju privlačenja studenata, kadrova i financijskih sredstava. U takvoj situaciji neke komunikacijske strategije koje su kreirane za profitno orijentirane ustanove trebaju se uvesti u akademski svijet. Izbor za ustanove je jednostavan ili će sudjelovati u komunikaciji ili ne. Pri tome ustanove moraju biti svjesne da će se komunikacija i diseminacija informacija o njima nastaviti bez obzira da li one sudjeluju u tim procesima ili ne. [3] Visokoškolske ustanove mogu iskoristiti društvene mreže kao jedan od komunikacijski kanala za odnose s javnošću budući da je svijet društvenih mreža rasprostranjen i raznolik. Za razliku od prvih korisnika društvenih mreža, koju su uglavnom bile mlađe osobe, danas su društvene mreže postale općeprihvaćene među ljudima različitih generacija, porijekla i interesa. [12]

Danas je Internet najjednostavniji način obavještanja javnosti. Ova činjenica može biti posebno interesantna javno financiranim visokoškolskim ustanovama koje mogu iskoristiti Internet odnosno društvene mreže da izvijeste javnost, porezne obveznike koji ih u biti financiraju, o svojim aktivnostima. Potrebno je naglasiti da čista prisutnost na društvenim mrežama nije dovoljna. Ako se društvene mreže smatraju za novi komunikacijski kanal u sklopu postojeće strategije za odnose s javnošću potrebno ih je uklopiti u tu strategiju. Razlog za to leži u činjenici da su "društveni mediji više orijentirani na osobne veze i na dijaloge jedan-na-jedan dok su tradicionalni odnosi s javnošću više orijentirani, posebno u odnosima s medijima, prema diseminaciji prema široj publici. Društveni mediji čine komunikaciju osobnijom i izravnijom". [5]

Zbog toga je uspostava komunikacijske strategije preduvjet za prisutnost na društvenim mrežama. Pristup sadržaju koji je objavljen na određenoj društvenoj mreži može biti ograničen samo na neke korisnike ili može biti dostupan svim korisnicima Interneta. Na ustanovi je da odredi je li za pristup određenom sadržaju potrebno članstvo u nekoj društvenoj mreži ili ne.

Cilj i hipoteze istraživanja (preporučeno 700 znakova s praznim mjestima)

U radu će se prikaz trenutna zastupljenosti hrvatskih visokoškolskih ustanova na društvenim mrežama zajedno s analizom sadržaja koje ustanove objavljuju. Na osnovu rezultata istraživanja definirat će se smjernica za stvaranje komunikacijske strategije visokoškolskih ustanova na društvenim mrežama.

Hipoteze istraživanja su:

- hrvatske visokoškolske ustanove mogu imati koristi od prisutnosti na društvenim mrežama.
- hrvatske visokoškolske ustanove koje se nalaze na društvenim mrežama nemaju službenu strategiju.
- hrvatske visokoškolske ustanove profitiraju svojom pojavnošću/prisutnosti na društvenim mrežama.
- društvene mreže predstavljaju dobar komunikacijski kanal s zaposlenicima, studentima i budućim studentima.
- neprofitne institucije koje se nalaze na društvenim mrežama rezultat su entuzijazma jednog zaposlenika bez podrške same institucije
- informacije prezentirane na društvenim mrežama nisu prošle formalne kanale odobravanja (PR pravila)
- generacija Y kanale društvenih mreža smatra formalnim kanalima.

Materijal, ispitanici, metodologija i plan istraživanja (preporučeno 6500 znakova s praznim mjestima)

Istraživanje će se bazirati na kvantitativnom pristupu. U samom istraživanju koristit će se dvije metode prikupljanja podataka, anketni upitnik i analiza sadržaja. Pomoću anketnog upitnika prikupit će se mišljenja i povratne informacije sudionika istraživanja. Glavni fokus anketnog upitnika bit će na prikupljanju stavova osoba povezanih s visokoškolskim ustanovama (prvenstveno se to odnosi na nastavno i nenastavno osoblje te studente) o potrebi za prisutnošću visokoškolskih ustanova na društvenim mrežama. Anketni upitnik će se distribuirati putem Interneta. Kod visokoškolskih ustanova koje su već prisutne na društvenim mrežama napraviti će se analiza objavljenih sadržaja. Na osnovu javno dostupnog popisa visokoškolskih ustanova u Hrvatskoj izraditi će se popis web sjedišta koja će se analizirati u potrazi za poveznicama prema društvenim mrežama. Samo one ustanove koje će na svojim službenim web stranicama imati poveznice prema društvenim mrežama koje koriste bit će uvrštene u analizu. Na ovaj način svi neslužbeni oblici prisutnosti odnosno oblici prisutnosti na društvenim mrežama iza kojih ne stoji ustanova bit će izuzeti iz istraživanja. Analiza sadržaja radit će se samo nad javno dostupnim podacima odnosno nad onim podacima koji ne zahtijevaju autentifikaciju i autorizaciju da bi im se pristupilo. Na taj način se osigurava da su sadržaji koji se analiziraju dostupni svima, primjerice onima koji i sami žele provesti svoje analize nad istim setom podataka. Iz analize sadržaja bit će isključeni oni sadržaji koji ne poštuju pravila korištenja pojedinih društvenih mreža, npr. ukoliko ustanova zasniva svoju prisutnost na društvenoj mreži putem profila koji su namijenjeni za individualne osobe, a ne za ustanove i institucije, ti sadržaji neće se uzeti u obzir za analizu. Razlog za to je opasnost da takvi sadržaji budu uklonjeni od strane davatelja usluge. Ukoliko bi ti sadržaji bili uklonjeni zbog kršenja pravila usluge ne bi postojala mogućnost ponovne provjere prikupljenih podataka.

Očekivani znanstveni doprinos predloženog istraživanja (preporučeno 500 znakova s praznim mjestima)

Ovim istraživanjem ostvarit će se slijedeći doprinosi:

- prikazat će se trenutna prisutnost hrvatskih visokoškolskih ustanova na društvenim mrežama
- prikazat će se trenutna zastupljenost pojedinih vrsta sadržaja koje su objavile hrvatske visokoškolske ustanove na društvenim mrežama

Na osnovu donesenih zaključaka moći će se

- kreirat smjernice za komunikacijsku strategiju i ostvarivanje prisutnosti visokoškolskih ustanova na društvenim mrežama

Popis citirane literature (maksimalno 30 referenci)

1. Ayanso, Anteneh; Herath, Tejaswini; Lertwachara, Kaveepan. Social Web: Web 2.0 Technologies to Enhance Knowledge Communities. // Community-Built Databases: Research and Development / Eric Pardede (ed). New York : Springer, 2011., pp. 3-20.
2. Behling, Michelle Pulaski ; Klingner, Beth Gordon. The Technological Age of Teaching. // Teaching Inclusively in Higher Education / Susan C. Brown, Moira A. Fallon (eds). Charlotte : Information Age Publishing, 2010, pp. 155-170.
3. Brown, Rob. Public Relations and the Social Web: How to Use Social Media and Web 2.0 in Communications. London, Philadelphia: Kogan Page, 2009.
4. Gibbons, Susan. The Academic Library and the Net Gen Student: Making the Connections. Chicago: American Library Association, 2007.
5. Green, Andy . Creativity in Public Relations. London, Philadelphia: Kogan Page, 2010.
6. Golubić K. The official presence of Croatian higher education institutions on social networks. In: Billenness C, [et al.], editors. The future of information sciences : INFUTURE2011 - Information sciences and e-society; 2011 Nov 9-11: Zagreb, Croatia. Zagreb: Department of Information Sciences, Faculty of Humanities and Social Sciences University Zagreb; 2011. p. 263-275.
7. Griffiths, Philip; Wall, Anthony. Social Media Use by Enrollment Management // Higher Education Administration with Social Media Including Applications in Student Affairs, Enrollment Management, Alumni Relations, and Career Centers / Laura A. Wankel, Charles Wankel (eds). Bingley : Emerald Group Publishing, 2011, pp. 49-67.
8. Lewis S. R u ok?: increasing perceptions of safety and community through social networks. In: Lutters, W, Sonnenwald, D, chairs. Proceedings of the 16th ACM international conference on Supporting group work; 2010 Nov 7-10; Sanibel, USA: ACM, 2010. p 319-320.
9. Liccardi, I. The role of social networks in students' learning experiences. ACM SIGCSE Bulletin, 39,4 (2007), pp. 224-237.
10. Matešić M, Vučković K, Dovevan Z. Social Software: Teaching Tool or Not?. In: Stančić H, [et al.], editors. INFUTURE2009: digital resources and knowledge sharing; 2009 Nov 4-6. Zagreb, Croatia. Zagreb: Department of Information Sciences, Faculty of Humanities and Social Sciences University Zagreb; 2011. p 443-442.
11. Matešić M, Vučković K, Dovevan Z. Should academia care about online reputation management and monitoring?. In: Čičin-Šain M, [et al.], editors. MIPRO, 2010 Proceedings of the 33rd International Convention, 2010 May 24-28: Opatija, Croatia. Rijeka : Croatian Society for Information and Communication Technology, Electronics and Microelectronics, 2010. p. 852-857.
12. Rutledge, Patrice-Anne. The Truth About Profiting from Social Networking. Upper Saddle River: FT Press, 2008.
13. Smith, Mari; Treadaway, Chris. Facebook Marketing: An Hour a Day. Indianapolis: Wiley Publishing, 2010.
14. Wankel L, Wankel C, editors. Higher Education Administration with Social Media: Including Applications in Student Affairs, Enrollment Management, Alumni Relations, and Career Centers. Bingley : Emerald Group Publishing, 2011.
15. Zarrella, Alison; Zarrella, Dan. The Facebook Marketing Book. Sebastopol: O'Reilly Media, 2011.

16.Zarella, Dan. The Social Media Marketing Book. Sebastopol: O'Reilly Media, 2010.		
Procjena ukupnih troškova predloženog istraživanja (u kunama)		
0		
Predloženi izvori financiranja istraživanja		
Nacionalno financiranje	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Međunarodno financiranje	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Ostale vrste projekata	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Samostalno financiranje		
Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja (navesti samo ako je potrebno)		
Suglasnost mentora i doktoranda s prijavom teme		
Odgovorno izjavljujem da sam suglasan s temom koja se prijavljuje.		
Potpis _____ doc.dr.sc. Mihaela Banek Zorica		
Potpis _____ Kruno Golubić, profesor informatologije smjer opća informatologija i bibliotekarstvo		
IZJAVA		
Odgovorno izjavljujem da nisam prijavila/o doktorski rad s istovjetnom temom ni na jednom drugom sveučilištu.		
U Zagrebu, 02.10.2012.		
Potpis _____ Kruno Golubić, profesor informatologije smjer opća informatologija i bibliotekarstvo		

DR.SC.-02 OCJENA TEME DOKTORSKOG RADA¹

OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE

Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:	Krmuo Golubić	
Nositelj studija:	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet	
Naziv studija:	Informacijske znanosti	
Matični broj doktoranda/doktorandice:	7510	
Naslov predložene teme	<i>Jezik pisanja rada:</i>	hrvatski
	<i>Hrvatski</i>	Uloga društvenih mreža u predstavljanju hrvatskih visokoškolskih ustanova
	<i>Engleski</i>	The Role of Social Networks in the Presentation of Croatian Higher Education Institutions
Područje/polje/grana (ako se doktorski studij izvodi u grani):	Društvene znanosti / Informacijske i komunikacijske znanosti / Informacijski sustavi i informatologija	

MENTOR(I)

	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-mail:
Prvi mentor:	doc.dr.sc. Mihaela Banek Zorica	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, Hrvatska	mbanek@ffzg.hr
Drugi mentor:			
Izabrano povjerenstvo za ocjenu teme i predlaganje mentora	Titula, ime i prezime	Ustanova, država:	E-mail:
	1. dr. sc. Sonja Špiranec, doc	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, Hrvatska	sspiran@ffzg.hr
	2. dr. sc. Mihaela Banek Zorica, doc	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, Hrvatska	mbanek@ffzg.hr
	3. dr. sc. Mario Radovan, red. prof.	Odjel za informatiku Sveučilišta u Rijeci	mradovan@inf.uniri.hr
	4.		
5.			
Sjednica nadležnog tijela i točka dnevnog reda u okviru koje je imenovano Povjerenstvo	Sjednicu Vijeća poslijediplomskih studija održana 15. listopada 2012. Točka 24.		

¹ Molimo datoteku nazvati: DR.SC.-02 – Prezime Ime doktoranda.doc

Molimo Vas da ispunjeni obrazac DR.SC.-02 pošaljete u elektroničkom i tiskanom obliku, potpisano, u nadležnu referadu.

Sjednica Etičkog povjerenstva
na kojoj je odobren prijedlog
istraživanja

A. Izvješće s javne obrane teme doktorskog rada

Doktorant je pristupio javnoj obrani teme doktorskog rada 23. studenog 2012 te je tom prilikom predstavio polazišne hipoteze i metodološki okvir doktorskog rada. U svojoj prezentaciji doktorant je iznesao detaljan plan istraživanja koje se sastoji od prikupljanja podataka o hrvatskim visokoškolskim ustanovama, utvrđivanju njihove službene prisutnosti na društvenim mrežama, sadržajne analize objavljenih informacija te prikupljanja stavova osoba povezanih s visokoškolskim ustanovama putem anketnih upitnika. Posebno je naglašeno da će se analizirati samo one ustanove koje će na svojim službenim web stranicama imati poveznice prema društvenim mrežama koje koriste bit će uvrštene u analizu. Na ovaj način svi neslužbeni oblici prisutnosti odnosno oblici prisutnosti na društvenim mrežama iza kojih ne stoji ustanova bit će izuzeti iz istraživanja. Cilj prvog anketnog upitnika je prikupljanje stavova osoba povezanih s visokoškolskim ustanovama o potrebi za prisutnošću visokoškolskih ustanova na društvenim mrežama. Budući da će se anketni upitnik distribuirati putem Interneta te da nije moguće sa sigurnošću predvidjeti koliki će biti odaziv odnosno uzorak. Zbog toga se je doktorant odlučio da će u slučaju ovog anketnog upitnika koristiti prigodni uzorak. Drugi anketni upitnik obuhvatit će se sve ustanove za koje je utvrđen neki oblik službene prisutnosti na društvenim mrežama. Pomoću njega želi se prikupiti podatke o njihovim iskustvima i mišljenjima. Drugi anketni upitnik bit će distribuiran osobama koje održavaju ili su odgovorne za sadržaj pojedinih ustanova na društvenim mrežama.

Doktorant je prilikom javne obrane uspješno odgovorio na sva pitanja postavljena od strane povjerenstva. Nakon obrane teme povjerenstvo je zaključilo da naslov rada jasno definira tematiku kojom će se rad baviti te da rad predstavlja značajan znanstveni doprinos u polju informacijskih i komunikacijskih znanosti.

B. Ocjena teme doktorskog rada

(izvorni znanstveni doprinos i ocjena izvedivosti)

Ovim istraživanjem ostvarit će se sljedeći doprinosi:

- napraviti će se snimka trenutnog stanja službene prisutnosti hrvatskih visokoškolskih ustanova na društvenim mrežama
- provest će se sadržajna analiza javno dostupnih sadržaja kako bi se stekao uvid u vrste sadržaja i način komunikacije hrvatskih visokoškolskih ustanova putem društvenih mreža
- na osnovu prikupljenih podataka i donesenih zaključaka kreirat će se smjernice za komunikacijsku strategiju i za ostvarivanje prisutnosti visokoškolskih ustanova na društvenim mrežama

Ocjena izvedivosti:

Dio istraživanja koji se odnosi na utvrđivanje trenutne službene prisutnosti visokoškolskih ustanova kao i na analizu objavljenih sadržaja trebao bi bit izveden bez većih poteškoća. U dijelu istraživanja koji se bazira na on-line anketiranju postoji manja sigurnosti u mogućnost potpune realizacije budući da ona ovisi o odazivu pozvanih sudionika u datom trenutku.

Mišljenje i prijedlog:

Povjerenstvo je mišljenja da je istraživanje uloge društvenih mreža u predstavljanju visokoškolskih ustanova relevantna tema koja će rezultirati uspostavom komunikacijske strategije kao preduvjeta za uspješnu i svrsishodnu prisutnost visokoškolskih ustanova na društvenim mrežama. Na temelju iznesenog sinopsisa teze i njegove obrane predlažemo da se prihvati tema Uloga društvenih mreža u predstavljanju hrvatskih visokoškolskih ustanova te da se za mentora imenuje doc.dr.sc. Mihaela Banek Zorica (Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet).

Prijedlog izmjene ili dorade naslova:

Prijedlog za promjenu mentora i/ili imenovanje drugog mentora (upisati titulu, ime, prezime, ustanovu):

Planirana obrana doktorskog rada (naznačiti godinu i semestar):

Ljetni semestar akademske godine 2012./2013.

Izdvojeno mišljenje (samo ako netko od članova Povjerenstva za ocjenu teme i predlaganje mentora ima izdvojeno mišljenje)

Potpis

(ime i prezime člana povjerenstva)

NAPOMENA (po potrebi):

Izabrano Povjerenstvo za ocjenu teme i predlaganje mentora	Titula, ime i prezime, ustanova, država:	Potpis:
	1.(predsjednik Povjerenstva) dr. sc. Sonja Špiranec, docent	
	2. dr. sc. Mihaela Banek Zorica, doc	
	3. . dr. sc. Mario Radovan, red. prof.	
	4.	
	5.	

U Zagrebu, 02. 01. 2013.

M.P.

Dr.Sc.-01 PRIJAVA TEME DOKTORSKOG RADA

OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE

Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:	Aleksandar Skendžić, profesor informatike		
Nositelj studija:	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet		
Naziv studija:	Informacijske znanosti		
Matični broj doktoranda/doktorandice:	7283		
Odobranje teme za stjecanje doktorata znanosti: (molimo zacrniti polje):	☒ u okviru doktorskog studija	☐ izvan doktorskog studija	☐ na temelju znanstvenih dostignuća
Ime i prezime majke i/ili oca:	Josipa Skendžić		
Datum i mjesto rođenja:	30.04.1982., Gospić, Hrvatska		
Adresa:	Nikole Maštrovića 13, Otočac, Hrvatska		
Telefon/mobitel:	091 / 8823 413		
E-mail:	askendzic@velegs-nikolatesla.hr		

ŽIVOTOPIS DOKTORANDA/DOKTORANDICE

Obrazovanje (kronološki od novijeg k starijem datumu):	1. Sveučilište u Rijeci - Filozofski fakultet u Rijeci , <i>Dodiplomski studij Informatike i Povijesti</i> , Dodiplomski, Hrvatska
Radno iskustvo (kronološki od novijeg k starijem datumu):	Listopad 2009. izabran u zvanje predavača na Sveučilištu "Nikola Tesla" u Gospiću. Nositelj nekoliko stručnih kolegija Rujan 2008. zaposlen na sveučilištu „Nikola Tesla“ u Gospiću na mjesto asistenta te kao CARNet sistem inženjer. Ožujak 2008. stalni autorski suradnik - izdavačka kuća VIDI-TO u Zagrebu. Stručni suradnik na području hardwarea. 2007 / 2008. OŠ Zrinskih i Frankopana, Otočac. 2005 / 2006. OŠ Luka Perković, Brinje.
Popis radova i aktivnih sudjelovanja na znanstvenim skupovima:	1. Skendžić, Aleksandar; Kovačić, Božidar; Jugo, Igor. Decrease of Information technology expenses by emulator programs on Windows and Linux platforms // Digital economy 8 th ALADIN - DE & ISS & miproBIS GLGPS & SP / Čišić, Dragan ; Hutinski, Željko ; Baranović, Mirta ; Mauher, Mladen ; Ordanić, Lea (ur.). Zagreb : MIPRO, 2011. 41-44 (predavanje, međunarodna recenzija, objavljeni rad, znanstveni). 2. Skendžić, Aleksandar; Kovačić, Božidar. Mobile parking payment service // InFuture 2011. - Information Sciences and e-Society / Clive Billenness, Annette Hemera, Vladimir Mateljan, Mihaela Banek Zorica, Hrvoje Stančić, Sanja Seljan (ur.).

	<p>Zagreb : Department of Information Sciences FFZG, 2011. 167-175 (predavanje, međunarodna recenzija, objavljeni rad, znanstveni).</p> <p>3. Skendžić, Aleksandar; Kovačić, Božidar. Office suites in the cloud: Microsoft Office 365 versus Google Apps. // MIPRO 2012. - DIGITAL ECONOMY (DE). 2012. (poster, međunarodna recenzija, objavljeni rad, stručni).</p> <p>4. Baković, Ivica; Skendžić, Aleksandar; Balenović, Maja. SIGURNOST PROMETA U CESTOVNIM TUNELIMA // Časopis "Suvremeni promet", HZDP 2012. - zbornik radova / Rotim, Franko (ur.). Zagreb : HZDP, 2012. (poster, međunarodna recenzija, objavljeni rad, stručni).</p> <p>5. Skendžić, Aleksandar; Mačinko-Kovač, Maja; Kovačić, Božidar. Utjecaj društvenih mreža na komunikaciju u razrednom odjelu. // MIPRO 2012. Računala u obrazovanju (CE). 2012. (poster, međunarodna recenzija, objavljeni rad).</p> <p>6. Skendžić, Aleksandar; Kovačić, Božidar. Interaktivna ploča i aplikacija Sketchpad 4.07 HR - interaktivnost u nastavnom procesu // . 2011. (predavanje, domaća recenzija, objavljeni rad, stručni).</p> <p>7. Miletić, V., Jugo I., Kovačić, B. 4. Radionica znanstvenog programa // <i>Napredne mreže i usluge za informacijsko društvo</i> Osijek, Hrvatska, 2011 (Znanstveni skupovi i radionice, Bez priopćenja)</p> <p>8. Bater, Bob Knowledge: Making it Work // <i>InFuture 2009</i> Zagreb, Hrvatska, 2009 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)</p>		
NASLOV PREDLOŽENE TEME			
Hrvatski:	Model vrednovanja sigurnosti bežičnih lokalnih mreža u obrazovnim ustanovama.		
Engleski:	Evaluation model of wireless local area networks security in educational institutions.		
Naslov na jeziku na kojem će se pisati rad (ako nije na hrvatskom ili engleskom):			
Područje/polje/grana:	Društvene znanosti / Informacijske i komunikacijske znanosti / Informacijski sustavi i informatologija		
PREDLOŽENI ILI POTENCIJALNI MENTOR(I)			
(navesti drugog mentora ako se radi o interdisciplinarnom istraživanju ili ako postoji neki drugi razlog za višestruko mentorstvo)			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-Pošta:
Prvi mentor:	doc.dr.sc. Krešimir Pavlina	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, Hrvatska	kpavlina@ffzg.hr
Drugi mentor:			
KOMPETENCIJE MENTORA - popis do pet objavljenih relevantnih radova u posljednjih pet godina			
Prvi mentor:	1. Stančić, Hrvoje; Pavlina, Krešimir; Rajh, Arian; Strasberger, Vito. Creation of OAIS-Compliant Archival Packages for Long-Term Preservation of Regulatory Metadata, Records and Dossiers // eTELEMED 2012 - The Fourth International Conference on eHealth, Telemedicine, and Social Medicine / Gemert-Pijnen, Lisette Van ; Ossebaard, Hans C. ; Smedberg, Åsa ; Wynchank, Sincalir ; Giacomelli, Piero (ur.). Valencija : IARIA, 2012. 105-110 2. Lasić-Lazić, Jadranka; Pavlina, Krešimir; Pongrac, Ana. Software simulation as educational tool // 34th International Convention MIPRO 2011: Computers in Education / Čičin-Šain, Marina ; Uroda, Ivan ; Turčić Prstačić, Ivana ; Služanović, Ivanka (ur.).		

	<p>Rijeka : Hrvatska udruga za informacijsku i komunikacijsku tehnologiju, elektroniku i mikroelektroniku, 2011. 197-199 3. Stančić, Hrvoje; Rajh, Arian; Pavlina, Krešimir. Long-term Preservation Solution for Complex Digital Objects Preserved as Archival Information Packages in the Domain of Pharmaceutical Records // DigitalWorld 2011 / Van Gemert-Pijnen, Lisette ; Ossebaard, Hans C. ; Hämmäläinen, Päivi (ur.). IARIA, 2011. 13-21</p> <p>4. Lasić-Lazić, Jadranka; Pavlina, Krešimir; Pongrac, Ana. Teaching Quality – Student perspective // Proceedings of papers from MIPRO 2010 / Čičin-Šain, Marina ; Uroda, Ivan ; Turčić Prstačić, Ivana ; Sluganović, Ivanka (ur.). Opatija : MIPRO, 2010. 56-58</p> <p>5. Banek Zorica, Mihaela; Špiranec, Sonja; Pavlina, Krešimir. Immersive worlds as educational environments // Research, Reflections and Innovations in Integrating ICT in Education / Méndez Vilas, A. Solano Martín, A. Mesa González, J. Mesa González, J.A. (ur.). Bandajoz : Formatex, 2009. 761-765</p>
Drugi mentor:	
OBRAZLOŽENJE TEME	
Sažetak na hrvatskom jeziku: (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	<p>Kako se uvođenje informacijsko-komunikacijske tehnologije u obrazovne ustanove dotiče svih elemenata obrazovanja, uvođenje novih tehnologija pretpostavlja svojevrsnu reformu cjelokupnog obrazovnog sustava. Važan segment u procesu uvođenja informacijsko-komunikacijske tehnologije u obrazovne institucije čine bežične mreže. Pri tome je važno definirati strateške ciljeve implementacije bežičnih mreža u obrazovnim institucijama: komunikacija i mobilnost, izgradnja mrežnih, digitalnih nastavnih sadržaja, podrška e-obrazovanju, mobilnom učenju (m-učenju) i virtualnim školama. Primijenjene metode vrednovanja biti će integrirane u ekspertni sustav. Zadaća ekspertnog sustava ogleda se u bržem rješavanju problema, osmišljavanja implementacije bežične mreže te standardnih mrežnih servisa kako bi se u svakom trenutku osigurala bolja mobilnost i dostupnost te osigurala maksimalna razina sigurnosti. Glavni uzrok današnjeg intenzivnog korištenja bežične mrežne infrastrukture ogleda se u uznapredovanom razvoju informacijsko-komunikacijske tehnologije koje svoj pristup mreži temelje na bežičnoj komunikaciji, a ista može biti primjenjiva i u obrazovnom procesu.</p>
Sažetak na engleskom jeziku: (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	<p>Introduction of information and communication technology in educational institutions touches all elements of education. New technologies imply a kind of reform to entire educational system. An important element in the process of introducing information and communication technology in educational institutions are wireless networks. It is important to define the strategic goals of implementing wireless networks such as communication and mobility, building a network, digital learning content, e-learning support, mobile learning (m-learning) and virtual schools. Emphasis valuation is reflected in the application of expert system which can quickly solve the problem of designing and implementing wireless networking in order to ensure better mobility, accessibility, availability and providing the maximum level of network security. The main cause of the intensive use of wireless network infrastructure is reflected in the development of information and communication technologies. All these approaches may be also applicable in the educational process using evaluation model.</p>
Uvod i pregled dosadašnjih istraživanja (preporučeno 7000 znakova s praznim mjestima)	
<p>Razvoj informacijsko-komunikacijske tehnologije uvelike doprinosi poboljšanju kvalitete provođenja nastavnog procesa među učenicima i studentima. Razvojem računalnih mreža i interneta otvorile su se nove mogućnosti komunikacije na razini nastavnik-student te nastavnik-učenik. Svjetski trendovi i dosadašnja istraživanja ukazuju na povećanu zastupljenost korištenja bežičnog pristupa lokalnim mrežama i internetu kao standard već u osnovnom školstvu. U Hrvatskoj se kasni za svjetskim trendovima u osnovnom i srednjem školstvu, dok je u institucijama visokog obrazovanja na razini europskog prosjeka. Kao razlog maloj zastupljenosti bežičnih mreža u osnovnom i srednjem školstvu navode se financijski problemi, nezainteresiranost vodstva institucija te problemi održavanja mrežne infrastrukture. Za kvalitetno rješenje potrebna je strategija razvoja koja će analizirati mogućnosti i potrebe te u skladu s njima implementirati tehnologiju uvođenjem bežičnih mreža. U skladu s navedenim, nužno je omogućiti učenicima i studentima podržani</p>	

pristup bežičnoj mreži s osobnih računala. Situacija u Hrvatskoj bilježi i uspjehe u procesu uvođenja bežične mrežne tehnologije u obrazovne institucije projektom *educational roaming* (Eduroam). Projekt je pokrenut zbog sve učestalije pojave mobilnosti korisnika (i svjetskih trendova) koji traže primjereniji pristup internetu i ostalim mrežnim servisima i izvan granica matičnih ustanova, akademskih mreža, zemalja. Eduroam je zamišljen kao paneuropski *roaming* sustav koji na jednostavan način omogućuje bežično, „sigurno“ spajanje na mrežu rabeći AAL@EduHr elektronički identitet. Bolonjski proces u Europi pogoduje takvom trendu osobito među studentskom populacijom. Uvođenje bežičnog pristupa lokalnim mrežama u obrazovnim institucijama za posljedicu ima problem sigurnosti. Dosadašnja istraživanja iz 2011. godine, prema neprofitnoj udruzi proizvođača Wi-Fi Alliance i tvrtke koja je provela istraživanje *Wakefield Research*, upozoravaju kako je pitanje sigurnosti od značajne važnosti među korisnicima bežičnih mreža te se bilježi trend porasta upada u nesigurne bežične mreže. Drugo istraživanje iz 2011. provela je kompanija RSA Security otkrivši kako veliki broj mreža koristi enkripcijski sustav integriran u bežične mrežne uređaje te bilježi porast u odnosu na ranija istraživanja. Istraživanjem je također utvrđeno kako institucije unatoč čestom i negativnom pisanju o sigurnosti bežičnih mreža iste uvelike koriste. Korištenje se bežičnih mreža u Velikoj Britaniji u 12 mjeseci povećalo za 235 posto. U Hrvatskoj istraživanja o korištenju i sigurnosti provedena su od strane nezavisnih udruga korisnika bežičnih mreža, ali i od strane Centra za prevenciju i otklanjanje problema vezanih uz sigurnost računalnih mreža u suradnji s laboratorijem za sustave i signale, Fakulteta elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu. Rezultat istraživanja jest objava javnog dokumenta pod nazivom CCERT-PUBDOC-2003-05-22 sa svrhom poboljšanja sigurnosti bežičnih mrežnih sustava ustanova članica Hrvatske akademske i istraživačke mreže. Pojavom IEEE 802.11 mrežnog standarda problem sigurnosti ostaje prioritetni zadatak administratora bežične mreže. Enkripcijski algoritmi ne nude sto postotnu sigurnost od neovlaštenog korištenja te ga se može zlorabiti. Model vrednovanja sustavno će se prikazati na primjeru obrazovnih institucija iz razloga što je to jedan od problema u praksi. Administratori mreže u obrazovnim institucijama često nemaju iskustva u optimalnom osmišljavanju bežične mreže kao i razine sigurnosti. Jer, na navedenim radnim mjestima administratora, uglavnom, rade osobe s nedovoljnim iskustvom, neodgovarajuće profesije ili ih nedostaje u dovoljnom broju. U takvim slučajevima institucije angažiraju vanjske suradnike ili tvrtke što za posljedicu ima znatne troškove kako u osmišljavanju i implementaciji, tako i u održavanju sustava.

Cilj i hipoteze istraživanja (preporučeno 700 znakova s praznim mjestima)

Temeljna hipoteza ovog istraživanja jest da je sigurnost bežičnih lokalnih mreža moguće sustavno vrednovati. Cilj istraživačkog rada jest izraditi model vrednovanja koji će omogućiti vrednovanje sigurnosti lokalnih bežičnih mreža u obrazovnim institucijama prema zadanim čimbenicima koji utječu na sigurnost bežičnih mreža. Praktična realizacija modela bit će u obliku ekspertnog sustava koji će na temelj određenih ulaznih parametara predložiti optimalni model sigurnosti bežične mreže koji se može primjenjivati u određenoj školi ili visokoobrazovnoj instituciji. Ekspertnih sustav će prilikom izrade modela sigurnosti bežične mreže uzeti u obzir korisnikove mogućnosti, ali i zahtjeve.

Materijal, ispitanici, metodologija i plan istraživanja (preporučeno 6500 znakova s praznim mjestima)

Rad je konceptualno podijeljen u sedam poglavlja. **Poglavlje I.** dati će uvod u problematiku zastupljenosti i sigurnosti bežičnih mreža u RH i svijetu. U uvodnom dijelu komparativnom metodom će se analizirati situacija u svijetu i u RH, dati uvid u probleme te predložiti metodologiju mogućeg rješenja problema. **Poglavlje II.** dati će kratak pregled bežične mrežne tehnologije te zastupljenih mrežnih servisa koji se primarno koriste u mrežnim sustavima u obrazovnim institucijama. **Poglavlje III.** dati će pregled sigurnosnih aspekata bežičnih lokalnih mreža. Sigurnosni aspekt bazirati će se na korištenju sigurnosnih mehanizama zaštite pristupa bežičnim mrežama koji obuhvaćaju enkripcijske algoritme i autorizacijske servise u svrhu korištenja mrežnih usluga. S druge strane, **poglavlje IV.** prikazati će izrađeni model vrednovanja sigurnosti bežičnih lokalnih mreža. Model vrednovanja prikazati će važnost pojedinih sigurnosnih mehanizama te dati će prijedloge korištenja istih u svrhu optimalne zaštite prijenosnog medija. Neke od primijenjenih metoda vrednovanja sigurnosti bežičnih mreža u obrazovnim institucijama su jednostavnost i cijena izvedbe, prostorna pokrivenost bežične mreže, broj korisnika, enkripcija, autentifikacija, sprečavanje napada te napredne mogućnosti poput mogućnosti lociranja korisnika bežične mreže. Korisnički zahtjevi za željenim uslugama/servisima koji će se koristiti u lokalnoj mreži (bežični pristup) mogu unaprijed definirati primjenjive sigurnosne mehanizme. Pojedini korisnički zahtjevi za uslugama i servisima mogu „onemogućiti“ primjenu željene sigurnosne razine. Broj korisnika proporcionalan je razini sigurnosti. Što je veći broj korisnika mreže su veće potrebe za uporabom složenijih sigurnosnih mehanizama. Raspoloživost mrežne infrastrukture predstavlja ograničavajući faktor prilikom konfiguriranja mrežne sigurnosti. Ukoliko infrastruktura nije adekvatna ili dostupna, neće biti moguće primijeniti sve sigurnosne razine ili sustave zaštite. **Poglavlje V.** pojašnjava metodologiju ekspertnog sustava kao jedno od mogućih rješenja problema konfiguracije i sigurnosti bežičnih mreža za administratore. Prilikom izrade ekspertnog sustava biti će korištena metodologija direktnog unošenja stabla odlučivanja. Prijedlog optimalne konfiguracije bežične mreže sa uključenim sigurnosnim aspektom je cilj ekspertnog sustava ovog rada. Aplikacija će biti izvedena u obliku „pomoćnika“ koji na temelju određenih parametara korisnika predlaže optimalno rješenje konfiguracije bežične mreže sukladno potrebama i karakteristikama korisnika. S druge strane, ekspertni sustav mogu koristiti mrežni administratori za brzo pronalaženje optimalnog rješenja postavljanja bežične mreže s uključenim mehanizmima sigurnosti kao i korisnici koji se po prvi puta susreću s navedenom problemom. Prema korištenoj metodologiji razvoja ekspertnog sustava, model ekspertnog

sustava koji rješava problem postavljanja i sigurnosti bežičnih mreža može se klasificirati u skupinu preporuke, odabira i savjeta. Rad ovog ekspertnog sustava temelji se na odabiru mrežnih servisa/usluga koje se primarno koriste u obrazovnim institucijama, iz liste ponuđenih servisa/usluga, koja odgovara potrebama i željama korisnika. Uvodni dio poglavlja daje jasnu definiciju pojma ekspertni sustav te njegovu ulogu u realizaciji konačnog rješenja hipoteze. Prijedlog rješenja problema sigurnosti i postavljanja bežične mreže izradit će se na temelju pravila i mehanizama zaključivanja potpomognutom bazom znanja. Definirat će se koraci za svaki ponuđeni model. Pretvorba modela rješenja u strukturiranu hijerarhiju (strukturiranje znanja) podrazumijeva da su znanje i proces zaključivanja podijeljeni u nekoliko zadataka. Zadaće će se nalaziti u određenoj hijerarhiji te će se, shodno tome, primijeniti veze tehnikom ulančavanja. Akvizicija znanja pojedinačnih zadataka prikupiti će se od eksperata ili dokumentacije (stručni priručnici, knjige). Znanje ES-a bazirati će se na znanju eksperta te iz stručne literature koja pokriva područje bežičnih mreža i sigurnosti. Implementacija ekspertnog sustava biti će ostvarena na odgovarajućoj programskoj razvojnoj platformi, a komunikacija korisnika i aplikacije voditi će se putem web sučelja s podrškom za sve trenutno dostupne web preglednike. Ekspertni sustav će na temelju ulaznih parametara ponuditi optimalno rješenje zaštite pristupa bežičnim mrežama, kao i bazičnu konfiguraciju shodno namjeni. Polazišna točka ekspertnog sustava bit će korisnički odabir zastupljenih mrežnih servisa/usluga koji se primarno koriste u obrazovnim institucijama. Također, broj korisnika, prostorna mrežna pokrivenost odabir sigurnosnih razina. Domena ekspertnog sustava zamišljena je u tri faze. Prva faza podrazumijeva detekciju korisničkih zahtjeva. Druga faza bazirat će se na izradi specifikacija pripadajućeg modela te, opcionalno, faza tri prikazat će postupak instalacija i konfiguriranja. Nakon odabira ulaznih parametara ekspertni sustav će navoditi korisnika sukladno prethodno odabranom modelu te će se u konačnici ponuditi moguće rješenje u okviru potrebne mrežne opreme za ostvarivanje bežične veze, model sigurnosti i autentifikacije te optimalne iskoristivost mrežnih servisa. Važno je naglasiti da kreirani ekspertni sustav nudi rješenje na primjeru odabranih modela te, uz preinake, daje mogućnost proširenja na drugim primjerima (modelima). **Poglavlje VI.** Na pojedinim predloženim modelima izvršit će se mjerenja brzine (propusnosti podataka) komercijalno dostupnim alatima (prilikom ostvarivanja mrežnog prometa od strane najučestalije korištenih mrežnih servisa u „edukacijskom kruženju“ poput (chat, FTP, video, glasovne mogućnosti) bežične mreže kako bi se dobio uvid u opterećenost predložene mrežne konfiguracije. Mjerenja će se izvesti prema simuliranom modelu koji će koristiti uzorke podataka slične onima koji se koriste u edukacijskim ustanovama. **Poglavlje VII.** sadrži zaključno razmatranje. U njemu se daje osvrt na trenutno stanje te sugerira buduće smjernice. Naglasak zaključnog razmatranja jest na primjeni bežičnog pristupa lokalnim mrežama u edukacijsko-komunikacijskom okruženju te iskoristivost istih za potrebe nastave, e-učenja, m-učenja, ali i važnost sigurnosne politike bežičnih mreža. **Poglavlje VII.** sadržavat će i razne priloge koji se odnose na specifičnosti u kreiranju baze znanja te mehanizama zaključivanja ekspertnog sustava.

Očekivani znanstveni doprinos predloženog istraživanja (preporučeno 500 znakova s praznim mjestima)

Znanstveni doprinos rada jest izrada modela vrednovanja sigurnosti bežičnih lokalnih mreža koji će omogućiti sustavno vrednovanje razine sigurnosti bežičnih lokalnih mreža u obrazovnim institucijama. Izrađeni model omogućit će uspoređivanje razina sigurnosti bežičnih računalnih mreža različitih institucija, te time planiranje potrebnih aktivnosti i financiranja kako bi cjelokupna mrežna infrastruktura odgojno-obrazovnog sustava imala odgovarajuću razinu sigurnosti.

Popis citirane literature (maksimalno 30 referenci)

- 1.Hamidović, H.: WLAN Bežične lokalne mreže, INFOPRESS, Zagreb, 2006.
- 2.Poliščuk, E.,J.: Ekspertni sistemi, ETF, Podgorica, 2008.
- 3.Čerić, V., Varga, M., Informacijska tehnologija u poslovanju, Element, Zagreb, 2004.
- 4.Bača, Miroslav; Ivanda, Stipe. Razvoj ekspertnog sustava u detekciju neovlaštenog upada u računalni sustav. // Policija i sigurnost. 11 (2002) , 4-6; 212-231
- 5.Matthew Gast: 802.11 Wireless Networks: The Definitive Guide, Second Edition (Definitive Guide), O'Reilly, 2005.
- 6.Theodore S. Rappaport: Wireless Communications: Principles and Practice (2nd Edition) (Prentice Hall Communications Engineering and Emerging Technologies Series), Prentice Hall, 2005.
- 7.William Stallings: Wireless Communications & Networks (2nd Edition), Prentice Hall,2004.
- 8.1.R.Orfali, D. Harkey, J. Edwards: The Essential Distributed Object Survival Guide, John Wiley, 1996.

9. Jackson, P., Wesley, A.; Introduction to expert systems, 3rd Ed.; 1999.

10. Wos, L., Overbeek, R., Lusk, E., Boyle; Automated reasoning: Introduction and Applications; McGraw-Hill; 1992.

11. Finn B. Jensen; Springer Verlag Bayesian Networks and Decision Graphs, 2nd. Ed.; 2010.

Procjena ukupnih troškova predloženog istraživanja (u kunama)

5000

Predloženi izvori financiranja istraživanja

Nacionalno financiranje	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Međunarodno financiranje	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Ostale vrste projekata	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Samostalno financiranje		
Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja (navesti samo ako je potrebno)		

Suglasnost mentora i doktoranda s prijavom teme

Odgovorno izjavljujem da sam suglasan s temom koja se prijavljuje.

Potpis _____
doc.dr.sc. Krešimir Pavlina

Potpis _____
Aleksandar Skendžić, profesor informatike

IZJAVA

Odgovorno izjavljujem da nisam prijavila/o doktorski rad s istovjetnom temom ni na jednom drugom sveučilištu.

U Zagrebu, 20.05.2012.

Potpis _____
Aleksandar Skendžić, profesor informatike

DR.SC.-02 OCJENA TEME DOKTORSKOG RADA ¹			
OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE			
Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:		Aleksandar Skendžić, profesor informatike	
Nositelj studija:		Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet	
Naziv studija:		Poslijediplomski doktorski studij informacijskih i komunikacijskih znanosti	
Matični broj doktoranda/doktorandice:		7283	
Naslov predložene teme	<i>Jezik pisanja rada:</i>	hrvatski jezik	
	<i>Hrvatski</i>	Model vrednovanja sigurnosti bežičnih lokalnih mreža u obrazovnim ustanovama	
	<i>Engleski</i>	Evaluation model of wireless local area networks security in educational institutions	
Područje/polje/grana (ako se doktorski studij izvodi u grani):		Društveno područje / informacijske i komunikacijske znanosti	
MENTOR(I)			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-mail:
Prvi mentor:	dr. sc. Krešimir Pavlina	Filozofski fakultet u Zagrebu, Hrvatska	kpavlina@ffzg.hr
Drugi mentor:			
Izabrano povjerenstvo za ocjenu teme i predlaganje mentora	Titula, ime i prezime	Ustanova, država:	E-mail:
	1. dr. sc. Krešimir Pavlina	Filozofski fakultet u Zagrebu, Hrvatska	kpavlina@ffzg.hr
	2. dr. sc. Vladimir Mateljan	Filozofski fakultet u Zagrebu, Hrvatska	vmatelja@ffzg.hr
	3. dr. sc. Vladimir Šimović	Učiteljski fakultet u Zagrebu, Hrvatska	vladimir.simovic@ufzg.hr
	4.		
	5.		
Sjednica nadležnog tijela i točka dnevnog reda u okviru koje je imenovano Povjerenstvo	Sjednica Fakultetskog vijeća Filozofskog fakulteta održana 14. lipnja 2012. godine.		
Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja			

¹ Molimo datoteku nazvati: DR.SC.-02 – Prezime Ime doktoranda.doc

Molimo Vas da ispunjeni obrazac DR.SC.-02 pošaljete u elektroničkom i tiskanom obliku, potpisano, u nadležnu referadu.

A. Izvješće s javne obrane teme doktorskog rada

Javna obrana predložene teme doktorskog rada održana je 14. studenoga 2012. godine. Javnoj obrani su uz doktoranda prisustvovali prof. dr. sc. Vladimir Mateljan, prof. dr. sc. Vladimir Šimović i doc. dr. sc. Krešimir Pavlina.

B. Ocjena teme doktorskog rada

(izvorni znanstveni doprinos i ocjena izvedivosti)

Uvođenjem informacijsko-komunikacijskih tehnologija u obrazovanje dolazi do poboljšanja kvalitete nastavnog procesa. Razvitak računalnih mreža predstavlja temeljnu infrastrukturu za implementaciju informacijsko-komunikacijskih tehnologija u obrazovanje. Bežične računalne mreže sve su popularnije u svakodnevnom životu, te se sve više radi na njihovoj uspješnoj implementaciji u obrazovanju. Na primjer, Eduroam projekt zamišljen je kao europski projekt koji će omogućiti jednostavno spajanje na obrazovne bežične mreže diljem Europe. Razvitkom potrebne mrežne infrastrukture, sve se više postavlja pitanje osiguranja komunikacije i servisa koji se na njima upotrebljavaju. Tema ovog doktorskog rada jest proučavanje načina vrednovanja sigurnosti računalnih bežičnih mreža s posebnim osvrtom na specifičnosti bežičnih računalnih mreža u obrazovnim ustanovama, te unaprijeđenje načina vrednovanja sigurnosti bežičnih računalnih mreža izradom modela vrednovanja njihove sigurnosti. Tema sigurnosti predstavlja iznimno aktualnu temu u području proučavanja razvoja informacijskih sustava, te bi razvoj modela vrednovanja sigurnosti bežičnih računalnih mreža u obrazovanju predstavljao izvorni znanstveni doprinos, jer ne postoji razvijen model vrednovanja sigurnosti bežičnih računalnih mreža koji pri vrednovanju sagledava brojne specifičnosti implementacije bežičnih računalnih mreža u odgojno-obrazovnim sustavima.

Mišljenje i prijedlog:

Pristupnik je izabrao iznimno zanimljivu i dosada nedovoljno istraženu temu vrednovanja sigurnosti bežičnih računalnih mreža u obrazovanju. Mislimo da bi rad izradom modela vrednovanja sigurnosti bežičnih računalnih mreža u obrazovanju mogao doprinijeti razvojem teorijskog okvira za vrednovanje sigurnosti bežičnih računalnih mreža u obrazovanju, te kvalitetnijem razvoju informacijskih sustava u području obrazovanja, jer će omogućiti sustavan pregled postojećih tehnologija, te mogućnost kvalitativne i kvantitativne analize sigurnosti bežičnih računalnih mreža prilikom njihove implementacije. Kandidat je zadovoljio sve propisane uvjete na doktorskome studiju informacijskih i komunikacijskih znanosti i ima potrebne znanstvene i stručne sposobnosti za izradu doktorskog rada. Stoga predlažemo da se prihvati tema Vrednovanje sigurnosti bežičnih računalnih mreža u obrazovanju, te da se imenuje mentor doc. dr. sc. Krešimir Pavlina (Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu).

Prijedlog izmjene ili dorade naslova:

Predlaže se izmjena naslova u „**Vrednovanje sigurnosti bežičnih lokalnih mreža u obrazovnim ustanovama**“.

Prijedlog za promjenu mentora i/ili imenovanje drugog mentora *(upisati titulu, ime, prezime, ustanovu):*

Planirana obrana doktorskog rada *(naznačiti godinu i semestar):*

Izdvojeno mišljenje *(samo ako netko od članova Povjerenstva za ocjenu teme i predlaganje mentora ima izdvojeno mišljenje)*

Potpis

(ime i prezime člana povjerenstva)

NAPOMENA (po potrebi):

Izabrano Povjerenstvo za ocjenu teme i predlaganje mentora	Titula, ime i prezime, ustanova, država:	Potpis:
	1. dr. sc. Krešimir Pavlina, Filozofski fakultet u Zagrebu, Hrvatska	
	2. dr. sc. Vladimir Mateljan, Filozofski fakultet u Zagrebu, Hrvatska	
	3. dr. sc. Vladimir Šimović, Učiteljski fakultet u Zagrebu, Hrvatska	
	4.	
	5.	

U Zagrebu,

M.P.

Dr.Sc.-01 PRIJAVA TEME DOKTORSKOG RADA**OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE**

Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:	Ivan Šutić, profesor povijesti		
Nositelj studija:	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet		
Naziv studija:	Medievistika		
Matični broj doktoranda/doktorandice:	6760		
Odobranje teme za stjecanje doktorata znanosti: (molimo zacrniti polje):	☒ u okviru doktorskog studija	☐ izvan doktorskog studija	☐ na temelju znanstvenih dostignuća
Ime i prezime majke i/ili oca:	Miho Šutić		
Datum i mjesto rođenja:	30.04.1981., Dubrovnik, Hrvatska		
Adresa:	Gotalovečka 8, Zagreb, Hrvatska		
Telefon/mobitel:	01/3098631		
E-mail:	isutic@inet.hr		

ŽIVOTOPIS DOKTORANDA/DOKTORANDICE

Obrazovanje (kronološki od novijeg k starijem datumu):	1. Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, Povijest, Dodiplomski, Hrvatska		
Radno iskustvo (kronološki od novijeg k starijem datumu):	12. 2009.-09.2010	Odsjek za povijest, Zavod za povijesne i društvene znanosti HAZU, Zagreb	
	02. 2007.	I. OŠ Bartola Kašića, Zagreb	
Popis radova i aktivnih sudjelovanja na znanstvenim skupovima:			

NASLOV PREDLOŽENE TEME

Hrvatski:	Povijesnodemografska analiza glagoljskih Matica krštenih i umrlih mjesta Baška na otoku Krku (1640.-1700.) na grafolingvistički obrađenom korpusu
Engleski:	Historical and Demographic Analysis of the Glagolitic <i>Matricule</i> of Baptised and Dead Persons from Baška on the Island of Krk (1640-1700) based on Grapholinguistically examined Corpus
Naslov na jeziku na kojem će se pisati rad (ako nije na hrvatskom ili engleskom):	
Područje/polje/grana:	Humanističke znanosti / Povijest / Hrvatska i svjetska ranonovovjekovna povijest

PREDLOŽENI ILI POTENCIJALNI MENTOR(I)

(navesti drugog mentora ako se radi o interdisciplinarnom istraživanju ili ako postoji neki drugi razlog za višestruko mentorstvo)

	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-Pošta:
Prvi mentor:	dr.sc. Zoran Ladić, viši znanstveni suradnik	Odsjek za povijesne znanosti HAZU - Zagreb, Hrvatska, Hrvatska	zladic@hazu.hr
Drugi mentor:	dr.sc. Mateo Žagar	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, Hrvatska	mzagar@ffzg.hr

KOMPETENCIJE MENTORA - popis do pet objavljenih relevantnih radova u posljednjih pet godina

Prvi mentor:	<p>1. Spisi istarskih bilježnika I. Spisi labinskih bilježnika sv. 1. Knjiga labinskog bilježnika Bartolomeja Gervazija (1525-1550) (Pazin: Državni arhiv u Pazinu, 2008.) (koautor: Elvis Orbanić);</p> <p>2. Labinsko društvo u ranom novom vijeku u zrcalu bilježničkih dokumenata bilježnika Bartolomeja Gervazija, Historijski zbornik, god. LXII, br. 1 (Zagreb 2009.), str. 47-70);</p> <p>3. Neki aspekti obiteljske i demografske prošlosti župe Miljevci koncem XVII. stoljeća u svjetlu matičnih knjiga rođenih, Zbornik radova sa Znanstvenog skupa Miljevci u prošlosti (s pogledom u budućnost), Visovac-Drinovci, 15.-16. lipnja 2007., ur. Marko Menguš i Drago Marguš (Visovac-Drinovci: 2008.), str. 321-342 (koautor: Zrinka Novak);</p> <p>4. Neki aspekti kasnosrednjovjekovne društvene i religiozne povijesti Poreča u zrcalu oporuka i kodicila, Humanitas et litterae: ad honorem Franjo Šanjek, ur. Lovorka Čoralić i Slavko Slišković, Dominikanska baština, knj. 6; Analecta Croatica Christiana, sv. 40, (Zagreb: Dominikanska naklada Istina-Kršćanska sadašnjost, 2009.), str. 347-374;</p> <p>5. Glagoljska Bilježnica šćitarjevskog župnika od 1524. do 1526. godine. Prilog proučavanju crkvenog i seoskog života u zagrebačkoj okolici u ranom novom vijeku, Zbornik Odsjeka za povijesne znanosti ZPDZ HAZU, vol. 29, Zagreb 2011., str. 149-189 (koautor: Goran Budeč).</p>
Drugi mentor:	<p>1. Žagar, Mateo: »Grafetičke posebnosti tekstova istočne grane hrvatskoga glagoljaštva«, u Slovo 56-57 (Zbornik Anice Nazor); Zagreb 2008, 695-708</p> <p>2. Žagar, Mateo: »Ustanovljivanje kurzivne glagoljice u XIV. st«, u: Vidjeti Ohrid, Referati hrvatskih sudionica i sudionika na XIV. međunarodnom slavističkom kongresu (ur. Marko Samardžija), Ohrid, 10-16. rujna 2008, Zagreb 2008, 141-170</p> <p>3. Žagar, Mateo: »Hrvatska pisma u srednjem vijeku« u: Povijest hrvatskog jezika, ur. Bičanić, Ante, Zagreb 2009, str. 107-219</p> <p>4. Žagar, Mateo: »Die glagolitische Schriftreform des 13. Jahrhunderts im Kontext der lateinischen Schriftreform«, Dalmatien als europäischer Kulturraum (ur. W. Potthoff, A. Jakir, M. Trogrlić, N. Trunte), Split 2010, 163-180 (na hrvatskom jeziku »Reforma glagoljičkog pisanja u 13. stoljeću u svjetlu latiničkih reformi«, Knjige poštujući, knjigama poštovan – Zbornik o 70. rođendanu Josipa Bratulića, Zagreb 2010, 171-183</p> <p>5. Žagar, Mateo: »Grafija hrvatskoglagoljskih tekstova XIV. st. između grčkih temelja i latinskih slojeva (na primjeru Regule Svetog Benedikta)«, u: Godišnik na Sofijskija universitet »Sv. Kliment Ohridski«, Cent'r za slavjano-vizantijski proučavanja »Ivan Dujčev«, sv. 96 (15), Sofija 2008, (Zbornik radova s međunarodnog znanstvenog skupa »Vizantija i slavljanite«, održanog u Sofiji 12-14. V. 2006), 333-3425.</p>

OBRAZLOŽENJE TEME

Sažetak na hrvatskom jeziku: (maksimalno 1000 znakova s	U radu ću nastojati, multidisciplinarnim pristupom, obraditi Matične knjige Baške s otoka Krka u razdoblju 1640.-1700. Cilj je povijesnodemografskog dijela uočiti svakodnevicu proučavanog
---	---

praznim mjestima)	mjestu u spomenutom razdoblju i pokušati stvoriti određenu sliku života Baške. Iako su Matične knjige kao izvori obrađivane u hrvatskoj historiografiji radi se u najvećem dijelu o maticama pisanim latinicom. Glagoljske matične knjige nedovoljno su istražene te se, s obzirom na brojnost vrela koje Hrvatska posjeduje, pojavila potreba za njihovim proučavanjem. Grafolingvistički dio sadržavao bi karakteristične osobine glagoljskog pisma prisutnog u maticama, također istraživanje koja do sada u našoj filologiji nije bilo prisutno. Metodološki oslonio bih se na kvantitativnu analizu s obzirom da su matične knjige izvor koji sadrži istovjetne podatke pogodne za stvaranje statistike koja bi zatim omogućila uočavanje pravilnosti, ali i razna odstupanja prisutna u životu ljudi proučavanog vremena i prostora.
Sažetak na engleskom jeziku: (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	In my PhD Thesis I will apply a multidisciplinary approach in an attempt to analyse the Matricule of baptised and dead persons from Baška on the island of Krk covering the period between 1640 and 1700. The main aim of the historical and particularly demographic analysis of researched data is to present various aspects of everyday life in Baška. In contrast to Latin matricule which have been frequently examined in recent Croatian historiography, Glagolitic matricule have been researched rather poorly. Yet, the abundance of this type of sources kept in Croatian archives, there is an obvious need for their further analysis. The grapho-linguistic research will focus on specific characteristics of the Glagolitic script present in mentioned Matricule. Namely, this aspect of examination was also not considered in the recent Croatian philology. As for methodology, I will apply the quantitative analysis, especially regarding the fact that matricule are sources which contain serial type of data. For that reason, these data are suitable for statistical analysis which causally enable the examination of variations in social and demographic trends in daily lives of the inhabitants of Baška in the above mentioned period.
Uvod i pregled dosadašnjih istraživanja (preporučeno 7000 znakova s praznim mjestima)	
Novovjekovne matične knjige s pregršt serijskih podataka vezanih uz tzv «malog čovjeka» ukazuju se kao neprocjenjiv izvor o povijesti nekih aspekata svakodnevnog života. One su serijski tip izvora, sadrže istovjetne podatke pa su stoga podložne metodologiji kvantitativne analize. Uz oprez pri analiziranju podataka, može se – na temelju njihova istraživanja - stvoriti primjerena slika nekih aspekata društvene povijesti određenog mikro ili makro prostora, prije svega demografski i obiteljski aspekti, ali u određenoj mjeri i kulturni, društveni i religiozni aspekti, u velikoj mjeri zbog činjenice što su bilježnici matičnih knjiga na marginama nerijetko bilježili važne podatke iz prošlosti neke župe, mjesta ili veće sredine. Rekonstruiranje takve, u prvom redu povijesnodemografske, slike, u ovom slučaju mjesta Baška na otoku Krku, temelj je ovog istraživanja. Pri tome treba istaknuti da takva istraživanja za ovo mjesto uopće nisu vršena, iako postoji obimna glagoljska arhivska građa, dok je metodologija analize matičnih knjiga predstavljena u više znanstvenih studija. Grafolingvistički dio rada od velike je važnosti, jer dosad takva istraživanja u našoj filologiji još nisu provedena. Budući da glagoljske matične knjige ne spadaju u niz profilirane književne produkcije (naprimjer, na drugom su funkcionalnom polu od svećanih liturgijskih tekstova), pismenost i jezik koji bi se ovdje obrađivali osobito su nam važni jer odražavaju autentičan, svakodnevni svijet naših popova glagoljaša i njihovu, donekle spontanu, pismovnu djelatnost. Nastojao bih uočavanjem karakterističnih ortografskih i uopće grafolingvističkih osobina, procjenom broja pisara i sl, uz povijesnodemografske spoznaje, postići zaokruženu, metodološki razmjerno složenu, sliku obrađenoga korpusa. Teorijska podloga povijesnodemografskog dijela istraživanja sastojala bi se od radova autora koji su se bavili povijesnom demografijom i predstavili osnovna metodološka načela povijesnodemografskih istraživanja. Prvenstveno valja istaknuti Stjepana Krivošića kao začetnika povijesne demografije u Hrvatskoj, a zatim i Vladimir Stipetića i Nenada Vekarića. Osnovne metodološke pretpostavke za istraživanje užeg geografskog prostora Istre i kvarnerskih otoka postavili su Miroslav Bertoša, Slaven Bertoša i Zoran Ladić koji su djelomično obradili i glagoljsku arhivsku građu koja se čuva u Državnom arhivu u Pazinu, župnim arhivima i Arhivu HAZU u Zagrebu. Istraživanja kurzivnih glagoljskih tekstova na grafolingvističkom planu dosad su skromno obrađena (Josip Vajs, Vjekoslav Štefanić, Josip Hamm, Josip Bratulić itd.). Noviji teorijski okviri otvaraju mogućnosti cjelovitijem opisu koji vodi računa o razlikovanju jezične pismovne razine (grafematike) od «nejezične» (grafetike) pri čemu bih se oslonio na radove Matea Žagara.	
Cilj i hipoteze istraživanja (preporučeno 700 znakova s praznim mjestima)	
Cilj rada je multidisciplinarnim istraživanjem osvijetliti sliku života Baške sredinom i u drugoj polovini XVII. st., izraditi demografsku studiju u kojoj će se posebna pozornost posvetiti odnosu ritma života i smrti s raznim sezonskim (primjerice glad ili epidemije) i povijesnim (primjerice ratne okolnosti) pojavama, pokušati utvrditi kulturne, političke, vjerske i druge utjecaje na stanovništvo kao i nastojati uklopiti mikrohistoriju jednoga naselja na Krku u šire makrohistorijske procese sjevernojadranskog, ali i općenito istočnjadranskog područja. U povijesnodemografskom dijelu studije razmatrat će se problemi kao što su natalitet, mortalitet, sezonske varijacije rađanja i umiranja, godišnja i mjesečna distribucija rođenih i umrlih, pitanje mrtvorodne i nelegitimne djece, udio blizanaca,	

odnos osobnih imena obzirom na liturgijski kalendar i lokalne kultove svetaca itd. Grafolingvistički dio za cilj ima omogućiti adekvatno čitanje tekstova, njihovu kritičku verifikaciju i prezentaciju. Bez primjerenog pismovnog opisa, kao i adekvatne transliteracije (koja podrazumijeva i poznavanje pravila o transkripciji tj. izgovoru), tekstovi se ne mogu kritički obraditi. Pismovne osobine vrijedan su posrednik i nekih konkretnih spoznaja: razlikovanje rukopisa otkrit će nam broj pisara; prepoznavanje regionalnih kurzivnoglagoļjičkih osobina govorit će u prilog migracija popova glagoļjaša; uvježbanost u pisanju (poznavanje pravila) svjedočit će, naprimjer, i o obrazovnom i(li) starosnom sastavu. U nužnoj mjeri uvrstit ću i neke rezultate onomastičkih istraživanja (s obzirom na tipove osobnih imena).

Materijal, ispitanici, metodologija i plan istraživanja (preporučeno 6500 znakova s praznim mjestima)

Prva faza obrade korpusa sastojala bi se u transliteriranju glagoļjskih zapisa na latinicu. Sam materijal, odnosno izvorna građa, sastoji se od matičnih knjiga koje su neobjelodanjene, dosada gotovo uopće nisu znanstveno valorizirane i obrađene, a čuvaju se u izvorniku u Arhivu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu (sign. IX-19, IX-20). Uz transliteraciju, a u cilju primjene kvantitativne metode, kreirale bi se tablične baze podataka, koje bi sadržavale sve mjerljive informacije koje je moguće iščitati iz matičnih knjiga kao što su datacije odnosno kronološko određivanje bilježenja podataka, imena i prezimena svećenika koji su upisivali podatke, osobna imena i prezimena roditelja i djeca, godišnja i mjesečna distribucija rođenja ili smrti, spol rođenog djeteta/umrle osobe, odnos zakonite i nezakonite djece, blizanci, starosna dob umrlih, opis bolesti od kojih su umrle pojedine osobe i sl. Nakon ove uvodne faze uslijedila bi povijesnodemografska analiza dobivenih podataka koja bi se bavila procjenom nataliteta i mortaliteta, utjecajem raznih čimbenika na ritam života i smrti (npr. bolesti, ratovi i sl.), demografskim kretanjima, obiteljskim životom, svakodnevicom, pobožnošću itd., ali naravno, u okvirima u kojima to dopuštaju matične knjige kao primarna vrela. Grafolingvistička obrada, bez koje i nije moguće provesti adekvatnu transliteraciju, sadržavala bi uvid u grafemski inventar, kraćenja, ligature, bavila bi se odnosom fonem-grafem, upotrebom velikih slova itd. što bi trebalo rezultirati isticanjem karakterističnih jezičnih i pismovnih osobina proučenih matičnih knjiga.

Očekivani znanstveni doprinos predloženog istraživanja (preporučeno 500 znakova s praznim mjestima)

Sama činjenica da glagoļjske matične knjige hrvatske provenijencije do sada nisu podvrgnute znanstveno-kritičkoj analizi s aspekta historiografije i kroatistike, unatoč činjenici što predstavljaju izuzetno vrijedan izvor za rekonstruiranje spomenutih problema, jasno upućuje na potrebu ozbiljne znanstvene obrade ovog materijala. Stoga ovaj rad ima dvostruki cilj. Ostvariti neke nove spoznaje vezane za konkretno područje Baške u 17-om stoljeću kao i potaknuti buduće znanstvenike za istraživanje hrvatske glagoļjske baštine.

Popis citirane literature (maksimalno 30 referenci)

Vladimir Stipetić i Nenad Vekarić, «Povijesna demografija Hrvatske.» Zagreb-Dubrovnik, Hazu, Zavod za povijesne znanosti u Dubrovniku, 2004.

Miroslav Bertoša, «Matične knjige-arhivsko vrelo o demografskim previranjima predindustrijske Europe.», Vjesnik Državnog arhiva u Rijeci 41-42, 2000., str. 315-352.

Slaven Bertoša, «Život i smrt u Puli. Starosjedioci i doseljenici od XVII. do početka XIX. Stoljeća.» Pazin, Skupština Udruga Matice hrvatske Istarske županije, 2002.

Slaven Bertoša, «Nezakonita djeca u puljskim matičnim knjigama krštenih od 1613. do 1678.», Croatica Christiana Periodica 22/42, 1998., str. 37-48.

Zoran Ladić i Zrinka Novak, «Neki aspekti obiteljske i demografske prošlosti župe Miljevci koncem XVII. stoljeća u svjetlu matičnih knjiga rođenih.», Zbornik radova sa Znanstvenog skupa Miljevci u prošlosti (s pogledom u budućnost), Visovac-Drinovci, 15.-16. lipnja 2007., Visovac-Drinovci, 2008., str. 321-342.

Stjepan Krivošić, «Izvori za historijsku demografiju-djelomični brožčani i poimenični popisi stanovništva.», Arhivski vjesnik 36, 1993., str. 159-170.

Stjepan Krivošić, «Izvori za historijsku demografiju: starije matične knjige.», Arhivski vjesnik 31, 1988., str. 13-30.

Dražan Vlahov, «Matična knjiga krštenih, vjenčanih i umrlih u Humu (1618.-1672.)», Vjesnik Državnog arhiva u Rijeci 40, 1998. str. 53-74.

Peter Laslett, «The world we have lost.», London, 1983.

Mateo Žagar, «Grafolingvistika srednjovjekovnih tekstova.», Zagreb, Matica hrvatska, 2007.

Mateo Žagar, «Neka grafetička ujednačavanja u hrvatskoglagoljskim tiskanim misalima.», Croatica 26, 1995/1996, 42/43/44, str. 453-468.

Žagar, Mateo: »Ustanovljivanje kurzivne glagoljice u XIV. st», u: Vidjeti Ohrid, Referati hrvatskih sudionica i sudionika na XIV. međunarodnom slavističkom kongresu (ur. Marko Samardžija), Ohrid, 10-16. rujna 2008, Zagreb 2008, 141-170

Procjena ukupnih troškova predloženog istraživanja (u kunama)

10000 kn

Predloženi izvori financiranja istraživanja

Nacionalno financiranje	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Međunarodno financiranje	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Ostale vrste projekata	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Samostalno financiranje	vlastitim sredstvima	
Sjednica Etičkog povjerenstva		

na kojoj je odobren prijedlog
istraživanja (navesti samo ako je
potrebno)

Suglasnost mentora i doktoranda s prijavom teme

Odgovorno izjavljujem da sam suglasan s temom koja se prijavljuje.

Potpis _____
dr.sc. Zoran Ladić

Potpis _____
dr.sc. Mateo Žagar

Potpis _____
Ivan Šutić, profesor povijesti

IZJAVA

Odgovorno izjavljujem da nisam prijavila/o doktorski rad s istovjetnom temom ni na jednom drugom sveučilištu.

U Zagrebu, 20.03.2012.

Potpis _____
Ivan Šutić, profesor povijesti

DR.SC.-02 OCJENA TEME DOKTORSKOG RADA ¹			
OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE			
Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:		Ivan Šutić	
Nositelj studija:		Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu	
Naziv studija:		Poslijediplomski doktorski studij medievistike	
Matični broj doktoranda/doktorandice:		6760	
Naslov predložene teme	Jezik pisanja rada:	Hrvatski	
	Hrvatski	Povijesnodemografska analiza glagoljskih Matica krštenih i umrlih mjesta Baška na otoku Krku (1640.-1700.) na grafolingvistički obrađenom korpusu	
	Engleski	Historical and Demographic Analysis of the Glagolitic <i>Matricule</i> of Baptised and Dead Persons from Baška on the Island of Krk (1640-1700) based on Grapholinguistically examined Corpus	
Područje/polje/grana (ako se doktorski studij izvodi u grani):		Humanističke znanosti	
MENTOR(I)			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	
Prvi mentor:	Dr. sc. Zoran Ladić, viši znan. sur.	Odsjek za povijesne znanosti HAZU, Zagreb, RH	
Drugi mentor:	Dr. sc. Mateo Žagar, red. prof.	Filozofski fakultet, Zagreb, RH	
Izabrano povjerenstvo za ocjenu teme i predlaganje mentora	Titula, ime i prezime	Ustanova, država:	
	1. Dr. sc. Boris Kuzmić, doc.	Filozofski fakultet, Zagreb, RH	
	2. Dr. sc. Zoran Ladić, viši znan. sur.	Odsjek za povijesne znanosti HAZU, Zagreb, RH	
	3. Dr. sc. Tanja Kuštović, doc.	Filozofski fakultet, Zagreb, RH	
	4.		
	5.		
Sjednica nadležnog tijela i točka dnevnog reda u okviru koje je imenovano Povjerenstvo	Sjednica Fakultetskoga vijeća FF-a u Zagrebu, 20. prosinca 2012.		

¹ Molimo datoteku nazvati: DR.SC.-02 – Prezime Ime doktoranda.doc

Molimo Vas da ispunjeni obrazac DR.SC.-02 pošaljete u elektroničkom i tiskanom obliku, potpisano, u nadležnu referadu.

Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja			
A. Izvješće s javne obrane teme doktorskog rada			
B. Ocjena teme doktorskog rada <i>(izvorni znanstveni doprinos i ocjena izvedivosti)</i>			
<p>Tema doktorskoga rada „Povijesnodemografska analiza glagoljskih Matica krštenih i umrlih mjesta Baška na otoku Krku (1640.-1700.) na grafolingvistički obrađenom korpusu“ izvorni je znanstveni rad doktoranda Ivana Šutića kojim se rasvjetljuje povijesnodemografska slika Baške na otoku Krku u gore navedenom periodu. Osim toga, velika je vrijednost rada i na filološkom polju s obzirom na činjenicu da se grafolingvistički istražuju glagoljske matice krštenih i umrlih čijih istraživanja u našoj filologiji do danas nije bilo. Tema je sadržajno i metodološki zaokružena, u skladu je sa svim zakonima struke, stoga je svesrdno preporučamo za daljnju povijesnu i jezikoslovnu raščlambu.</p>			
Mišljenje i prijedlog:			
<p>Pozitivno ocjenjujemo temu doktorskoga rada kolege Ivana Šutića i upućujemo je u daljnju proceduru.</p>			
Prijedlog izmjene ili dorade naslova:			
-			
Prijedlog za promjenu mentora i/ili imenovanje drugog mentora <i>(upisati titulu, ime, prezime, ustanovu):</i>			
-			
Planirana obrana doktorskog rada <i>(naznačiti godinu i semestar):</i>			
-			
Izdvojeno mišljenje <i>(samo ako netko od članova Povjerenstva za ocjenu teme i predlaganje mentora ima izdvojeno mišljenje)</i>			
<p style="text-align: right;">Potpis</p> <p style="text-align: right;"><i>(ime i prezime člana povjerenstva)</i></p>			
NAPOMENA <i>(po potrebi):</i>			
-			
Izabrano Povjerenstvo za	Titula, ime i prezime, ustanova, država:		

ocjenu teme i predlaganje mentora	1.(predsjednik Povjerenstva) Dr. sc. Boris Kuzmić, doc., FF u Zagrebu, RH		
	2. Dr. sc. Zoran Ladić, viši znan. sur., Odsjek za povijesne znanosti HAZU, Zagreb, RH		
	3. Dr. sc. Tanja Kuštović, doc., FF u Zagrebu, RH		
	4.		
	5.		
U Zagrebu, 14. siječnja 2013.		M.P.	

Dr.Sc.-01 PRIJAVA TEME DOKTORSKOG RADA

OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE

Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:	Teodora Fonović Cvijanović, profesorica hrvatskog jezika i književnosti i talijanskog jezika i književnosti		
Nositelj studija:	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet		
Naziv studija:	Kroatistika		
Matični broj doktoranda/doktorandice:	4982		
Odobranje teme za stjecanje doktorata znanosti: (molimo zacrniti polje):	☒ u okviru doktorskog studija	☐ izvan doktorskog studija	☐ na temelju znanstvenih dostignuća
Ime i prezime majke i/ili oca:	Željka/Serđo		
Datum i mjesto rođenja:	03.06.1977., Vinež, Hrvatska		
Adresa:	Lovrin 80 d, Pazin, Hrvatska		
Telefon/mobitel:	052 622 459 / 092 218 25 31		
E-mail:	tfonovic@inet.hr		

ŽIVOTOPIS DOKTORANDA/DOKTORANDICE

Obrazovanje (kronološki od novijeg k starijem datumu):	1. Sveučilište Jurja Dobrile u Puli - Odjel za humanističke znanosti , Hrvatski jezik i književnost i talijanski jezik i književnost, Dodiplomski, Hrvatska
Radno iskustvo (kronološki od novijeg k starijem datumu):	Od 2004. zaposlena je kao znanstveni novak na Sveučilištu Jurja Dobrile u Puli. Od 2000. do 2004. radi kao profesor hrvatskoga jezika u Srednjoj školi Mate Balote u Poreču.
Popis radova i aktivnih sudjelovanja na znanstvenim skupovima:	1. Fonović Cvijanović, Teodora. Hrvatski jezik u Istri potkraj 19. i u početku 20. stoljeća // Zadarski filološki dani III / Musa, Šimun (ur.). Zadar : Sveučilište u Zadru, 2011. 305-322 (predavanje,domaća recenzija,objavljeni rad,znanstveni). 2. Fonović Cvijanović, Teodora Briga i svijest o hrvatskome jeziku u Istri na početku XX. stoljeća (s primjerima iz Naše sloge) // <i>Peti hrvatski slavistički kongres</i> Rijeka, Hrvatska, 2010 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno) 3. Fonović Cvijanović, Teodora Hrvatski jezik u Istri na početku XX. stoljeća // <i>Znanstveni skup o Istri u XX. stoljeću</i> Umag, Hrvatska, 2008 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno) 4. Fonović Cvijanović, Teodora Hrvatski jezik u Istri potkraj 19. i u početku 20. stoljeća // <i>Zadarski filološki dani III</i> . Zadar, Hrvatska, 2009 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno) 5. Fonović Cvijanović, Teodora; Vitković, Vanessa Odnos sintaktičke norme u hrvatskim normativnim priručnicima i u mladim // <i>Norma i antinorma w wielkich i malych jezykach wspolczesnej Slavii</i>

	Opole, Poljska, 2011 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno) 6.Fonović Cvijanović, Teodora Pravopisna i jezična analiza prve poslanice Jurja Dobrile na hrvatskome jeziku iz 1858. godine // 15th Anniversary Mediterranean Studies Association International Congress Pula, Hrvatska, 2012 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)		
NASLOV PREDLOŽENE TEME			
Hrvatski:	Juraj Dobrila i hrvatski jezik u Istri		
Engleski:	Juraj Dobrila and Croatian language in Istria		
Naslov na jeziku na kojem će se pisati rad (ako nije na hrvatskom ili engleskom):			
Područje/polje/grana:	Humanističke znanosti / Filologija / Kroatistika		
PREDLOŽENI ILI POTENCIJALNI MENTOR(I) (navesti drugog mentora ako se radi o interdisciplinarnom istraživanju ili ako postoji neki drugi razlog za višestruko mentorstvo)			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-Pošta:
Prvi mentor:	prof.emer. Ivan Zoričić	Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, Hrvatska	izoricic@unipu.hr
Drugi mentor:			
KOMPETENCIJE MENTORA - popis do pet objavljenih relevantnih radova u posljednjih pet godina			
Prvi mentor:	Zoričić, Ivan: „Matko Laginja i hrvatski jezik u Istri“, Jezik, god. 55., br. 3, Zagreb, 2008. str. 81 – 88. Zoričić, Ivan: „Pogledi Tone Peruška na hrvatski jezik u Istri“, Jezik, god. 52., br. 5, Zagreb, 2005., str. 161 – 200. Zoričić, Ivan: <i>Tragom jezičnih nedoumica</i> , ZN „Žakan Juri“, Pula, 2004. Zoričić, Ivan: „Jezik Balotine <i>Tijesne zemlje</i> “, Riječki filološki dani, 2002., Zbornik radova 5, str. 607 - 618 i <i>Istra</i> , 3-4/2003, str. 199 – 207. Zoričić, Ivan: „Perušкови razgovori o jeziku danas“, Glas Istre, 5. rujna 1997.		
Drugi mentor:			
OBRAZLOŽENJE TEME			
Sažetak na hrvatskom jeziku: (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	Juraj Dobrila i hrvatski jezik u Istri U središtu je istraživanja jedan odsječak novije povijesti hrvatskoga standardnog jezika u 19. stoljeću, i to onaj koji se uglavnom odnosi na Istru, posebno na spisateljsko i javno djelovanje Jurja Dobrile. Analizirat će se Dobrilin molitvenik <i>Otče, budi volja tvoja</i> iz 1854. godine i poslanice na slovopisnoj, pravopisnoj, fonološkoj, morfološkoj, sintaktičkoj, leksičkoj i stilskoj razini. Proučit će se promjene u izdanjima <i>Molitvenika</i> koja su izišla za njegova života te obilježja i mijene u jeziku poslanica od 1858. do 1881. godine. Sigurno je da je Dobrila dobro poznavao hrvatski jezik i zbivanja oko njega te će se utvrditi elementi koji ga vežu s jezikom i pravopisom tada aktualnih jezičnih usmjeravanja. Na njegov su jezični odabir utjecale veze s brojnim istaknutim hrvatskim jezikoslovcima i kulturnim djelatnicima, što ćemo potvrditi podacima iz njegove korespondencije.		

Sažetak na engleskom jeziku:

(maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)

Juraj Dobrila and Croatian language in Istria

The research is focused on the segment of the history of the 19th century Croatian standard language, namely the one predominately related to Istria, particularly the literary and public activity of Juraj Dobrila. The paper will provide an analysis of Dobrila's 1854 prayer book *Otče budi volja tvoja* and his epistles in terms of spelling, orthography, phonology, morphology, syntax, lexis and style. The article will explore the changes in the editions of the prayer book which were published during his lifetime and the characteristics and modifications in the language of the epistles written between 1858 and 1881. It is certain that Dobrila was well acquainted with Croatian language and the occurrences related to it. The paper will establish the elements which tie him to the language and orthography of then current linguistic tendencies. The claim that his linguistic choices were influenced by his connections to numerous distinguished Croatian linguists and cultural workers will be confirmed by the data from his correspondence.

Uvod i pregled dosadašnjih istraživanja (preporučeno 7000 znakova s praznim mjestima)

Cjelovita i iscrpna povijest hrvatskoga standardnog jezika u Istri u 19. stoljeću još nije napisana, iako za to postoje brojne radnje više istraživača, obično u okvirima izučavanja širih, najčešće društvenih i povijesnih promjena. Polazimo od gledišta da ju je moguće zasnovati tek pošto se prethodno istraži ne samo koja su gledišta o jeziku zastupali glavni pokretači tadašnjih zbivanja već i osobito to koja su pravopisna i gramatička rješenja rabili u svojim pisanim radovima.

U radu će se započeti s relevantnim spoznajama o hrvatskome jeziku od tridesetih do osamdesetih godina 19. stoljeća na temelju radova Z. Vince, M. Moguša, B. Tafre, I. Pranjковиća, D. Stolac, L.J. Jonkea, J. Vončine i S. Ham. Razmatrat će se predilirske i ilirske odluke i vizije o jeziku te djelovanje riječke i zagrebačke filološke škole, zadarskoga jezično-književnog kruga i hrvatskih vukovaca. Iako su tada riješene neke važne normativne dvojbe, brojna pravopisna, gramatička i leksička pitanja u 19. stoljeću i dalje ostaju otvorenima. Različiti pogledi na standardni jezik i različite mogućnosti njegove realizacije rezultat su rascjepkanosti pojedinih hrvatskih pokrajina koje su bile dijelom različitih državnih tvorevina i ideologija.

Usljedit će poglavlje o društvenim i jezičnim prilikama u Istri u 19. stoljeću s posebnim osvrtom na hrvatski narodni preporod na osnovi spoznaja M. Bertoše, J. Bratulića, I. Graha, G. Labinjana, B. Milanovića, M. Mirkovića, V. Spinčića, M. Strčić, P. Strčića, Z. Vince, M. Moguša i M. Samardžije. Ukazat će se na iznimno teške prilike za hrvatski jezik u ovome rubnome hrvatskome teritoriju, povijesno stoljećima odijeljenome od matice zemlje. Razmotrit će se položaj talijanskoga i njemačkoga jezika prema hrvatskome, uloga svećenstva i škola u očuvanju materinskoga jezika, predpreporodne ideje u Istri te veze između hrvatskih preporoditelja u sjevernoj Hrvatskoj i Istri.

Posebnu ćemo pozornost posvetiti Jurju Dobrili, biskupu i vodi preporodnog buđenja u Istri. On se već na početku svojega školovanja upoznao s nepovoljnim položajem hrvatskoga jezika. Naime, materinski je jezik, ekavski dijalekt čakavskoga narječja, u župnoj pučkoj školi u Tinjanu morao zapostaviti jer se nastava odžavala na njemačkome. Potvrđeno je, ipak, da su katekizmi bili pisani hrvatskim jezikom čime kod najmlađe populacije ne zamire svijest o njemu. U njemačkoj se „normalci“ kod pazinskih franjevac, gdje nastavlja svoje školovanje, nastava odvijala na njemačkome, ali pretpostavlja se da su se služili talijanskim i hrvatskim jezikom. U daljnjem će se jezičnom obrazovanju u Karlovcu, tadašnjem žarištu preporodnih ideja, J. Dobrila upoznati s Ljudevitom Gajem i idejama hrvatskoga narodnog preporoda u Banskjoj Hrvatskoj te postaviti temelj za njegovo pokretanje i razvoj u Istri. U Gorici upoznaje i Josipa Jurja Strossmayera čije ideje podržava i kasnije provodi u svojoj domovini. Borbu za ravnopravnost hrvatskoga jezika u školama, administraciji i sudstvu započeo je 1849. godine u Trstu u *Slavjanskom društvu* i njihovu listu *Slavjanski rodoljub*. Značajna je i njegova uloga u pokretanju *Naše sloge*, prvih novina u Istri na hrvatskome jeziku kada započinje sustavnije organiziranje hrvatskoga narodnog preporoda u Istri. U *Našoj slogi* nailazimo na tekstove koji svjedoče o hrvatsko-talijanskim i hrvatsko-njemačkim političko-jezičnim sporovima što obilježavaju život u Istri u drugoj polovici 19. i na početku 20. stoljeća. Pretpostavlja se da je brojne tekstove napisao upravo Juraj Dobrila, ali gotovo se nikada nije potpisivao pa ih nije moguće sa sigurnošću prepoznati. Za hrvatski su jezik značajne rasprave o sudbini toponima u Istri, ravnopravnosti hrvatskoga jezika s talijanskim i njemačkim, nazivu za hrvatski jezik, stranim riječima, odnosu vlasti prema hrvatskim i talijanskim školama, položaju hrvatskoga jezika u crkvi i sl. Svoju je borbu za hrvatski jezik Juraj Dobrila provodio i u javnim istupima u Istarskome saboru i Carevinskome vijeću gdje se oštro suprotstavlja namjeri talijaniziranja Slavena u Istri i traži ravnopravnost dviju narodnosti i dvaju jezika: hrvatskoga i talijanskoga. Pritom se poziva na tradiciju, crkvenu liturgiju i višestoljetnu očuvanost hrvatskoga jezika u Istri čime pobija tvrdnje Talijana kako u Istri ne postoji jedan zajednički slavenski jezik te da nekolicina pismenih ljudi poznaje talijanski jezik bolje od slavenskoga.

Sveobuhvatno proučavanje jezika u Istri u drugoj polovici 19. stoljeća temeljit će se na proučavanju korpusa Dobrilinih djela, molitvenika

Otče, budi volja tvoja, poslanica na hrvatskome jeziku i izboru iz pisama upućenih najznačajnijim kulturnim djelatnicima toga vremena, što je dosad, osim *Molitvenika*, ostalo izvan jezikoslovnih istraživanja. *Molitvenik* je u svojem vremenu bio izrazito popularan među mahom nepismenim hrvatskim pučanstvom što se zamjećuje i u njegovim brojnim analizama iz različitih aspekata o čemu saznajemo iz radova R. Buršića, B. Milanovića, M. J. Milohanića, C. Rubetića, M. Peloze, J. Bratulića, V. Štimac i Z. Vince. Poslanice je Juraj Dobrila pisao za svećenstvo i narod pazeći pritom da jezik bude jasan i razumljiv i jednima i drugima. Njih je dosada iz socijalnog i idejnog aspekta proučio S. Trogrlić te iz teološkoga kuta A. Starić. Iz pisama ćemo saznati o Dobrilinim vezama s najvažnijim hrvatskim kulturnim djelatnicima i njegovim pogledima na tadašnje temeljne društvene i jezične probleme. Dobrila se na hrvatski jezik osvrtao često u pismima upućenim istaknutim hrvatskim jezikoslovcima i crkvenim djelatnicima, među kojima ističemo Jakova Volčića, Andriju Šterka, Antuna Karabaića, Matiju Ujčića, Matka Bastijana, Ivana Bastijana, Franju Ravnika, Ivana Fiamina, Vinka Zamlića, Antuna Spinčića, Frana Volarića, Ivana Vitezića, Dinka Vitezića, Franju Feretića, Andriju Marota, Petra Studenca i Josipa Jurja Strossmayera. U jezičnome je smislu najvažnije dopisivanje s Tomom Gajdekom, ilircem i prvim predsjednikom društva sv. Jeronima u Zagrebu. Prvi je urednik jeronimskih izdanja bio filolog Franjo Iveković i jedan je od suradnika bio Bogoslav Šulek pa stoga možemo zaključiti da je zasigurno dobro poznao njihov rad. Sačuvana je također korespondencija s Antunom Mažuranićem, Franjom Kurelcem i Ivanom Fiaminom. Na temelju toga zaključujemo da je dobro poznao rad riječke filoške škole, čijim se pogledima na jezik u svojim djelima ni u čemu ne priklanja, ali i zagrebačke filološke škole što će biti prepoznatljivo u jeziku *Molitvenika* i poslanica.

Iako Juraj Dobrila nije bio profesionalni jezikoslovac, učinak njegovih djela, posebice *Molitvenika* i poslanica, nadilazi važnost samo crkvenih ostvarenja. O njegovu prinosu u uključivanju Istrana u ilirski književnojezični i pravopisni koncept saznajemo iz radova J. Bratulića, B. Milanovića, C. Rubetića, B. Lukića, S. Trogrlića, V. Ujčića, Z. Vince, I. Zoričića i N. Žica.

Cilj i hipoteze istraživanja (preporučeno 700 znakova s praznim mjestima)

Cilj je rada istražiti jezik u djelima najznačajnijeg narodnog preporoditelja u Istri. Usporedit će se jezik Dobrilina molitvenika *Otče, budi volja tvoja* i poslanica na hrvatskome jeziku s rješenjima koja donose tadašnje najznačajnije gramatike i pravopis te će se kritički vrednovati dosadašnje spoznaje. Zbog razdijeljenosti hrvatskoga teritorija razvoj je jezika u skladu sa društvenopolitičkim i društvenokulturnim prilikama različit u pojedinim hrvatskim područjima. Stoga smatramo da je važno proučiti jezično stanje u Istri te na temelju dobivenih činjenica usporediti ga s onim u drugim hrvatskim područjima. Cijeli će rad ići u tome smjeru da se, dakle, potvrdi kako se svojim jezičnim izričajem J. Dobrila uklapa u ondašnja jezična previranja.

Materijal, ispitanici, metodologija i plan istraživanja (preporučeno 6500 znakova s praznim mjestima)

U radu će se metodom analize započeti istraživanje jezika molitvenika *Otče, budi volja tvoja* na slovopisnoj, pravopisnoj, fonološkoj, morfološkoj, sintaktičkoj, leksičkoj i stilskoj razini. Puni je naziv molitvenika *Otče, budi volja tvoja! Molitvena knjiga s podučanjem i naputjenjem na bogoljubno življenje* i na vlastiti ga je trošak 1854. godine Juraj Dobrila tiskao u tiskari Austrijskog Lloyda. Povijest hrvatskoga standardnog jezika u Istri, prema mišljenju I. Zoričića, možemo pratiti upravo od tiskanja Dobrilina molitvenika koji ujedno predstavlja i početak hrvatskoga narodnog preporoda u Istri te uvelike utječe na sustavnije opismenjivanje i kompleksnije obrazovanje istarskih Hrvata. Naime, uz Kačićeve je pjesme u idućim desetljećima *Molitvenik* bio jedino štivo mnogih Istrana na hrvatskome jeziku i svakodnevno su se njime koristili. Do danas je objavljeno 25 njegovih izdanja, a za vrijeme Dobrilina života, dakle do 1882. godine, izišla su četiri izdanja. Komparativnom ćemo metodom proučiti promjene koje je autor unosi u njih. Dobrila je bio svjestan koliko se hrvatski jezik u tridesetak godina, koliko je prošlo od prvoga do četvrtoga izdanja, razvio i smatrao je da je jezik četvrtoga izdanja dobar te da ga ni u čemu ne treba prepravljati. Ipak rado je prihvaćao savjete, svoj je jezik u njemu popravljao i detaljnijom je jezičnom analizom dijela *Molitvenika*, kojom su se dosad pozabavili Z. Vince i V. Štimac, utvrđeno da je najviše promjena bilo u četvrtome izdanju, iako svako novo izdanje donosi koncepcijske promjene. Z. Vince, progovarajući o jeziku *Molitvenika*, ističe kako tada jezična usmjeravanja još nisu dobila konačni oblik, što će biti razvidno, dakako, i u Dobrilinu jeziku. Iako se često koristi svojim materinskim idiomom, sigurno je da uzor i poticaj pronalazi u jezičnim zbivanjima u Civilnoj Hrvatskoj i Slavoniji te se i u jeziku i u pravopisu ugleda na postavke zagrebačke filološke škole. Svjedoči o tome, primjerice, uporaba nastavka *-ah* u genitivu množine, nesikretski padežni oblici za dativ, lokativ i instrumental množine i pisanje slogotvornog *r* kao *èr*. Priklanja im se jer je svjestan kako se ljudima koji su branili hrvatski jezik prigovara da u Istri ne postoji jedan zajednički slavenski jezik, već mnoštvo slavenskih dijalekata, pa bi stoga trebalo prihvatiti samo talijanski koji se, prema njihovu sudu, u Istri upotrebljava više od materinskoga jezika. Koliko je molitvenik bio poticajan i značajan u ono vrijeme, svjedoče riječi predvodnika riječke filološke škole čijim se tezama Dobrila nikada nije priklonio. Kurelac za jezik u *Molitveniku* kaže da je *gladak, pravilan i razumljiv* te da ulijeva nadu da će među Istranima ponovo oživjeti *lěpo slovinsko slovo* koje su mnogi pokušavali *lopatom pogrebsti i zagmuti*. Nadalje smatra da bi Dobrilino *pero*, koje *duboko ore, pero koje lěpo vozi* radi *slovinskoga napredka i uspěha* ipak trebalo u nekim dijelovima mijenjati i predlaže mu određene popravke (aristarhiju) u skladu sa svojim poimanjem jezika, što Dobrila ipak neće prihvatiti. *Molitvenik* je Dobrila podijelio po čitavoj biskupiji potičući svećenike da međusobno razgovaraju na hrvatskome te da djeci nabave katekizme iz Zagreba. Time je u Istri uspio održati i na viši stupanj podići kulturu čitanja i pisanja.

Poslanice Jurja Dobrile na hrvatskome jeziku možemo podijeliti u dvije grupe s obzirom na to jesu li napisane dok je bio porečko-pulski (1858. – 1875.) ili tršćansko-koparski biskup (1875. – 1882.). Prvu grupu čini šest poslanica iz 1858., 1867., 1869., 1871., 1872. i 1875., a drugu poslanice iz 1875., 1876., dvije iz 1877., 1878., 1879., 1880. i 1881. godine. S obzirom na temu koju obrađuju možemo ih svrstati ili u korizmene ili u prigodne. Poslanice su javna pisma crkvenog poglavara o određenoj temi i upućene su svećenstvu i narodu te je jezik kojim su pisane zbog toga uređen, a rečenice su skladne, jasne i bogate po svome izričaju. Kako su one u literaturi dosad proučavane na socijalnoj i teološkoj razini, u radu će se prvi put metodom analize opisati njihove jezične osobitosti te će se uočiti tipična obilježja biblijskoga stila: uporaba prijedloga *od* u posvojnome značenju, položaj glagola na kraju rečenica, takozvano biblijsko *i* s funkcijom isticanja, termini, simboli i vlastita imena biblijskoga podrijetla, antonimni parovi koji sadrže snažnu biblijsku simboliku, sintaktički sinonimi, uporaba imperativa i sl. Smatra se da neke poslanice nedostaju jer od 1859. do 1866. godine nije sačuvana nijedna. U prilog tomu ide i misao Cvjetka Rubetića, autora *Vjekopisa Dra Jurja Dobrile biskupa tršćansko-koparskoga prije porečko-puljskoga* iz 1882. godine koji kaže da je Dobrila svake godine pisao poslanice za svoje vjernike. One su izlazile zasebno, u obliku brošura, te je na kraju većine od njih i danas vidljivo ime nakladnika. Dobrila je poslanice pisao na hrvatskome, talijanskome i vjerojatno na slovenskome jeziku. Iz nekih su godina poznate paralelne poslanice, dakle i na hrvatskome i na talijanskome jeziku, ali se one sadržajno preklapaju. Izuzetak čini nastupna poslanica iz 1858. godine jer se tekstovi hrvatske i talijanske poslanice razlikuju. Naime, u hrvatskoj se inačici obraća kmetskome staležu, a u talijanskoj talijanskome građanstvu pa se u skladu s time i sadržaj teksta u njima ne podudara. Kako su poslanice nastale u dužem vremenskom razdoblju, od 1858. do 1881., iščitavanjem i propitivanjem njihovih obilježja na temeljnim jezičnim razinama komparativnom ćemo metodom također uvidjeti kakvim je jezikom J. Dobrila pisao, koliko ga je razvijao i mijenjao i je li u skladu s hrvatskom jezičnom tradicijom.

Zaključiti možemo da će u središtu istraživanja biti hrvatski standardni jezik, ali u prvome redu promotren s gledišta Istre i djelovanja Jurja Dobrile. Proučit će se njegovo javno djelovanje, njegove veze s brojnim istaknutim hrvatskim jezikoslovcima i kulturnim djelatnicima, uloga u pokretanju tiskanih medija, a napose njegovi radovi pisani na hrvatskome jeziku nastali u vrijeme vladavine filoloških škola u 19. stoljeću. Njegov molitvenik i poslanice predstavljaju vrijednu jezičnu građu te postaju svjedočanstvo prihvatanja i razvitka hrvatskoga standardnog jezika na istarskome prostoru. Sigurno je da je Juraj Dobrila dobro poznavao hrvatski jezik i zbivanja oko njega te će se metodom sinteze utvrditi elementi koji ga vežu s jezikom i pravopisom tada aktualnih jezičnih usmjerenja.

Očekivani znanstveni doprinos predloženog istraživanja (preporučeno 500 znakova s praznim mjestima)

Budući da je u središtu istraživanja jedan odsječak povijesti hrvatskoga standardnog jezika u 19. stoljeću, i to onaj koji se uglavnom odnosi na Istru, posebno na spisateljsko i javno djelovanje J. Dobrile, u radu se očekuju nove spoznaje na svakome od tih triju područja. Prije svega, bit će prvi put u potpunosti analizirani radovi J. Dobrile na hrvatskome jeziku. Detaljnim istraživanjem jezičnih razina rasvijetlit će se slovopisne, pravopisne, fonološke, morfološke, sintaktičke, leksičke i stilske osobitosti Dobrilina jezičnog izričaja. Dobivenim analitičkim i sintetičkim rezultatima dat ćemo prinos proučavanju novije povijesti hrvatskoga standardnog jezika.

Popis citirane literature (maksimalno 30 referenci)

1. Bertoša, Miroslav: „Interes Ivana Kukuljevića za istarske starine: njegove veze s kulturnim i javni radnicima u Istri“, Forum, knjiga XXI, Odjel za suvremenu književnost JAZU, Zagreb, 1971., str. 285 – 303.
2. Bratulić, Josip: „Josip Voltić, Tinjanac – Istrijan (1750. – 1825.)“, Zbornik radova sa Znanstvenog skupa *Tinjan i okolica od prapovijesti do danas*, u povodu 100. obljetnice utemeljenja Hrvatske čitaonice u Tinjanu, (ur. Josip Šiklič), Matica hrvatska, Ogranak Pazin, Tinjan, 2000., str. 193 – 212.
3. Bratulić, Josip: „Hrvatski književni jezik – sredstvo Dobriline društveno-nacionalne borbe u Istri“, Zbornik sa znanstvenog skupa u povodu 100-godišnjice smrti Jurja Dobrile: Istarski preporoditelj Juraj Dobrila 1812. – 1882., Pazin, 1985., str. 116 – 124.
4. Ham, Sanda: *Jezik zagrebačke filološke škole*, Knjižnica Neotradicija, Osijek, 1998.
5. Jelovac, Ivan i Milohanić, Mladen Juvenal: *Biskup Juraj Dobrila: zastupnik naroda Istre*, Josip Turčinović d.o.o., Pazin, 2008.
6. Lukić, Berislav: „Borba za ravnopravnost hrvatskog jezika u Istarskom saboru“, Jadranski zbornik II, Rijeka – Pula, 1957., str. 121 – 148.
7. Milani-Kruljac, Nelida: „Razmišljanja o jezičnom stanju u Istri“, Istra, god. 26., br. 1-2, 1988., str. 162 – 169.
8. Milanović, Božo: *Hrvatski narodni preporod u Istri*, knjiga I, Istarsko književno društvo sv. Ćirila i Metoda, Pazin, 1967.

9. Milanović, Božo: *Hrvatski narodni preporod u Istri*, knjiga II, Istarsko književno društvo sv. Ćirila i Metoda, Pazin, 1973.
10. Milanović, Božo: *Istra u dvadesetom stoljeću: zabilješke i razmišljanja o proživljenom vremenu I*, Istarsko književno društvo „Juraj Dobrila“, Pazin, 1992.
11. Mirković, Mijo: „O sadržaju i smislu narodnog preporoda u Istri (1861 – 1914)“, *Jadranski zbornik V*, Rijeka – Pula, 1962., str. 5 – 35.
12. Moguš, Milan: *Povijest hrvatskoga književnog jezika*, Globus, Zagreb, 1993.
13. Pranjković, Ivo: „Hrvatski jezik i biblijski stil“, *Raslojavanje jezika i književnosti: zbornik radova 34. seminara Zagrebačke slavističke škole*, FF press, Zagreb, 2006., 23 – 32.
14. Pranjković, Ivo: *Hrvatski jezik i franjevci Bosne Srebrene*, Matica hrvatska, Zagreb, 2000.
15. Rubetić, Cvjetko: *Vjekopis Dra Jurja Dobrile biskupa tršćansko-koparskoga prije porečko-puljskoga*, Društvo sv. Jeronima, Zagreb, 1882.
16. Samardžija, Marko: *Iz triju stoljeća hrvatskoga standardnog jezika*, Matica hrvatska, Zagreb, 1997.
17. Starić, Aldo: „*Teologija Dobrilih poslanica*“, *Zbornik sa znanstvenog skupa u povodu 100-godišnjice smrti Jurja Dobrile: Istarski preporoditelj Juraj Dobrila 1812. – 1882.*, Pazin, 1985., str. 137 – 155.
18. Strčić, Mirjana: *Istarska beseda i pobuna I*, Istarska naklada, Pula, 1984.
19. Strčić, Mirjana: „Ilirski pokret i Istrani: U povodu 150. godišnjice Gajevih ‚Novina‘ i ‚Danice‘, Jurina i Franina, kalendar za 1985. godinu, Istarska naklada, Pula, 1985., str. 68 – 71.
20. Strčić, Mirjana: „Prilog osvjetljavanju odnosa između Vuka i Istre“, *Istra*, god. 25., br. 5-6, 1987., str. 128 – 136.
21. Stolac, Diana: *Riječki filološki portreti*, Biblioteka časopisa Fluminensia, Rijeka, 2006.
22. Šetić, Nevio: *O povezanosti Istre s ostalim hrvatskim zemljama: Naša sloga 1870. – 1915.*, Dom i svijet, Zagreb, 2005.
23. Štimac, Vlatka: „Jezik molitvenika *Otče, budi volja tvoja* 120 godina nakon Dobriline smrti“, *Zbornik sa znanstvenoga skupa Riječki filološki dani V*, Rijeka, 2002., 525 – 532.
24. Tafra, Branka: *Gramatika u Hrvata i Vjekoslav Babukić*, Matica hrvatska, Zagreb, 1993.
25. Trogrlić, Stipan: „Socijalna i idejna problematika u poslanicama i okružnicama biskupa Jurja Dobrile (1858. – 1881.)“, *Riječki teološki časopis*, Tipograf Rijeka, god. 7., br. 2, Rijeka, 1999.
26. Vince, Zlatko: „Odras književnojezičnih prilika u Hrvatskoj u Dobrilinoj pisanoj riječi“, *Zbornik sa znanstvenog skupa u povodu 100-godišnjice smrti Jurja Dobrile: Istarski preporoditelj Juraj Dobrila 1812. – 1882.*, Pazin, 1985., str. 127 – 136.
27. Vince, Zlatko: *Putovima hrvatskog književnog jezika*, Nakladni zavod Matice hrvatske, Zagreb, 2002.
28. Zoričić, Ivan: „Matko Laginja i hrvatski jezik u Istri“, *Jezik*, god. 55., br. 3, Zagreb, 2008., str. 81 – 88.
29. Zoričić, Ivan: „Pogledi Tone Peruška na hrvatski jezik u Istri“, *Jezik*, god. 52., br. 5, Zagreb, 2005., str. 161 – 200.
30. Žic, Nikola: *Biskup Dobrila u Istarskom saboru*, Društvo „Istra“, Zagreb, 1936

Procjena ukupnih troškova predloženog istraživanja (u kunama)

15 000

Predloženi izvori financiranja istraživanja

Nacionalno financiranje	Naziv projekta	Naglasna kolebanja u hrvatskom standardnom jeziku (financira se dio istraživanja)
	Voditelj projekta	Dr. sc. Ivan Zoričić, prof. emeritus
	Potpis	
Međunarodno financiranje	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Ostale vrste projekata	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Samostalno financiranje	Dio istraživanja financira se samostalno i uz potporu Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli.	
Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja (navesti samo ako je potrebno)		
Suglasnost mentora i doktoranda s prijavom teme		
Odgovorno izjavljujem da sam suglasan s temom koja se prijavljuje.		
Potpis _____ prof.emer. Ivan Zoričić		
Potpis _____ Teodora Fonović Cvijanović, profesorica hrvatskog jezika i književnosti i talijanskog jezika i književnosti		
IZJAVA		
Odgovorno izjavljujem da nisam prijavila/o doktorski rad s istovjetnom temom ni na jednom drugom sveučilištu.		
U Zagrebu, 28.06.2012.		
Potpis _____ Teodora Fonović Cvijanović, profesorica hrvatskog jezika i književnosti i talijanskog jezika i književnosti		

DR.SC.-02 OCJENA TEME DOKTORSKOG RADA ¹			
OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE			
Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:		Teodora Fonović Cvijanović	
Nositelj studija:		Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu	
Naziv studija:		Poslijediplomski doktorski studij kroatistike	
Matični broj doktoranda/doktorandice:		4982	
Naslov predložene teme	Jezik pisanja rada:	Hrvatski	
	Hrvatski	Juraj Dobrila i hrvatski jezik u Istri	
	Engleski	Juraj Dobrila and Croatian language in Istria	
Područje/polje/grana (ako se doktorski studij izvodi u grani):		Humanističke znanosti / jezikoslovlje / kroatistika	
MENTOR(I)			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	
Prvi mentor:	Dr. sc. Ivan Zoričić, prof. emeritus	Sveučilište Jurja Dobrile, Pula, RH	
Drugi mentor:	-	-	
Izabrano povjerenstvo za ocjenu teme i predlaganje mentora	Titula, ime i prezime	Ustanova, država:	
	1. Dr. sc. Boris Kuzmić, doc.	Filozofski fakultet, Zagreb, RH	
	2. Dr. sc. Ivan Zoričić, prof. emeritus	Sveučilište Jurja Dobrile, Pula, RH	
	3. Dr. sc. Krešimir Mićanović, izv. prof.	Filozofski fakultet, Zagreb, RH	
	4.		
5.			
Sjednica nadležnog tijela i točka dnevnog reda u okviru koje je imenovano Povjerenstvo	Sjednica Fakultetskoga vijeća FF-a u Zagrebu, 20. prosinca 2012.		

¹ Molimo datoteku nazvati: DR.SC.-02 – Prezime Ime doktoranda.doc

Molimo Vas da ispunjeni obrazac DR.SC.-02 pošaljete u elektroničkom i tiskanom obliku, potpisano, u nadležnu referadu.

Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja			
A. Izvješće s javne obrane teme doktorskog rada			
B. Ocjena teme doktorskog rada <i>(izvorni znanstveni doprinos i ocjena izvedivosti)</i>			
Tema doktorskoga rada „Juraj Dobrila i hrvatski jezik u Istri“ izvorni je znanstveni rad doktorandice Teodore Fonović Cvijanović kojim se rasvjetljuje uloga i značenje hrvatskoga preporoditelja Jurja Dobrile u formiranju hrvatskoga jezičnog standarda. Tema je sadržajno i metodološki zaokružena, u skladu je sa svim zakonima struke, stoga je svesrdno preporučamo za daljnju jezikoslovnu raščlambu.			
Mišljenje i prijedlog:			
Pozitivno ocjenjujemo temu doktorskoga rada kolegice Fonović Cvijanović i upućujemo je u daljnju proceduru.			
Prijedlog izmjene ili dorade naslova:			
-			
Prijedlog za promjenu mentora i/ili imenovanje drugog mentora <i>(upisati titulu, ime, prezime, ustanovu):</i>			
-			
Planirana obrana doktorskog rada <i>(naznačiti godinu i semestar):</i>			
-			
Izdvojeno mišljenje <i>(samo ako netko od članova Povjerenstva za ocjenu teme i predlaganje mentora ima izdvojeno mišljenje)</i>			
<p style="text-align: center;">Potpis</p> <p style="text-align: right;"><i>(ime i prezime člana povjerenstva)</i></p>			
NAPOMENA <i>(po potrebi):</i>			
-			
Izabrano Povjerenstvo za	Titula, ime i prezime, ustanova, država:		

ocjenu teme i predlaganje mentora	1.(predsjednik Povjerenstva) Dr. sc. Boris Kuzmić, doc., FF u Zagrebu, RH		
	2. Dr. sc. Ivan Zoričić, prof. emeritus, Sveučilište J.Dobriće u Puli, RH		
	3. Dr. sc. Krešimir Mićanović, izv. prof., FF u Zg, RH		
	4.		
	5.		
U Zagrebu, 7. siječnja 2013.		M.P.	

Dr.Sc.-01 PRIJAVA TEME DOKTORSKOG RADA			
OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE			
Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:	Sanja Lončar, prof. povijesti umjetnosti i dipl. povjesničar umjetnosti i etnolog		
Nositelj studija:	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet		
Naziv studija:	Etnologija i kulturna antropologija		
Matični broj doktoranda/doktorandice:	7394		
Odobranje teme za stjecanje doktorata znanosti: (molimo zacrniti polje):	☒ u okviru doktorskog studija	☐ izvan doktorskog studija	☐ na temelju znanstvenih dostignuća
Ime i prezime majke i/ili oca:	Marija (rođ. Kuzmić) Lončar		
Datum i mjesto rođenja:	29.08.1980., Sisak, Hrvatska		
Adresa:	Antuna Branka Šimića 3, Sisak, Hrvatska		
Telefon/mobitel:	0989014284		
E-mail:	sloncar@ffzg.hr		
ŽIVOTOPIS DOKTORANDA/DOKTORANDICE			
Obrazovanje (kronološki od novijeg k starijem datumu):	1. Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet , <i>Studij povijesti umjetnosti, studij etnologije</i> , Dodiplomski, Hrvatska		
Radno iskustvo (kronološki od novijeg k starijem datumu):	od 1.11.2008. znanstvena novakinja-asistentica na Odsjeku za etnologiju i kulturnu antropologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu 20.8.2007. - 31.10.2008. stručna suradnica-konzervatorica u Konzervatorskom odjelu u Sisku Uprave za zaštitu kulturne baštine Ministarstva kulture studeni 2006. - travanj 2007. stručna suradnica u Gradskoj galeriji Striegl u Sisku		
Popis radova i aktivnih sudjelovanja na znanstvenim skupovima:	1. Kelemen, Petra; Lončar, Sanja. Priče o vinodolskim zidarima i klesarima – mogućnosti uključivanja etnografske baštine u turističku ponudu Vinodola, 2011. (predstavljanje rezultata znanstvenog projekta). 2. Lončar, Sanja. Izgradnja kuća nabijača u Sonti u XX. stoljeću Ivana Andrašića, 2010. (pogovor). 3. Miletić Čakširan, Ivana; Stinčić, Jelena; Cindrić, Igor; Zagorac, Ivan; Lončar, Sanja; Kalanja, Đuro. Konzervatorska podloga za Prostorni plan uređenja grada Gline, 2010. (konzervatorska studija). 4. Lončar, Sanja. Most. Mostovi, 2008. (katalog izložbe).		

5. Mlinar, Ana; Lončar, Sanja; Miletić, Ivana.
Zrin - etnografska zbirka Ljubišić - konzervatorske smjernice za očuvanje i prezentaciju, 2008.
(elaborat).
6. Lončar, Sanja; Trauber, Alma.
Slavo Striegl: izbor iz donacije, 2007.
(katalog izložbe).
7. Lončar, Sanja.
Prilozi poznavanju tradicijskog graditeljstva i kulture stanovanja // Zapisi iz Gornjih Ravnih kotara : etnološki, povijesni i muzeološki prilozi o Islamu Latinskom, Islamu Grčkom, Kašiću i Podgradini / Černelić, Milana ; Rajković Iveta, Marijeta (ur.).
Zagreb : FF press, 2010.
8. Lončar, Sanja.
Izbor bračnog druga // Živjeti na Krivom Putu : život mladih, pripreme za brak i sklapanje braka, sv.III / Černelić, Milana ; Rajković, Marijeta ; Rubić, Tihana (ur.).
Zagreb : FF press, 2009.
9. Lončar, Sanja.
Neredovni oblici predbračnog i bračnog života // Živjeti na Krivom Putu : Život mladih, pripreme za brak i sklapanje braka. Sv. III / Černelić, Milana ; Rajković, Marijeta ; Rubić, Tihana (ur.).
Zagreb : FF press, 2009.
10. Lončar, Sanja; Dačnik, Valentina.
Predsvadbeni običaji od prosidbe do svadbe // Živjeti na Krivom Putu : Život mladih, pripreme za brak i sklapanje braka. Sv. III / Černelić, Milana ; Rajković, Marijeta ; Rubić, Tihana (ur.).
Zagreb : FF press, 2009.
11. Černelić, Milana; Lončar, Sanja.
Uvod : život mladih, pripreme za brak i sklapanje braka // Živjeti na Krivom Putu. Sv. 3 / Černelić, Milana ; Rajković, Marijeta ; Rubić, Tihana (ur.).
Zagreb : Filozofski fakultet, 2009.
12. Lončar, Sanja.
Vjerovanja vezana uz izbor bračnog druga i zaštitu mladenaca // Živjeti na Krivom Putu : život mladih, pripreme za brak i sklapanje braka, sv.III / Černelić, Milana ; Rajković, Marijeta ; Rubić, Tihana (ur.).
Zagreb : FF press, 2009.
13. Petrović Leš, Tihana; Kelemen, Petra; Lončar, Sanja.
"Attractiveness" vs. "Commonness" – the creation of heritage for the purpose of shaping a tourist offer. // Etnolog/Ethnologist. 14 (2012) ; 58-71 (članak, znanstveni).
14. Kelemen, Petra; Lončar, Sanja.
"Obično" vs. "atraktivno": kako priče o načinu života postaju dio turističke ponude. // Studia ethnologica Croatica. 23 (2011) ; 183-214 (članak, znanstveni).
15. Jurić, Zlatko; Lončar, Sanja.
Zgrada Državne realne gimnazije u Sisku arhitekta Stanka Kliske iz 1928.-1935.. // Prostor : znanstveni časopis za arhitekturu i urbanizam. 18 (2010) , 1; 92-109 (članak, znanstveni).
16. Lončar, Sanja.
Propitivanje pristupa istraživanju neredovnih oblika predbračnog i bračnog života na primjeru Krivog Puta. // Senjski zbornik : prilozi za geografiju, etnologiju, gospodarstvo, povijest i kulturu. 32 (2005) ; 223-272 (članak, znanstveni).
17. Lončar, Sanja.
Mjesto, nemjesto. Interdisciplinarna promišljanja prostora i kulture, Jasna Čapo i Valentina Gulin Zrnčić, ur., Institut za etnologiju i folkloristiku, Zagreb, 441 str.. // Etnološka tribina : godišnjak Hrvatskog etnološkog društva. 41 (2011) , 34; 181-185 (prikaz, stručni).
18. Kelemen, Petra; Lončar, Sanja.
People Make Places – ways of feeling the world. Deseti kongres SIEF-a. Lisabon, Portugal, 17. – 21. travnja 2011. godine. // Studia ethnologica Croatica. 23 (2011) ; 388-390 (prikaz, stručni).

	<p>19. Lončar, Sanja. Matija Bučar, ur. Zrinska gora: regionalni park prirode. Petrinja: Grad Petrinja: Učiteljski fakultet: Matica hrvatska, ogranak ; Sisak: Sisačko-moslavačka županija ; Zagreb: Sveučilište u Zagrebu, 2010, 474 str.. // <i>Ekonomika i ekohistorija: časopis za gospodarsku povijest i povijest okoliša</i>. 6 (2010) , 1; 242-243 (prikaz, stručni).</p> <p>20. Kelemen, Petra; Lončar, Sanja. Tihana Petrović Leš, ur.: <i>Etnolog Vitomir Belaj. Zbornik radova povodom 70. rođendana Vitomira Belaja</i>. // <i>Studia ethnologica Croatica</i>. 22 (2010) ; 402-405 (prikaz, stručni).</p> <p>21. Lončar, Sanja. Tihana Petrović Leš: <i>Lepoglavsko čipkarstvo, 2008.. // Etnološka tribina : godišnjak Hrvatskog etnološkog društva</i>. 39 (2009) , 32; 187-188 (prikaz, stručni).</p> <p>22. Petrović Leš, Tihana; Kelemen, Petra; Lončar, Sanja "Atraktivnost" vs. "običnost" – stvaranje baštine u svrhu oblikovanja turističke ponude // <i>Znanstveno-stručni skup Hrvatskog etnološkog društva "Kako žive seljaci? Identitet, reprezentacije, kulturne prakse suvremenog seljaštva"</i> Zagreb, Hrvatska, 2010 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)</p> <p>23. Petrović Leš, Tihana; Kelemen, Petra; Lončar, Sanja "Attractiveness" vs. "commonness" – the creation of heritage for the purpose of shaping tourist offer // <i>International Scientific Symposium: "Popularization of the Ethnological Cultural Heritage"</i> Shtip, Makedonija, 2010 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)</p> <p>24. Lončar, Sanja Banija i (a ne ili) Banovina: dvije pojavnosti jednog geografskog prostora // 12. <i>Hrvatsko-slovenske etnološke paralele. Znanstveno-stručni skup. Ponovno iscrtavanje granica: transformacije identiteta i redefiniranje kulturnih regija u novim političkim okolnostima</i>. Duga Resa, Hrvatska, 2012 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)</p> <p>25. Petrović Leš, Tihana; Kelemen, Petra; Lončar, Sanja <i>Croatian Ethnology on Intangible Heritage // XV. forum mediteranske maritimne baštine: Nematerijalna maritima baština – od zajednica do muzeja i vice versa... (popisivanje, zaštita, interpretacija, diseminacija...)</i> Rovinj, Hrvatska, 2009 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)</p> <p>26. Lončar, Sanja Revising history, constructing the place: the creation of new cultural practices in the Croatian village of Zrin // <i>People make places - ways of feeling the world ; SIEF 10th international congress</i> Lisbon, Portugal, 2011 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)</p> <p>27. Lončar, Sanja Uloga i status etnologa u zaštiti kulturne baštine i ruralnog prostora // <i>Znanstveno-stručni skup u povodu pedesete obljetnice Hrvatskog etnološkog društva: Tradicije i tendencije hrvatske etnologije: etnologija kao angažirana i etična znanost</i> Zagreb, Hrvatska, 2009 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)</p>
NASLOV PREDLOŽENE TEME	
Hrvatski:	Etnologija i arhitektura u Hrvatskoj od 1870-ih do 1970-ih - istraživanja, suradnje i međuutjecaji
Engleski:	Ethnology and Architecture in Croatia from 1870s to 1970s - research, collaboration and interrelationship
Naslov na jeziku na kojem će se pisati rad (ako nije na hrvatskom ili engleskom):	
Područje/polje/grana:	Humanističke znanosti / Etnologija i antropologija / Etnologija

PREDLOŽENI ILI POTENCIJALNI MENTOR(I)

(navesti drugog mentora ako se radi o interdisciplinarnom istraživanju ili ako postoji neki drugi razlog za višestruko mentorstvo)

	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-Pošta:
Prvi mentor:	izv.prof. Tihana Petrović Leš	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, Hrvatska	tples@ffzg.hr
Drugi mentor:	prof.dr.sc. Zlatko Jurić	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, Hrvatska	zljuric@ffzg.hr

KOMPETENCIJE MENTORA - popis do pet objavljenih relevantnih radova u posljednjih pet godina

Prvi mentor:	<p>1. Leček, Suzana; Petrović Leš, Tihana. <i>Znanost i svjetonazor. Etnologija i prosvjetna politika Banovine Hrvatske 1939.-1941.</i> Zagreb : Srednja Europa ; Hrvatski institut za povijest - Podružnica za povijest Slavonije, Srijema i Baranje, 2010. (monografija).</p> <p>2. Petrović Leš, Tihana. <i>Lepoglavsko čipkarstvo.</i> Zagreb : Srednja Europa, 2008 (monografija).</p> <p>3. Leček, Suzana; Petrović Leš, Tihana. Država i znanost: jugoslavenstvo na III. slavenskom kongresu geografa i etnografa 1930. // <i>Studia ethnologica Croatica.</i> 23 (2011.); 149-182 (članak, znanstveni).</p>
Drugi mentor:	<p>1. Jurić, Zlatko; Strugar, Martina; Ćorić, Franko. Rasprave o Bakačevoj kuli u Zagrebu 1901. godine.... // <i>Portal.</i> II (2011), 2; 69-101. (članak, znanstveni).</p> <p>2. Jurić, Zlatko; Strugar, Martina. Karlo Vajda i Vjekoslav Bastl: Izgradnja tržnice na Dolcu u Zagrebu, 1928.-1936. // <i>Prostor: znanstveni časopis za arhitekturu i urbanizam.</i> 19 (2011), 1(49); 200-2013. (članak, znanstveni).</p> <p>3. Jurić, Zlatko; Vukadin, Ana. Zgrada „Željpoša“ u Zagrebu: rasprave o arhitektonskoj interpolaciji. // <i>Sveučilište u Zagrebu, Arhitektonski fakultet</i>, 2011; 1-159.</p> <p>4. Jurić, Zlatko; Ćorić, Franko. Obnova Buvininih vratnica 1908. // <i>Portal</i>, I (2010), 1; 43-62. (članak, znanstveni).</p> <p>5. Jurić, Zlatko; Lončar, Sanja. Zgrada Državne realne gimnazije u Sisku arhitekta Stanka Kliske iz 1928.-1935.. // <i>Prostor : znanstveni časopis za arhitekturu i urbanizam.</i> 18 (2010) , 1; 92-109 (članak, znanstveni).</p>

OBRAZLOŽENJE TEME

Sažetak na hrvatskom jeziku: (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	Na osnovi istraživanja arhivske građe, bibliografije, suvremene periodike i suvremenih znanstvenih radova iz etnologije i kulturne antropologije, povijesti umjetnosti i arhitekture težište se stavlja na dvije međusobno isprepletene tematske cjeline. Kroz jednu se prati djelovanje arhitekata i inženjera koji su u razdoblju od 1870-ih do 1970-ih u Hrvatskoj istraživali i dokumentirali narodno graditeljstvo i stanovanje na selu, surađivali s etnoložima, promišljali i raspravljali o ovoj tematici i objavljivali tekstove. Kroz drugu se tematsku cjelinu prate međutjecaji etnoloških istraživanja regionalnih ili lokalnih graditeljskih tradicija i suvremenog arhitektonskog stvaralaštva. Pritom se analiziraju primjeri arhitekture iz razdoblja historicizma i pokušaji stvaranja narodnog i/ili nacionalnog stila te primjeri arhitekture iz razdoblja internacionalnog modernog stila uglavnom projektirani za ruralna područja.
Sažetak na engleskom jeziku:	The focus is put on two interrelated topics, based on research of archival materials, bibliographies,

(maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)

contemporary periodicals and scientific articles from the fields of ethnology and cultural anthropology, art history and history of architecture. The first research stream follows the work of architects and engineers that studied and documented rural architecture and housing in the rural areas in the period from 1870s to 1970s. They cooperated with ethnologists, analyzed and discussed the related issues, and published texts on this matter. The second research stream focuses on the interrelationship of regional or local building traditions and contemporary architectural achievements. Showcases of architecture from the period of Historicism are analyzed. Attempts to create folk and/or national styles, as well as architectural cases from the period of International Modern style mostly designed for rural areas are also taken into account.

Uvod i pregled dosadašnjih istraživanja (preporučeno 7000 znakova s praznim mjestima)

Narodna kultura bila je kroz povijest predmet interesa različitih i brojnih stručnjaka. Premda su se, od ustanovljenja etnologije kao znanosti krajem 19. stoljeća, narodnom kulturom bavili uglavnom etnolozi značajan doprinos istraživanju pojedinih tema tijekom 19. i 20. st. dali su i stručnjaci iz drugih područja (arhitekture, povijesti umjetnosti i dr.). U radu će se proučavati djelovanje arhitekata i inženjera koji su od 1870-ih do 1970-ih istraživali i dokumentirali narodno graditeljstvo i stanovanje na selu u područjima koja su danas dio hrvatskog državnog prostora. Proučavat će se različiti oblici suradnje arhitekata, inženjera i etnologa, te utjecaj znanja o narodnom graditeljstvu i stanovanju na selu na zbivanja u arhitekturi 19. i 20. st. Pratić će se kako se i koje znanje o narodnoj kulturi izdvaja pri stvaranju nacionalne/regionalne/lokalne baštine i identiteta. Spomenute teme interpretirat će se u kontekstu povijesnih, političkih i kulturnih prilika nekoliko vremenskih cjelina: razdoblja od 1870-ih do 1918., međuratnog razdoblja 1918.-1941., razdoblja Drugog svjetskog rata i razdoblja od 1945. do 1970-ih. U hrvatskoj etnologiji nalazimo značajan broj radova koji donose rezultate etnoloških i arhitektonskih istraživanja i iznose preglede oblika, materijala i tehnika gradnje na određenom geografskom području. Maleni je broj radova koji analizira kulturno-društveno-politički kontekst provedenih istraživanja. Ostale su neistražene teme koje analiziraju i interpretiraju istraživanja i izradu dokumentacije o narodnom graditeljstvu i stanovanju na selu u 19. i 20. st. Posebna je tema međuutjecaj takvih etnoloških istraživanja i suvremenog arhitektonskog stvaralaštva. Spomenutim su se temama bavile etnologinje Duić i Muraj govoreći o istraživačima narodnog graditeljstva i stanovanja na selu, te jednim dijelom Gulin Zrnić u radu o temi prostora i mjesta u hrvatskoj etnologiji i kulturnoj antropologiji. O istraživanju i interpretiranju narodne kulture kroz 19. i 20. stoljeće objavljeni su etnološki radovi (Belaj, Čapo Žmegač, Čulinović-Konstantinović, Rihtman Augustin, Supek). Posebno su važni radovi koji su problematizirali pojam „narodnog“ (Bonifačić, Ceribašić, Grbić, Vojnović Traživuk) te ukazivali na selekciju elemenata narodne kulture i konstruiranje njihovih novih značenja, nerijetko upravo u svrhu jačanja nacionalnih, regionalnih i lokalnih identiteta (Čapo Žmegač, Leček, Petrović Leš).

Kako su istraživanja regionalnih ili lokalnih značajki narodnog graditeljstva i stanovanja na selu utjecala na arhitekturu 19. i 20. st. bila je tema nekoliko dosadašnjih istraživanja u povijesti umjetnosti i arhitekturi. Autori su pisali o narodnim motivima korištenima u arhitekturi 19. st. (Damjanović), obnovama naselja u 19. i 20. st. koje su se oslanjale na regionalne graditeljske tradicije (Kranjčević, Galović), o tradicijskim elementima u hrvatskoj arhitekturi obiteljskih kuća tijekom 20. stoljeća (Pleština), o regionalizmu kao „novokomponiranom izrazu u arhitekturi“ (Morsan). Podatke o životu i radu pojedinih istraživača, koji su važni za razumijevanje konteksta i interpretiranje njihovog interesa za narodno graditeljstvo i stanovanje na selu nalazimo u radovima nekolicine istraživača. Tematizirani su život i rad Ise Kršnjavog (Maruševski, Petrović Leš), pojedini arhitekti i inženjerima u 19. st. (Damjanović), rad Aleksandra Freudenreicha (Galović, Limani, Živković), djelovanje pojedinaca u umjetničkoj grupi Zemlja (Čorak, Ivančević, Radović Mahečić, Premerl), djelovanje Škole za narodno zdravlje i istaknuti pojedinci (Dugac, Iveković, Zebec), djelovanju Radne grupe Zagreb (Bjažić Klarin). Od važnosti je i literatura iz područja povijesti umjetnosti i arhitekture koja donosi sintezne preglede nužne za sagledavanje konteksta hrvatske arhitekture u 19. st. (Damjanović, Dobronić, Jurić, Laslo, Maruševski, Potočnjak) i 20. st. (Čorak, Laslo, Premerl).

Kao važan komparativan materijal potrebno je spomenuti literaturu europskih etnologa, povjesničara umjetnosti i arhitekata o istraživanjima narodne kulture i njenom korištenju u izgradnji identiteta (Bailey, Crowley, Kallestrup, Kelly, Klekot, Wörner), o istraživanjima narodnog graditeljstva i stanovanja na selu (Kojić, Svensson), o pojedinim arhitektima istraživačima narodnog graditeljstva (Toševa), o arhitekturi koja se oslanja na regionalne i lokalne graditeljske tradicije (Canizaro, Crettaz-Stürzel) te nacionalnim stilovima u arhitekturi (Elmenhorst, Hoffmann, Ignjatović, Kadijević).

Cilj i hipoteze istraživanja (preporučeno 700 znakova s praznim mjestima)

Cilj je istraživanja doći do novih spoznaja te prvi put na jednom mjestu objediniti podatke o istraživanju i dokumentiranju narodnog graditeljstva i stanovanja na selu u razdoblju od 1870-ih do 1970-ih. Jedna od glavnih značajki ovih aktivnosti i pojava je dugogodišnja kvalitetna suradnja etnologa, arhitekata i povjesničara umjetnosti. Cilj je protumačiti okolnosti i kontekst spomenutih pojava te ulogu pojedinaca i institucija. Temeljna hipoteza istraživanja je da su stečena etnološka znanja o narodnom graditeljstvu i stanovanju na selu

utjecala na suvremena zbivanja u arhitekturi 19. i 20. st.

Materijal, ispitanici, metodologija i plan istraživanja (preporučeno 6500 znakova s praznim mjestima)

Istraživanja i prikupljanja građe o narodnom životu intenziviraju se u 19. stoljeću kada se počinju objavljivati upitnici i provoditi terenska istraživanja u ruralnim područjima. Tijekom prvih nekoliko desetljeća 19. st. brojni su intelektualci pokazivali interes za prikupljanje i objavljivanje građe o narodnom životu, a od otprilike 1870-ih moguće je pratiti aktivnosti arhitekata i inženjera koji su dio stručnog rada ili interesa posvećivali narodnom graditeljstvu i stanovanju na selu. U razdoblju 1880-ih i 1890-ih važnu su ulogu imali arhitekti Martin Pilar i Janko Holjac te arhitekti i inženjeri okupljeni u Društvu inženjera i arhitekata u Zagrebu, učenici Graditeljskog odjela Obrtne škole u Zagrebu predvođeni arhitektom Hectorom Echkelom, povjesničar umjetnosti Isidor Kršnjavi, a početkom 20. st. aktivnosti Zemaljskog povjerenstva za čuvanje umjetnih i historičkih spomenika u kraljevinama Hrvatskoj i Slavoniji u Zagrebu. U razdoblju nakon Prvog svjetskog rata arhitekt Aleksandar Freudenreich počeo je nekoliko desetljeća dug rad na istraživanju i dokumentiranju narodnog graditeljstva i stanovanja na selu. U međuratnom su se razdoblju ovom temom, na različite načine, u svom radu bavili arhitekti umjetničke grupe Zemlja (1929.-1935.) Stjepan Planić, Mladen Kauzarić, Drago Ibler, zatim arhitekti Radne grupe Zagreb (1932.-1933.) Josip Seissel i Bogdan Teodorović, te inženjer Milivoj Petrik vezan za djelatnost Škole narodnog zdravlja (1926.-1941.). Nakon Drugog svjetskog rata, do 1970-ih godina rad nastavlja Aleksandar Freudenreich, a priloge istraživanjima dali su Mirko Miličić i Andre Mohorovičić. Spomenuti su arhitekti i inženjeri na različite načine iskazivali interes za narodno graditeljstvo i stanovanje na selu. Provodili su terenska istraživanja u ruralnim područjima Hrvatske, izrađivali dokumentaciju i objavljivali prikupljenu građu, nerijetko koristeći i interpretirajući etnološku literaturu. Pojedini su bili u stručnim i privatnim kontaktima s domaćim i stranim etnologima i arhitektima koji su se bavili srodnom tematikom što je uključivalo razmjenjivanje ideja u raspravama ili objavljenim tekstovima. Neki su radili na obnovama građevina i naselja u ruralnim područjima i/ili projektirali nove građevine primjenjujući elemente ili principe narodnog graditeljstva i posredno utjecali na projektantski rad drugih suvremenih arhitekata. U navedenom je razdoblju pojavu primjene znanja o narodnom graditeljstvu i stanovanju na selu u onovremenom arhitektonskom projektiranju moguće pratiti u dva smjera: (1) u pokušaju stvaranja narodnog i/ili nacionalnog stila u hrvatskoj arhitekturi (i umjetnosti) u razdoblju historicizma krajem 19. i poč. 20. st., te (2) kroz primjere arhitekture iz razdoblja internacionalnog modernog stila, uglavnom projektirane za ruralna područja. Interesi spomenutih arhitekata i inženjera za narodno graditeljstvo i stanovanje na selu potrebno je promatrati u kontekstu njihovog cjelokupnog djelovanja kao i u kontekstu vremena u kojem su živjeli i radili. Spomenute aktivnosti arhitekata i inženjera potrebno je stoga povezivati s djelatnošću drugih istaknutih pojedinaca njihovog vremena, etnografa i etnologa (Karla Baumgartena, Branimira Bratanića, Vaclava Froleca, Milovana Gavazzija, Ferde Hefelea, Antuna Radića), arhitekata (Branislava Kojića), povjesničara umjetnosti i likovnih umjetnika (Ljube Babića, Isidora Kršnjavog, Ernesta Tomaševića), fotografa (Toše Dabca) i drugih osoba koje su važne za istraživačku temu.

Istraživat će se primarni izvori (arhivska građa), sekundarni izvori (bibliografija suvremene dnevne i stručne periodike), suvremeni znanstveni radovi iz etnologije i kulturne antropologije, povijesti umjetnosti i arhitekture 19. i 20. st. te, kao komparativni materijal, europski znanstveni radovi. Arhivska građa relevantna za temu istraživanja pohranjena je u nekoliko institucija (Arhiv i fototeka Ministarstva kulture, Hrvatski Državni arhiv, Državni arhiv u Zagrebu, Arhiv Škole narodnog zdravlja, Arhiv za likovne umjetnosti HAZU, Zbirka arhitekture Muzeja za umjetnost i obrt, Dokumentacijski fondovi Instituta za povijest umjetnosti), a periodika i suvremeni znanstveni radovi u nekoliko knjižnica (Nacionalna i sveučilišna knjižnica, Knjižnica Filozofskog fakulteta, Knjižnica HAZU, Knjižnica Muzeja za umjetnost i obrt, Knjižnice Grada Zagreba, Knjižnica „Andrija Štampar“, Knjižnica Instituta za etnologiju i folkloristiku). Plan istraživanja obuhvaća prikupljanje, pregled, analizu i kritičko čitanje relevantne literature, kritičko čitanje stručnih časopisa, prikupljanje i analizu arhivske građe. U izradi rada koristit će se deskriptivne, analitičke, komparativne i interpretativne metode. Za razumijevanje i interpretiranje prikupljenih podataka unutar društveno-političko-kulturnog konteksta koristit će se literatura iz područja etnologije i kulturne antropologije, povijesti umjetnosti, arhitekture i povijesti.

Očekivani znanstveni doprinos predloženog istraživanja (preporučeno 500 znakova s praznim mjestima)

Rad će objediniti i prikazati istraživanje narodnog graditeljstva i stanovanja na selu u Hrvatskoj te međusobne utjecaje etnoloških istraživanja narodne kulture na suvremeno umjetničko i arhitektonsko stvaralaštvo u 19. i 20. st. U završnoj analizi i interpretaciji povezat će se spoznaje etnologije i kulturne antropologije, povijesti umjetnosti i arhitekture.

Popis citirane literature (maksimalno 30 referenci)

1. ARČABIĆ, Goran. 2007. *Korak do novog stoljeća : gospodarska izložba u Zagrebu 1891*. Zagreb, Muzej grada Zagreba.

2. CANIZARO, Vincent (ur.). 2007. *Architectural Regionalism: Collected Writings on Place, Identity, Modernity, and Tradition*. New

York, Princeton Architectural Press.

3. CERIBAŠIĆ, Naila. 2003. *Hrvatsko, seljačko, starinsko, domaće : povijest i etnografija javne prakse narodne glazbe u Hrvatskoj*. Zagreb, Institut za etnologiju i folkloristiku.
4. CRETAAZ-STÜRZEL, Elisabeth. 2005. *Heimatstil. Reformarchitektur in der Schweiz 1896-1914*. Huber, Frauenfeld.
5. CROWLEY, David. 1992. *National style and nation-state. Design in Poland from the vernacular revival to the international style*. Manchester; New York, Manchester University Press.
6. ČAPO ŽMEGAČ, Jasna. 1994. Plaidoyer za istraživanje (nacionalnog) identiteta u hrvatskoj etnologiji. *Etnološka tribina*, 17:7-23.
7. ČAPO ŽMEGAČ, Jasna. 1997. Objektivni i subjektivni čimbenici identifikacije sa zajednicom. *Etnološka tribina*, 20: 69-82.
8. DAMJANOVIĆ, Dragan. 2006. Radovi hrvatskih arhitekata u časopisu Wiener Bauhutte. *Radovi Instituta za povijest umjetnosti*, 30:229-240.
9. DAMJANOVIĆ, Dragan. 2009. Narodni motivi u projektima Friedricha Schmidta za Hrvatsku. *Studia ethnologica Croatica*, 21:331-354.
10. DUIĆ, Nada. 1990. Prilog poznavanju proučavanja narodnog graditeljstva. *Studia ethnologica*, 2:125-141.
11. ELMENHORST, Lucas. 2010. *Kann man national bauen? Die Architektur der Botschaften Indiens, der Schweiz und Großbritanniens in Berlin*. Berlin, Gebr. Mann Verlag.
12. FREUDENREICH, Aleksandar. 1972. *Kako narod gradi na području Hrvatske : zapažanja – snimci i crteži arhitekta*. Zagreb, Republički zavod za zaštitu spomenika kulture Zagreb.
13. GALOVIĆ, Krešimir. 2009. Arhitektura u Nezavisnoj državi Hrvatskoj (1941-1945). U *Hrvatska arhitektura u 20. st.* Zagreb, ur. Tomislav Premerl. Zagreb, Matica Hrvatska.
14. GORDON BOWE, Nicola. 1993. *Art and the national dream. The search for vernacular expression in turn-of-the-century design*. Dublin, Irish Academic Press.
15. GRBIĆ JAKOPOVIĆ, Jadranka. 2004. Pojam naroda u starijoj etnološkoj literaturi. U *Narodne i/ili nacionalne čipke : zbornik radova sa znanstveno-stručnog skupa, Lepoglava, rujan 2003.*, ur. Tihana Petrović Leš. Lepoglava : turistička zajednica grada Lepoglave, Grad Lepoglava: 9-18.
16. GULIN ZRNIĆ, Valentina. 2011. Prostor i mjesto u hrvatskoj etnologiji/kulturnoj antropologiji. U *Mjesto, nemjesto, interdisciplinarna promišljanja prostora i kulture*, ur. Jasna Čapo i Valentina Gulin Zrnić. Zagreb – Ljubljana : Institut za etnologiju i folkloristiku – Inštitut za antropološke in prostorske študije, Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti.
17. JURIĆ, Zlatko. 2002. Strukovni naslovi u arhitekturi i graditeljstvu u Hrvatskoj i Slavoniji od 1870-ih do 1918. godine. *Radovi Instituta za povijest umjetnosti*, 26: 149-159.
18. KRANJČEVIĆ, Jasenka. 1999. Prilog poznavanju prostornog planiranja ruralnih prostora/sela u Hrvatskoj od sredine 19. do sredine 20. st. *Prostor*, vol. 7/1: 1-24.
19. LEČEK, Suzana. 2012. Kad umjetnost postaje politika. „Hrvatski izraz“ i pitanje nacionalnog identiteta u Hrvatskoj 918.-1941. U: *Iz hrvatske povijesti 20. stoljeća – Iz hrvaške zgodovine 20. stoletja*, ur. I. Iveljić, S. Matković i Ž. Lazarević. Ljubljana, Inštitut za novejšo zgodovino.
20. LEČEK, Suzana, Tihana PETROVIĆ LEŠ. 2010. *Znanost i svjetonazor. Etnologija i prosvjetna politika Banovine Hrvatske 1939.-1941.* Zagreb : Srednja Europa : Slavonski Brod : Hrvatski institut za povijest – podružnica za povijest Slavonije, Baranje i Srijema.

21. LEHNE, Andreas. 1989. Heimatstil. Zum Problem der Terminologie. *Österreichische Zeitschrift für Kunst und Denkmalpflege*, 43 (3/4):159-164.
22. MARUŠEVSKI, Olga. 2009. Narodni stil u arhitekturi i umjetničkom obrtu. U *Iso Kršnjavi kao graditelj*. Zagreb, Institut za povijest umjetnosti: 136-148.
23. MORSAN, Boris. 1993. Regionalizam kao novokomponirani izraz u arhitekturi. *Studia ethnologica Croatica*, 5:141-150.
24. MURAJ, Aleksandra. 1989. Živim znači stanujem : etnološka studija o kulturi stanovanja u žumberačkim Sošicama. Zagreb – Ljubljana, Hrvatsko etnološko Društvo, Zavod za istraživanje folkloru, Znanstveni inštitut Filozofske fakultete v Ljubljani.
25. PALADINO, Zrinka. 2006. Arhitekt Lavoslav Horvat i „Udruženje umjetnika Zemlja“. *Prostor*, 14(2):166-177.
26. PETROVIĆ, Tihana. 1992. Iso Kršnjavi kao etnograf. *Etnološka tribina*, 15:149-156.
27. PLEŠTINA, Lenko. 1996. Tradicijski elementi u hrvatskoj arhitekturi obiteljskih kuća tijekom 20. stoljeća. *Prostor*, 41(2): 219-232.
28. PREMIERL, Tomislav. 1989. *Hrvatska moderna arhitektura između dva rata. Nova tradicija*. Zagreb, Matica Hrvatska.
29. ZIDIĆ, Igor et. al. (ur.) 1971. *Kritička retrospektiva „Zemlja“: slikarstvo, grafika, crtež, kiparstvo, arhitektura. Umjetnički paviljon Zagreb, 8. svibnja – 8. lipnja 1971.* Zagreb: Izdavački zavod JAZU.
30. WÖRNER, Martin. 1999. *Vergnügung und Belehrung. Volkskultur auf den Weltausstellungen 1851-1900.* Münster; New York, München, Berlin: Waxmann.

Procjena ukupnih troškova predloženog istraživanja (u kunama)

10000

Predloženi izvori financiranja istraživanja

Nacionalno financiranje	Naziv projekta	Hrvatska etnografska baština u kontekstu kulturnih politika
	Voditelj projekta	dr. sc. Tihana Petrović Leš, izv. prof.
	Potpis	
Međunarodno financiranje	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Ostale vrste projekata	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Samostalno financiranje	osobna sredstva	
Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja (navesti samo ako je potrebno)		

Suglasnost mentora i doktoranda s prijavom teme

Odgovorno izjavljujem da sam suglasan s temom koja se prijavljuje.

Potpis _____
izv.prof. Tihana Petrović Leš

Potpis _____
prof.dr.sc. Zlatko Jurić

Potpis _____
Sanja Lončar, prof. povijesti umjetnosti i dipl. povjesničar umjetnosti i etnolog

IZJAVA

Odgovorno izjavljujem da nisam prijavila/o doktorski rad s istovjetnom temom ni na jednom drugom sveučilištu.

U Zagrebu, 07.11.2012.

Potpis _____
Sanja Lončar, prof. povijesti umjetnosti i dipl. povjesničar umjetnosti i etnolog

DR.SC.-02 OCJENA TEME DOKTORSKOG RADA ¹			
OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE			
Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:		Sanja Lončar	
Nositelj studija:		Odsjek za etnologiju i kulturnu antropologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu	
Naziv studija:		Doktorski studij etnologije i kulturne antropologije	
Matični broj doktoranda/doktorandice:		7394	
Naslov predložene teme	<i>Jezik pisanja rada:</i>	hrvatski	
	<i>Hrvatski</i>	Etnologija i arhitektura u Hrvatskoj od 1870-ih do 1970-ih – istraživanja, suradnje i međutjecaji	
	<i>Engleski</i>	Ethnology and Architecture in Croatia from 1870s to 1970s – research, collaboration and interrelationship	
Područje/polje/grana (ako se doktorski studij izvodi u grani):		Humanističke znanosti / Etnologija i antropologija / Etnologija	
MENTOR(I)			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-mail:
Prvi mentor:	izv. prof. Tihana Petrović Leš	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, Hrvatska	tples@ffzg.hr
Drugi mentor:	red. prof. Zlatko Jurić	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, Hrvatska	zjuric@ffzg.hr
Izabrano povjerenstvo za ocjenu teme i predlaganje mentora	Titula, ime i prezime	Ustanova, država:	E-mail:
	1. Dr. sc. Nevena Škrbić Alempijević	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet	nskrbic@ffzg.hr
	2. Dr. sc. Suzana Leček	Hrvatski institut za povijest u Zagrebu	slecek@isp.hr
	3. Dr. sc. Zlatko Karač	Sveučilište u Zagrebu, Arhitektonski fakultet	zlatko.karac@arhitekt.hr
	4. Dr. sc. Tihana Petrović Leš	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet	tples@ffzg.hr
	5. Dr. sc. Zlatko Jurić	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet	zjuric@ffzg.hr
Sjednica nadležnog tijela i točka dnevnog reda u okviru koje je imenovano Povjerenstvo	Sjednica Vijeća Filozofskoga fakulteta održana 20. 12. 2012.		

1

¹ Molimo datoteku nazvati: DR.SC.-02 – Prezime Ime doktoranda.doc

Molimo Vas da ispunjeni obrazac DR.SC.-02 pošaljete u elektroničkom i tiskanom obliku, potpisano, u nadležnu referadu.

Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja	9. 11. 2012.
A. Izvješće s javne obrane teme doktorskog rada	
<p>Javna obrana teme održana je 9. siječnja 2013. godine pred stručnim povjerenstvom koje potpisuje ovu ocjenu. U uvodnom dijelu doktorandica je izložila strukturu rada, temeljne teze, teorijski i metodološki okvir. Tijekom javne obrane teme raspravljalo se o prisutnosti i kontekstu nacionalnog stila u razdoblju historicizma, moderne i internacionalnog stila. Naglašena je potreba za preciziranjem doprinosa etnologa i etnologije u istraživanjima narodnog graditeljstva i stanovanja u 19. i 20. stoljeću. Uz predviđeni kronološki, pokazala se potreba razviti problemski diskurs: a) istraživanje i dokumentiranje, b) konzerviranje i obnova baštine, c) utjecaj baštine na stvaranje nove arhitekture i d) nejednoliki stupanj etnološke istraženosti pojedinih regija.</p>	
B. Ocjena teme doktorskog rada <i>(izvorni znanstveni doprinos i ocjena izvedivosti)</i>	
<p>U disertaciji su prvi puta objedinjene aktivnosti i dugogodišnja kvalitetna suradnja etnologa, arhitekata i povjesničara umjetnosti na istraživanju, dokumentiranju i sintetiziranju graditeljstva i stanovanja na selu u razdoblju od 1870.-tih do 1970.-tih. Izvorni znanstveni doprinos je spoznaja i uvid u utjecaj narodnog graditeljstva na podizanje kvalitete stanovanja na selu i na razvoj jednog segmenta suvremene hrvatske arhitekture. Kandidatkinja je sposobna provesti i uspješno dovršiti istraživanje.</p>	
Mišljenje i prijedlog:	
Sinopsis je prihvaćen i upućuje se u dalji postupak.	
Prijedlog izmjene ili dorade naslova:	
/	
Prijedlog za promjenu mentora i/ili imenovanje drugog mentora <i>(upisati titulu, ime, prezime, ustanovu):</i>	
/	
Planirana obrana doktorskog rada <i>(naznačiti godinu i semestar):</i>	
Ljetni semestar akad. god. 2013./2014.	
Izdvojeno mišljenje <i>(samo ako netko od članova Povjerenstva za ocjenu teme i predlaganje mentora ima izdvojeno mišljenje)</i>	
/	
Potpis <i>(ime i prezime člana povjerenstva)</i>	
NAPOMENA <i>(po potrebi):</i>	

Izabrano Povjerenstvo za ocjenu teme i predlaganje mentora	Titula, ime i prezime, ustanova, država:	Potpis:
	1.(predsjednik Povjerenstva) Dr.sc. Nevena Škrbić Alempijević	
	2. Dr. sc. Suzana Leček, znan. savj. (Hrvatski institut za povijest, Zagreb)	
	3. Dr. sc. Zlatko Karač, doc. (Arhitektonski fakultet, Zagreb)	
	4. Dr. sc. Tihana Petrović Leš, izv. prof.	
	5. Dr. sc. Zlatko Jurić, red. prof.	
U Zagrebu, 9. siječnja 2013.		M.P.

Dr.Sc.-01 PRIJAVA TEME DOKTORSKOG RADA			
OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE			
Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:	Ivica Kelam, dipl. teolog		
Nositelj studija:	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet		
Naziv studija:	Filozofija		
Matični broj doktoranda/doktorandice:	7868		
Odobranje teme za stjecanje doktorata znanosti: (molimo zacrniti polje):	☒ u okviru doktorskog studija	☐ izvan doktorskog studija	☐ na temelju znanstvenih dostignuća
Ime i prezime majke i/ili oca:	Zdravka Kelam		
Datum i mjesto rođenja:	13.03.1976., Vinkovci, Hrvatska		
Adresa:	Dore Pejačević 8, Tenja, Hrvatska		
Telefon/mobitel:	0914943775		
E-mail:	johns3802@gmail.com		
ŽIVOTOPIS DOKTORANDA/DOKTORANDICE			
Obrazovanje (kronološki od novijeg k starijem datumu):	1. Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku - Katolički bogoslovni fakultet u Đakovu, teologija, Dodiplomski, Hrvatska		
Radno iskustvo (kronološki od novijeg k starijem datumu):	2004- Župnik župe Luč i Petlovac 2004 – 2011 Vjeroučitelj u osnovna škola Šečerana, Šečerana		
Popis radova i aktivnih sudjelovanja na znanstvenim skupovima:			
NASLOV PREDLOŽENE TEME			
Hrvatski:	Genetički modificirani usjevi kao bioetički problem		
Engleski:	Genetically modified crops as a bioethical issue		
Naslov na jeziku na kojem će se pisati rad (ako nije na hrvatskom ili engleskom):			
Područje/polje/grana:	Humanističke znanosti / Filozofija / Filozofijska bioetika		
PREDLOŽENI ILI POTENCIJALNI MENTOR(I)			
(navesti drugog mentora ako se radi o interdisciplinarnom istraživanju ili ako postoji neki drugi razlog za višestruko mentorstvo)			

	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-Pošta:
Prvi mentor:	prof.dr.sc. Ante Čović	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, Hrvatska	ante.covic1@zg.t-com.hr
Drugi mentor:			
KOMPETENCIJE MENTORA - popis do pet objavljenih relevantnih radova u posljednjih pet godina			
Prvi mentor:	<p>1. "Der Aufbau eines Referenzzentrums für Bioethik in Südosteuropa: Ein Schritt zur Institutionalisierung des bioethischen Pluriperspektivismus", u: Čović, Ante – Sören Hoffmann, Thomas (ur.), <i>Integrative Bioethik / Integrative Bioethics</i>, Academia Verlag, Sankt Augustin, 2007., str. 261–274.</p> <p>2. "Integrativna bioetika i pluriperspektivizam", u: Valjan, Velimir (ur.), <i>Integrativna bioetika i izazovi suvremene civilizacije</i>, Bioetičko društvo u BiH, Sarajevo, 2007., str. 65–76.</p> <p>3. a) "Die biotische Gemeinschaft als Grundlage der Verantwortung für nicht-menschliche Lebewesen", u: Schweidler, Walter (ur.), <i>Wert und Würde der nichtmenschlichen Kreatur / Value and Dignity of the Nonhuman Creature</i>, Academia Verlag, Sankt Augustin, 2009., str. 53–66.; b) "Biotička zajednica kao temelj odgovornosti za ne-ljudska živa bića", u: Čović, Ante – Gosić, Nada – Tomašević, Luka (ur.), <i>Od nove medicinske etike do integrativne bioetike / From New Medical Ethics to Integrative Bioethics</i>, Pergamena, Zagreb, 2009., str. 33–46.</p> <p>4. a) "Integrativna bioetika i problem istine", <i>Arhe</i>, Novi Sad, br. 12, 2009., str. 185–194.; b) "Integrative Bioethik und das Problem der Wahrheit", u: Čović, Ante (ur.), <i>Integrative Bioethik und Pluriperspektivismus / Integrative Bioethics and Pluri-Perspectivism</i>, Academia Verlag, Sankt Augustin, 2011., str. 43–53.</p> <p>5. "Pojmovna razgraničenja: moral, etika, medicinska etika, bioetika, integrativna bioetika", u: Čović, Ante – Radonić, Marija (ur.), <i>Bioetika i dijete. Moralne dileme u pedijatriji</i>, Pergamena, Zagreb, 2011., str. 11–24.</p>		
Drugi mentor:			
OBRAZLOŽENJE TEME			
Sažetak na hrvatskom jeziku: (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	<p>Novi vijek kao epoha znanstveno-tehničke civilizacije zasniva se na konceptu "znanja kao moći" koje omogućuje ovladavanje prirodom u korist čovječanstva (F. Bacon). U našem vremenu čovjekova moć nad prirodom dosegla je točku u kojoj je prerasla u opasnost za opstanak čovjeka i života uopće. Tema je ovog rada problem genetičkog modifikiranja biljaka u poljoprivrednoj proizvodnji, koji će biti definiran u filozofijsko-povijesnom kontekstu kao rezultat poimanja znanja kao moći i kao izraz novovjekovnog odnosa čovjeka prema prirodi. Istraživanje će se provesti u metodološkom obrascu integrativne bioetike i obuhvatit će povijesni prikaz GM tehnologije, analizu suvremene poljoprivredne proizvodnje, uvođenje genetički modificiranih usjeva</p>		

	u komercijalnu proizvodnju, ulogu korporacija, ekološke i političke aspekte GM tehnologije kao i razmatranje mogućih alternativa, pri čemu će posebna pozornost biti posvećena problematici GM usjeva u Hrvatskoj.
Sažetak na engleskom jeziku: (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	A new age as an epoch of scientific-technical civilization is based on the concept of "knowledge as power" that enables mastery of nature for the benefit of mankind (F. Bacon). In our time, man's power over nature has reached the point where it developed into a threat to human survival and life in general. The theme of this issue of genetic modification of plants in agricultural production, which will be defined in the philosophical and historical context as a result of the notion of knowledge as power and as an expression of new age man's relationship to nature. The research will be conducted in the form of integrative bioethics methodology and will include a historical view of GM technology, analyze modern agriculture, the introduction of genetically modified crops in commercial production, the role of corporations, environmental and political aspects of GM technology as well as consideration of possible alternatives, paying special attention be devoted to the issue of GM crops in Croatia.
Uvod i pregled dosadašnjih istraživanja (preporučeno 7000 znakova s praznim mjestima)	
<p>Pojava genetičkog modificiranja živih bića, kloniranja i drugih oblika manipulacije nad životom označila je u povijesnom smislu kraj novog vijeka kao epohe znanstveno-tehničke civilizacije koju je obilježio ekspanzivni znanstveno-tehnički napredak u funkciji čovjekova ovladavanja prirodom. Idejnu podlogu i program za takav smjer kretanja ljudske povijesti dao je filozof Francis Bacon svojom "velikom obnovom znanosti". Bacon znanje odvaja od moralnih kategorija i shvaća ga kao moć kojom čovjek treba podčiniti prirodu svojim interesima i svrhama. Bacon zastupa svojevrzni generički utilitarizam, prema kojem je dopušteno i poželjno sve ono što koristi čovječanstvu, bez obzira na posljedice za prirodu. Upravo je ta Baconova teza postala uporištem kasnijeg stava kako je sve što je u znanosti moguće ujedno i etički dopustivo (A. Čović, T. Krznar). Nakon što su Descartes i posebice Spinoza prirodu protumačili mehanicistički kao skup živih mehanizama, nije više bilo nikakve moralne ni konceptualne zapreke za osnaživanje Baconova borbenog poklika koji poziva na „pobjeđivanje prirode“ (A. Čović, W. Rowland).</p> <p>No otkrićem atomske energije i razvojem genetike do mogućnosti izravnog zadiranja u gensku strukturu, čovječanstvo je došlo do točke obrata u kojoj je postalo mogućim da se uništi cijeli planet snagom atoma ili cijela biotička zajednica kontaminiranjem stranim genima (H. Jonas). To je uvjetovalo krizu tradicionalne etike koja nije bila u stanju ponuditi odgovore na mnogostruke prijetnje čovječanstvu i biotičkoj zajednici u cjelini, ali i nastanak bioetike koja predstavlja odgovor na navedene prijetnje.</p> <p>Vrhunac čovjekove moći nad prirodom dosegnut je upravo u primjeni tehnologije genetičkih modificiranja biljaka i životinja. Prvi uspješan transfer stranog genetskog materijala u biljku dogodio se 1983. godine, što su znanstvenici korporacije Monsanto iste godine obznanili na konferenciji u Miami Beachu (C. Daniels). Trebalo je proći još 11 godina do komercijalizacije i stavljanja u supermarket GM rajčice Flavr Savr, koja je na tržištu neslavno završila pa je nakon tri godine povučena s policama (L. H. Weasel, C. Daniels). Masovna sjetva GM usjeva započela je 1996. u SAD-u kada se počela sijati RR soja korporacije Monsanto, koja je bila otporna na njihov totalni herbicid na bazi glifosata Roundup (M.- M. Robin, M. Jošt, J. M. Smith, W. F. Engedahl). Od 1996. svake se godine bilježi rast poljoprivrednih površina pod GM usjevima, tako da se danas sije na preko 100 milijuna hektara u svijetu. Velika većina poljoprivrednih površina pod GM usjevima nalazi se u svega nekoliko zemalja (SAD, Argentina, Brazil, Kanada, Indija i Kina). Od mnoštva genetički modificiranih biljaka, komercijalno se siju svega četiri kulture: RR soja, RR uljana repica, Bt kukuruz i Bt pamuk. Iako za pobornike GM tehnologije gore navedene površine izgledaju impresivno, u stvarnosti GM tehnologija nije ispunila očekivanja. Gotovo 30 godina nakon prvog uspješnog transfera genetskog materijala u drugu biljku, znanstvenici su uspjeli prenijeti i komercijalizirati samo dva svojstva, otpornost na herbicid glifosat i svojstvo da biljka proizvodi sama svoj insekticid Bt (D. R. Murray, V. Vrček). Obećanja biotehnoloških kompanija o uzgajanju biljaka koje će imati poboljšana nutritivna svojstva, otpornost na sušu i salinitet, ili čak proizvoditi lijekove pokazala su se preoptimističnima (C. Holdrege, S. Talbott). Glavni razlog neostvarenih obećanja leži u činjenici da se cijeli konstrukt genetičkog inženjerstva zasnivao na pogrešnoj centralnoj dogmi: jedna bjelančevina – jedan gen. Nakon što je završen projekt dešifriranja ljudskog genoma, otkriveno je da čovjek nema 250 000 gena, kako se smatralo, nego svega dvadesetak tisuća i da jedan gen može kodirati više bjelančevina. U toj činjenici uzrok je problema s GM usjevima, jer se jednostavno ne može znati koji će se gen aktivirati i na kojem mjestu. Korporacije zbog zaštite svojih partikularnih interesa inzistiraju na patentnim pravima, neobilježavanju GM hrane i zbog toga utječu na regulacijske procese koji idu njima u korist, a na štetu ljudi i prirode (P. Werich, J. M. Smith, M. Jošt, V. Vrček). U svrhu promocije GM usjeva naglašava se njihova uloga u rješavanju gladi u svijetu, čak i u suzbijanju klimatskih promjena (K. Knezović). Budući da je zbog zaštite patentnih prava teško obaviti neovisna istraživanja sigurnosti GM hrane, nameće se zaključak</p>	

kako je GM hrana sigurna. Rijetki znanstvenici koji su doveli u pitanje sigurnost GM hrane na razne su načine bili diskreditirani i zlostavljani poput slučaja A. Putzai, I. Chapela, G. E. Seralini. Iza napada na njih stajale se biotehnoške kompanije poput Monsanto (A. Rowell, M.- M. Robin). Kontroverze oko GM usjeva svakim se danom uvećavaju. Osim upitne sigurnosti GM hrane na vidjelo sve više izlaze negativni ekološki utjecaji od krčenja šuma, gubitka plodnosti tla, razvoja superkorova i pojave insekata otpornih na Bt insekticid (M. Jošt, M. L. Winston), tako da su neki autori došli do zaključka kako je „genetičko inženjerstvo - loša znanost u službi velikih korporacija“ (M. Jošt).

U Hrvatskoj je prvi i najvažniji poticaj javnoj raspravi o GM problematici dao "Apel za etičku i pravnu regulaciju primjene genetičkog inženjerstva u proizvodnji i distribuciji hrane" koji je usvojen na završetku manifestacije *Dani Frane Petrića* 4. rujna 1998., a bio je upućen Vladi Republike Hrvatske i hrvatskoj javnosti. Zahtjevi creskog apela u potpunosti su usvojeni u sklopu *Zaključka Zastupničkog doma Hrvatskoga državnog sabora* od 27. studenog 1998. godine. Na temelju tog zaključka Vlada Republike Hrvatske donijela je 22. travnja 1999. odluku o osnivanju *Bioetičkog povjerenstva radi praćenja problematike plasmana na tržište proizvoda koji sadrže ili se sastoje od genetski modificiranih organizama*. Iduće godine osnovano je Ministarstva zaštite okoliša i prostornog uređenja koje je u svom djelovanju uvažavalo bioetički senzibilitet javnosti i bioetičke standarde u odnosu prema živim bićima. Ministarstvo je bilo inicijator i nositelj promidžbene kampanje „Hrvatska – GMO free country“ koja je bila provedena tijekom turističke sezone 2001. Nedugo nakon kampanje počeo je sustavni pritisak iz vanjskih centara moći koji je urodio plodom tako da je 2003. donesen Zakon o zaštiti prirode kojim je otvorena načelna mogućnost uvođenja GM organizama u okoliš. U neposrednoj intelektualnoj reakciji na takav razvoj događaja donesena 16. lipnja 2004. u sklopu 3. *Lošinjskih dana bioetike* „Lošinjska deklaracija o biotičkom suverenitetu“, koja "... iz hrvatskog iskustva nastoji izvesti svjetskopovijesne implikacije i stvoriti sasvim novu konceptualnu osnovu za raspravu o problemu genetički modificiranih organizama“ (A. Čović). Konačno 2005. godine Hrvatski sabor donosi Zakon o GMO kojim je teoretski dopuštena sjetva GM usjeva, ali je zbog velikih ograničenja u praksi teško izvodiva tako da u Hrvatskoj još uvijek nije zabilježena legalna sjetva GM usjeva.

Cilj i hipoteze istraživanja (preporučeno 700 znakova s praznim mjestima)

Glavni je cilj ovog rada problem genetički modificiranih usjeva postaviti u filozofijsko-povijesnom kontekstu te ga svestrano istražiti u svjetlu bioetičkog pluriperspektivizma kako bi se potvrdila hipoteza da GM tehnologija, te posebice GM tehnologija usjeva predstavlja jednu od krajnjih konzekvencija koncepta znanja kao moći na kojem se zasniva moderna znanost. Odnos prema prirodi i životu određuje se pritom kroz kategoriju korisnosti, koja u kombinaciji s ekonomskim imperativom maksimalizacije profita prelazi u kategoriju isplativosti. To ujedno znači da se negira intrizična vrijednost ne-ljudskih živih bića i biotičke zajednice te da izostaje temeljno "poštivanje života".

Materijal, ispitanici, metodologija i plan istraživanja (preporučeno 6500 znakova s praznim mjestima)

Metodologija će biti prilagođena posebnostima istraživačkih razina i istraživačkih cjelina koje će tvoriti istraživačku strukturu rada i koje će biti uobličene u posebnim poglavljima. Na filozofsko-refleksivnoj razini istraživanje će početi od filozofijsko-povijesne rekonstrukcije suvremene povijesne situacije u kojoj je novovjekovni znanstveno-tehnički napredak dospio do točke obrata, zatim će u analizi posljedica detektirati i obraditi krizu tradicionalno etičkih pozicija te rasvijetliti razloge nastanka i razvojne mijene bioetike u čijem će se horizontu postaviti i razmatrati problem genetski modificiranih usjeva. Na fenomenološkoj razini problematika GM usjeva istraživat će se metodološkom linijom faktografske analize, komparacije i valorizacije podataka te izvođenja sintetičkih objašnjenja. Rad će, gledano u cjelini, slijediti metodološke postavke integrativne bioetike, što znači da će istraživanje biti provedeno u metodološkom obrascu pluriperspektivizma, u istraživačkoj proceduri svestranog sagledavanja problema, uključivanjem različitih pogleda i perspektiva u razmatranje problema kako bi se u interakciji perspektiva mogla postići praktična orijentacija u problemskom području rada.

Prema istraživačkom planu predviđeno je da radnja bude strukturirana u četiri istraživačke cjeline, odnosno u četiri poglavlja. Zadaća je prve istraživačke cjeline (poglavlja) da se u njoj rekonstruira filozofijsko-povijesni horizont rasprave i uspostavi istraživački okvir u kojem će se prikazati nastanak, razvoj i suvremeni obrat u stavu novovjekovnog čovjeka prema prirodi, koji je posredovan određenim konceptima znanja. U tom pogledu neizostavna su imena nekolicine filozofa čija je misao ključna za uspostavljanje i, slijedom toga, za razumijevanje novovjekovne znanstveno-tehničke civilizacije. Ključnu ulogu svakako ima Francis Bacon koji je svojom "velikom obnovom znanosti", koja se može sažeti u krilaticu "znanje je moć", stvorio programsku podlogu za uspon znanstveno-tehničke

civilizacije, zasnovan na podčinjavanju prirode u korist čovječanstva. R. Descartes je podvajanjem *res cogitans* i *res extensa* pružio metafizičko utemeljenje načelnom razdvajanju čovjeka i prirode, dok je B. Spinoza mehanicističkim tumačenjem, u kojem se priroda promatra kao sveobuhvatni mehanizam, a živa bića dao strojevi bez duše, degradirao odnos čovjeka prema prirodi unatoč božanskim atributima koje joj je pridavao. Na podlozi misaonog naslijeđa navedenih filozofa nastala je znanstveno-tehnička civilizacija koja se u našem vremenu, u svom završnom stadiju pokazala kao opasnost za čovjeka i za opstanak života u cijelosti. U drugom poglavlju tematizirat će se kriza tradicionalne etike u uvjetima suvremene civilizacije i nastajanje etika budućnosti (Jonas). Budući da tradicionalne etike nisu bile u stanju ponuditi zadovoljavajuće odgovore na rastuće opasnosti modernog doba i tehničkog napretka, javila se potreba za novom etikom koja može odgovoriti na postavljene izazove. Kao najvažniji oblik etike budućnosti nastala je bioetika koja je na samom početku bila određena upravo kao "most prema budućnosti" (V. R. Potter). Posebna istraživačka pozornost bit će posvećena nastanku i razvoju integrativne bioetike u Hrvatskoj kao i njenom krucijalnom doprinosu u rasvjetljavanju problematike GM usjeva u Hrvatskoj, ali i u mnogo širim razmjerima. U trećem poglavlju uvodno će biti naznačena problematika biotehnologije uopće, a zatim će se u istraživački fokus uvesti problem tehnologije GM usjeva. Istraživanje će početi analizom moderne poljoprivrede, u kojoj je sve podređeno što većoj i jeftinijoj proizvodnji, što predstavlja stvarni kontekst u koji se GM usjevi savršeno uklapaju. Pitanje monokultura i industrijske proizvodnje hrane presudno je za razumijevanje biotehnologije. Istraživanje će se ograničiti na tehnologiju genetičkog modifikiranja usjeva koji su u komercijalnoj upotrebi. Pružit će se povijesni pregled nastanka i razvoja GM usjeva od prvog transfera genetičkog materijala u biljku 1983. sve do danas. Pritom će se poseban naglasak staviti na ulogu korporacija koje su glavni promotori GM usjeva i koji imaju vidljiv interes u nametanju ove tehnologije drugima. Napravit će se analiza učinaka primjene ove tehnologije na primjeru Argentine, zemlje koja je najdalje otišla u primjeni gen tehnologije. U nastavku će se analizirati brojni problemi i kontroverze koje generiraju GM usjevi od rastućih negativnih utjecaja na okoliš, preko štetnog utjecaja na životinje i potencijalno štetnog utjecaja na zdravlje ljudi pa sve do pitanja označavanja GM hrane i političkih posljedica na države i regije koje se protive uvođenju GM usjeva. Posebno mjesto zaslužuje politička pozadina GM usjeva, gdje je nužno obaviti analizu stavova zemalja koje odobravaju GM usjeve i zemlja koje tome protive, što će razotkriti ulogu politike koja često igra odlučujuću ulogu u jednoj tako delikatnoj i životno važnoj domeni kao što je proizvodnja i konzumacija hrane. U ovom kontekstu nezaobilazna će biti analiza mogućih alternativa GM usjevima, važnosti i prihvatljivosti ekološke proizvodnje, ali i razotkrivanje mitova o GMO-u koji obećavaju rješavanje problema gladi u svijetu, smanjivanje upotrebe pesticida i insekticida, pa čak i suzbijanje klimatskih promjena. Završno će poglavlje bit posvećeno problematici GM usjeva i GM hrane u Hrvatskoj. Napravit će se detaljna rekonstrukcija zbivanja u Hrvatskoj koja su povezana s problematikom GM usjeva i GM hrane po razdobljima i segmentima, što bi trebalo predstavljati svojevrsnu istraživačku poantu radnje. Od pojave problema i prvog otpora gen tehnologiji neizostavna je ulogu imala bioetička zajednica u Hrvatskoj, koja je donošenjem Creskog apela ukazala na postojanje problema i dala prve smjernice kako se postaviti prema problematici GM usjeva. Bit će potrebno istražiti rasprave u stručnim krugovima, široj javnosti, akademskoj zajednici, bioetičke skupove, djelovanje nevladinih udruga kao i javne prosvjede. Posebnu pozornost treba posvetiti djelovanju bioetičkih tijela, zakonima i propisima, odlukama područne samouprave kojima su sve hrvatske županije proglašene slobodnim od GMO-a, proglasima među kojima je svakako najvažnija *Lošinjska deklaracija o biotičkom suverenitetu*, te ulozi GM usjeva u kontekstu pregovora o priključivanju Hrvatske Europskoj uniji.

Očekivani znanstveni doprinos predloženog istraživanja (preporučeno 500 znakova s praznim mjestima)

Istraživanje bi, u smislu znanstvenog doprinosa, u prvom redu trebalo pružiti produbljeno razumijevanje i kompleksniju sliku problematike GM usjeva, što bi na praktičnom planu trebalo doprinijeti kompetentnijem vođenju rasprave o ovom problemu, koja se često iscrpljuju u ponavljanju površne pro et contra argumentacije. U konačnici bi rezultati istraživanja trebali proširiti orijetacijsko znanje o ovoj tematici i državnim tijelima olakšati donošenje utemeljenih odluka.

Popis citirane literature (maksimalno 30 referenci)

1. Bacon, Francis., *Novi organon*, Naprijed, Zagreb, 1986.
2. Bakan, Joel., *Korporacija – patološka težnja za profitom i moći*, Mirakul, Zagreb, 2004.
3. Charles, Daniel., *Lords of the harvest*, Basic Books, New York, 2002.
4. Čović, Ante., „Bioetika u uvjetima postkomunizma – slučaj Hrvatska“, *Arhe*, sv. 3, br. 5-6, 2006., str. 355-372.
5. Čović, Ante., *Etika i bioetika: Razmišljanje na pragu nove epohe*, Pergamena, Zagreb, 2004.

6. Čović, Ante, "Integrativna bioetika i pluriperspektivizam", u: Valjan, Velimir, (ur.), *Integrativna bioetika i izazovi suvremene civilizacije*, Bioetičko društvo u BiH, Sarajevo, 2007., str. 65–75.
7. Čović, Ante., „Biotička zajednica kao temelj odgovornosti za ne-ljudska živa bića“, u: Čović, Ante – Gosić, Nada – Tomašević Luka (ur), *Od nove medicinske etike do integrativne bioetike / From New Medical Ethics to Integrative Bioethics*, Pergamena – Hrvatsko bioetičko društvo, Zagreb, 2009.
8. Engedahl, William F., *Sjeme uništenja – geopolitika genetski modificirane hrane i globalno carstvo*, Detecta, Zagreb 2005.
9. Holdrege, Craig – Talbot, Steve., *Beyond Biotechnology – The barren promise of Genetic Engineering*, The University Press of Kentucky, Lexington, 2008.
10. Jonas, Hans., *Princip odgovornost. Pokušaj jedne etike za tehnološku civilizaciju*, Veselin Masleša, Sarajevo, 1990.
11. Jošt, Marijan – Cox Thomas S., *Intelektualni izazovi tehnologije samouništenja*, Ogranak Matice Hrvatske, Križevci, 2003.
12. Jošt, Marijan., *Trebaju li Hrvatskoj GMO usjevi*, Matica Hrvatska, Zagreb, 2005.
13. Knezović, Katica., „Agrogenetički inženjering u suzbijanju siromaštva i gladi u svijetu – moralno-etičke implikacije“, *Nova prisutnost*, sv. 5, br. 3, 2007., str. 271-286.
14. Krznar, Tomislav., *Znanje i destrukcija – Integrativna bioetika i problemi zaštite okoliša*, Pergamena, Zagreb, 2011.
15. Lambrecht, Bill., *Dinner at the new gene cafe*, Thomas Dunne Books, New York, 2002.
16. Lappe, Marc – Bailey, Britt., *Against the Grain – Biotechnology and the Corporate Takeover of Your Food*, Common Courage Press, Monroe, 2002.
17. McGiffen, Steven P., *Biotechnology – Corporate Power versus the Public Interest*, Pluto Press, London, 2005.
18. Murray, David R., *Seeds of concern: The Genetic Manipulation of Plants*, University of New South Wales Press Ltd, Sydney, 2003.
19. Paul, Helena – Steinbrecher, Ricarda., *Hungry Corporations: Transnational Biotech Companies Colonise the Food Chain*, Zed Books, London, 2004.
20. O'Brien, Robyn., *The unhealthy truth*, Broadway Books, New York, 2009.
21. Rissler, Jane – Mellon, Margaret., *The Ecological Risks of Engineered Crops*, MIT Press, Cambridge, 1996.
22. Robin, Marie-Monique., *The World According to Monsanto*, The New Press, New York, 2012.
23. Rowell, Andy., *Don't Worry (It's Safe to Eat): The True Story of GM Food, BSE, and Foot and Mouth*, Routledge, London, 2003.
24. Rowland, Wade., *Greed, Inc: why corporations rule our world*, Arcade Publishing, New York, 2005.
25. Smith, Jeffrey M., *Genetic Roulette – The Documented Health Risks of Genetically Engineered Foods*, Yes Books, Fairfield, 2007.
26. Smith, Jeffrey M., *Sjeme obmane*, Planetopia, Zagreb, 2005.
27. Vrčec, Valerije., *GMO između prisile i otpora*, Pergamena, Zagreb, 2010.
28. Weasel, Lisa H., *Food fray: Inside the Controversy over Genetically Modified Food*, AMACON, New York, 2009.
29. Weirich, Paul., *Labeling Genetically Modified Food: The Philosophical and Legal Debate*, Oxford University Press, New York, 2007.

Winston, Mark L., *Travels in the Genetically Modified Zone*, Harvard University Press, Cambridge, 2002.

Procjena ukupnih troškova predloženog istraživanja (u kunama)

30000

Predloženi izvori financiranja istraživanja

Nacionalno financiranje	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Međunarodno financiranje	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Ostale vrste projekata	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Samostalno financiranje		
Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja (navesti samo ako je potrebno)		

Suglasnost mentora i doktoranda s prijavom teme

Odgovorno izjavljujem da sam suglasan s temom koja se prijavljuje.

Potpis _____
prof.dr.sc. Ante Čović

Potpis _____
Ivica Kelam, dipl. teolog

IZJAVA

Odgovorno izjavljujem da nisam prijavila/o doktorski rad s istovjetnom temom ni na jednom drugom sveučilištu.

U Zagrebu, 01.07.2012.

Potpis _____
Ivica Kelam, dipl. teolog

DR.SC.-02 OCJENA TEME DOKTORSKOG RADA ¹			
<i>Podaci se u obrazac mogu upisivati u samo za to predviđena mjesta. Molimo Vas da se za kretanje kroz upitnik koristite tipkom „tab“.</i>			
OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE			
Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:		Ivica Kelam, dipl. teolog	
Nositelj studija:		Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet	
Naziv studija:		Filozofija	
Matični broj doktoranda/doktorandice:		7868	
Naslov predložene teme	<i>Jezik pisanja rada:</i>	hrvatski	
	<i>Hrvatski</i>	Genetički modificirani usjevi kao bioetički problem	
	<i>Engleski</i>	Genetically modified crops as a bioethical issue	
Područje/polje:		humanističke znanosti/filozofija/filozofijska bioetika	
MENTOR(I)			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-mail:
Prvi mentor:	Dr. sc. Ante Čović, red. prof.	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu	ante.covic1@zg.t-com.hr
Drugi mentor:			
Izabrano povjerenstvo za ocjenu teme i predlaganje mentora	Titula, ime i prezime	Ustanova, država:	E-mail:
	1.Dr. sc. Katica Knezović, doc.	Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu	katica.knezovic2@zg.t-com.hr
	2.Dr. sc. Ante Čović, red. prof.	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu	ante.covic1@zg.t-com.hr
	3.Dr.sc. Hrvoje Jurić, docent	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu	hjuric@ffzg.hr
	4.		
5.			
Sjednica nadležnog tijela i točka dnevnog reda u okviru koje je imenovano Povjerenstvo	Fakultetsko vijeće Filozofskog fakulteta u Zagrebu, 17. 7. 2012., tč. 156.		
Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja	Tema nije takve naravi da bi zahtijevala mišljenje Etičkog povjerenstva.		

¹ Molimo datoteku nazvati: DR.SC.-02 – Prezime Ime doktoranda.doc

Molimo Vas da ispunjeni obrazac DR.SC.-02 pošaljete u elektroničkom i tiskanom obliku, potpisano, u nadležnu referadu.

A. Izvješće s javne obrane teme doktorskog rada

Javna obrana teme doktorskog rada održana je 26. siječnja 2013. Pristupnik je pokazao iznimnu upućenost u temu, metodološku osposobljenost i istraživačku inventivnost. Kompetentno je objasnio znanstvenu opravdanost teme te je dao uvjerljive odgovore na sva postavljena pitanja članova povjerenstva i polaznika doktorskog studija.

B. Ocjena teme doktorskog rada

(izvorni znanstveni doprinos i ocjena izvedivosti)

Nakana je ove disertacije problem genetički modificiranih usjeva razmotriti u filozofijsko-povijesnom kontekstu, pri čemu se GM tehnologija uzima kao jedna od krajnjih konsekvencija ostvarivanja koncepta znanja kao moći (F. Bacon) koji je u bitnome odredio karakter moderne znanosti. Na takvoj znanosti duhovno se temelji novi vijek kao epoha ekspanzivnog znanstveno-tehničkog napretka u funkciji čovjekova ovladavanja prirodom. Istraživanje je utoliko usmjereno na izvođenje ne samo bioetičkih nego i filozofijsko-povijesnih implikacija primjene tehnologije genetičkog modificiranja na ne-ljudska živa bića. Sadržajno je usredotočeno na genetički modificirane usjeve što omogućuje da se čovjekov odnos prema prirodi rekonstruira kroz kategorije korisnosti i isplativosti. Izvorni znanstveni doprinos ovog istraživanja ogleda se prije svega u primjeni metodološkog obrasca integrativne bioetike na problematiku genetički modificiranih usjeva što bi trebalo dovesti do svestranog sagledavanja i produbljenog razumjevanja kompleksne problematike genetički modificiranih usjeva te, na praktičkom planu, do stvaranja teorijskih pretpostavki za vođenje kompetentne i odgovorne rasprave o ovom problemu koja se nerijetko svodi na površnu pro et contra argumentaciju. Pristupnik u istraživanje ulazi dobro upućen u činjenični sklop i povijesni razvoj problema te u opsežnu i kontroverznu literaturu, dok je samo istraživanje u metodološkom pogledu besprijekorno postavljeno, što navodi na zaključak da je uspješna izvedba planiranog istraživanja sasvim izgledna.

Mišljenje i prijedlog:

Predlaže se prihvaćanje teme i sinopsisa doktorskog rada kao i imenovanje prof. dr. sc. Ante Čovića za mentora.

Prijedlog izmjene ili dorade naslova:

Prijedlog za promjenu mentora i/ili imenovanje drugog mentora *(upisati titulu, ime, prezime, ustanovu)*:

Planirana obrana doktorskog rada *(naznačiti godinu i semestar)*:

Akad. god. 2013./14. - ljetni semestar

Izdvojeno mišljenje *(samo ako netko od članova Povjerenstva za ocjenu teme i predlaganje mentora ima izdvojeno mišljenje)*

Potpis

(ime i prezime člana povjerenstva)

NAPOMENA *(po potrebi)*:

	Titula, ime i prezime, ustanova, država:	Potpis:
Izabrano Povjerenstvo za ocjenu teme i predlaganje mentora	1.(predsjednik Povjerenstva) Dr. sc. Katica Knezović, doc.	
	2.Dr. sc. Ante Čović, red. prof.	
	3.Dr.sc. Hrvoje Jurić, docent	
	4.	
	5.	
U Zagrebu, 28. siječnja 2013.		M.P.

Dr.Sc.-01 PRIJAVA TEME DOKTORSKOG RADA

OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE

Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:	Ajana Löw, profesor psihologije		
Nositelj studija:	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet		
Naziv studija:	Psihologija		
Matični broj doktoranda/doktorandice:	7840		
Odobranje teme za stjecanje doktorata znanosti: (molimo zacrniti polje):	☒ u okviru doktorskog studija	☐ izvan doktorskog studija	☐ na temelju znanstvenih dostignuća
Ime i prezime majke i/ili oca:	Mira Löw, Zoran Löw		
Datum i mjesto rođenja:	10.01.1986., Zagreb, Hrvatska		
Adresa:	Golubovečka 26, Zagreb, Hrvatska		
Telefon/mobitel:	01 6002 346		
E-mail:	ajana.low@ffzg.hr		

ŽIVOTOPIS DOKTORANDA/DOKTORANDICE

Obrazovanje (kronološki od novijeg k starijem datumu):	1. Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, Psihologija, Dodiplomski, Hrvatska
Radno iskustvo (kronološki od novijeg k starijem datumu):	2009-danas: Filozofski fakultet u Zagrebu, Odsjek za psihologiju, znanstveni novak
Popis radova i aktivnih sudjelovanja na znanstvenim skupovima:	<p>1. Jerneiđ, Željko; Galić, Zvonimir; Parmač Kovačić, Maja; Tonković, Maša; Prevendar, Tamara; Bogdanić, Ana; Brozičević, Maja; Bučar, Marina; Čatipović, Anamarija; Đaković, Ivana; Gospodnetić, Filip; Hrebac, Marija; Jakovina, Ana; Jelovica, Vatroslav; Knezović, Andrea; Lovrić, Ana; Löw, Ajana; Paić-Antunović, Jelena; Pavković, Iva; Petretić, Mirna; Rajić-Stojanović, Ivana; Salkičević, Svjetlana; Sekulić, Senka; Taslak, Marina; Terzin-Laub, Nina; Tomiša, Tia; Ugarković, Mirjana; Vračević, Tihomir; Zlatar, Ana.</p> <p>Ličnost i radno ponašanje: priroda i mjerenje socijalno poželjnog odgovaranja Zagreb : FF Press, 2010. (monografija).</p> <p>2. Ajduković, Dean; Löw, Ajana; Sušac Nika. Evaluation of the large-scale prevention program of violence in adolescent relationships // XIX ISPCAN International Congress on Child Abuse and Neglect. Book of Abstracts.. 2012. (poster, međunarodna recenzija, sažetak, znanstveni).</p> <p>3. Sušac, Nika; Löw, Ajana; Kamenov, Željka. The Role of Beliefs and Expectations in Predicting Dating Violence in Adolescence // 2012 International Association for Relationship Research Conference. July 12-16, 2012 ; Chicago, Illinois, USA: Book of abstracts.. 2012. 280-280 (poster, međunarodna recenzija, sažetak, znanstveni).</p> <p>4. Sušac, Nika; Ajduković, Dean; Löw, Ajana.</p>

Konstrukcija instrumenata za ispitivanje partnerskog nasilja u mladenačkim vezama i utvrđene spolne razlike // 20. Dani Ramira i Zorana Bujasa: Knjiga sažetaka / Čorkalo Biruški, Dinka ; Vukasović, Tena (ur.).

Zagreb : Grafički zavod Hrvatske, 2011. 178-178 (predavanje, međunarodna recenzija, sažetak, znanstveni).

5. Ajduković, Dean; Čorkalo Biruški, Dinka; Löw, Ajana.

Longitudinalno praćenje međuetničkih odnosa u zajednici nakon sukoba // Međunarodni naučno-stručni skup „Savremeni trendovi u psihologiji“: Knjiga rezimea / Ković, Vanja (ur.). Novi Sad : Filozofski fakultet Univerziteta u Novom Sadu, Biblioteka Matice srpske, 2011. 66-67 (predavanje, međunarodna recenzija, sažetak, znanstveni).

6. Löw, Ajana; Ajduković, Dean; Sušac, Nika.

Nasilje u mladenačkim vezama: uloga uvjerenja, prepoznavanja nasilja i postavljanja granica // 20. Dani Ramira i Zorana Bujasa: Knjiga sažetaka / Čorkalo Biruški, Dinka ; Vukasović, Tena (ur.).

Zagreb : Grafički zavod Hrvatske, 2011. 128-128 (predavanje, međunarodna recenzija, sažetak, znanstveni).

7. Ajduković, Dean; Löw, Ajana; Sušac, Nika.

Program prevencije nasilja u mladenačkim vezama // 19. godišnja konferencija hrvatskih psihologa: Program i sažeci priopćenja / Kolesarić, Vladimir (ur.).

Jastrebarsko : Naklada Slap, 2011. 27-27 (predavanje, domaća recenzija, sažetak, znanstveni).

8. Sušac, Nika; Ajduković, Dean; Löw, Ajana.

Razvoj instrumentarija za ispitivanje raširenosti nasilja u vezama mladih, njihovih korelata i utvrđene spolne razlike // Međunarodni naučno-stručni skup „Savremeni trendovi u psihologiji“: Knjiga rezimea / Ković, Vanja (ur.).

Novi Sad : Filozofski fakultet Univerziteta u Novom Sadu, Biblioteka Matice srpske, 2011. 53-55 (predavanje, međunarodna recenzija, sažetak, znanstveni).

9. Löw, Ajana; Ajduković, Dean; Čorkalo Biruški, Dinka.

Uloga simboličke međugrupne prijetnje u odnosu etničkog identiteta i međugrupnih stavova // Međunarodni naučno-stručni skup „Savremeni trendovi u psihologiji“: Knjiga rezimea / Ković, Vanja (ur.).

Novi Sad : Filozofski fakultet Univerziteta u Novom Sadu, Biblioteka Matice srpske, 2011. 70-71 (predavanje, međunarodna recenzija, sažetak, znanstveni).

10. Sušac, Nika; Ajduković, Dean; Löw, Ajana.

Partnersko nasilje u mladenačkim vezama // III. Znanstveno-stručni skup posvećen pitanjima nasilja „Psihosocijalni aspekti nasilja u suvremenom društvu – izazov obitelji, školi i zajednici“: Program i sažeci izlaganja / Kolesarić, Vladimir ; Ručević, Silvija, Šincek, Danijela (ur.).

Osijek : Filozofski fakultet Sveučilišta J. J. Strossmayera, 2010. 34-34 (predavanje, domaća recenzija, sažetak, znanstveni).

11. Löw, Ajana; Ajduković, Dean; Sušac, Nika.

Predviđanje učestalosti počinjenog i doživljenog nasilja u mladenačkim vezama // III.

Znanstveno-stručni skup posvećen pitanjima nasilja „Psihosocijalni aspekti nasilja u suvremenom društvu – izazov obitelji, školi i zajednici“: Program i sažeci izlaganja / Kolesarić, Vladimir ; Ručević, Silvija, Šincek, Danijela (ur.).

Osijek : Filozofski fakultet Sveučilišta J. J. Strossmayera, 2010. 32-33 (predavanje, domaća recenzija, sažetak, znanstveni).

12. Löw, Ajana; Penić, Sandra.

Ispitivanje izraženosti predrasude prema Romima u periodima različite zastupljenosti Roma u hrvatskim medijima // 19. dani Ramira i Zorana Bujasa: Program i sažeci priopćenja / Ljubotina, Damir ; Kamenov, Željka ; Mikac, Una ; Urch, Dražen (ur.).

Zagreb : Školska knjiga, 2009. 130-130 (predavanje, međunarodna recenzija, sažetak, znanstveni).

13. Ajduković, Dean; Löw, Ajana; Sušac, Nika.

Rodne razlike i predviđanje partnerskog nasilja u mladenačkim vezama. // Ljetopis socijalnog rada, 18, 3. 18 (2011) , 3; 527-553 (članak, znanstveni).

NASLOV PREDLOŽENE TEME			
Hrvatski:	Provjera postavki teorije međugrupne prijetnje u višetničkoj zajednici nakon sukoba		
Engleski:	Testing the Intergroup Threat Theory in a multiethnic community after a severe conflict		
Naslov na jeziku na kojem će se pisati rad (ako nije na hrvatskom ili engleskom):			
Područje/polje/grana:	Društvene znanosti / Psihologija / Socijalna psihologija		
PREDLOŽENI ILI POTENCIJALNI MENTOR(I)			
(navesti drugog mentora ako se radi o interdisciplinarnom istraživanju ili ako postoji neki drugi razlog za višestruko mentorstvo)			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-Pošta:
Prvi mentor:	prof.dr.sc. Dean Ajduković	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, Hrvatska	dean.ajdukovic@ffzg.hr
Drugi mentor:			
KOMPETENCIJE MENTORA - popis do pet objavljenih relevantnih radova u posljednjih pet godina			
Prvi mentor:	<p>Ajduković, D. i Čorkalo Biruški, D. (2008). Caught between the ethnic sides: Children growing up in a divided post-war community. <i>International Journal of Behavioral Development</i>. 32(4), 337-347.</p> <p>Kraljević, R. i Ajduković, D. (2010). Doprinos nekih osobina ličnosti, traumatizacije i sociodemografskih obilježja objašnjenju aktualnog mentalnog zdravlja ratom traumatiziranih osoba. <i>Socijalna psihijatrija</i>. 38(4), 231-302.</p> <p>Čorkalo Biruški, D. i Ajduković, D. (2009). Od dekonstrukcije do rekonstrukcije traumatizirane zajednice: primjer Vukovara. <i>Revija za socijalnu politiku</i>. 16(1), 1-24.</p> <p>Čorkalo Biruški, D. i Ajduković, D. (2008). Promjene međuetničke diskriminacije u djece i međuetnički stavovi i ponašanja njihovih roditelja. <i>Ljetopis socijalnog rada</i>. 15(3), 377-400.</p> <p>Čorkalo Biruški, D. i Ajduković, D. (2008). Stavovi učenika, roditelja i nastavnika prema školovanju: Što se promijenilo tijekom šest godina u Vukovaru? <i>Migracijske i etničke teme</i>. 24(3), 189-216.</p>		
Drugi mentor:			
OBRAZLOŽENJE TEME			
Sažetak na hrvatskom jeziku: (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	Prema teoriji međugrupne prijetnje (Stephan i Renfro, 2002), percepcija prijetnje vanjske grupe javlja se kada osoba doživljava da bi postupci, uvjerenja ili karakteristike te grupe mogli ugroziti ciljeve ili dobrobit njene grupe. Dosadašnja istraživanja uglavnom su se bavila percepcijom prijetnje doseljenika kod većinskih grupa, dok je prijetnja kod grupa različitog statusa koje imaju povijest života u istoj zajednici ili su nedavno proživjele sukob slabo istražena. Stoga je cilj ovog istraživanja provjeriti postavke teorije međugrupne prijetnje na grupama različitog statusa u višetničkoj zajednici nakon sukoba. Uzorak će činiti odrasli stanovnici Vukovara (N=680), roditelji učenika osnovnih i srednjih škola. Primijenjeni upitnik sadržavat će mjere međugrupnog kontakta, percepcije međugrupnih prijetnji i stupnja identifikacije s grupom, pokazatelje međugrupne orijentacije te sociodemografska pitanja.		
Sažetak na engleskom jeziku: (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	According to the Intergroup Threat Theory (Stephan & Renfro, 2002), a perception of threat from an out-group occurs when a person experiences that the out-group's acts, attitudes or characteristics could endanger the goals or well-being of the in-group. Earlier research have largely focused on the majority groups' perception of threat from immigrants, while the perceived		

threat among groups of different status that have been living in the same community or have experienced a recent conflict has been poorly investigated. Thus, the aim of this research is to test the Intergroup Threat Theory among groups of different status in a multiethnic community after a severe conflict. The sample will be consisted of adult Vukovar citizens ($N=680$), parents of primary and secondary school students. The questionnaire will include measures of intergroup contact, perceived intergroup threats and in-group identification, indicators of intergroup orientation and socio-demographic questions.

Uvod i pregled dosadašnjih istraživanja (preporučeno 7000 znakova s praznim mjestima)

Teorija međugrupne prijetnje (Stephan i Renfro, 2002) polazi od ideje da je glavna odrednica međugrupnih odnosa percepcija prijetnje vanjske grupe, koja se javlja kada osoba doživljava da bi postupci, uvjerenja ili karakteristike te grupe mogli ugroziti ciljeve ili dobrobit njene vlastite grupe. Teorija pretpostavlja dvije temeljne vrste percepcije prijetnje: realnu i simboličku. Percepcija realne prijetnje predstavlja doživljaj ekonomske, političke i/ili fizičke ugroženosti od vanjske grupe, a percepcija simboličke prijetnje se odnosi na doživljaj da druga grupa ugrožava socijalni identitet, vrijednosti, norme, svjetonazor, ideologiju ili način života vlastite grupe. Općenito, percepcija prijetnje predstavlja važnu odrednicu međugrupnih stavova (Riek, Mania i Gaertner, 2006), ali koja će vrsta prijetnje biti snažniji prediktor tih stavova ovisi o specifičnom kontekstu u kojem se odvijaju međugrupni odnosi (Stephan i Stephan, 2000). Teorijski model međugrupne prijetnje svoj ključni konstrukt, percepciju prijetnje, ne definira kao ishodišnu varijablu, već joj pridaje ulogu posrednika u složenim odnosima različitih drugih varijabli (Stephan, Ybarra i Morrison, 2009). Stoga je percepcija prijetnje definirana kao središnja varijabla modela koji sadrži njene brojne prethodnice i posljedice.

Jedna od najvažnijih prethodnica međugrupne prijetnje je kontakt među pripadnicima dviju grupa (Stephan i Renfro, 2002). Ranija istraživanja međugrupnog kontakta kao odrednice percepcije prijetnje bavila su se prvenstveno negativnim međugrupnim kontaktom (npr. Corenblum i Stephan, 2001; W.G. Stephan, Renfro, Esses, C.W. Stephan i Martin, 2005). Međutim, novije studije ukazuju na puno veću važnost pozitivnog kontakta u smanjivanju osjećaja prijetnje (npr. Schmid, Tausch, Hewstone, Hughes i Cairns, 2008). Iako je utvrđeno da je kontakt povezan sa smanjenjem prijetnje, a da prijetnja ima snažan učinak na stavove, percepcija prijetnje kao medijator veze kontakta i međugrupnih stavova nije gotovo uopće ispitivana (Pettigrew i Tropp, 2008). Ipak, malobrojna istraživanja ukazuju na to da bi realna i simbolička prijetnja mogle posredovati u odnosu međugrupnog kontakta i različitih posljedica percipirane prijetnje (Tausch, Hewstone, Kenworthy, Cairns i Christ, 2007; Tausch, Hewstone i Roy, 2009; Pettigrew, Wagner i Christ, 2010).

Meta-analiza učinaka međugrupnog kontakta na smanjenje negativnih međugrupnih stavova Pettigrewa i Tropp (2006) ukazala je na važnost postojanja međugrupnih prijateljstava među pojedincima. Prijateljstvo potiče optimalne uvjete za pozitivni učinak međugrupnog kontakta te vodi čvrstim, pozitivnim stavovima prema vanjskoj grupi, koji su posebno otporni na promjene (Turner, Hewstone, Voci, Paolini i Christ, 2007). Unatoč tome, dosad još nije provjeravano kako međugrupno prijateljstvo djeluje na percepciju realne i simboličke prijetnje. Neke pretpostavke o tome mogu nam pružiti istraživanja koja su za predikciju međugrupne prijetnje koristila odvojene mjere kvantitete i kvalitete kontakta. Takva istraživanja, međutim, ne daju jednoznačne rezultate (Stephan, Diaz-Loving i Duran, 2000; Tausch i sur., 2007; Tausch i sur., 2009).

Da bi pojedinac osjetio prijetnju usmjerenu prema vlastitoj grupi, on se mora u dovoljnoj mjeri osjećati kao pripadnik te grupe. Stoga je važna prethodnica percepcije međugrupne prijetnje stupanj identifikacije s grupom (Stephan i Renfro, 2002). U dosadašnjim istraživanjima je utvrđeno da je percepcija grupnih prijetnji snažnija za ispitanike koji se visoko identificiraju s vlastitom grupom, nego za ispitanike koji se ne identificiraju visoko s vlastitom grupom (Bizman i Yinon, 2001), pri čemu je ta povezanost veća za simboličku, nego za realnu prijetnju (Riek i sur., 2006).

Treća važna prethodnica percepcije prijetnji je relativni status grupe kojoj pojedinac pripada (Stephan i Renfro, 2002). Općenito gledano, manjinske grupe su sklonije percipirati prijetnju jer se osjećaju slabijima po pitanju moći, a većinske grupe snažnije reagiraju na prijetnju jer vide veće potencijalne gubitke te imaju dovoljno resursa kojima mogu odgovoriti na prijetnju (Stephan i sur., 2009). Gotovo sva istraživanja uloge percepcije prijetnje u odnosu međugrupnog kontakta i međugrupnih stavova provedena su samo na većinskim grupama (Pettigrew, 2008), premda istraživanja ukazuju na to da kontakt možda ne funkcionira na jednak način za grupe manjinskog statusa (Tropp i Pettigrew, 2005a). Takvi nalazi vjerojatno odražavaju složenije razlike u tome kako pripadnici manjine i većine vide odnose među grupama (Sidanius i Pratto, 1999).

Iako se većina dosad provedenih istraživanja usmjerila samo na promjene u međugrupnim stavovima, danas se zna da su posljedice percepcije prijetnji puno šire te da uključuju afektivne, kognitivne i bihevioralne aspekte međugrupnih odnosa (Stephan i sur., 2009). Kako bi se što bolje utvrdilo kako percepcija prijetnje mijenja međugrupne odnose, važno je ispitati varijable kroz sva tri navedena aspekta.

Grad Vukovar svojim obilježjima predstavlja prikladan kontekst za istraživanje percepcije međugrupne prijetnje. Nepovjerenje nastalo nakon rata dovelo je do prekida postojećih socijalnih odnosa između Hrvata i Srba te stvorilo podijeljenu zajednicu, u kojoj sukob, iako službeno završen, nikada nije u potpunosti prestao (Čorkalo Biruški i Ajduković, 2009). Nažalost, pokazalo se da su doživljaju međugrupnih prijetnji najsklonije upravo one grupe koje imaju (ili percipiraju da imaju) dugu povijest političkog sukoba (Shamir i Sagiv-Schifter, 2006; Stephan i sur., 2002). S obzirom na dosadašnja istraživanja međugrupnih odnosa u Vukovaru, očekujemo da će građanima Vukovara i realna i simbolička prijetnja biti važne odrednice međugrupne orijentacije: slaba ekonomska situacija i ograničeni resursi predstavljaju jednu od najvećih prepreka pomirenju te je još uvijek snažno prisutno naglašavanje povijesnih, kulturalnih i jezičnih razlika između Srba i Hrvata, koje je za vrijeme rata imalo funkciju označavanja grupne pripadnosti (Čorkalo Biruški i Ajdukovića, 2009; Ajduković i Čorkalo Biruški, 2008).

Većina dosad provedenih istraživanja postavki teorije međugrupne prijetnje bavila su se odnosom prema doseljenicima te se nisu dotakla pitanja odnosa dviju grupa koje imaju dugu povijest života u istoj zajednici ili odnosa grupa koje imaju nedavnu povijest sukoba. Također, uglavnom su se usmjerila na percepciju prijetnji kod pripadnika većinske grupe, zanemarujući doživljaj manjinskih grupa (Oliver i Wong, 2003). Uz to, ona istraživanja koja su se bavila višeetničkim zajednicama nakon sukoba provedena su isključivo na studentskoj populaciji. Stoga je potrebno bolje ispitati nedovoljno istražene odnose predviđene teorijom međugrupne prijetnje u višeetničkim zajednicama nakon sukoba te provjeriti kako dosad utvrđeni odnosi funkcioniraju na pripadnicima opće populacije.

Cilj i hipoteze istraživanja (preporučeno 700 znakova s praznim mjestima)

Cilj ovog istraživanja je provjeriti postavke teorije međugrupne prijetnje (Stephan i Renfro, 2002) na grupama različitog statusa u višeetničkoj zajednici nakon sukoba.

Problem 1: Utvrditi međusobne odnose između intenziteta kontakta s pripadnicima druge grupe, stupnja identifikacije s grupom, percepcije međugrupnih prijetnji, relativnog statusa grupe i različitih pokazatelja negativne međugrupne orijentacije.

H1: Percepcija realne i simboličke međugrupne prijetnje bit će djelomični medijatori veze između intenziteta kontakta s pripadnicima druge grupe i različitih pokazatelja negativne međugrupne orijentacije. Viši intenzitet kontakta s pripadnicima druge grupe bit će izravno povezan s manjom unutargrupnom pristranošću, predviđanjem boljih budućih odnosa među grupama i slabijom namjerom diskriminacije druge grupe, te neizravno preko povezanosti s nižim stupnjem percipiranih međugrupnih prijetnji.

H2: Viši stupanj identifikacije s grupom će biti povezan sa izraženijom percepcijom međugrupnih prijetnji, pri čemu će ta veza biti snažnija za simboličku, nego za realnu prijetnju. Stupanj identifikacije će biti negativno povezan s intenzitetom međugrupnog kontakta, pri čemu će visoko-identificirani sudionici iskazivati slabiji intenzitet kontakta s pripadnicima vanjske grupe, nego nisko-identificirani sudionici.

H3: Relativni status grupe će moderirati neizravnu vezu između intenziteta kontakta s pripadnicima druge grupe i različitih pokazatelja negativne međugrupne orijentacije koja se ostvaruje preko percepcije međugrupnih prijetnji. Taj će se moderatorski utjecaj ostvarivati samo putem djelovanja na vezu između percepcije prijetnji i negativnih međugrupnih orijentacija. Povezanost između percipiranih prijetnji i pokazatelja negativne međugrupne orijentacije bit će snažnija kod pripadnika većinske grupe nego kod pripadnika manjinske grupe.

Problem 2: Utvrditi međusobne odnose između kvalitete prijateljstva s pripadnicima druge grupe, percepcije međugrupnih prijetnji, relativnog statusa grupe i različitih pokazatelja negativne međugrupne orijentacije kod onih sudionika koji imaju međugrupna prijateljstva.

H1: jednaka je kao kod prvog problema.

H2a: Relativni status grupe će moderirati izravnu vezu između kvalitete prijateljstva s pripadnicima druge grupe i različitih pokazatelja negativne međugrupne orijentacije. Kod pripadnika većinske grupe povezanost između kvalitete međugrupnog prijateljstva i pokazatelja negativne međugrupne orijentacije bit će snažnija nego kod pripadnika manjinske grupe.

H2b: Relativni status grupe će moderirati neizravnu vezu između kvalitete prijateljstva s pripadnicima druge grupe i različitih pokazatelja negativne međugrupne orijentacije koja se ostvaruje preko percepcije međugrupnih prijetnji. Povezanost između kvalitete međugrupnog prijateljstva i percipiranih prijetnji, kao i povezanost između percipiranih prijetnji i pokazatelja negativne međugrupne orijentacije, bit će snažnija kod pripadnika većinske grupe nego kod pripadnika manjinske grupe.

Materijal, ispitanici, metodologija i plan istraživanja (preporučeno 6500 znakova s praznim mjestima)

Ovo doktorsko istraživanje dio je šireg istraživačkog projekta „Djeca i međuetničke napetosti u zajednici“, koji se provodi na roditeljima i učenicima osnovnih i srednjih škola grada Vukovara.

Sudionici

Ciljnu populaciju činit će odrasli stanovnici grada Vukovara, roditelji učenika osnovnih i srednjih škola koje imaju program nastave na hrvatskom jeziku i program nastave na srpskom jeziku. Uzorak će činiti roditelja učenika svih 8. razreda osnovnih škola i 2. razreda srednjih škola u Vukovaru s oba jezična programa (N=680).

Instrumenti*Međugrupni kontakt*

U istraživanju će biti korištene dvije čestice kojima se ispituje međugrupni kontakt. Prvom česticom se ispituje intenzitet međugrupnog kontakta (stupanj i količina kontakta) (Čorkalo Biruški i Ajduković, 2007). Sudionici trebaju odabrati samo jedan od 4 ponuđena odgovora koji najtočnije opisuje njihove kontakte sa pripadnicima druge grupe: a) „Znam da žive u Vukovaru, ali ne dolazim u kontakt s njima“, b) „Imam s njima samo slučajne kontakte“, c) „Imam poznanike (poznajem ih i pozdravljam na ulici, ali se s njima ne družim)“, d) „Imam prijatelje (družimo se i možemo računati jedan na drugog)“. Za posljednja dva odgovora sudionici trebaju dati i dodatnu procjenu o broju takvih poznanika / prijatelja. Druga čestica ispituje kvalitetu međugrupnog prijateljstva („Ako imate prijatelje srpske/hrvatske nacionalnosti, koliko se često posjećujete u kućama?“) (Ajduković i Čorkalo Biruški, 2008) te na nju daju odgovore samo oni sudionici koji imaju međugrupna prijateljstva.

Međugrupne prijetnje

Skale međugrupnih prijetnji su konstruirane posebno za potrebe ovog istraživanja. Skala realne međugrupne prijetnje (Čorkalo Biruški, 2011) sastoji se od 6 čestica, a sudionici iskazuju stupanj slaganja sa sadržajem čestice na ljestvici Likertova tipa od 1 (izrazito se ne slažem) do 5 (izrazito se slažem). Primjer čestice: „Srbi/Hrvati u našem gradu imaju više privilegija (prava) nego bilo gdje drugdje.“. Skala simboličke međugrupne prijetnje (Čorkalo Biruški, 2011) sastoji se od 8 čestica, a sudionici iskazuju stupanj slaganja sa sadržajem čestice na ljestvici Likertova tipa od 1 (izrazito se ne slažem) do 4 (izrazito se slažem). Primjer čestice: „Hrvati i Srbi povijesno i kulturno jako različiti.“. Ukupan rezultat na skalama međugrupne prijetnje izražava se kao prosjek svih zaokruženih vrijednosti na toj skali, a viši rezultat označava snažniju percepciju prijetnje.

Stupanj identifikacije s vlastitom grupom

Stupanj identifikacije s vlastitom grupom bit će izmjeren Skalom etničkog identiteta (Ajduković i Čorkalo Biruški, 2008). Sudionici iskazuju svoj stupanj slaganja sa sadržajem čestice na ljestvici Likertova tipa od 1 (izrazito se ne slažem) do 5 (izrazito se slažem). Primjer čestice: „Važno mi je da sam Hrvat/Srbin.“ Ukupan rezultat izražava se kao prosjek svih zaokruženih vrijednosti na toj skali, a viši rezultat označava veći stupanj identifikacije s vlastitom grupom.

Relativni status grupe

Status grupe kojoj sudionik pripada bit će određen na temelju njegovog odgovora na pitanje o nacionalnoj pripadnosti („Koja je Vaša nacionalnost?“), koje se nalazi na kraju upitnika s ostalim sociodemografskim podacima.

Pokazatelji negativne međugrupne orijentacije

Unutargrupna pristranost bit će izmjerena Mjerom unutargrupne pristranosti (Čorkalo Biruški i Ajduković, 2012). Skala se sastoji od dva odvojena evaluacijska kontinuum na kojima sudionici procjenjuju svoj opći odnos prema vlastitoj grupi (prvi kontinuum), odnosno vanjskoj grupi (drugi kontinuum). Svaki kontinuum se sastoji od 10 stupnjeva/jedinica, koji se kreću od 0 (negativan odnos) do 10 (pozitivan odnos). Ukupan rezultat izražava se kao razlika između procjene dane na kontinuumu za vlastitu grupu i procjene dane na kontinuumu za vanjsku grupu, a viši rezultat označava veći stupanj unutargrupne pristranosti.

Predviđanje loših budućih odnosa među grupama bit će mjereno jednom česticom, koja ima oblik kontinuum, na kojem sudionik

procjenjuje kakvi će biti odnosi Hrvata i Srba za pet godina (u usporedbi s time kakvi su danas) (Cummings i sur., 2011; hrvatski prijevod: Ajduković i Čorkalo Biruški, 2011). Kontinuum se sastoji od 10 stupnjeva/jedinica, koji se kreću od 0 (gori) do 100 (bolji).

Namjera diskriminacije druge grupe bit će mjerena Skalom sklonosti diskriminaciji druge etničke grupe (Čorkalo Biruški i Ajduković, 2007). Skala se sastoji od 8 čestica, a sudionici iskazuju svoj stupanj slaganja sa sadržajem čestice dihotomnim odgovorom („da“ ili „ne“). Primjer čestice: „Da radim kao direktor u nekom poduzeću i imam dva jednako kvalificirana radnika koji jednako dobro rade, iz samo meni poznatih razloga, dao bih veću plaću Hrvatima.“ Ukupan rezultat izražava se kao zbroj svih potvrđenih odgovora na skali, a viši rezultat označava izraženiju namjeru diskriminacije.

Sociodemografski podaci

Na kraju upitnika nalazit će se pitanja o sociodemografskim podacima, koja, osim već spomenute nacionalnosti, uključuju i dob, spol, stupanj obrazovanja, životni standard, procjenu prosječnih mjesečnih prihoda i mjesto življenja.

Postupak

Prije provedbe istraživanja bit će zatraženo odobrenje Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, koje će se zatim poslati ravnateljima škola. Nakon toga će sa stručnim suradnicima biti dogovoreni roditeljski sastanci (osnovne škole) i termini provođenja ispitivanja (sve škole). Sudionicima (roditeljima) će upitnici biti poslani kući u kovertama koje će im predati djeca. U kuvertama će se nalaziti i pismo obavijesti, koje će ujedno biti i poziv na sudjelovanje u istraživanju, a koje će sudionici trebati pročitati prije ispunjavanja upitnika te odlučiti žele li sudjelovati. U pismu će biti naglašeno da je istraživanje anonimno i dobrovoljno te da u bilo kojem trenutku mogu odustati ako to žele. Također, osmišljen je poseban način motiviranja sudionika na sudjelovanje u istraživanju – u pismu će biti navedeno da će razredu njegovog djeteta biti ponuđena nagrada od 800 kuna za prikupljanje roditeljskih upitnika ako se u razredu prikupi 80% ili više takvih upitnika. Nagrada će biti uplaćena na račun škole, a učenici će je moći upotrijebiti u dogovoru s razrednikom kako sami odluče. Zatvorene će koverta s popunjenim upitnicima roditelji poslati po djetetu natrag u školu stručnim suradnicima. Predviđeno ispunjavanje upitnika je oko 45 minuta.

Predviđene obrade podataka

U svrhu odgovaranja na istraživačke probleme bit će provedeno linearno strukturalno modeliranje.

Očekivani znanstveni doprinos predloženog istraživanja (preporučeno 500 znakova s praznim mjestima)

Očekujemo da će ovo istraživanje dati važan doprinos postojećim spoznajama o ulozi percepcije prijateljstva u međugrupnim odnosima. Rezultati će omogućiti uvid u nedovoljno istražene odnose predviđene teorijom međugrupne prijateljstva u višeetničkim poslijeratnim zajednicama te provjeriti dosad utvrđene odnose na pripadnicima opće populacije. Također, pružit će uvid u složene procese manjinsko-većinskog odnosa među grupama. Dobivene spoznaje mogu biti korisne smjernice u stvaranju programa smanjivanja međugrupnih sukoba.

Popis citirane literature (maksimalno 30 referenci)

Ajduković, D. i Čorkalo Biruški, D. (2008). Prilagodba pojedinca i zajednica u vrijeme društvene tranzicije. *Neobjavljena projektna dokumentacija*. Zagreb: Filozofski fakultet.

Ajduković, D. i Čorkalo Biruški, D. (2011). Djeca i međuetnički odnosi u zajednici. *Neobjavljena projektna dokumentacija*. Zagreb: Filozofski fakultet.

Ajduković, D. i Čorkalo Biruški, D. (2008). Caught between the ethnic sides: Children growing up in a divided post-war community. *International Journal of Behavioral Development*, 32, 337-347.

Bizman, A. i Yinon, Y. (2001). Intergroup and interpersonal threats as determinants of prejudice: The moderating role of in-group identification. *Basic and Applied Social Psychology*, 23(3), 191-196.

Corenblum, B. i Stephan, W. G. (2001). White fears and native apprehensions: an integrated threat theory approach to intergroup attitudes. *Canadian Journal of Behavioral Science*, 33, 251-268.

- Cummings, M., Merrilees, C., Taylor, L., Goeke-Morey, M., Shirlow, P. i Cairns, E. (2011). Northern Ireland Project. *Unpublished project documentation*. Notre Dame, Indiana: University of Notre Dame.
- Čorkalo Biruški, D. (2011). Djeca i međuetnički odnosi u zajednici. *Neobjavljena projektna dokumentacija*. Zagreb: Filozofski fakultet.
- Čorkalo Biruški, D. i Ajduković, D. (2007). Separate schools – a divided community. *Review of Psychology*, 14(2), 93-108.
- Čorkalo Biruški, D. i Ajduković, D. (2009). Od dekonstrukcije do rekonstrukcije traumatizirane zajednice: primjer Vukovara. *Revija za socijalnu politiku*, 16(1), 1 – 24.
- Čorkalo Biruški, D. i Ajduković, D. (2012). Parallel world od divided community: Time does not make much difference. U: O. Simić, Z. Volčić i C. R. Philpot (ur.), *Peace psychology in the Balkans: Dealing with a violent past while building peace* (str. 177-198). New York: Springer.
- Oliver, J. E. i Wong, J. (2003). Intergroup prejudice in multiethnic settings. *American Journal of Political Science*, 47, 567–82.
- Pettigrew, T. F. (2008). Future directions for intergroup contact theory and reserach. *International Journal of Intercultural Relations*, 32 (3), 187–199.
- Pettigrew, T. F. i Tropp, L. R. (2006). A meta-analytic test of intergroup contact theory. *Journal of Personality and Social Psychology*, 90 , 751-783.
- Pettigrew, T. F. i Tropp, L. R. (2008). How does intergroup contact reduce prejudice? Meta-analytic tests of three mediators. *European Journal of Social Psychology*, 38, 922-934.
- Pettigrew, T. F., Wagner, U. i Christ, O. (2010). Population ratios and prejudice: Modelling both contact and threat effects. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 36, 635-650.
- Riek, B. M., Mania, E. W. i Gaertner, S. L. (2006). Intergroup threat and outgroup attitudes: A meta-analytic review. *Personality and Social Psychology Review*, 10, 336–353.
- Schmid, K., Tausch, N., Hewstone, M., Hughes, J. i Cairns, E. (2008). The effects of living in segregated vs. mixed areas in Northern Ireland: A simultaneous analysis of contact and threat effects in the context of micro-level neighbourhoods. *International Journal of Conflict and Violence*, 2 (1), 56-71.
- Shamir, M. i Sagiv-Schifter, T. (2006). Conflict, identity, and tolerance: Israel in the Al-Aqsa intifada. *Political Psychology*, 27, 569–595.
- Sidanius, J. i Pratto, F. (1999). *Social dominance: An integrative theory of social hierarchy and oppression*. Cambridge, England: Cambridge University Press.
- Stephan, W. G., Boniecki, K. A., Ybarra, O., Bettencourt, A., Ervin, K. S., Jackson, L. A. i sur. (2002). The role of threats in the racial attitudes of Blacks and Whites. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 28, 1242–1254.
- Stephan, G. W., Diaz-Loving, R. i Duran, A. (2000). Integrated threat theory and intercultural attitudes: Mexico and the United States. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 31, 240-249.
- Stephan, W. G. i Renfro, C. L. (2002). The role of threats in intergroup relations. U D. Mackie i E. R. Smith (Ur.), *From prejudice to intergroup emotions* (str. 191–208). New York: Psychology Press.
- Stephan, W. G., Renfro, C. L., Esses, V. M., Stephan, C. W. i Martin, T. (2005). The effects of feeling threatened on attitudes toward immigrants. *International Journal of Intercultural Relations*, 29, 1–19.
- Stephan, W. G. i Stephan, C. W. (2000). An integrated threat theory of prejudice. U S. Oskamp (Ur.), *Reducing prejudice and discrimination* (str. 23–46). Mahwah, N.J.: Erlbaum.

Stephan, W. G., Ybarra, O. i Morrison, K. R. (2009). Intergroup threat theory. U T. D. Nelson (Ur.), *Handbook of Prejudice, Stereotyping, and Discrimination*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

Tausch, N., Hewstone, M., Kenworthy, J., Cairns, E. i Christ, O. (2007). Cross-community contact, perceived status differences and intergroup attitudes in northern ireland: The mediating roles of individual-level vs. group-level threats and the moderating role of social identification. *Political Psychology*, 28, 53–68.

Tausch, N., Hewstone, M. i Roy, R. (2009). The relationships between contact, status, and prejudice: An integrated threat theory analysis of Hindu-Muslim relations in India. *Journal of Community and Applied Social Psychology*, 19, 83-94.

Tropp, L. R. i Pettigrew, T. F. (2005a). Relationships between intergroup contact and prejudice among minority and majority status groups. *Psychological Science*, 16, 651-653.

Turner, R. N., Hewstone, M., Voci, A., Paolini, S. i Christ, O. (2007). Reducing prejudice via direct and extended cross-group friendship. *European Review of Social Psychology*, 18, 212-255.

Procjena ukupnih troškova predloženog istraživanja (u kunama)

50 000 kn

Predloženi izvori financiranja istraživanja

Nacionalno financiranje	Naziv projekta	Prilagodba pojedinca i zajednice u vrijeme društvene tranzicije (130-1301422-1418)
	Voditelj projekta	Prof.dr.sc. Dean Ajduković
	Potpis	
Međunarodno financiranje	Naziv projekta	Djeca i međuetničke napetosti u zajednici
	Voditelj projekta	Prof.dr.sc. Dean Ajduković
	Potpis	
Ostale vrste projekata	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Samostalno financiranje		
Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja (navesti samo ako je potrebno)	Prijedlog istraživanja odobren je na sjednici Etičkog povjerenstva za istraživanja s ljudima Odsjeka za psihologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu 11. rujna 2012.	

Suglasnost mentora i doktoranda s prijavom teme

Odgovorno izjavljujem da sam suglasan s temom koja se prijavljuje.

Potpis _____
prof.dr.sc. Dean Ajduković

Potpis _____
Ajana Löw, profesor psihologije

IZJAVA

Odgovorno izjavljujem da nisam prijavila/o doktorski rad s istovjetnom temom ni na jednom drugom sveučilištu.

U Zagrebu, 02.10.2012.

Potpis _____
Ajana Löw, profesor psihologije

DR.SC.-02 OCJENA TEME DOKTORSKOG RADA ¹			
OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE			
Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:		Ajana Löw	
Nositelj studija:		Filozofski fakultet u Zagrebu	
Naziv studija:		Poslijediplomski doktorski studij iz psihologije	
Matični broj doktoranda/doktorandice:		7840	
Naslov predložene teme	<i>Jezik pisanja rada:</i>	Hrvatski	
	<i>Hrvatski</i>	Provjera postavki teorije međugrupne prijetnje u višeeetničkoj zajednici nakon sukoba	
	<i>Engleski</i>	Testing the Intergroup Threat Theory in a multiethnic community after a severe conflict	
Područje/polje/grana (ako se doktorski studij izvodi u grani):		Društvene znanosti, psihologija, socijalna psihologija	
MENTOR(I)			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-mail:
Prvi mentor:	Prof. dr. sc. Dean Ajduković	Filozofski fakultet Zagreb, RH	dajdukov@ffzg.hr
Drugi mentor:			
Izabrano povjerenstvo za ocjenu teme i predlaganje mentora	Titula, ime i prezime	Ustanova, država:	E-mail:
	1. Prof. dr. sc. Dinka Čorkalo Biruški	Filozofski fakultet Zagreb, RH	dcorkalo@ffzg.hr
	2. Prof. dr. sc. Ivan Rimac	Pravni fakultet Zagreb, RH	irimac@pravo.hr
	3.		
	4.		
5.			
Sjednica nadležnog tijela i točka dnevnog reda u okviru koje je imenovano Povjerenstvo	Fakultetsko vijeće Filozofskog fakulteta u Zagrebu, na sjednici održanoj 20. 12. 2012.		
Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja	11. rujna 2012.		

¹ Molimo datoteku nazvati: DR.SC.-02 – Prezime Ime doktoranda.doc

Molimo Vas da ispunjeni obrazac DR.SC.-02 pošaljete u elektroničkom i tiskanom obliku, potpisano, u nadležnu referadu.

A. Izvješće s javne obrane teme doktorskog rada

Javna obrana teme i nacrt doktorskog rada Ajane Löw održana je 20. 06. 2012. godine. Stručno povjerenstvo u sastavu dr. sc. Dinka Čorkalo Biruški, red. prof., dr. sc. Dean Ajduković, red. prof. i dr. sc. Ivan Rimac, red. prof. prihvatilo je temu pod naslovom *Provjera postavki teorije međugrupne prijetnje u višetničkoj zajednici nakon sukoba*.

B. Ocjena teme doktorskog rada

(izvorni znanstveni doprinos i ocjena izvedivosti)

Ajana Löw predložila je za istraživanje u sklopu doktorske disertacije temu *Provjera postavki teorije međugrupne prijetnje u višetničkoj zajednici nakon sukoba*. U priloženoj prijavi teme (obrazac dr.sc.-01), nakon javne obrane predloženog istraživanja, pristupnica je obrazložila teorijska polazišta istraživanja, jasno i utemeljeno formulirala relevantne istraživačke ciljeve i probleme, te postavila jasne istraživačke hipoteze.

U konceptualizaciji istraživanja kandidatkinja kreće od teorije međugrupne prijetnje (Stephan i Renfro, 2002), čija je temeljna ideja da je percepcija prijetnje vanjske grupe glavna odrednica međugrupnih odnosa. Prijetnja se javlja kada pojedinac doživljava da bi postupci, uvjerenja ili karakteristike vanjske grupe mogli ugroziti ciljeve ili dobrobit njegove ili njene vlastite grupe. Pri tome teorija pretpostavlja da prijetnja može biti realna (doživljaj materijalne ugroze) ili pak simbolička (doživljaj ugroze identiteta, vrijednosti, običaja, svjetonazora, i/ili normi vlastite grupe). Posebno je obilježje teorije da središnjem konstrukt daje status posredujuće varijable u složenim odnosima različitih drugih varijabli koje se određuju kao prethodnice i ishodi prijetnje (Stephan, Ybarra i Morrison, 2009).

U svojoj se razradi teme kandidatkinja usmjerila na tri temeljne odrednice međugrupne prijetnje: međugrupne kontakte, identifikaciju s grupom, te relativni status grupe kojoj pojedinac pripada. Istraživanja koja su se do sada bavila posredujućom ulogom prijetnje u odnosu međugrupnog kontakta i različitih ishoda percipirane prijetnje malobrojna su (npr. Tausch, Hewstone i Roy, 2009; Pettigrew, Wagner i Christ, 2010). Stoga ispitivanje posredujuću uloge međugrupne prijetnje u kontekstu stvarnih grupa i u stvarnom socijalnom kontekstu predstavlja značajan znanstveni doprinos ovoga istraživanja.

Kandidatkinja je kao cilj istraživanja postavila provjeru postavki teorije međugrupne prijetnje na grupama različitog statusa u višetničkoj zajednici, a ovaj je cilj operacionaliziran kroz dva problema: 1. Utvrditi međusobne odnose između intenziteta kontakta s pripadnicima druge grupe, stupnja identifikacije s grupom, percepcije međugrupnih prijetnji, relativnog statusa grupe i različitih pokazatelja negativne međugrupne orijentacije; 2. Utvrditi međusobne odnose između kvalitete prijateljstva s pripadnicima druge grupe, percepcije međugrupnih prijetnji, relativnog statusa grupe i različitih pokazatelja negativne međugrupne orijentacije kod onih sudionika koji imaju međugrupna prijateljstva.

Kandidatkinja je u složenom odnosu varijabli temeljno pretpostavila (djelomičnu) medijatorsku ulogu realne i simboličke međugrupne prijetnje između međugrupnih kontakata i indikatora negativne međugrupne orijentacije, te moderirajući učinak varijable grupnoga statusa (većina/manjina).

Ajana Löw je predložila složeno korelacijsko istraživanje u kojem će sudjelovati odrasli sudionici u Vukovaru (N=780), roditelji učenika iz škola u kojima se nastava odvija na hrvatskom jeziku i na srpskom jeziku i pismu. Ovako odabran uzorak osigurava njegovu dobru reprezentativnost odraslih stanovnika srednje životne dobi iz dvije etničke skupine. Ciljne varijable ispitat će se nizom skala i indikatora. To su percepcija prijetnje, koja će se odmjeriti Skalom realne i simboličke prijetnje (Čorkalo Biruški, 2011), stupanj identifikacije s vlastitom grupom, koji će se izmjeriti Skalom etničkog identiteta (Ajduković i Čorkalo Biruški, 2008), međugrupni kontakt ispitat će se preko intenziteta i kvalitete međuetničkih kontakata (Čorkalo Biruški i Ajduković, 2007), dok će relativni status grupe (manjinski/većinski) biti određen samoizjašnjavanjem sudionika o svojoj etničkoj pripadnosti. Središnja ishodišna varijabla – negativna međugrupna orijentacija – bit će ispitana preko mjere unutargrupne pristranosti, percepcije loših međuetničkih odnosa u budućnosti (Cummings i sur., 2011), te sklonosti diskriminaciji pripadnika druge grupe (Čorkalo Biruški i Ajduković, 2007).

Za odgovor na postavljene istraživačke probleme kandidatkinja je kao prikladan način analize podataka predložila linearno strukturalno modeliranje, koje će omogućiti utvrđivanje složenih predviđenih odnosa među izmjerenim i latentnim varijablama.

Mišljenje i prijedlog:

Ajana Löw je za svoju doktorsku disertaciju predložila teorijski utemeljeno, te metodološki i konceptijski dobro razrađeno istraživanje koje se bavi posredujućom ulogom percipirane prijetnje u odnosu međugrupnih kontakata i međugrupnih stavova, izraženih kao negativna međugrupna orijentacija. Posebna vrijednost njena istraživanja jest realan društveni kontekst u kojem će se podaci prikupiti, te odrasli sudionici s realnim iskustvom sukoba u podijeljenoj zajednici, što u dosadašnjim, uglavnom laboratorijskim istraživanjima provedenima na studentskim uzorcima, nije bio slučaj. Dodatnu vrijednost predstavlja i činjenica da se pretpostavljani odnosi ispituju i na manjinskoj i na većinskoj grupi što je iznimno rijetko u istraživanjima koja se uglavnom bave doživljajem prijetnje većinske grupe. Konačno, kandidatkinja je kao grupe u istraživanju

odabrala realne grupe sa stvarnim iskustvom dugotrajnog zajedničkoga življenja i povijesti sukoba, što će značajno pridonijeti rasvjetljavanju uloge međugrupne prijateljnosti, koja je uglavnom ispitivana u kontekstu odnosa većine i imigrantske populacije.

Slijedom navedenoga zaključujemo da je predložena tema doktorske disertacije znanstveno relevantna i pripada području društvenih znanosti, polju psihologije, za koje je Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu nadležna institucija.

Stoga ovo povjerenstvo predlaže Vijeću poslijediplomskih studija i Fakultetskom vijeću da odobre predloženu temu doktorske disertacije Ajane Löw pod nazivom *Provjera postavki teorije međugrupne prijateljnosti u višetličnoj zajednici nakon sukoba*. Povjerenstvo je suglasno da mentor pri izradi doktorske disertacije bude dr. sc. Dean Ajduković, red. prof.

Prijedlog izmjene ili dorade naslova:

Prijedlog za promjenu mentora i/ili imenovanje drugog mentora (upisati titulu, ime, prezime, ustanovu):

Planirana obrana doktorskog rada (naznačiti godinu i semestar):

2013/2014, ljetni semestar

Izdvojeno mišljenje (samo ako netko od članova Povjerenstva za ocjenu teme i predlaganje mentora ima izdvojeno mišljenje)

Potpis

(ime i prezime člana povjerenstva)

NAPOMENA (po potrebi):

Izabrano Povjerenstvo za ocjenu teme i predlaganje mentora	Titula, ime i prezime, ustanova, država:	Potpis:
	1. (predsjednik Povjerenstva) Prof. dr. sc. Dinka Čorkalo Biruški, Filozofski fakultet Zagreb, HR	
	2. Prof. dr. sc. Dean Ajduković, Filozofski fakultet Zagreb, HR	
	3. Prof. dr. sc. Ivan Rimac, Pravni fakultet, Zagreb, HR	
	4.	
	5.	

U Zagrebu, 27. 11. 2012.

M.P.

Dr.Sc.-01 PRIJAVA TEME DOKTORSKOG RADA

OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE

Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:	Đeni Zuliani, mag. psih.		
Nositelj studija:	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet		
Naziv studija:	Psihologija		
Matični broj doktoranda/doktorandice:	7299		
Odobranje teme za stjecanje doktorata znanosti: (molimo zacrniti polje):	☒ u okviru doktorskog studija	☐ izvan doktorskog studija	☐ na temelju znanstvenih dostignuća
Ime i prezime majke i/ili oca:	Lučano		
Datum i mjesto rođenja:	22.09.1979., Labin, Hrvatska		
Adresa:	Vinež 330 D, Labin, Hrvatska		
Telefon/mobitel:			
E-mail:	jennyzuliani@yahoo.it		

ŽIVOTOPIS DOKTORANDA/DOKTORANDICE

Obrazovanje (kronološki od novijeg k starijem datumu):	1. Universita' di Padova, Facolta' di Psicologia, Psicologia , Diplomski, Italija
Radno iskustvo (kronološki od novijeg k starijem datumu):	2007 – trenutno – predavač na Odjelu za odgojne i obrazovne znanosti Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli; 2006 – 2007 - Stručni suradnik psiholog u OŠ «Monte Zaro» Pula, nepuno neodređeno radno vrijeme (20 sati tjedno); 2007 – trenutno – voditelj i provoditelj projekata „Potpora roditeljstvu“ i „Medijska pismenost“ u sklopu Labin Zdravog Grada; 2006 - 2008 Vanjski suradnik – psiholog u Holcim (Hrvatska) d.o.o u Koromačnu, zadužena za selekciju i odabir kadrova; 2006 - 2008 - Voditelj pojačane brige i nadzora (vanjski suradnik) na Centru za Socijalnu Skrb u Labinu; 2006 Sudjelovanje u pripremanju edukativnih projekata za jaslice, vrtiće i škole te formativnih programa za odgajatelje i nastavnike na Odjelu za edukaciju, djecu i mladež Općine Trst (Italija); 2004 – 2005 Praksa u Timu za Posvojenja i Centru za Socijalnu Skrb (Equipe Adozioni e Consultorio Familiare dell'Ulss 16) u Padovi (Italija)
Popis radova i aktivnih sudjelovanja na znanstvenim	1. Radetić-Paić, Mirjana; Ružić-Baf, Maja; Zuliani, Đeni.

skupovima:

- Poremećaji nedovoljno kontroliranog ponašanja sa psihološkog, socijalnopedagoškog te informacijskog i komunikacijskog aspekta
Zagreb : Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2011. (monografija).
2. Špelić, Aldo; Zuliani, Đeni; Krizmanić Morena.
Socijalizacija učenika s posebnim potrebama u razrednim sredinama // Monografija.
Međunarodni znanstveni skup. Škola po mjeri / Kadum, Vladimir (ur.).
Pula, Medulin : Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, Odjel za obrazovanje učitelja i odgojitelja,
2009. 175-195 (predavanje,domaća recenzija,objavljeni rad).
- 3.Moro, Alessandra; Bianchini, Pietro; Zuliani, Đeni.
Fallimenti di PMA e percorsi di adozione // Miracoli, cicogne e provette. Riflessioni cliniche:
dalla Procreazione Medicalmente Assistita all'Adozione. / Galli, Jolanda ; Moro, Alessandra
(ur.).
Roma : Armando Editore, 2007.
- 4.Zuliani, Đeni; Juričić, Ivana.
Socijalizacija djeteta s mentalnom retardacijom u predškolskoj ustanovi. // Metodčki obzori.
7(1) (2011) , 14; 649-663 (članak, znanstveni).
- 5.Špelić, Aldo; Zuliani, Đeni.
Uloga empatije u socijalizaciji djece s teškoćama u razrednim sredinama. // Hrvatska revija za
rehabilitacijska istraživanja. 47 (2011) , 2; 96-108 (članak, znanstveni).
- 6.Galli, Jolanda; Amandolesi, Antonella; Franchetti, Michela; Macchi, Marta; Moro, Alessandra;
Valentini, Simonetta; Zuliani, Đeni.
I nuovi Superman: le adozioni nominali dei bambini nati dopo il disastro di Chernobyl. //
Interazioni. 23 (2005) , 1; 93-108 (članak, znanstveni).
- 7.Zuliani, Đeni.
Odnos s bliskim osobama i ratna traumatska iskustva. // Ljetopis Studijskog centra socijalnog
rada .... 12 (2005) , 2; 281-301 (članak, znanstveni).
- 8.Zuliani, Đeni; Lazarić, Lorena
Agresivno i nasilno ponašanje kod djece predškolske dobi // *III. Znanstveno-stručni skup
Psihosocijalni aspekti nasilja u suvremenom društvu – izazov obitelji, školi i zajednici*
Osijek, Hrvatska, 2010 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)
- 9.Zuliani, Đeni; Rešetar, Marijana
Obrasci ponašanja djeteta s ADHD sindromom u predškolskoj ustanovi // *Drugi asistentski
dani, znanstveni skup asistencata Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli*
Pula, Hrvatska, 2010 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)
- 10.Zuliani, Đeni; Matic, Martina; Keteleš, Vedrana
Poticanje kreativnosti u nastavi informatike // *Međunarodna znanstvena konferencija Didaktički
izazovi*
Slavonski Brod, Hrvatska, 2012 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)
- 11.Radetić-Paić, Mirjana; Ružić-Baf, Maja; Zuliani, Đeni
Predstavljanje knjige: Poremećaji nedovoljno kontroliranog ponašanja sa psihološkog,
socijalnopedagoškog te informacijskog i komunikacijskog aspekta. // *International Conference
on Advanced and Systematic Research*
Zagreb, Hrvatska, 2011 (Znanstveni skupovi i radionice, Bez priopćenja)
- 12.Zuliani, Đeni
Put prema posvojenju: talijanski primjer // *III. Hrvatski kongres primijenjene psihologije „Zaštita
zdravlja djece i mladih*
Opatija, Hrvatska, 2009 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)
- 13.Zuliani, Đeni
Relational competence and war traumatic experiences (reseach with croatian refugees) // *7th
Alps-Adria Conference in Psychology*
Zadar, Hrvatska, 2005 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)
- 14.Zuliani, Đeni; Juričić, Ivana
Socijalizacija djeteta s mentalnom retardacijom u predškolskoj ustanovi // *Međunarodni
znanstveni skup Dani Mate Demarina*
Medulin, Hrvatska, 2011 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)

	15. Špelić, Aldo; Zuliani, Đeni; Krizmanić, Morena Socijalizacija učenika s posebnim potrebama u razrednim sredinama // <i>Deseti međunarodni znanstveni skup „Dani Mate Demarina“ – Škola po mjeri</i> Medulin, Hrvatska, 2009 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)		
	16. Lazarić, Lorena; Zuliani, Đeni Važnost jezičnih igara u predškolskim ustanovama // <i>Međunarodni znanstveno-stručni skup Dijete i estetski izričaji</i> Zadar, Hrvatska, 2011 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)		
NASLOV PREDLOŽENE TEME			
Hrvatski:	Provjera hipoteze kontakta u integracijskim razredima		
Engleski:	Verifying contact hypothesis in inclusive classrooms		
Naslov na jeziku na kojem će se pisati rad (ako nije na hrvatskom ili engleskom):			
Područje/polje/grana:	Društvene znanosti / Psihologija / Razvojna psihologija		
PREDLOŽENI ILI POTENCIJALNI MENTOR(I) (navesti drugog mentora ako se radi o interdisciplinarnom istraživanju ili ako postoji neki drugi razlog za višestruko mentorstvo)			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-Pošta:
Prvi mentor:	prof.dr.sc. Gordana Keresteš	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, Hrvatska	gkereste@ffzg.hr
Drugi mentor:			
KOMPETENCIJE MENTORA - popis do pet objavljenih relevantnih radova u posljednjih pet godina			
Prvi mentor:	Keresteš, G.; Brković, I.; Kuterovac Jagodić, G.; Greblo, Z. (2012). Razvoj i validacija upitnika roditeljskog ponašanja. <i>Suvremena psihologija</i> , 15 (1), 23-42.		
	Keresteš, G.; Brković, I.; Kuterovac Jagodić, G. (in press). Predictors of psychological well-being of adolescents' parents. <i>Journal of Happiness Studies</i> . DOI 10.1007/s10902-011-9307-1		
	Štironja Borić, A.; Roščić, S.; Sedmak, M.; Šepčević, A.; Keresteš, G. (2011). Social-contextual determinants of parental behaviour of preschool children's mothers and fathers. <i>Croatian Journal of Education</i> , 13 (3), 25-55.		
	Medved, A. i Keresteš, G. (2011). Usamljenost u ranoj adolescenciji: spolne i dobne razlike te povezanost sa socijalnim odnosima. <i>Društvena istraživanja</i> , 20, 457-478.		
	Keresteš, G., Brković, I. i Kuterovac Jagodić, G. (2011). Doživljaj kompetentnosti u roditeljskoj ulozi i sukobi između roditelja i adolescenata. <i>Suvremena psihologija</i> , 14, 17-34.		
Drugi mentor:			
OBRAZLOŽENJE TEME			
Sažetak na hrvatskom jeziku: (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	Istraživanjem se provjerava Allportova hipoteza kontakta u kontekstu integracijskih razreda uključivanjem svih aktera procesa inkluzije, učenika sa i bez teškoća, učitelja i roditelja. Socijalne interakcije među učenicima sa i bez teškoća u integracijskim razredima ovise o mnoštvu čimbenika. U ovom istraživanju provjeravaju se učinci stavova prema osobama s tjelesnim teškoćama, empatije i prosocijalnog ponašanja učenika urednog razvoja na socijalni status učenika s tjelesnim teškoćama, pri čemu će se u tim procesima sagledati doprinos stavova prema		

	osobama s tjelesnim teškoćama učitelja i roditelja. Usporedba integracijskih i neintegracijskih razreda omogućiti će dobivanje potpunije slike dinamika i procesa koji se odvijaju u integracijskim razredima, ali i pojasniti ishode obrazovne integracije na učenike sa i bez teškoća. Osim znanstvenog doprinosa provjere hipoteze kontakta u obrazovnom sustavu Republike Hrvatske, ovo istraživanje ima značajnu praktičnu svrhu.
Sažetak na engleskom jeziku: (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	This study is focused on testing Allport's contact hypothesis in the context of integrative classrooms including all actors of inclusion processes: students with and without difficulties, teachers and parents. Social interactions of children with and without difficulties in inclusive classrooms depend on a multitude of factors. In this study we are evaluating effects of attitudes toward people with physical disabilities, empathy and prosocial behavior of typically developed children on social status of children with disabilities, considering also contributions of teachers and parents attitudes toward people with physical disabilities. Comparisons of inclusive and non-inclusive classrooms will offer a complete picture of dynamics and processes that take place in mainstream classrooms, but also explain outcomes of educational integration on students with and without difficulties. Except for the scientific contribution of verifying contact hypothesis in Croatian educational system, this research entails a significant practical purpose.
Uvod i pregled dosadašnjih istraživanja (preporučeno 7000 znakova s praznim mjestima)	
<p>Teorijski okvir istraživanja čini Allportova (1954) hipoteza kontakta prema kojoj interakcije između dviju grupa mogu doprinijeti smanjenju međugrupnih predrasuda ako grupe: 1. imaju jednaki status, 2. ostvaruju zajednički cilj, 3. ovisne o međusobno zavisnoj suradnji i 4. imaju pozitivnu podršku za interakciju od strane autoriteta. Cook je (1969) ovim uvjetima dodao druga dva, prema kojima situacija u kojoj se odvijaju interakcije mora ohrabrivati stvaranje poznanstva, a ponašanja od strane grupe moraju biti suprotna stereotipnim vjerovanjima. Za razliku od ranijih provjera Allportove hipoteze, kojima su u pravilu ispitivane međurasne razlike i rasne predrasude, u ovome će se radu hipoteza kontakta provjeriti u sustavu integracijskih razreda. Integracijski razredi uključuju djecu s teškoćama u razvoju koja se, zbog specifičnih potreba, te karakterističnih simptoma i ponašanja, razlikuju od vršnjaka urednog razvoja što omogućuje primjenu hipoteze kontakta na analizu socijalnih interakcija i razvoja djece u takvom obrazovnom kontekstu. Obrazovna integracija načelno omogućuje da djeca, sa i bez teškoća, imaju jednaki status i mogućnosti, te zajednički cilj koji se odnosi na učenje i razvoj akademskih vještina, kao i kognitivnih, socio-emocionalnih i tjelesnih sposobnosti. Kroz sve oblike grupnoga rada i suradnje ostvaruje se međusobno zavisna suradnja, a doprinos učitelja i roditelja u odnosima između djece sa i bez teškoća odgovara Allportovom uvjetu pozitivne podrške autoriteta, te Cookovim uvjetima. Ranija istraživanja učinaka obrazovne integracije pokazala su da učenici u takvim razredima imaju pozitivne stavove prema djeci s teškoćama, dok kod njihovih vršnjaka, koji u razredu nemaju dijete s teškoćama, dominiraju uobičajeni stereotipi (Fisher i sur., 1998) ili manje pozitivni stavovi (Swaim i Morgan, 2001; Leutar i Štambuk, 2006). U kontekstu obrazovne integracije nije ispitivana povezanost, odnosno utjecaj stavova učitelja i roditelja na dječje stavove. Osim što mogu utjecati na razvoj stavova prema osobama s teškoćama i pogodovati njihovu mijenjanju, interakcije s vršnjacima s teškoćama mogu imati i važnu ulogu u razvoju prosocijalnog ponašanja i empatije djece urednog razvoja. Iako je takvih istraživanja malo, dobiveni rezultati pokazuju pozitivne učinke prijateljskih odnosa na emocionalni razvoj djece sa i bez poteškoća (Štaub i sur., 1994). Ispitivanjem socijalnog statusa djece s teškoćama bavila su se brojna istraživanja, a rezultati pokazuju da su ta djeca neprihvaćena ili odbačena od vršnjaka (npr. Hodgins i sur., 2000; Mrug i sur., 2009; Špelić i sur., 2009). No, nije poznato u kolikoj mjeri njihov socijalni status ovisi o stavovima ili/i razini empatije i prosocijalnog ponašanja vršnjaka urednog razvoja.</p>	
Cilj i hipoteze istraživanja (preporučeno 700 znakova s praznim mjestima)	
<p>Cilj istraživanja jest utvrditi učinke kontakta s učenicima s teškoćama na indikatore emocionalno-socijalnog razvoja djece urednog razvoja (stavove prema osobama s teškoćama, empatiju i prosocijalno ponašanje), te ispitati u kolikoj su mjeri stavovi, empatija i prosocijalno ponašanje povezani s prihvaćanjem i odbacivanjem učenika s teškoćama. Ispitat ćemo i ulogu stavova roditelja i učitelja u određivanju učinaka obrazovne integracije.</p>	
Hipoteze su sljedeće:	
1) učenici koji dijele razred s djetetom s teškoćama (i imaju kontakt i interakcije s njim) imat će pozitivnije stavove prema osobama s teškoćama te višu razinu empatije i prosocijalnog ponašanja od učenika iz neintegracijskih razreda;	
2) roditelji i učitelji iz integracijskih razreda imat će pozitivnije stavove prema osobama s teškoćama od roditelja i učitelja iz neintegracijskih razreda s obzirom na blisko iskustvo sa učenikom s teškoćama (vidjeti ga, razgovarati s vlastitim djetetom o njemu, raditi s njim i tako dalje) koje može doprinijeti promijeni stavova;	

3) pozitivniji stavovi roditelja i učitelja prema osobama s teškoćama bit će povezani s pozitivnijim stavovima te višom razinom empatije i prosocijalnog ponašanja učenika urednog razvoja u integracijskim razredima; pretpostavlja se da će te povezanosti biti veće u integracijskim razredima budući da roditelji i učitelji vjerojatno više o tome razgovaraju s djecom, nego u neintegracijskim razredima;

4) učinci pohađanja integracijskog razreda na djecu urednog razvoja ovisit će o stavovima prema osobama s teškoćama roditelja i učitelja pa će stoga ti učinci biti pozitivniji za djecu čiji roditelji i učitelji imaju pozitivnije stavove, u odnosu na djecu čiji roditelji i učitelji imaju negativnije stavove. Prema teoriji planiranog ponašanja (Ajzen, 1991) stavovi učenika prema osobama s teškoćama će, osim o njihovom znanju o teškoćama, ovisiti i o subjektivnim normama koje uključuju očekivanja roditelja i učitelja kako bi se učenici trebali ponašati prema vršnjaku s teškoćama;

5) učenici urednog razvoja iz integracijskih razreda koji imaju pozitivnije stavove prema osobama s teškoćama te višu razinu empatije i prosocijalnog ponašanja više će prihvaćati i manje odbacivati učenike s teškoćama.

Materijal, ispitanici, metodologija i plan istraživanja (preporučeno 6500 znakova s praznim mjestima)

Istraživanje se temelji na usporedbi dviju skupina: skupini učenika koji dijele razred s djetetom s teškoćama (integracijski razredi) i skupini učenika koji nemaju to iskustvo (komparabilni razredi). Planiramo ispitati oko 600 učenika 3. i 4. razreda osnovne škole te njihove roditelje, učitelje i asistente u nastavi.

Mjerni instrumenti koji će se koristiti su skala stavova, upitnik empatije, vršnjačka i nastavnička procjena prosocijalnosti, sociometrijski postupak i mjera kontakta. Skala stavova napravljena prema Attitudes Towards Disabled Persons Scale (ATDP; Yunker, Block i Campbell, 1960) obuhvaća verziju za učenike i verziju za odrasle. Početne verzije skale provjerene su u predistraživanju sa učenicima od trećeg do osmog razreda osnovne škole (N=132) te sa studentima od prve do pete godine učiteljskog studija (N=136). Na temelju dobivenih metrijskih karakteristika zadržano je 11 čestica koje su kompatibilne u obje verzije kako bi se rezultati učenika te roditelja i učitelja mogli uspoređivati. Osim ovih čestica verzija skale stavova za učenike obuhvaća i 6 čestica socijalnih normi budući da su mišljenja vršnjaka važna u stvaranju stavova kod djece školske dobi. Upitnik empatije konstruiran je na predložak upitnika Davisa (1960) te obuhvaća dvije skale (empatiju i brigu) zadovoljavajućih metrijskih karakteristika potvrđenih u više prethodnih istraživanja (Špelić, Zuliani i Krizmanić, 2009; Špelić i Zuliani, 2011). Vršnjačka i nastavnička procjena prosocijalnosti obuhvaća ispitivanje prosocijalnog načina ponašanja koje učenici i učitelji moraju procijeniti za svakog učenika u razredu. Sociometrijski postupak obuhvaća ispitivanje prihvaćanja i odbijanja među članovima pojedine skupine odnosno njihov status u grupi, metodom vršnjačkih procjena. Mjera kontakta obuhvaća procjenu učitelja koliko je svaki učenik urednog razvoja u kontaktu odnosno blizak i druži se sa učenikom s teškoćama. Osim ovih podataka uzet će se u obzir dob i spol ispitanika te koliko je dugo učenik s teškoćama integriran u razrednu skupinu.

Roditelji će ispuniti Skalu stavova prema osobama s teškoćama na roditeljskom sastanku. Učenici će ispuniti upitnik o empatiji i skalu stavova prema osobama s teškoćama, te će procijeniti prosocijalno ponašanje vršnjaka iz razreda i izraziti svoj odnos prema njima (prihvaćanje i odbijanje) tijekom jednog školskog sata. Učitelji, a u integracijskim razredima i asistenti u nastavi, ispunit će skalu stavova prema osobama s teškoćama i dati procjenu prosocijalnog ponašanja učenika iz razreda. Učitelji i asistenti iz integracijskih razreda procijenit će i stupanj kontakta učenika urednog razvoja s učenikom s teškoćama. U obradi podataka koristit će se MANOVA, korelacijska i regresijska analiza te višerazinsko modeliranje.

Budući da su u istraživanje uključena djeca ovo istraživanje ima nekoliko etički osjetljivih pitanja. Prvo, zbog mogućnosti interferencije s ciljevima istraživanja, roditeljima i djeci neće se reći da je glavni cilj istraživanja usporediti integracijske i neintegracijske razrede. Drugo, nije moguće osigurati anonimnost jer procjene prosocijalnosti, sociometrijski postupak i procjena kontakta iziskuju da svaki učenik i učitelj procijeni druge učenike u razredu pa su neminovna njihova imena. Treće, u sociometrijskom postupku prikupit će se podaci o međusobnom prihvaćanju i odbijanju svih učenika, ali će se u obradi podataka najveća pažnja posvetiti prihvaćanju i odbijanju učenika s teškoćama od strane ostalih učenika, što roditeljima i djeci neće biti rečeno. U planiranju istraživanja osmislili smo mjere kojima ćemo etičke teškoće i rizike svesti na najmanju moguću mjeru. Prije svega, roditeljima će istraživanje biti predstavljeno usmeno i putem kraćeg pisma tijekom roditeljskog sastanka, pokazat će im se instrumenti namijenjeni ispitivanju djece te će moći potpisati aktivnu suglasnost za sudjelovanje djece u istraživanju. Djecu će se neposredno prije početka ispitivanja podsjetiti da su njihovi roditelji dali suglasnost za njihovo sudjelovanje u istraživanju te će im se kratko objasniti o kakvom se istraživanju radi i u čemu će se sastojati njihovo sudjelovanje. Nakon toga će im se reći da ostanu ispunjavati upitnike ako to žele ili da se vrate na nastavu ako ne žele sudjelovati. Zatim, roditeljima će se na roditeljskom sastanku reći da će se u istraživanju koristiti imena djece i objasniti zbog čega istraživanje nije moguće organizirati anonimno. Naglasit će se da će uvid u podatke imati samo istraživačica, da će se u obradi podataka imena zamjeniti brojevima, da se imena neće spominjati u prikazu rezultata i da će se obrada podataka i prikaz rezultata vršiti na razini grupa. Iako sudionici neće imati potpunu informaciju o ciljevima istraživanja, bit će obavješteni o svim detaljima postupka.

Ujedno, svrha istraživanja u potpunosti će im se objasniti u povratnim informacijama. Roditeljima i učiteljima dati će se pismena povratna informacija u obliku pisma u kojem će se dati potpune informacije o ciljevima istraživanja te kratko opisati broj sudionika, dobiveni rezultati, njihova interpretacija i mogući praktični doprinos. Na taj način će roditelji i učitelji moći iskoristiti dobivena saznanja u odgojnom i obrazovnom radu s djecom.

Očekivani znanstveni doprinos predloženog istraživanja (preporučeno 500 znakova s praznim mjestima)

Rezultati istraživanja doprinijet će evaluaciji Allportove hipoteze kontakta u kontekstu obrazovne integracije. Istraživanje će također doprinijeti kontekstualističkim i sistemskim pristupima u razvojnoj psihologiji, jer će pokazati kakve su povezanosti i interakcije između individualnih karakteristika djeteta (stavovi, empatija, prosocijalno ponašanje) i karakteristika konteksta odrastanja (prisutnost djeteta s teškoćama u razredu, stavovi učitelja i roditelja). Praktične implikacije utvrđivanja učinaka obrazovne integracije odnose se na mogućnosti unapređenja procesa inkluzije, olakšavanje socijalizacije djece s teškoćama, te izbor adekvatnih programa i tema za senzibiliziranje i poučavanje učenika bez teškoća, njihovih učitelja i roditelja.

Popis citirane literature (maksimalno 30 referenci)

Allport, G. W. (1954). *The Nature of Prejudice*. Cambridge, MA: Addison-Wesley. Batson, C.D. i Coke, J.S. (1981). Empathy: A source of altruistic motivation for helping. U J.P. Rushton i R.M. Sorrentino (Eds.), *Altruism and helping behaviour: Social, personality, and developmental perspectives*. Hillsdale, N.J.: Lawrence Erlbaum Associates.

Bauminger, N., Shulman, C., i Agam, G. (2003). Peer interaction and loneliness in high functioning children with autism. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 33(5), 489-507.

Capper, C. A. i Pickett, R. S. (1994). The relationship between school structure and culture and students views of diversity and inclusive education. *The Special Education Leadership Review*, 2, 102-122.

Cook, S. (1969). Motives in Conceptual Analysis of Attitude Related Behavior. u *Nebraska Symposium on Motivation*, W. J. Arnold i I. Levine. Lincoln: University of Nebraska Press, 18, 179- 231.

Davis, M. H. (1980). A multidimensional approach to individual differences in empathy. *JSAS Catalog of Selected Documents in Psychology*, 10, 85.

Damico, S. B. i Sparks, C. (1986). Cross-group contact opportunities: Impact on interpersonal relationships in desegregated middle schools. *Sociology of Education*. 59, 113-123.

Eisenberg, N. i Fabes, R. A. (1998). Prosocial development. U N. Eisenberg i W. Damon (Eds.), *Handbook of Child Psychology, Vol. 4: Social, emotional and personality development*. New York: Wiley, 701-778.

Fisher, D., Pumpian, I., i Sax, C. (1998). High school students' attitudes about and recommendations for their peers with significant disabilities. *Journal of the Association for Persons with Severe Handicaps*, 23(3), 272-282.

Frederickson, N. L. i Furnham, A. E. (1998). Sociometric-Status-Group Classification of Mainstreamed Children Who Have Moderate Learning Difficulties: An Investigation of Personal and Environmental Factors. *Journal of Educational Psychology*, 90 (4), 772-783.

Hodgens, J. B., Cole, J. i Boldizar, J. (2000). Peer-based differences among boys with ADHD. *Journal of Clinical Child Psychology*, 29, 443-452.

Kaylva, E. i Agoliotis, I. (2009). Can contact affect Greek children's understanding of and attitudes towards peers with physical disabilities? *European Journal of Special Needs Education*, 24(2), 213-220.

Leutar, Z. i Štambuk, A. (2006). Stavovi mladih prema osobama s tjelesnim invaliditetom. *Revija za sociologiju*, 37(1-2), 91-102.

Liberty, L. H. (1992). Educators' attitudes toward individuals who have a disability. *Rehabilitation Education*, 6, 313-318.

Mrug, S., Hoza, B., Gerdes, A.C., Hinshaw, S., Arnold, L. E., Hechtman L. i Pelham, W. E. (2009). Discriminating between children with ADHD and classmates using peer variables. *Journal of Attention Disorder*, 12, 372-380.

Staub, D., Schwartz, I. S., Gallucci, C. i Peck, C. A. (1994). Four portraits of friendship at an inclusive school. *Journal of the Association for Persons with Severe Handicaps*, 19(4), 314-325.

Swaim, K. F. i Morgan, S.B. (2001). Children's attitudes and behavioral intentions toward a peer with autistic behaviors: Does a brief educational intervention have an effect? *Journal of Autism and Developmental Disorders*. 31(2), 195-205.

Špelić, A., Zuliani, Đ. i Krizmanić, M. (2009). Socijalizacija učenika s posebnim potrebama u razrednim sredinama. *Monografija*. Pula/Medulin: Deseti međunarodni znanstveni skup „Dani Mate Demarina“, 175-195.

Procjena ukupnih troškova predloženog istraživanja (u kunama)

20000

Predloženi izvori financiranja istraživanja

Nacionalno financiranje	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Međunarodno financiranje	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Ostale vrste projekata	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Samostalno financiranje		
Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja (navesti samo ako je potrebno)	Etičko povjerenstvo odobrilo je provedbu ovog istraživanja 25.05.2011.	

Suglasnost mentora i doktoranda s prijavom teme

Odgovorno izjavljujem da sam suglasan s temom koja se prijavljuje.

Potpis _____
prof.dr.sc. Gordana Keresteš

Potpis _____
Đeni Zuliani, mag. psih.

IZJAVA

Odgovorno izjavljujem da nisam prijavila/o doktorski rad s istovjetnom temom ni na jednom drugom sveučilištu.

U Zagrebu, 03.10.2012.

Potpis _____

Đeni Zuliani, mag. psih.

DR.SC.-02 OCJENA TEME DOKTORSKOG RADA ¹			
OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE			
Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:		Đeni Zuliani	
Nositelj studija:		Filozofski fakultet u Zagrebu	
Naziv studija:		Poslijediplomski doktorski studij iz psihologije	
Matični broj doktoranda/doktorandice:		7299	
Naslov predložene teme	<i>Jezik pisanja rada:</i>	hrvatski jezik	
	<i>Hrvatski</i>	Provjera hipoteze kontakta u integracijskim razredima	
	<i>Engleski</i>	Verifying contact hypothesis in inclusive classrooms	
Područje/polje/grana (ako se doktorski studij izvodi u grani):		Društvene znanosti, psihologija, razvojna psihologija	
MENTOR(I)			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-mail:
Prvi mentor:	Prof. dr. Gordana Keresteš	Filozofski fakultet Zagreb, Hrvatska	gkerestes@ffzg.hr
Drugi mentor:			
Izabrano povjerenstvo za ocjenu teme i predlaganje mentora	Titula, ime i prezime	Ustanova, država:	E-mail:
	1. Prof. dr. Dinka Čorkalo Biruški	Filozofski fakultet Zagreb, Hrvatska	dcorkalo@ffzg.hr
	2. Prof. dr. Gordana Keresteš	Filozofski fakultet Zagreb, Hrvatska	gkerestes@ffzg.hr
	3. Prof. dr. Renata Miljević-Ridički	Učiteljski fakultet Zagreb, Hrvatska	renata.miljevic@ufzg.hr
	4.		
5.			
Sjednica nadležnog tijela i točka dnevnog reda u okviru koje je imenovano Povjerenstvo	Fakultetsko vijeće Filozofskog fakulteta u Zagrebu, na sjednici održanoj 20.12.2012., pod točkom dnevnog reda br. 92.		
Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja	Sjednica Etičkog povjerenstva Odsjeka za psihologiju 25.5.2011.		

¹ Molimo datoteku nazvati: DR.SC.-02 – Prezime Ime doktoranda.doc

Molimo Vas da ispunjeni obrazac DR.SC.-02 pošaljete u elektroničkom i tiskanom obliku, potpisano, u nadležnu referadu.

A. Izvješće s javne obrane teme doktorskog rada

Javna obrana teme i nacrt doktorskog rada Đeni Zuliani održana je 22.09.2010. godine. Stručno povjerenstvo u sastavu dr. sc. Dinka Čorkalo Biruški, red. prof., dr. sc. Gordana Keresteš, izv. prof. i dr. sc. Renata Miljević-Ridički, izv. prof. prihvatilo je temu pod naslovom **Provjera hipoteze kontakta u integracijskim razredima** i odobrilo predloženi istraživački nacrt.

B. Ocjena teme doktorskog rada

(izvorni znanstveni doprinos i ocjena izvedivosti)

Đeni Zuliani predložila je za istraživanje u sklopu doktorske disertacije temu *Provjera hipoteze kontakta u integracijskim razredima*. U priloženom sinopsisu teme, nakon javne obrane predloženog istraživanja, pristupnica je obrazložila teorijska polazišta istraživanja, jasno i utemeljeno formulirala relevantne istraživačke ciljeve i probleme, te postavila jasne istraživačke hipoteze.

Teorijska osnova ovoga rada je kontakt hipoteza Gordona Allporta (1954), koja navodi četiri temeljna uvjeta nužna da bi kontakt među pripadnicima različitih grupa, poglavito onih kod kojih postoji (uzajaman) predrasudni odnos, bio uspješan. Prije svega, nužno je da članovi grupa imaju jednaki status, da imaju mogućnost ostvarivanja zajedničkog (nadređenog) cilja, da su suradnički međusobno zavisni, te da međugrupni kontakt odobravaju i podržavaju autoriteti. Premda je formulirana u kontekstu ispitivanja međurasnih odnosa, hipoteza kontakta poslužila je kao teorijski okvir za ispitivanje različitih kontaktnih situacija među vrlo raznolikim grupama: etničkim, religijskim, nacionalnim, različite seksualne orijentacije, različitog zdravstvenog statusa itd., te je postala dominantna paradigma za ispitivanje međugrupnog kontakta i njegovih efekata na smanjivanje predrasuda, poboljšavanje odnosa među grupama, međugrupno prosocijalno ponašanje i različite druge oblike razvoja pozitivnih međugrupnih odnosa. Rjeđe je, međutim, ispitivana u kontekstu odnosa grupa uobičajenog razvoja i onih s teškoćama u razvoju. Stoga ovaj rad predstavlja vrijedan iskorak u tom smjeru. Budući da školsko okruženje predstavlja gotovo jedinstvenu okolinu u kojoj se vršnjaci susreću na jednakim osnovama, u brojnim prilikama u kojima mogu zajednički surađivati i ostvarivati nadređene ciljeve, te su u tim situacijama vođeni i podržavani, pa je i uvjet podrške autoriteta također zadovoljen, škola predstava upravo idealno okruženje za ispitivanje učinaka međugrupnog kontakta. Prethodna istraživanja zaista i pokazuju pozitivan učinak iskustva djece uobičajenoga razvoja s djecom s teškoćama na smanjivanje njihovih stereotipa i negativnih stavova (npr. Fisher i sur., 1998; Swaim i Morgan, 2001).

Cilj istraživanja jest utvrditi učinke kontakta djece urednog razvoja s učenicima s teškoćama na indikatore emocionalno-socijalnog razvoja djece urednog razvoja (stavove prema osobama s teškoćama, empatiju i prosocijalno ponašanje), te ispitati u kolikoj su mjeri stavovi, empatija i prosocijalno ponašanje povezani s prihvaćanjem i odbacivanjem učenika s teškoćama. Osim toga, ispitat će se i uloga stavova roditelja i učitelja u određivanju učinaka obrazovne integracije.

Kandidatkinja je u nizu razrađenih i teorijski utemeljenih hipoteza pretpostavila pozitivne efekte kontakta s djecom s teškoćama u razvoju na stavove učenika urednog razvoja prema osobama s teškoćama, te na njihovu razinu empatije i prosocijalnog ponašanja, kao i značajne učinke roditeljskih i učiteljskih pozitivnijih stavova prema osobama s teškoćama na stavove, razinu empatije i prosocijalno ponašanje djece urednog razvoja.

Da bi ispitala svoje istraživačke hipoteze kandidatkinja je osmislila istraživački nacrt u kojem je realno postojanje integracijskih i neintegracijskih razreda iskorišteno kao razlikovna varijabla, te služi kao temelj za usporedbu stavova, empatije i prosocijalnih tendencija učenika (i njihovih roditelja i učitelja) u te dvije skupine. Planirani uzorak obuhvaća oko 600 učenika 3. i 4. razreda osnovnih škola, te njihove roditelje i učitelje. Odabrani instrumenti uključivat će skale stavova prema osobama s teškoćama u razvoju, upitnik empatije, vršnjačke i nastavničke procjene prosocijalnosti, sociometrijski status učenika, te mjere kontakta. Analiza usporedbi bit će učinjena prikladnim postupcima multivarijatne analize varijance, korelacijskim i regresijskim analizama, te višerazinskim modeliranjem.

Mišljenje i prijedlog:

Đeni Zuliani je za svoju doktorsku disertaciju predložila teorijski utemeljeno, te metodološki korektno istraživanje koje se bavi ispitivanjem učinaka vršnjačkog kontakta s učenicima s teškoćama na indikatore emocionalno-socijalnog razvoja učenika urednog razvoja. Posebna vrijednost ovoga rada jest što ne uključuje samo osobne stavove i kontakte, nego ispituje i ulogu stavova roditelja i učitelja u određivanju učinaka obrazovne integracije. Na taj način ova doktorska disertacija ulazi u red rijetkih istraživanja koja ispituje i učinke očekivanja i percipiranih normi značajnih odraslih na međugrupna ponašanja djece. Stoga predstavlja važan doprinos razumijevanju učinaka i posrednika međugrupnog kontakta među djecom u specifičnom i rijetko ispitivanom kontekstu integracijskih razreda. U našim uvjetima ovaj rad predstavlja prvu provjeru hipoteze kontakta u integracijskim razredima.

Izvorni doprinos ovoga rada jest i u rasvjetljavanju odnosa između individualnih obilježja djeteta i kontekstualnih socijalizacijskih varijabli (integracijsko školsko okruženje, te stavovi roditelja i učitelja). Ne treba zanemariti niti praktični potencijal ovoga istraživanja koje može uputiti na faktore koji značajno određuju uspješnu integraciju učenika s teškoćama u razvoju, ali ponajprije na faktore koji pridonose pozitivnijim stavovima i ponašanjima učenika urednog razvoja prema njihovim vršnjacima s teškoćama u razvoju.

Slijedom navedenoga zaključujemo da je predložena tema doktorske disertacije znanstveno relevantna i pripada području društvenih znanosti, polju psihologije, za koje je Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu nadležna institucija. Stoga ovo povjerenstvo predlaže Vijeću poslijediplomskih studija i Fakultetskom vijeću da odobre predloženu temu doktorske disertacije Đeni Zulijani pod nazivom *Provjera hipoteze kontakta u integracijskim razredima*. Povjerenstvo je suglasno da mentorica pri izradi doktorske disertacije bude dr. sc. Gordana Keresteš, red. prof.

Prijedlog izmjene ili dorade naslova:

Prijedlog za promjenu mentora i/ili imenovanje drugog mentora (upisati titulu, ime, prezime, ustanovu):

Planirana obrana doktorskog rada (naznačiti godinu i semestar):

Zimski semestar akademske godine 2013./2014.

Izdvojeno mišljenje (samo ako netko od članova Povjerenstva za ocjenu teme i predlaganje mentora ima izdvojeno mišljenje)

Potpis

(ime i prezime člana povjerenstva)

NAPOMENA (po potrebi):

Izabrano Povjerenstvo za ocjenu teme i predlaganje mentora	Titula, ime i prezime, ustanova, država:	Potpis:
	1.(predsjednik Povjerenstva) Prof. dr. Dinka Čorkalo Biruški, Filozofski fakultet Zagreb, Hrvatska	
	2. Prof. dr. Gordana Keresteš, Filozofski fakultet Zagreb, Hrvatska	
	3. Prof. dr. Renata Miljević-Ridički, Učiteljski fakultet, Zagreb, Hrvatska	
	4.	

	5.	
U Zagrebu,		M.P.

Dr.Sc.-01 PRIJAVA TEME DOKTORSKOG RADA

OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE

Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:	mr. sc. Ivana Čerkez Britvić, ---		
Nositelj studija:	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet		
Naziv studija:	Informacijske znanosti		
Matični broj doktoranda/doktorandice:	004818		
Odobranje teme za stjecanje doktorata znanosti: (molimo zacrniti polje):	☒ u okviru doktorskog studija	☐ izvan doktorskog studija	☐ na temelju znanstvenih dostignuća
Ime i prezime majke i/ili oca:	Pero Čerkez		
Datum i mjesto rođenja:	30.10.1979., -, Hrvatska		
Adresa:	Hrgovići 81, Zagreb, Hrvatska		
Telefon/mobitel:	098 714 835		
E-mail:	icerkez@sabor.hr		

ŽIVOTOPIS DOKTORANDA/DOKTORANDICE

Obrazovanje (kronološki od novijeg k starijem datumu):	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, <i>Informacijske znanosti</i>, Poslijediplomski doktorat, Hrvatska 2. Sveučilište u Zadru - Odjel za sociologiju, <i>Kultura i društvo</i>, Poslijediplomski magisterij, Hrvatska 3. Sveučilište u Zagrebu, Hrvatski studiji, <i>Filozofija i sociologija</i>, Dodiplomski, Hrvatska
Radno iskustvo (kronološki od novijeg k starijem datumu):	2005- Hrvatski sabor, savjetnik u Službi za odnose s javnošću 2002-2003 Institut za društvena istraživanja Ivo Pilar, vanjski suradnik
Popis radova i aktivnih sudjelovanja na znanstvenim skupovima:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Čerkez, Ivana. Osnovna obilježja medijske komunikacije u demokratskoj kulturi. // <i>Socijalna ekologija</i>. 18 (2009), 1; 28-45 (članak, znanstveni). 2.- Example for Violations Bioethics Norms in Media // <i>Satellite Congress on Media nad Bioethics</i> Opatija, Hrvatska, 2008 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)

NASLOV PREDLOŽENE TEME

Hrvatski:	STVARANJE IMAGEA HRVATSKOG SABORA PUTEM MEDIJA I ODNOSA S JAVNOŠĆU 2011.
Engleski:	CREATING IMAGES OF CROATIAN PARLIAMENT THROUGH THE MEDIA AND PUBLIC RELATIONS 2011.
Naslov na jeziku na kojem će se pisati rad (ako nije na	

hrvatskom ili engleskom):			
Područje/polje/grana:	Društvene znanosti / Informacijske i komunikacijske znanosti / Odnosi s javnošću		
PREDLOŽENI ILI POTENCIJALNI MENTOR(I) (navesti drugog mentora ako se radi o interdisciplinarnom istraživanju ili ako postoji neki drugi razlog za višestruko mentorstvo)			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-Pošta:
Prvi mentor:	prof.dr.sc. Damir Boras	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, Hrvatska	dboras@ffzg.hr
Drugi mentor:	doc.dr.sc. Marijana Grbeša	Sveučilište u Zagrebu, Fakultet političkih znanosti, Hrvatska	mgrbesa@yahoo.com
KOMPETENCIJE MENTORA - popis do pet objavljenih relevantnih radova u posljednjih pet godina			
Prvi mentor:	<ol style="list-style-type: none"> Lasić-Lazić, Jadranka; László, Marija; Boras, Damir. Informacijsko čitanje . Zagreb : Zavod za informacijske studije Odsjeka za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, 2008 (monografija). Mikić Preradović, Nives; Boras, Damir; Kišiček, Sanja. Marvin - A Conversational Agent Based Interface for the Study of Information Sciences // The Future of Information Sciences: INFUTURE2009 - Digital Resources and Knowledge Sharing / Stančić, H. ; Seljan, S. ; Bawden, D. ; Lasić-Lazić, J. ; Slavić, A. (ur.). Zagreb : Odsjek za informacijske znanosti, 2009. Str. 575-584. Sorić, Neven; Kišiček, Sanja; Boras, Damir. Recommendation for a World Virtual School Project // The Future of Information Sciences: INFUTURE2009 - Digital Resources and Knowledge Sharing / Stančić, H. ; Seljan, S. ; Bawden, D. ; Lasić-Lazić, J. ; Slavić, A. (ur.). Zagreb : Odsjek za informacijske znanosti, 2009. Str. 595-603. Ljubešić, Nikola; Boras, Damir; Kubelka, Ozren. Retrieving Information in Croatian: Building a Simple and Efficient Rule-based Stemmer // Digital information and heritage / Seljan, Sanja ; Stančić, Hrvoje (ur.). Zagreb : Odsjek za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu, 2007. Str. 313-320.		
Drugi mentor:	doc.dr.sc. Marijana Grbeša, Fakultet političkih znanosti, Zagreb		
OBRAZLOŽENJE TEME			
Sažetak na hrvatskom jeziku: (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	Doktorska disertacija prikazat će <i>image</i> Hrvatskog sabora u 2011. godini, koristeći teorijske postavke odnosa s javnošću i <i>image-a</i> . Analizom sadržaja pokušat ću utvrditi kakav je <i>image</i> Sabora u tiskanim dnevnim medijima (Večernji list, Jutarnji list, Slobodna Dalmacija, Novi list) te tjednicima (Globus, Nacional), a metodom intervjua nastojat ću izložiti proces stvaranja/nastajanja <i>image-a</i> Sabora. Rezultati obje vrste istraživanja sugerirat će, kakav je <i>image</i> Hrvatskog Sabora, a istraživanje će biti ograničeno na 2011. godinu, stoga što je 2011. bila izborna godina, a rad Sabora je gotovo svakodnevno bio prisutan u medijima.		
Sažetak na engleskom jeziku: (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	The paper analysis image of Croatian Parliament in 2011. using the theoretical concepts of the public relations and image. With content analysis I will try to define the image of Parliament in daily newspapers (Večernji list, Jutarnji list, Slobodna Dalmacija, Novi list) and weekly newspapers (Globus, Nacional), and with method of interviewing I will try to expose the process of creating image of the Parliament. The results of both types of research will suggest what is the image of the Croatian Parliament, and the research will be limited to the 2011., because 2011. was election year, and the work of Parliament was present almost daily in the media.		
Uvod i pregled dosadašnjih istraživanja (preporučeno 7000 znakova s praznim mjestima)			

Polazeći od pretpostavke da je *image* Hrvatskog sabora u vremenskom razdoblju 2011. godine bio uglavnom negativan (izborna godina), u ovom radu pokušat ću analizom sadržaja pokazati kakva je uistinu medijska slika Hrvatskog sabora, a zatim ću pokušati pokazati kako institucija i nadležni odjeli koji rade na predstavljanju institucije koriste promotivno komuniciranje kako bi kreirale *image* Hrvatskog sabora. *Image* kao spoznajna slika o proizvodu, proizvođaču, osobi, zemlji, ili nekom drugom objektu, najvećim je dijelom rezultat komunikacijskog procesa. Daniel Boorostin (2000: 184) kao teoretičar koji se posebno bavio *image-om* nalazi da je *image* „simulirani ideal“, odnosno ideal koji postaje stvaran tek kad dospije u javnost. Ključnu ulogu u kreiranju *image-a* zakonodavne institucije imaju posrednici između institucije i njezine javnosti, a to su odjeli za odnose s javnošću ili informiranje. U literaturi postoji mnoštvo definicija odnosa s javnošću koje zastupaju otprilike slično stajalište. Bit odnosa s javnošću u praksi su „planirani i kontinuirani naponi za uspostavljanje i održavanje dobrog glasa i obostranog razumijevanja između organizacije i javnosti“, smatra Stone (1995: 4). Uloga odnosa s javnošću u kreiranju i predstavljanju *image-a* Hrvatskoga sabora nije ostvariva bez medija. U skladu sa suvremenim trendovima u političkom komuniciranju od političkih institucija očekuje se da se prilagode logici medija, koristeći kao sredstvo odnose s javnošću.

Cilj i hipoteze istraživanja (preporučeno 700 znakova s praznim mjestima)

Cilj disertacije je koristeći metodu analize sadržaja i metodu intervjua kao i relevantnu literaturu koja se bavi analizom *image-a* istražiti: a) kakav je *image* Hrvatskoga sabora u tiskanim dnevnim medijima (Večernji list, Jutarnji list, Slobodna Dalmacija, Novi list) te tjednicima (Globus, Nacional) bio u izornoj 2011. godini, b) analizirati u kojoj mjeri i na koji način sama institucija sudjeluje u stvaranju *image-a* Sabora, c) izvesti zaključke zašto je *image* Hrvatskog sabora takav kakav jest na temelju podataka dobivenih gore spomenutim metodama. Glavna hipoteza glasi: *image* Hrvatskog sabora u 2011. izornoj godini bio je uglavnom negativan.

Materijal, ispitanici, metodologija i plan istraživanja (preporučeno 6500 znakova s praznim mjestima)

U empirijskom dijelu metodom analize sadržaja pokušat ću utvrditi kakav je *image* Sabora u tiskanim dnevnim medijima (Večernji list, Jutarnji list, Slobodna Dalmacija, Novi list) i tjednicima (Globus, Nacional) u člancima koji se odnose na Hrvatski sabor u 2011. godini. U drugom dijelu istraživanja strukturiranim intervjuiranjem relevantnih subjekata za stvaranje *image-a* institucije (predsjednik parlamenta, voditelj Odnosa s javnošću, glasnogovornik, parlamentarni zastupnici, novinari koji prate rad Sabora) nastojat ću izložiti proces stvaranja/nastajanja *image-a* Sabora.

Očekivani znanstveni doprinos predloženog istraživanja (preporučeno 500 znakova s praznim mjestima)

Očekivani znanstveni doprinos unutar komunikologije i političke komunikacije značajan je stoga što je proces stvaranja *image-a* zakonodavne institucije drugačiji od procesa stvaranja *image-a* u izvršnoj vlasti (vlada, predsjednik države). O *image-u* vlada, premijera i predsjednika postoji mnogo istraživačkih radova, a o parlamentima ima mnogo manje istraživanja i analiza te se u tom kontekstu očekuje i veći znanstveno-istraživački doprinos.

Popis citirane literature (maksimalno 30 referenci)

D. J. Boorostin; The image, Vintage Books, New York, 2000., S. Malović; Image hrvatskih medija u svijetu, doktorska disertacija, 1993., B. Skoko; Hrvatska - identitet, image i promocija, Školska Knjiga, Zagreb, 2004., R. Heath, T. Coombs; Today's Public Relations, Sage, Thousand Oaks, 2006., R. Tench, L. Yeomans; Exploring Public Relations, Prentice Hall, 2009., T. Stone, The Management and Practice of Public Relation, MacMillan Press, London, 1995., J. Street; Masovni mediji, politika i demokracija, Politička misao, Zagreb, 2003., B. Berelson; Content Analysis in Communication Research, Glencoe, Ill: Free Press, 1952., L. Cohen, Manion and K. Morrison; Research Methods in Education, Routledge Falmer, London, 2000.

Procjena ukupnih troškova predloženog istraživanja (u kunama)

10 000

Predloženi izvori financiranja istraživanja

Nacionalno financiranje	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Međunarodno financiranje	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	

	Potpis	
Ostale vrste projekata	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Samostalno financiranje		
Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja (navesti samo ako je potrebno)		
Suglasnost mentora i doktoranda s prijavom teme		
Odgovorno izjavljujem da sam suglasan s temom koja se prijavljuje.		
	Potpis _____ prof.dr.sc. Damir Boras	
	Potpis _____ doc.dr.sc. Marijana Grbeša	
	Potpis _____ Ivana Čerkez Britvić, ---	
IZJAVA		
Odgovorno izjavljujem da nisam prijavila/o doktorski rad s istovjetnom temom ni na jednom drugom sveučilištu.		
U Zagrebu, 19.10.2012.	Potpis _____ Ivana Čerkez Britvić, ---	

DR.SC.-02 OCJENA TEME DOKTORSKOG RADA ¹			
OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE			
Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:		mr. sc. Ivana Čerkez Britvić,	
Nositelj studija:		Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet	
Naziv studija:		Informacijske i komunikacijske znanosti	
Matični broj doktoranda/doktorandice:		004818	
Naslov predložene teme	<i>Jezik pisanja rada:</i>	Hrvatski	
	<i>Hrvatski</i>	STVARANJE IMAGEA HRVATSKOG SABORA PUTEM MEDIJA I ODNOSA S JAVNOŠĆU 2011	
	<i>Engleski</i>	CREATING IMAGES OF CROATIAN PARLIAMENT THROUGH THE MEDIA AND PUBLIC RELATIONS 2011.	
Područje/polje/grana (ako se doktorski studij izvodi u grani):		Društvene znanosti, informacijske i komunikacijske znanosti	
MENTOR(I)			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-mail:
Prvi mentor:	prof.dr.sc. Damir Boras	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, Hrvatska	dboras@ffzg.hr
Drugi mentor:	doc.dr.sc. Marijana Grbeša	Sveučilište u Zagrebu, Fakultet političkih znanosti, Hrvatska	mgrbesa@yahoo.com
Izabrano povjerenstvo za ocjenu teme i predlaganje mentora	Titula, ime i prezime	Ustanova, država:	E-mail:
	1. dr.sc. Nenad Prelog, red. prof.	Sveučilište u Zadru	
	2.2. dr. sc. Damir Boras, red. prof.	Filozofski fakultet	dboras@ffzg.hr
	3. dr. sc. Marijana Grbeša, doc.	Fakultet političkih znanosti	
	4. dr. sc. Jadranka Lasić Lazić, red. prof.	Filozofski fakultet	
	5. dr. sc. Miroslav Tuđman, red. prof.	Filozofski fakultet	

¹ Molimo datoteku nazvati: DR.SC.-02 – Prezime Ime doktoranda.doc

Molimo Vas da ispunjeni obrazac DR.SC.-02 pošaljete u elektroničkom i tiskanom obliku, potpisano, u nadležnu referadu.

Sjednica nadležnog tijela i točka dnevnog reda u okviru koje je imenovano Povjerenstvo	
Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja	
A. Izvješće s javne obrane teme doktorskog rada	
Razgovor i javna obrana teme održana je 25. 01. 2013	
B. Ocjena teme doktorskog rada <i>(izvorni znanstveni doprinos i ocjena izvedivosti)</i>	
Kako je tema kandidatkinje odobrena i prihvaćena na Vijeću Fakulteta i Senatu, povjerenstvo je utvrdilo, nakon razgovora s kandidatkinjom da je tema i dalje aktualna i relevantna za polje informacijskih i komunikacijskih znanosti. Stoga se predlaže potvrda predložene teme i daje u daljnji postupak. Kandidatkinja može nastaviti istraživački rad na temi koja je i dalje u interesu informacijskih i komunikacijskih znanosti u okviru doktorskog studija.	
Mišljenje i prijedlog:	
Povjerenstvo je zaključilo da je tema koja je već prošla postupak prihvaćanja na Senatu i dalje aktualna i relevantna za polje informacijskih i komunikacijskih znanosti.	
Prijedlog izmjene ili dorade naslova:	
S kandidatkinjom je dogovoren i prihvaćen prijedlog te nema sugestija za promjenom.	
Prijedlog za promjenu mentora i/ili imenovanje drugog mentora (upisati titulu, ime, prezime, ustanovu):	
Planirana obrana doktorskog rada (naznačiti godinu i semestar):	
Izdvojeno mišljenje (samo ako netko od članova Povjerenstva za ocjenu teme i predlaganje mentora ima izdvojeno mišljenje)	
Potpis (ime i prezime člana povjerenstva)	
NAPOMENA (po potrebi):	

	Titula, ime i prezime, ustanova, država:	Potpis:
Izabrano Povjerenstvo za ocjenu teme i predlaganje mentora	1.dr.sc. <i>Nenad Prelog (predsjednik Povjerenstva)</i>	
	2. dr.sc. Damir Boras	
	3. dr.sc. Marijana Grbeša	
	4. dr.sc. Jadranka Lasić Lazić	
	5. dr.sc. Miroslav Tuđman	
U Zagrebu, 29. 01. 2013.		M.P.

Dr.Sc.-01 PRIJAVA TEME DOKTORSKOG RADA

OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE

Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:	mr. sc. Mirsad Sijarić, dipl. arheolog		
Nositelj studija:	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet		
Naziv studija:	Arheologija		
Matični broj doktoranda/doktorandice:	-		
Odobranje teme za stjecanje doktorata znanosti: (molimo zacrniti polje):	☒ u okviru doktorskog studija	☐ izvan doktorskog studija	☐ na temelju znanstvenih dostignuća
Ime i prezime majke i/ili oca:	Ašida / Ramiz		
Datum i mjesto rođenja:	20.08.1970., Sarajevo, Bosna i Hercegovina		
Adresa:	Azize Šaćirbegović 12, Sarajevo, Bosna i Hercegovina		
Telefon/mobitel:	00 387 (0)61 208 406		
E-mail:	sijaric.mirsad@bih.net.ba		

ŽIVOTOPIS DOKTORANDA/DOKTORANDICE

Obrazovanje (kronološki od novijeg k starijem datumu):	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, 2004. <i>Poslijediplomski studij arheologije</i>, Poslijediplomski magisterij, Hrvatska 2. Sveučilište u Sarajevu, 1997 <i>Historija</i>, Dodiplomski, Bosna i Hercegovina 3.-, 1989 <i>završio srednju školu u Sarajevu</i>, Dodiplomski, Bosna i Hercegovina 4.-, 1986 <i>završio osnovnu školu u Sarajevu</i>, Dodiplomski, Bosna i Hercegovina
Radno iskustvo (kronološki od novijeg k starijem datumu):	<p>Radno iskustvo</p> <p>od 1996. g. zaposlen u Zemaljskom muzeju Bosne i Hercegovine, kao kustos/arheolog za kasni srednji vijek; trenutno angažiran kao istraživač – saradnik i načelnik odjeljenja za arheologiju</p>
Popis radova i aktivnih sudjelovanja na znanstvenim skupovima:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sijarić Mirsad. Mačevi 10. – 15. stoljeća iz Bosne i Hercegovine Sarajevo : Zemaljski muzej BiH, 2004 (monografija). 2. Sijarić Mirsad. Nadgrobnice ploče tri bosanska kralja.. // Prilozi Instituta za arheologiju u Zagrebu. 23/2006 (2006) ; 229-256 (članak, znanstveni). 3. Sijarić Mirsad.

	<p>Kasnosrednjovjekovne mamuze iz zbirke Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine. // Glasnik Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine u Sarajevu. Arheologija. 1 (2001) , 48/49; 300-346 (članak, znanstveni).</p> <p>4. Sijarić Mirsad. Nalazi majolike XIV i XV stoljeća iz Bobovca i Kraljeve Sutjeske. // Glasnik Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine u Sarajevu. Arheologija. 1 (2001) , 48/49; 347-369 (članak, stručni).</p> <p>5.- Albaneški, albansko - dalmatinski, bosanski, ili srpski mačevi? - mali prilog rješavanju jedne dileme // <i>Stjepan Gunjača i hrvatska srednjovjekovna povijesno arheološka baština</i> Split, Hrvatska, 2011 (Znanstveni skupovi i radionice, Poster)</p> <p>6.- Heraldički elementi na prikazima oružja na kraljevskim nadgrobnim pločama sa Bobovca // <i>Znanstveni simpozij povodom 50 godina rođenja Pave Anđelića</i> Sarajevo, Bosna i Hercegovina, 2005 (Znanstveni skupovi i radionice, Poster)</p>									
NASLOV PREDLOŽENE TEME										
Hrvatski:	„Hladno oružje 10. – 15. stoljeća iz Bosne i Hercegovine – arheološki kontekst“.									
Engleski:	„Weapons of the 10th-15th centuries from BiH - Archaeological Context“									
Naslov na jeziku na kojem će se pisati rad (ako nije na hrvatskom ili engleskom):	hrvatski									
Područje/polje/grana:	Humanističke znanosti / Arheologija / Srednjovjekovna arheologija									
PREDLOŽENI ILI POTENCIJALNI MENTOR(I) (navesti drugog mentora ako se radi o interdisciplinarnom istraživanju ili ako postoji neki drugi razlog za višestruko mentorstvo)										
	<table border="1"><thead><tr><th>Titula, ime i prezime:</th><th>Ustanova, država:</th><th>E-Pošta:</th></tr></thead><tbody><tr><td>Prvi mentor: dr.sc. Željko Demo, znanstveni savjetnik</td><td>Arheološki muzej u Zagrebu, Hrvatska</td><td>zeljko.demo@zg.t-com.hr</td></tr><tr><td>Drugi mentor:</td><td></td><td></td></tr></tbody></table>	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-Pošta:	Prvi mentor: dr.sc. Željko Demo, znanstveni savjetnik	Arheološki muzej u Zagrebu, Hrvatska	zeljko.demo@zg.t-com.hr	Drugi mentor:		
Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-Pošta:								
Prvi mentor: dr.sc. Željko Demo, znanstveni savjetnik	Arheološki muzej u Zagrebu, Hrvatska	zeljko.demo@zg.t-com.hr								
Drugi mentor:										
KOMPETENCIJE MENTORA - popis do pet objavljenih relevantnih radova u posljednjih pet godina										
Prvi mentor:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ranosrednjovjekovno groblje bjelobrdske kulture: Vukovar – Lijeva Bara (X – XI. stoljeće), Zagreb 2009. 2. Ranosrednjovjekovno koplje s krilcima iz okolice Dugog Sela u svjetlu novih saznanja o ovoj vrsti oružja na motki, <i>Archeologia Adriatica</i>, 4, Zadar 2011, 61 – 84. 3. Refleksni luk sa ranosrednjovjekovnog groblja Vukovar – Lijeva bara (gr. 92), SHP III serija – sv. 32/2005, 77 – 89. 4. Srednjovjekovni mačevi u muzeju grada Koprivnice, <i>VAMZ</i>, 3. Serija, vol. XVI-XVII, Zageb 1983/4, 211- 238, T. 1-7. 5. Castrum Keukaproncha / Kuvar – počeci istraživanja, <i>PZ</i> 1984, 320 – 360.									
Drugi mentor:										
OBRAZLOŽENJE TEME										

Sažetak na hrvatskom jeziku: (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	Od približno 1350 primjeraka mačeva, vrhova kopalja, vršaka strelica i topuza iz perioda od 10. do 15. st. nađenih na prostoru današnje Bosne i Hercegovine, uglavnom tokom arheoloških iskopavanja bosanskih i humskih utvrda, te u manjoj mjeri nekropola i naselja, većina nije publicirana kao što nije ni analizirana u smislu utvrđivanja njihove pripadnosti regionalnim ili evropskim radioničkim tradicijama. Sagledavanjem tog arheološkog materijala, prvenstveno onog pouzdano datiranog, u kontekstu sa srodnim nalazima iz šire regije, moguće je oslikati granice njihovog teritorijalnog rasprostiranja koje, barem kod nekih tipova analiziranih vrsta oružja, predstavljaju jasnu refleksiju promjena historijskih okolnosti na ovim prostorima u periodu kasnog srednjeg vijeka. Kombiniranjem rezultata morfološke i tipološke analize sa rezultatima istraživanja arhivske kao i ikonografske građe, u određenim slučajevima je moguće dobiti osnovu za njihovu detaljniju interpretaciju.
Sažetak na engleskom jeziku: (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	<p>Among approximately 1350 examples of swords, spearheads, arrowheads and maces from the 10th through the 15th centuries, recovered from the territory of today's Bosnia and Herzegovina, mainly from archaeological excavations of Bosnian and Hum fortifications and on a smaller scale cemeteries and settlements, most have never been divulged or even analyzed in terms of their apparent affiliation with regional or European craft traditions.</p> <p>In observing this archaeological material, particularly material that has been accurately dated, within the context of similar findings from a wider region, it is possible to envision the outer boundaries of its distribution, which, at least in the case of some types of examined weapons, clearly reflect the changing historical conditions in these regions in the late medieval period.</p> <p>Combining results of morphological and typographical analyses with results of archival research, as well as iconographic records, in certain cases it is possible to reach a basis for a more detailed interpretation.</p>
Uvod i pregled dosadašnjih istraživanja (preporučeno 7000 znakova s praznim mjestima)	
<p>Od pionirskih radova autora koji su se bavili srednjovjekovnim oružjem sa prostora Bosne i Hercegovine (Zovko 1896; Truhelka 1914, Ćurčić 1944; Škrivanić 1957) pa do novijih vremena (Miletić 1963, ista 1991; Sijarić 2004) po pitanju sistematizacije oružja iz razvijenog i kasnog srednjeg vijeka urađeno je jako malo. Autori sa prostora bivše Jugoslavije određenu pažnju posvećivali su ranosrednjovjekovnim nalazima oružja, prvenstveno mačevima i vrhovima kopalja na kojim se raspoznaju karolinška tipološka obilježja, dok su isti predmeti iz mlađih perioda, uz malobrojne izuzetke, gotovo sistemski zanemarivani. Objašnjenja za manju zainteresiranost za tu vrstu arheološkog materijala mogu se tražiti u maloj mogućnosti njegovog povezivanja sa određenim etničkim ili „nacionalnim“ skupinama, u pogrešnom uvjerenju da je većinu nalaza oružja iz perioda od 10. do 15. st. teško ili nemoguće tipološki i hronološki razlikovati, ali i u svijesti potencijalnih istraživača o količini napora koju je potrebno uložiti za dobijanje i najskromnijih rezultata. Poseban problem predstavlja činjenica da dobar dio tog materijala ranije nije bio publiciran, odnosno da je praktično bio nedostupan zainteresiranim stručnjacima. U slučaju prostora Bosne i Hercegovine isti se nalazi u zbirka muzeja u Sarajevu, Travniku, Banja Luci, Bijeljini, Visokom, Bihaću, Doboju, Ljubuškom i Fojnici, odnosno u više uglavnom nedostupnih privatnih kolekcija. Dok je sistematska obrada mačeva u stručnoj literaturi, u velikoj mjeri na osnovu bogate ikonografske građe, izvršena u relativno velikom postotku evropskih zemalja ili regija (Oakeshott 1991, isti 1994; Boccia & Coelho 1975; Glosek 1973; isti 1984; Leppäaho 1964; Seitz 1965; Kirpičnikov 1966a; Geibig 1991; Ruttkay 1975, isti 1976; Pinter 1999; Sijarić 2004; Aleksić 2007; Šerčer 1976; Kovač 2003; Bošković & Doračić 2009 i mnogi drugi), ista je, pogotovo ako se govori o prostoru jugoistočne i u središnje evrope, gotovo u potpunosti izostala kada su u pitanju vrhovi srednjovjekovnih kopalja (Ellehaug 1948; Nadolski 1954; Kirpičnikov 1966b; Kovács 1970; Ruttkay 1975, isti 1976), vrhovi strelica (Prihoda 1932; Medvedev 1966; Kirpičnikov 1966b; Wachowski 1982; Kempke 1988; Jessop 1996; Zimmermann 2000) i topuza (Kalmár 1964; Šerčer 1972a; Kovács 1980). U stručnoj literaturi je, naravno, publiciran veliki broj primjeraka pojedinih vrsta oružja, pri čemu se prvenstveno misli na vrške strelica, ali u većini tih objava gotovo nikakva pažnja nije data njihovoj detaljnijoj analizi. Mala pažnja, također, pridavana je istraživanju pisane arhivske građe, a što se po pitanjima pojedinih tipova mačeva i vrhova strelica pokazalo pogrešnim. Naime, ta građa je na primjer dozvolila identificiranje tačno utvrđenog mjesta proizvodnje (Gacko), tačno određene vrste sječiva za mačeve (sa tri i četiri kanala) u tačno određenom vremenu (druga decenija 15. st.), ali je istovremeno ukazala na, na ovim prostorima barem, ranije nezapaženu poslovnu, „prekograničnu“ saradnju na izradi jednog proizvoda</p>	

– kompletnog mača, između bosanskog kovača i dubrovačkog majstora za mačeve (spatarius). Na osnovu pisane arhivske građe moguće je osnovnije govoriti o vrstama oružja koje su suvremenici prepoznavali kao karakteristične za određene regije / „države“, odnosno stanovništvo koje je iste naseljavalo. Također, istraživanja pisane, prvenstveno dubrovačke arhivske građe dozvolila su detaljan uvid u pitanja proizvodnih kao i tržišnih cijena pojedinih vrsta oružja, te njihovo upoređivanje sa cijenama ostalih roba na ondašnjem tržištu. Pregledom tih podataka dobija se jasna slika o kvalitativnom dijapazonu proizvoda ondašnjih oružara, odnosno visokom stupnju prilagodbe zahtjevima tržišta. Tako, na primjer, cijene mačeva variraju od skromnih tri groša za dva mača pa sve do 288 perpera (= 8 dukata), za mač za koji čak nije ni navedeno da je bio ukrašen srebrom, ili bilo čim drugim (zvanični kurs u Dubrovniku u 15. st: 1 dukat = 3 perpera = 36 groša; 1 aspra = 1 groš). Istraživanja prikaza oružja sa stećaka, nadgrobnih ploča, pečata i novca, odnosno sa minijatura srednjovjekovnih rukopisa sa ovih prostora, također su samo iznimno, kao u slučaju poput slova S povijenih nakrsnica za mačeve, rezultirala konkretnijim zaključcima te se u najopštijem smislu može tvrditi da isti nisu od pretjerane koristi pri suvremenim analizama, ali ih se dakako ne može u potpunosti zanemariti. Korištenju izvora ikonografske naravi u starijoj literaturi, a pogotovo kada su u pitanju vrhovi kopalja sa krlcima, pristupalo se vrlo selektivno, što je za rezultat nerijetko imalo iskrivljen pristup datiranju iz koga su često proizilazile upitne interpretacije historijskih zbivanja na ovim prostorima. Iz tog razloga je neophodno ukazati na široki spektar, nerijetko iznimno preciznih prikaza iz iluminiranih rukopisa sa raznih krajeva Kontinenta, koji nedvosmisleno potvrđuju široki vremenski raspon upotrebe pojedinih vrsta oružja, ili njihovih tipova, a što je u radu i urađeno.

Cilj i hipoteze istraživanja (preporučeno 700 znakova s praznim mjestima)

Cilj istraživanja je da se pomoću tipološkog i hronološkog determiniranja poznatog, kao i ranije npubliciranog hladnog oružja nađenog na geografskom prostoru Bosne i Hercegovine, odnosno njegovog zajedničkog kartiranja sa identičnim ili srodnim nalazima iz šire regije, dobije slika geografskog rasprostiranja te vrste nalaza. Na osnovu te slike trebaju se ispitati mogućnosti uporednog sagledavanja konstrukcijskog i u upotrebnom smislu taktičkog razvoja pojedinih vrsta hladnog oružja, mogućnosti identificiranja radioničkih centara u kojim se odvijala njihova produkcija, te mogućnosti historijsko – sociološke interpretacije zasnovane na morfološkim promjenama i usmjerene u pravcu razdvajanja hladnog oružja iz razvijenog i kasnog srednjeg vijeka od onog koje se može pripisati ranoosmanskom horizontu.

Materijal, ispitanici, metodologija i plan istraživanja (preporučeno 6500 znakova s praznim mjestima)

Materijalnu bazu za istraživanje naslovom zadate teme predstavljaju nalazi 33 mača, 46 vrhova kopalja, bojnih kosa i stopica za koplja, 8 topuza, te 1434 vrška strelica, koji su odreda smješteni u muzejskim ili privatnim zbirkama na prostoru današnje Bosne i Hercegovine. U obzir se uzimaju i primjerci hladnog oružja koji su nađeni na istom prostoru a trenutno se nalaze pohranjeni u drugim zemljama, s tim da isti nisu likovno predstavljeni. Prema raspoloživim informacijama od poznata 43 mača sa prostora BiH, njih 14 ili 32,5 % potiče sa nepoznatih nalazišta, njih 12 ili 27,9 % izvađeno je iz riječnih korita dok za njih osam ili 18,6 % postoje podaci da su nađeni u grobovima, od kojih su barem 4 bila ispod stećaka. Zanimljiv je podatak da je i pored relativno intenzivnog istraživanja bosanskih i humskih srednjovjekovnih utvrda na njima, do sada, nađen svega jedan mač – na Starom gradu Visokom, koji se zapravo treba okarakterizirati kao primjerak civilnog naoružanja za ličnu zaštitu a ne ratničkim oružjem. Dostupni podaci za vrhove kopalja, bojne kose i stopice za koplja govore da od ukupnog broja od 46 primjeraka njih 27 ili 58,6 % potiče sa nepoznatih nalazišta, da se za većinu ostalih primjeraka zna tek približno mjesto nalaza i da je tek par njih nađeno tokom arheoloških istraživanja. Od navedenih svega dva primjerka su nađena u grobovima, prvi ispod stećka nepoznatih karakteristika na lokalitetu Glavica, Krehin Gradac kod Čitluka, i drugi u slučajno otkrivenom i uništenom grobu na lokaciji Grič, u Medakovu kod Tešnja. Od osam primjeraka glavica topuza odnosno kompletnih topuza koje sam u prilici detaljno analizirati svega jedan primjerak je nađen tokom arheoloških istraživanja, i to u grobu na nekropoli Čipuljić u Bugojnu, dok precizno mjesto i okolnosti nalaza ostalih primjeraka nije poznato. Među analiziranim vrstama oružja najzastupljeniji su vršci strelica od čijeg ukupnog broja od 1434 njih 285, ili 19,8 %, pripada tipu sa tulcem, dok njih 1149, ili 80,1 %, pripada tipu sa usadnikom. Takva disproporcija rezultat je nalaza 1126 primjeraka tipa U 7 (78,5 % od ukupnog broja, od toga njih 1120 potiče sa Sokola na Plivi), i ona pruža krivu sliku o zastupljenosti navedenih tipova na prostoru srednjovjekovne Bosne i Huma. Naime, u čisto srednjovjekovnom kontekstu, tipološki raznovrsniji vršci strelica sa tulcem, na navedenom prostoru, bili su znatno zastupljeniji, u smislu broja tipova i lokaliteta na kojim su nađeni, od primjeraka sa usadnikom. Navedena struktura nalaza hladnog oružja sa prostora Bosne i Hercegovine, u smislu čestog odsustva podataka o kontekstu nalaza znatno otežava njihovu cjelovitu interpretaciju. Dodatni problem, posebno pri hronološkom determiniranju te vrste materijala predstavlja pisanim i arheološkim dokazima poduprta činjenica da su primjerci nekih od njih, a tu se prvenstveno misli na mačeve, nedvojbeno mogli biti u upotrebi i više stoljeća. Najbolji primjer za to je mač sa sječivom signiranim signaturom porajnskih kovačkih radionica (okolina današnjeg grada Solingena) aktivnih od polovine 10. do polovine 11. st. (tu sa kombinacijom natpisa INGEL(RII) / FEZIT, kakva se u pravilu pripisuju 10. st.), te sa jabučicom čiji je oblik najveću popularnost imao u 12. i 13. st., dok je cijeli mač nađen u grobu ispod stećka u Glamoču što bi ga na kraju ponajprije trebalo vezati za period 14. ili 15. stoljeća. Zbog takvih okolnosti determiniranje zasnovano na komparativnom materijalu sa širokih evropskih prostora čini se nužnim. Izuzev kada su u pitanju vršci strelica, gdje to zbog velikog broja upravo identičnih primjeraka nije ni moguće pa ni potrebno uraditi, svaki od nalaza planira se predstaviti crtežom i(li) fotografijom, za svaku grupu ili tipove nalaza, uz tekstualni dio

analize, planiraju se dati zasebne tabele metroloških podataka, te se iste planira i zasebno kartirati s ciljem da se može pratiti njihov međusobni odnos, kao i zastupljenost u pojedinim regijama. S obzirom da su u pitanju različite vrste oružja čije konstrukcijske karakteristike proizilaze iz njihove namjene i zadataka na bojnopolju, za svaku vrstu nalaza, gdje je to moguće, i prvenstveno u smislu analize njihovih metroloških vrijednosti, predviđen je specifičan metodološki pristup obrade koji će biti predstavljen u uvodnim dijelovima svakog od pojedinačnih poglavlja. Bez obzira na planiranu uspostavu precizne tipološke sistematizacije materijala, izuzev kada su u pitanju izuzetno brojni primjerci pojedinih tipova vršaka strelica, analizi svakog od predmeta koji ulaze u ovu radnju pristupit će se uz uvažavanje njegovih pojedinačnih osobnosti jer su, na kraju krajeva, u pitanju predmeti ručne izrade.

Očekivani znanstveni doprinos predloženog istraživanja (preporučeno 500 znakova s praznim mjestima)

Detaljnijom analizom relevantnih morfoloških i metroloških karakteristika različitih vrsta hladnog oružja, uspostavljanjem tipološke sistematizacije dostupnog materijala, kao i njegovim kartiranjem zajedno sa identičnim ili srodnim nalazima iz šire regije, dobila bi se za sada manjkava i provizorna slika javljanja tog arheološkog materijala na ovim prostorima koja bi, ipak, predstavljala dobru polaznu osnovu za nastavak istraživanja na tom polju. Ta slika, ili skica, trebala bi se kontinuirano nadopunjavati. Početni doprinos zamišljenog istraživanja ogledao bi se u publiciranju velikog broja stručnoj javnosti ranije nepoznatog arheološkog materijala.

Popis citirane literature (maksimalno 30 referenci)

1. Aleksić 2007 – M. Aleksić, Medieval Swords from Southeastern Europe, Material from 12th to 15th century, Beograd 2007.
2. Alexander 1985 – D. G. Alexander, European Swords in the Collections of Istanbul, Part 1, Swords from the Arsenal of Alexandria, ZfGesWK 27, Heft 2, 1985, 81-118.
3. Bitenc et al. 2009 – P. Bitenc et al, "Middle Ages" u: The Ljubljanica – a River and its Past, Ljubljana 2009.
4. Boccia & Coelho 1975 – L. G. Boccia & E. T. Coelho, Armi Bianche Italiane, Milano 1975.
5. Bojanovski 1965 – I. Bojanovski, Stari grad Maglaj – Istraživački i konzervatorski radovi 1962. i 1963. godine, NS X, Sarajevo 1965, 61 – 104.
6. Bojanovski 1972 – I. Bojanovski, Sokol na Plivi, NS XIII, Sarajevo 1972, 41 – 69.
7. Bošković & Doračić 2009 – D. Bošković & D. Doračić, Mačevi viteškog doba u Hrvatskoj – mačevi razvijenog i kasnog srednjeg vijeka u zbirci oružja Hrvatskog povijesnog muzeja u Zagrebu, Zagreb 2009.
8. Bruhn-Hoffmeyer 1954 – A. Bruhn-Hoffmeyer, Middelalderens tveaggede sveard, Kopenhagen 1954.
9. Demo 1983/4 – Ž. Demo, Srednjovjekovni mačevi u muzeju grada Koprivnice, VAMZ, 3. Serija, vol. XVI-XVII, Zageb 1983/4, 211-238, T. 1-7.
10. Demo 1984 – Ž. Demo, Castrum Keukaproncha / Kuwar – počeci istraživanja, PZ 1984, 320 – 360.
11. Ellehauge 1948 – M. Ellehauge, The Spear traced through its post-Roman development, Tøjhusmuseets skrifter 5 (translated edition), Copenhagen 1948.
12. Fekeža 2001 – L. Fekeža, Kasnosrednjovjekovno naselje Čelopek u Ostojićevu kod Bijeljine, GZM, Arheologija, n. s. 48/49 (1996.-2000), Sarajevo 2001, 231 – 299.
13. Geibig 1991 – A. Geibig, Beiträge zur morphologischen Entwicklung des Schwertes im Mittelalter. Eine Analyse des Fundmaterials vom ausgehenden 8. bis zum 12. Jahrhundert aus Sammlungen der Bundesrepublik Deutschland. Karl Wachholtz Verlag Neumünster 1991.
14. Głosek 1973 – M. Głosek, Znaki i napisy na mieczach średnowiecznych w Polsce, Wrocław – Warszawa – Kraków – Gdańsk 1973.

15. Glosek 1984 – M. Glosek, Miecze środkowoeuropejskie z X – XV w. Warszawa 1984.
16. Gusar & Ćurković 2011 – K. Gusar & M. Ćurković, Utvrda Kličevica – rezultati arheoloških istraživanja 1990. godine, Benkovac 2011.
17. Petrinc & Jakšić 1996 – M. Petrinc & N. Jakšić, Kasnosrednjovjekovno groblje kod crkve sv. Spas u Vrh Rici, SHP, s. III, 23, Split 1996, 7 – 172.
18. Jessop 1996 – O. Jessop, A New Artefact Typology for the Study of Medieval Arrowheads, Medieval Archaeology. Journal of the Society for Medieval Archaeology, Volume 40, 192 – 205.
19. Kalmár 1957 – J. Kalmár, Armbrust-Pfeilspitzen als Rangabzeichen. FoliaArch IX, Budapest 1957, 153 – 166.
20. Kalmár 1961 – J. Kalmár, Ingelri kard a történeti múzeumban. AE vol. 88, 115.
21. Kempke 1988 – T. Kempke, Zur überregionalen Verbreitung der Pfeilspitzentypen des 8. – 12. Jahrhunderts aus Starigrad / Oldenburg, BerRGK 69, 1988, 292 – 306.
22. Kirpičnikov 1966a – A. N. Kirpičnikov, Drevnerusskoe oružie 1, Meči i sabli IX – XIII vv. Arheologija SSSR, E 1-36, Moskva-Leningrad 1966.
23. Kirpičnikov 1966b – A. N. Kirpičnikov, Drevnerusskoe oružie 2, kop'â, sulicy, boevye topory, bulavy, kisteni IX-XIII vv. Arheologija SSSR, E 1-36, Moskva-Leningrad 1966.
24. Kiss 2000 – G. Kiss, Vas megeye 10 – 12. századi sir – és kincsleletei, Szombathely 2000.
25. Kovač 2003 – M. Kovač, Ubojite oštrice: hladno oružje na području Hrvatske od IX do kraja XVIII stoljeća, Gornja Stubica 2003.
26. Kovács 1970 – L. Kovács, A honfoglaló magyarok Lándzsái és lándzsásmetekezésük, Alba Regia XI (1970.), Székesfehérvár 1971, 81. – 108.
27. Leppäaho 1964 – J. Leppäaho, Späteisenzeitliche Waffen aus Finnland. Schwertinschriften und Waffenverzierung des 9. – 12. Jahrhunderts, Helsinki 1964.
28. Oakeshott 1991 – R.E. Oakeshott, Records of the Medieval Sword. Woodbridge 1991.
29. Prihoda 1932 – R. Prihoda, Zur Typologie und Chronologie mittelalterlicher Pfeilspitzen und Armbrustbolzeneisen. Sudeta 8, 43 – 67.
30. Zimmermann 2000 – B. Zimmermann, Mittelalterliche Geschosspitzen - Kulturhistorische, archäologische und archäometallurgische Untersuchungen. SBKAM 26, Basel 2000.

Procjena ukupnih troškova predloženog istraživanja (u kunama)

1000

Predloženi izvori financiranja istraživanja

Nacionalno financiranje	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Međunarodno financiranje	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	

	Potpis	
Ostale vrste projekata	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Samostalno financiranje		
Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja (navesti samo ako je potrebno)		
Suglasnost mentora i doktoranda s prijavom teme		
Odgovorno izjavljujem da sam suglasan s temom koja se prijavljuje.		
Potpis _____ dr.sc. Željko Demo		
Potpis _____ Mirsad Sijarić, dipl. arheolog		
IZJAVA		
Odgovorno izjavljujem da nisam prijavila/o doktorski rad s istovjetnom temom ni na jednom drugom sveučilištu.		
U Zagrebu, 15.01.2013.		
Potpis _____ Mirsad Sijarić, dipl. arheolog		

DR.SC.-02 OCJENA TEME DOKTORSKOG RADA ¹			
OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE			
Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:		Mr.sc. Mirsad Sijarić	
Nositelj studija:		Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet	
Naziv studija:		Arheologija	
Matični broj doktoranda/doktorandice:		8267	
Naslov predložene teme	Jezik pisanja rada:	hrvatski	
	Hrvatski	„Hladno oružje 10. – 15. stoljeća iz Bosne i Hercegovine – arheološki kontekst“	
	Engleski	„Weapons of the 10th-15th centuries from BiH - Archaeological Context“	
Područje/polje/grana (ako se doktorski studij izvodi u grani):		Humanističke znanosti / Arheologija / Srednjovjekovna arheologija	
MENTOR(I)			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-mail:
Prvi mentor:	Dr.sc. Željko Demo, znanstveni savjetnik	Arheološki muzej u Zagrebu, Hrvatska	zeljko.demo@zg.t-com.hr
Drugi mentor:			
Izabrano povjerenstvo za ocjenu teme i predlaganje mentora	Titula, ime i prezime	Ustanova, država:	E-mail:
	1. Dr.sc. Željko Demo, znan. savjetnik	Arheološki muzej u Zagrebu, Hrvatska	zeljko.demo@zg.t-com.hr
	2. Dr.sc. Krešimir Filipec, izv. prof.	Filozofski fakultet, Odsjek za arheologiju, Hrvatska	kresimir.filipec@ffzg.hr
	3. Dr.sc. Željko Tomičić, znan. savjetnik	Institut za arheologiju, Zagreb, Hrvatska	zeljko.tomicic@iarh.hr
	4.		
5.			
Sjednica nadležnog tijela i točka dnevnog reda u okviru koje je imenovano Povjerenstvo			
Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja			

¹ Molimo datoteku nazvati: DR.SC.-02 – Prezime Ime doktoranda.doc

Molimo Vas da ispunjeni obrazac DR.SC.-02 pošaljete u elektroničkom i tiskanom obliku, potpisano, u nadležnu referadu.

A. Izvješće s javne obrane teme doktorskog rada		
B. Ocjena teme doktorskog rada (izvorni znanstveni doprinos i ocjena izvedivosti)		
<p>Broj od 1521 primjeraka različitog srednjovjekovnog oružja skupljenog i predstavljenog na jednom mjestu - mačevi (33), vrhovi koplja i srodno oružje (46), vrhovi strelica (1434) te buzdovani (8) - impozantna je i znanstveno relevantna datoteka o ratu i ratovanju na prostorima Bosne i Hercegovine u vremenu od 10. do 15. stoljeća. Prikupiti i obraditi sve to na jednom mjestu vrhunski je istraživački poduhvat za realizaciju kojeg je bilo potrebno uložiti mnogo ustrajnosti, vremena i truda. Rezultat takvih dugogodišnjih istraživačkih nastojanja predstavljat će nemjerljiv doprinos ukupnom znanju u oružju i ratovanju na prostorima jugoistočne Europe posebice i zato što golem dio prikupljene i znanstveno obrađene građe predstavlja onu arheološku ostavštinu koja često nikada dosad nije bila stručno obrađivana, adekvatno predstavljena, proučavana i znanstveno interpretirana.</p>		
Mišljenje i prijedlog:		
<p>Mišljenja smo da je znanstvena obrada srednjovjekovnog oružja Bosne i Hercegovine 10.-15. stoljeća istraživački relevantna i aktualna te ju kao temu doktorskog rada u cijelosti podupiremo. Mentor je kompetentan za područje kojime se tema bavi.</p>		
Prijedlog izmjene ili dorade naslova:		
Prijedlog za promjenu mentora i/ili imenovanje drugog mentora (upisati titulu, ime, prezime, ustanovu):		
Planirana obrana doktorskog rada (naznačiti godinu i semestar):		
Prva polovina 2013. godine.		
Izdvojeno mišljenje (samo ako netko od članova Povjerenstva za ocjenu teme i predlaganje mentora ima izdvojeno mišljenje)		
<p>Potpis</p> <p>(ime i prezime člana povjerenstva)</p>		
NAPOMENA (po potrebi):		
Izabrano Povjerenstvo za ocjenu teme i predlaganje mentora	Titula, ime i prezime, ustanova, država:	Potpis:
	1.(predsjednik Povjerenstva) Dr.sc. Željko Demo, znan.savjetnik	

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
 FILOZOFSKI FAKULTET
 ODSJEK ZA FILOZOFIJU
Doktorski studij

Na sjednici Fakultetskog vijeća od 25. siječnja imenovani smo za članove stručnog povjerenstva koje će ocijeniti opravdanost zamolbe Orhana Jašića za prijevremeno završavanje poslijediplomskoga doktorskog studija filozofije, te podnosimo sljedeći

IZVJEŠTAJ

Orhan Jašić, rođen 18. ožujka 1984. u Tuzli (BiH), diplomirao je na Fakultetu islamskih nauka u Sarajevu, gdje je stekao i magisterij znanosti iz područja islamske teologije (nostrifikacija magisterija je u tijeku). Položivši razlikovni ispit na razini kumulativnoga diplomskog ispita studija filozofije, upisao se početkom akad. god. 2012./13. u I. semestar doktorskog studija filozofije na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Nakon upisa ostvario je veoma značajna postignuća: obranio je seminarski rad, s izvrsnim je ispitom položio godišnji strogi ispit, kao i dva svjetska jezika, pozitivno je ocijenjen njegov kvalifikacijski rad, a u siječnju ove godine predao je i sinopsis doktorskog rada.

Povjerenstvo je osim toga ustanovilo da je pristupnik prije upisa na doktorski studij objavio osam izvornih znanstvenih radova u časopisima s međunarodnom recenzijom:

1. «Slovo o Hansu Küngu», *Znakovi vremena*, 45-46 (2009), str. 172-181.
2. «Filozofska teologija Meše Selimovića u djelu *Derviš i smrt*», *Bosanski jezik*, 7(2010), str. 109-115.
3. «Sličnosti i različitosti između Mišne i Sunneta», *Znakovi vremena*, 51 (2011), str. 58-75 (u koautorstvu s Zuhdijom Hasanovićem)
4. «Filozofsko-teološki pogled na mjere predostrožnosti kod konzumiranja GMO s aspekta islama», *Znakovi vremena*, 52-53 (2011), str. 121-134. (u koautorstvu s Zuhdijom Hasanovićem)
5. «Bioetičke teme u djelima Husein ef. Đoze», *Proceedings from First interdisciplinary conference Bioethics – The Sign of New Era*, Ohrid-Skopje 2012, str. 177-185. (koautor Dževad Hodžić)
6. «Fakultet islamskih nauka s osvrtom na bioetičku edukaciju», *Vrhbosnensia*, 16(2012), str. 95-111. (koautor Zuhdija Hasanović)
7. «Fenomenologija religije kao grana religiologije», *Znakovi vremena*, 55 (2012), str. 215-226.
8. «The Understanding of Death among the Student Population at the University of Tuzla», u: Walter Schweidler (ur.), *Bioethik-Medizin-Politik*, Sankt Augustin 2012, str. 155-161. (koautor Željko Kaluđerović).

Najveći je dio tih radova posvećen problematici odnosa filozofije i teologije, posebice s obzirom na dimenziju bioetike, a i u drugim se radovima otkriva filozofijski kompetentan pisac.

Pored toga Jašić je objavio još dva izvorna članka u drugim časopisima, a jedan rad prihvaćen je za objavljivanje; objavio je i pet stručnih radova, 12 recenzija i prikaza, a sudjelovao je izlaganjima na šest međunarodnih znanstvenih konferencija i na dvije nacionalne konferencije u Hrvatskoj. Polazio je nekoliko poslijediplomskih kurseva (u Beču, Frankfurtu/M, Opatiji, Malom Lošinju i Altenburgu), a stručno se usavršavao i u Klagenfurtu.

Očigledno je da je Orhan Jašić postigao iznimne uspjehe na znanstvenom planu, afirmirao se ne samo u Bosni i Hercegovini, već i u Hrvatskoj te drugim zemljama. Na temelju navedenoga, kao i na temelju izvanrednih rezultata koje je postigao u I. semestru doktorskog studija predlažemo da mu se dopusti upis u VI. semestar studija uz priznanje 175 ECTS bodova.

U Zagrebu, 28. siječnja 2013.

Članovi stručnog povjerenstva:

Dr. sc. Lino Veljak, red. prof.

Dr. sc. Adnan Silajdžić, red. prof.

Dr. sc. Hrvoje Jurić, doc.

Dr.Sc.-01 PRIJAVA TEME DOKTORSKOG RADA**OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE**

Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:	mr. sc. Robert Lejlik, ---		
Nositelj studija:	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet		
Naziv studija:	Hrvatska kultura		
Matični broj doktoranda/doktorandice:	8103		
Odobranje teme za stjecanje doktorata znanosti: (molimo zacrniti polje):	☒ u okviru doktorskog studija	☐ izvan doktorskog studija	☐ na temelju znanstvenih dostignuća
Ime i prezime majke i/ili oca:	Marija i pok. Rudolf		
Datum i mjesto rođenja:	11.07.1966., Zadar, Hrvatska		
Adresa:	Put Murvice 8 ulaz 6, Zadar, Hrvatska		
Telefon/mobitel:	091-57-86-479		
E-mail:	robert.lejlik@zd.t-com.hr		

ŽIVOTOPIS DOKTORANDA/DOKTORANDICE

Obrazovanje (kronološki od novijeg k starijem datumu):	1. Sveučilište u Zadru - Odjel za klasičnu filologiju , <i>Studij latinskog jezika i rimske književnosti i Studij grčkog jezika i književnosti</i> , Dodiplomski, Hrvatska 2. Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet , <i>Poslijediplomski studij lingvistike</i> , Poslijediplomski magisterij, Hrvatska
Radno iskustvo (kronološki od novijeg k starijem datumu):	2013.-1992. Državni arhiv u Zadru 1992.-1991. Nadbiskupska klasična gimnazija s pravom javnosti u Zadru
Popis radova i aktivnih sudjelovanja na znanstvenim skupovima:	1. Lejlik, Robert. Inventari fonda Veličajne općine Zadarske Državnog arhiva u Zadru - godine 1325.-1385., Sv. I Zadar : Državni arhiv u Zadru, 2006. (građa). 2. Kolanović, Josip; Lejlik, Robert. Andrija pok. Petrov iz Cantua: bilježnički zapisi 1355.-1356. Zadar : Državni arhiv u Zadru, 2003. (ostalo). 3. Kolanović, Josip; Lejlik, Robert. Andrija pok. Petra iz Cantua: bilježnički zapisi 1353-1355. Zadar : Državni arhiv u Zadru, 2001 (povijesni izvori). 4. Lejlik, Robert; Lonza, Nella. Statut Paške općine: Izvornik i prijevod // Statut Paške općine - Statuta Communitatis Pagi / Čepulo, Dalibor (ur.). Pag - Zagreb : Matica hrvatska Pag - Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2011..

NASLOV PREDLOŽENE TEME

Hrvatski:	Latinitet statuta dalmatinskih gradova pod mletačkom vlašću		
Engleski:	The Latinity of the Statutes of Dalmatian Towns under Venetian Domination		
Naslov na jeziku na kojem će se pisati rad (ako nije na hrvatskom ili engleskom):			
Područje/polje/grana:	Humanističke znanosti / Filologija / Klasična filologija		
PREDLOŽENI ILI POTENCIJALNI MENTOR(I) (navesti drugog mentora ako se radi o interdisciplinarnom istraživanju ili ako postoji neki drugi razlog za višestruko mentorstvo)			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-Pošta:
Prvi mentor:	prof.dr.sc. Mirjana Matijević-Sokol	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, Hrvatska	mmsokol@ffzg.hr
Drugi mentor:			
KOMPETENCIJE MENTORA - popis do pet objavljenih relevantnih radova u posljednjih pet godina			
Prvi mentor:	<p>Zadar i zadarska crkva u djelu Historia Salonitana (Salonitanska povijest) Tome Arhidakona, <i>Sedamnaest stoljeća zadarske crkve. Zbornik radova znanstvenoga skupa o 1700. obljetnici mučeništva sv. Stošije (Anastazije), Zadar, 16.-18. studenoga 2004. godine</i>, sv. I. (od ranokršćanskoga razdoblja do pada Mletačke Republike), ur. Livio Marijan, Zadar: Zadarska nadbiskupija, 2009. [2010.], str. 259-275.</p> <p>Quedam Helena regina....., <i>Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu</i>, 3. ser., vol. XLIII., Zagreb 2010., str. 415-431. (Summary: Quedam Helena regina.....) /koautor Vladimir Sokol/</p> <p>Latinska epigrafija otoka Krka od IX. do XII. stoljeća. Prilog kontekstualizaciji novopronađenog natpisa u gradu Krku, u: „Az grišni diak Branko Fučić“ – Radovi međunarodnoga znanstvenog skupa o životu i djelu akademika Branka Fučića (1920. – 1999.) / „I, the Errant Pupil Branko, Surnamed Fučić“, – Conference Papers from the International Scholarly Seminar on the Life and Work of Academician Branko Fučić (1920-1999), priredio / edited by Tomislav Galović, Malinska – Rijeka – Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Institut za povijest umjetnosti, Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Staroslavenski institut, Sveučilišna knjižnica Rijeka, Općina Malinska-Dubašnica, 2011., str. 739-758. (Summary: Latin Epigraphy on the Island of Krk from 9th to 12th Century. A Contribution to the Contextualization of the Newly Found Inscription in Krk)</p> <p>Notae epigraphicae, palaeographicae, chronologicae, historiographicae (...) u radovima M. Barade, <i>Povijesni prilozi</i>, god. XXX, br. 40, Zagreb 2011., str. 23-33. (Summary: Notae epigraphicae, palaeographicae, chronologicae, historiographica (...) in the work of Miho Barada)</p> <p><i>Privilegia foundationis monasterii sanctae Mariae Czriquenizae – Fundacijske isprave samostana svete Marije u Crikvenici</i>, II. izdanje, Crikvenica: Grad Crikvenica (izvršni nakladnik Glosa d.o.o. Rijeka), 2011., 20 str. /koautori Ivan Botica i Tomislav Galović/</p>		
Drugi mentor:			
OBRAZLOŽENJE TEME			
Sažetak na hrvatskom jeziku: (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	<p>Disertaciju namjeravam podijeliti u pet cjelina: <i>uvod, lingvističku analizu, semantiku, traduktološku analizu te zaključna razmatranja.</i></p> <p><i>Prva cjelina odnosno Uvod</i> sadržavat će kraći povijesni pregled mletačke uprave nad Dalmacijom,</p>		

	<p>s naglaskom na organizaciju mletačke administracije, gdje će se obrazložiti nadležstvo svake ustanove ili ovlaštene osobe unutar nje, kao i vrste pojedinih pravnih propisa koje donose, a zatim će se prikazati i jezično stanje u Dalmaciji u rasponu od ilirske provincije istog imena do kraja mletačke vlasti 1797. godine, s naglaskom na kontinuitet latinskoga jezika u spomenutom razdoblju.</p> <p>U <i>drugoj cjelini</i>, pod naslovom <i>Lingvistička analiza</i>, korpus će se razmatrati na nekoliko jezičnih razina. Na <i>fonološkoj razini</i> pozornost će se posvetiti grafemskoj realizaciji fonemâ specifičnih za hrvatski jezik koji nemaju ekvivalent u fonemskom sustavu latinskoga. Na <i>morfološkoj razini</i> sagledavat će se način izražavanja vremenskih i prostornih relacija s pomoću padeža i/ili prijedložnih izraza te zastupljenost tih dviju pojava. Na <i>sintaktičkoj razini</i> prikazat će se odnos zastupljenosti akuzativa s infinitivom i izričnih rečenica s karakterističnim veznicima, kao i uporaba glagolskih načina. Na <i>stilističkoj razini</i> uspoređivat će se uvodi (proemiji) u statute i učestalost upotrebe pojedinih šabloniziranih stilskih «slika» iz biblijskog konteksta, koje statute obogaćuju etičkom i filozofskom dimenzijom. Ključni predmet lingvističke analize bit će <i>semantička razina</i> – jezik tekstova koji su predmet analize promatrat ćemo jezik pravne struke, dakle kao složeni varijetet jezika koji služi komunikaciji unutar prava kao posebne čovjekove djelatnosti. Sve pravne termine tretirat ćemo kao posebne leksičke jedinice, određujući im eksplicitno (<i>denotaciju</i>) i implicitno značenje (<i>konotaciju</i>). Razmatrat će se kolokacijski potencijal pojedinih leksičkih jedinica i polisemičnost kao posljedica ekstenzije njihova značenja. Kao posebni odjeljak ovog poglavlja bit će <i>frazologija</i> odnosno analiza pojedinih frazema pravnoga diskursa te pronalazak optimalnih prevoditeljskih rješenja za iste.</p> <p><i>Traduktološka analiza</i> opisat će sve poteškoće na koje nailazili prevoditelji statutâ pri pronalasku ekvivalentnih prijevodnih jedinica, a koje su posljedice bitno različitog društvenog konteksta vremena nastanka statutâ i života prevoditeljâ. Evidentirat će se zastupljenost tradicionalnih prevoditeljskih postupaka – transpozicije, modulacije, ekvivalencije i adaptacije. Auktor će se osvrnuti na dosadašnja zapažanja recenzenata pojedinih statuta te iznijeti osobne primjedbe na niz prevoditeljskih rješenja, s posebnim naglaskom na stilske osobitosti pojedinih prijevoda.</p> <p>U <i>zaključnim razmatranjima</i> pokušat će se sintetizirati svi problemi izneseni u prethodnim poglavljima, uz prijedlog da se eventualno pokuša stvoriti korpus latinskih pravnih leksema, koji bi ujedno i poslužio kao obrazac za daljnji rad na sveobuhvatnoj analizi tekstova srednjovjekovnih statuta dalmatinskih gradova te kao smjernica za prevoditeljski rad još neobjavljenih srodnih latinskih pravnih spisa dalmatinskih gradova pod mletačkom upravom.</p>
<p>Sažetak na engleskom jeziku: (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)</p>	<p>The dissertation will be divided into five extended chapters.</p> <p><i>The first chapter</i> regards <i>the introduction</i> and comprehends the history of the Venetian domination in Dalmatia and in particular, the continuity of the Latin linguistic expression from the period of the Roman province of Dalmatia as well as the review of singular Venetian public services.</p> <p><i>The second chapter</i> comprehends a detailed <i>linguistic analysis</i> through different linguistic levels. On <i>the phonological level</i> the attention will be dedicated to the influence of the Croatian linguistic expression regarding the graphia of the phenomenes from the Croatian language which don't have their equivalents in the phonetic system of the Latin language. <i>The morphological level</i> of the analysis will be dedicated to the wording of the relations of space and time by cases and/or prepositional phrases. <i>The syntactic level</i> of the analysis will consider the representation of the language constructions of Accusative with infinitive and subordinate clauses with the conjunction <i>quod</i>.</p> <p><i>The third chapter</i> will include <i>the semantic analysis</i> either the analysis of polysemicity of singular lexical units of the specific language of legal profession.</p>

The fourth chapter will be dedicated to the translation solutions from the statutes and the difficulties that appear in translating medieval legal texts.

In the fifth chapter, the dissertation conclusion chapter, all the problems exposed in the previous chapters will be synthesized, trying to give unique analytical and translation solutions which could serve as a model for the future work on medieval legal sources.

The research will be carried out by corpus based induction approach performed on ten statutes of Croatian medieval towns under the Venetian domination: the island and the town of Korčula, Split, Dubrovnik, Zadar, Trogir, the island of Brač, the island and the town of Hvar, Šibenik, Skradin and the island and the town of Pag.

Uvod i pregled dosadašnjih istraživanja (preporučeno 7000 znakova s praznim mjestima)

Većina dalmatinskih gradova tiskala je svoje statute još u sklopu Mletačke Republike; tako su svoje statute u mletačkim tiskarama tiskali Zadar 1564., Šibenik 1608., Kotor 1616., Pag 1637., Korčula i Hvar 1643. i Trogir 1708. godine, dočim je Brački statut tiskan u Udinama 1656. godine. Dubrovački statut tiskan je po etapama; za mletačke vlasti objavljen je samo izvadak *Regolamenti della repubblica di Ragusa per la navigazione nazionale* 1794. godine.

Članovi onodobne Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti (JAZU) uvidjeli su važnost publiciranja pravnih i povijesnih vrela južnoslavenskih naroda pa je već 1868. godine objavljena zbirka pod naslovom *Monumenta spectantia historiam Slavorum meridionalium*, da bi pak iduće 1869. godine izišao prvi svezak *Starina*. Prethodnicom sustavne bibliografske obrade građe za pravnu povijest hrvatskoga Juga smatra se bibliografski nacrt *Pisani zakoni na slovenskom jugu I. Zakoni izdani najvišom zakonodavnom vlastu u samostalnim državama* Baltazara Bogišića, gdje je obradio samo dubrovačke i poljičke zakone. Po njegovoj zamisli opširni opisi zakona drugih komuna trebali su biti prikazani u drugom svesku, koji nije nikada objavljen. Godine 1874. na službu u Zagreb stigao je praški profesor pravne povijesti Jaromír Hanel, kojemu je JAZU na sjednici povjerila da sastavi koncept po kojemu bi se moglo postupati pri izdavanju pravno-povijesnih spomenika. Po njegovu prijedlogu trebalo je pokrenuti poseban zbornik pod naslovom *Monumenta historico-juridica Slavorum meridionalium*, u kojemu bi prvu seriju tvorili *Statuta et leges*. U toj zbirci Akademija je u idućih pedeset godina redom izdala sljedeće statute: korčulanski (1877.), splitski (1878.), budvanski, skradinski i hvarski (1882.-1883.), dubrovački (1904.), trogirski (1915.), brački (1926.), dočim su u četvrtoj knjizi te iste serije 1890. godine tiskani i statuti na hrvatskoj redakciji staroslavenskoga jezika (vinodolski, poljički, vrbanski, kastavski, veprinački i trsatski). Kao prvi tiskani statut ciljano je odabran korčulanski, jer je riječ o drugom po starosti pravnom spomeniku kod svih slavenskih naroda (nakon ruske Pravde), a uredio ga je spomenuti profesor Hanel pod naslovom *Statuta et leges civitatis et insulae Curzulae (1214-1558)*.

Spomenuti je profesor 1909. godine boravio u Dalmaciji i pregledao fondove najvažnijih javnih biblioteka i arhiva te privatnih zbirki u Zadru, Šibeniku, Splitu, Dubrovniku i Cavtatu. Primjerke statuta iz bečkih biblioteka opisao je ministarski koncipist u Beču Josip Dragutin Nagy, a one iz Italije Francesco Berlan u *Statuti italiani, sagio bibliografico* iz 1858. godine, Antonio Valsecchi u *Bibliografia analitica di statuti italiani* (1862.) i Lodovico Manzoni u *Bibliografia degli statuti, ordini e leggi dei municipi italiani* (dva sveska – prvi iz 1876. i drugi iz 1879. godine). Posebno valja istaknuti opise primjeraka iz biblioteke Marciane u Veneciji u djelima Giuseppea Valentinellija *Bibliotheca manuscripta ad S. Marci Venetiarum*, I-VI, 1868.-1873. i *Bibliografia dalmata tratta da' codici della Marciana di Venezia* iz 1845. godine.

Jedini postojeći bibliografski prikaz rukopisnih i tiskanih statuta dalmatinskih (ali i istarskih) srednjovjekovnih komuna na hrvatskom jeziku djelo je Ivana Strohala *Statuti primorskih gradova i općina* u izdanju JAZU-i iz 1911. godine. Talijan Ugo Inchiostri u svom djelu *Gli statuti dalmati nel medioevo nei codici, nelle stampe e nelle opere che servono ad illustrarli* u *Archivio storico per la Dalmazia*, Roma, vol. XVII (1934.), str. 1-82 dao je iscrpan prikaz radova o istoj temi na talijanskome, hrvatskome i drugim jezicima do 1933. godine. Vrijedi spomenuti još jednoga talijanskoga istraživača – Antonija Teju i njegovo djelo *Statuti di Dalmazia* objavljeno u *Rivista dalmatica*, XII (1939), br. 3 i 4, ali i tiskano kao separat, mada se fokusirao na nastanak statuta samo s gledišta pravne teorije.

Hrvatski povjesničar Marko Kostrenčić (1884.-1976.) u hrvatsku pravnu povijest unio je, na temelju analize pomorsko-pravnih statutarnih odredaba, podjelu po dvama načelima – *quoad stylum* (po istoj stilističkoj redakciji) i *quoad materiam* (po istim juridičkim načelima, ali različitoj stilističkoj redakciji) na dvije odjeljene skupine: sjevernu (statuti Zadra, Splita, Skradina, Krka, Raba, Šibenika i Paga) i južnu (statuti Dubrovnika, Hvara i Kotora)

Pregled prijevoda na hrvatski jezik odnosno izdanja statuta pojedinih komuna koji tvore korpus ovog istraživanja:

1) Statut grada i otoka Korčule (*Statuta et leges civitatis et insulatae Curzulae*)

Riječ je o najstarijem pravnom zborniku jedne dalmatinske komune, kojega najstariji dio potječe iz 1214. godine, a definitivno je dovršen 1265. godine, kada je dubrovački knez Marsilije Zorzi potvrdio dotadašnje te donio nove odredbe.

Postoje dva suvremena prijevoda ovoga statuta na hrvatski jezik – prvi iz 1987. godine pod naslovom *Korčulanski statut – Statut grada i otoka Korčule*, Zagreb-Korčula, 1987., uz latinski tekst pretiskan iz spomenute Hanelove knjige iz 1877. godine, te drugo izdanje iz 1995. godine u sklopu serije statuta Književnoga kruga u Splitu, uz ispravke grešaka iz prvoga prijevoda i dodatak stvarnoga kazala. Prevoditelj je splitski pravni povjesničar i sveučilišni profesor Antun Cvitanić.

2) Statut grada Splita (*Statuta civitatis Spalati*)

Izvornik zbirke pravnih propisa splitske komune *Capitularium* u redakciji komunalnoga načelnika Garganusa de Arscindisa iz 1240. godine nije sačuvan, dočim je statut u redakciji načelnika Percevala iz 1312. godine dostupan u nekoliko kasnijih prijepisa, uz dopune i izmjene odnosno reformacije. Dva najstarija prijepisa pisana su polugoticom na pergameni i čuvaju se u Arhivu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Godine 1671. splitski kanonik Petar Luposignoli uredio je i razdijelio na poglavlja „Percevalov“ statut, 31 novu statutarnu odredbu i 112 reformacija pod naslovom *Statuta Spalatinae urbis per excell. d. Percevallum nob. de Fermo in utroque jure peritum, et ejusdem civitatis potestatem edita anno MCCCXII. tunc sedente sanctissimo in terris Clemente V. Pontif. Max., nunc vero presidente universali matri ecclesiae Clemente X., imperante serenissimo Venetiarum duce Dominico Contareno sub auspiciis ill.mi et rev.mi d. d. co. Bonifacij Albani, archiepiscopi Spalatensis, totius Dalmatiae et Croatiae primatis a Petro Luposignoli I. U. D. Spalati, Hungariae univerisque Ilirij nob. et in eadem metropolitana Spalatensi canonico ac auditore generali, in paragraphos distincta, indice et repertorio completata, anno MDCLXXI*. Na temelju primjerka Splitskoga statuta objavljenoga 1878. godine pod naslovom *Statuta et leges civitatis Spalati* u seriji *Monumenta historico-juridica Slavorum Meridionalium*, sv. II., str. 1.-308., u izdanju JAZU-i profesor Pravnoga fakulteta u Splitu Antun Cvitanić statut je preveo na hrvatski jezik 1985. godine, u izdanju Splitskoga književnog kruga i pod naslovom *Statut grada Splita*. Drugo izdanje iste knjige pojavilo se 1987. godine, a zbog velikog zanimanja Splitski književni krug odlučio se za treće, znatno prošireno i izmijenjeno izdanje 1998. godine.

3) Statut grada Dubrovnika (*Liber statutorum civitatis Ragusii compositus anno 1272.*)

Statut s punim naslovom *Liber statutorum civitatis Ragusii compositus per egregium virum d. Marcum Justinianum de Veneciis, honorabilem comitem Ragusii, anno domini millesimo ducentesimo septuagesimo secundo, indicione quinta decima, mense madii; confirmatus per populum Ragusinum more solito congregatum, die dominico, vigesimo nono ejusdem mensis*, sastavljen je je 1272. godine.

Kritičko izdanje pod naslovom *Liber statutorum civitatis Ragusii, compositus anno 1272.* s uvodnom raspravom, komentarima i kazalima kao deveti svezak serije *Monumenta historico-juridica Slavorum Meridionalium* pripremili su Vlaho Bogišić i Konstantin Jireček 1904. godine. U toj jedinjoj tiskanoj redakciji, na temelju koje je Statut preveden na hrvatski jezik, postoji osam „knjiga“ s ukupno 487 glava. Prevoditelji su Mate Križman i Josip Kolanović, a nakladnik Historijski (danas Državni) arhiv u Dubrovniku 1990. godine.

4) Statut grada Zadra (*Statuta Iadertina*)

Najstariji primjerak Zadarskoga statuta potječe iz 1305. godine. Čuvao se u biblioteci Carsko-kraljevske Talijanske gimnazije u Zadru, a opisao ga je zadarski povjesničar Vitaliano Brunelli (1848.-1922.) u članku *Gli „Statuta Iadertina“* objavljenome u *Programma dell' I. R. Ginnasio Superiore di Zara 1905-1906.*, str. 1-33. Spomenuta biblioteka dijelom je uništena, a dijelom prenesena u Italiju tijekom Drugoga svjetskog rata pa primjerak nije sačuvan.

Sačuvano je nekoliko tiskanih primjeraka statuta, pod punim nazivom *Statuta Iadertina cum omnibus reformationibus in hunc usque diem factis, additoque indice locupletissimo, nunc primum in typis excussa. Venetiis; apud Dominicum de Farris; MDLXIII*. Hrvatski prijevod Josipa Kolanovića i Mate Križmana objavljen je pod naslovom *Zadarski statut* 1997. godine u nakladi Ogranka Matice hrvatske u Zadru i Hrvatskog državnog arhiva u Zagrebu na temelju primjerka sačuvanoga u Dubrovniku i tiskanoga primjerka u Knjižnici

Državnog arhiva u Zadru (koji je ranije pripadao Knjižnici Carsko-kraljevskog Namjesništva u Zadru).

5) *Statut otoka Brača (Statutum et reformationes insulae Brachiae)*

Jedini poznati primjerak ovoga statuta datira iz 1305. godine, a s kasnijim dodatcima i izmjenama tiskan je 1656. godine u Udinama pod naslovom *Statvta mvnicipalia, ac Reformationes Magnif. Communitatis Brachiae clarissimis DD. Hieronymo, ac Vincentio Michaeli fratribus dicata, Vtini, MDCLVI, Apud Nicolaum Schirattum*. Drugo izdanje objavljeno je u XI. volumenu *Monumenta historico-iuridica Slavorum Meridionalium* pod naslovom *Statutum et reformationes insulae Brachiae*.

Statut je prvi put preveo na hrvatski jezik 1968. godine Antun Cvitanić, dočim je u drugom izdanju iz 2006. godine (isti nakladnik i prevoditelj) hrvatskome prijevodu dodan i izvorni latinski tekst.

6) *Statut grada Trogira (Statuta et reformationes civitatis Tragurij)*

Sastavljen je 1322. godine, a najstariji prijepis datira vjerojatno iz 16. stoljeća i nalazi se u Arhivu HAZU-i, no važniji je primjerak iz nekadašnje biblioteke Paravia u Zadru, koji je redigirao Ivan Lucić te ga opisao u svojem djelu *Memorie istoriche di Tragurio ora detto Traù*. Zalaganjem trogirskoga plemića Jeronima Cippica objavljen je 1708. godine u Veneciji pod naslovom *Statvta et reformationes civ. Tragurii, dicata illvstrissimo et excellentissimo d. d. Aloysio Pisani, equiti, ac senatori praestantissimo, olim apud christianissimum Galliarum regem Ludovicum XIV. ordinario, nuper ad magnae Britanniae reginam, serenissimae reipublicae Venetae extra ordinem legato; Venetiis MDCCVIII.; apud Hieronymum Albricium; superiorum permissv, ac privilegio*.

Drugo izdanje Trogirskoga statuta priredio je 1915. godine I. Strohal u ediciji *Monumenta historico-juridica...* JAZU-i kao X. svezak pod naslovom *Statutum et reformationes civitatis Tragurii*. Ovo kritičko izdanje, koje uzima u obzir sve poznate tekstove Statuta i njegovih reformacija, poslužilo je za prvi prijevod na hrvatski jezik splitskih pravnovijesnih stručnjaka Antuna Cvitanića, Marina Berketa i Vedrana Glige 1988. godine, u izdanju Splitskoga književnoga kruga.

7) *Statut grada Hvara (Statuta communitalis Lesinae (Pharae))*

Najstariji primjerak Hvarskoga statuta potječe iz 1322. godine, no za provale Turaka na otok 1571. godine u požaru komunalne kancelarije uništeni su svi primjerci osim onoga koji je prepisao splitski bilježnik nastanjen u Hvaru Pompej Cranko. Na osnovi toga prijepisa 1643. godine u Veneciji statut je tiskan pod naslovom *Statvta Commvnitalis Lesinae, Venetiis, superior. permissu 1643., Typis Marci Ginamini*. Akademik Šime Ljubić je na temelju tog tiskanog izdanja priredio izdanje Hvarskoga statuta u seriji *Monumenta historico-juridica...* kao III. svezak 1882/83. godine. Hvarski statut preveo je na hrvatski jezik profesor Antun Cvitanić 1991. godine u izdanju Splitskoga književnoga kruga.

8) *Statut grada Šibenika (Statuta, leges et reformationes civitatis Sibenici)*

Prve vijesti o postojanju Šibenskoga statuta potječu iz 1292. godine, kada je šibenski sud izrekao osudu koja se poziva na odgovarajuće odredbe „novoga statuta“, koji je sastavljen po uzoru na Zadarski statut. Kako nam je poznato da je Zadarski statut redigiran između 1305. i 1313. godine, jasno je da Šibenski statut ne može biti stariji od 20-ih godina XIV. stoljeća. Godine 1608. Šibenski statut tiskan je u Veneciji pod naslovom *Volumen statutorum legum et reformationum civitatis Sibenici cum tabula rubricarum; Venetiis, apud Nicolaum Moretum, 1608.*, dočim ga je Zlatko Herkov 1982. godine preveo na hrvatski jezik te objavio kao 9. svezak povremenih izdanja Muzeja grada Šibenika.

9) *Statut grada Skradina (Statuta civitatis Scardonae)*

Nije nam poznata točna godina nastanka ovoga statuta, no po prethodnim istraživanjima sigurno je da je sastavljen u XIV. stoljeću. Postoje dva rukopisna primjerka – jedan u Biblioteci sv. Marka u Veneciji i drugi u Bogišićevoj biblioteci u Cavtatu Tiskano izdanje priredio je Šime Ljubić te objavio u *Monumenta...* na str. 121-148. Na temelju primjerka iz Venecije statut je 2002. godine preveo na hrvatski jezik dr. sc. Ante Birin, u izdanju ogranaka Matice hrvatske u Zagrebu i Skradinu.

10) Statut grada Paga (Statuta Communitatis Pagi)

Postankom najmlađi dalmatinski komunalni statut potječe iz 1433. godine. Sačuvano je tiskano izdanje iz 1637. godine pod naslovom *Statvta Communitatis Pagi, superiorvm permissv, Venetiis, MDCXXXVII, Ex Typographia Ducali Pinelliana*. Na temelju primjerka iz nekadašnje Biblioteke Kraljevskoga Hrvatskog sveučilišta u Zagrebu (danas Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu) dr. sc. Nella Lonza i i potpisani kandidat mr. sc. Robert Leljak, a prijevod u nakladi Pravnoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Ogranka Matice hrvatske u Pagu izašao je iz tiska u rujnu 2012. godine.

U izdanjima svih prethodno navedenih statuta težište je bilo na opširnom prikazu društvenoga i povijesnog konteksta nastanka pojedinih statuta, tek sa sporadičnim napomenama o jeziku i prevoditeljskim rješenjima. Kao inicijalni rad za ovo istraživanje ističem (citiran u popisu literature) rad Antuna Cvitanića Proemiji statuta naših primorskih komuna – specifičan koncentriran izraz srednjovjekovnog shvaćanja političke vlasti i prava u Zborniku Pravnog fakulteta u Zagrebu XVII/1967.

Cilj i hipoteze istraživanja (preporučeno 700 znakova s praznim mjestima)

Nekoliko je motiva za sastavljanje ove disertacije. Kao viši arhivist Državnog arhiva u Zadru auktor je stekao dvadesetogodišnje radno i publicističko iskustvo na povijesnim vrelima pravne naravi u spomenutom arhivu koja su po nekim strukturalnim i jezičnim osobitostima dobrim dijelom slična statutima - spisima javnih bilježnika. Dosadašnji rad na publiciranju javnobilježničkoga gradiva koncentriran je prije svega na transkripciju spisa s kurzivne gotice (kao dominantnog pisma tijekom cijeloga srednjega vijeka na hrvatskom ozemlju pod mletačkom vlašću) na humanistiku po uobičajenim egdotičkim pravilima, no nažalost bez sustavne jezične analize te vrste arhivskoga gradiva. U recentnim radovima hrvatskih istraživača te disertacijama iz srednjovjekovnoga latinizeta još uvijek dominiraju narativni povijesni izvori odnosno analiza jezičnih osobitosti pojedinih hrvatskih srednjovjekovnih pisaca, kroničara, povjesničara ili filozofa, pa bi ova disertacija trebala poslužiti kao polazište za istraživanja pravnoga diskursa. Paralelno sa sastavljanjem disertacije auktor je (u suradnji s dr.sc. Nellom Lonza) 2011. godine objavio prijevod Statuta srednjovjekovne paške komune te se neposredno uvjerio u brojne teškoće i nedoumice koje se javljaju prevoditelju, i to napose na leksičkoj i frazeološkoj razini.

Materijal, ispitanici, metodologija i plan istraživanja (preporučeno 6500 znakova s praznim mjestima)

Korpus ove disertacije sastoji se od ukupno deset komunalnih statuta nastalih u razdoblju od dvjestotinjak godina - od 1214. kao godine nastanka prvoga dijela najstarijega dalmatinskoga statuta – grada Korčule – do 1433. kao godine nastanka najmlađega statuta – grada Paga. Kao podloga za rad poslužit će izvorni latinski tekstovi statutâ u „najmlađim“ izdanjima odnosno prijevodima na hrvatski jezik, i to redom:

- *Statut grada i otoka Korčule* 2. izdanje iz 1995. godine u prijevodu Antuna Cvitanića i nakladi Književnoga kruga u Splitu iz 1995. godine;
- *Statut grada Splita* 3. izdanje iz 1998. godine u prijevodu Antuna Cvitanića i nakladi Književnoga kruga u Splitu; Statut grada Dubrovnika u prijevodu Josipa Kolanovića i Mate Križmana iz 1990. godine u nakladi Državnoga arhiva u Dubrovniku;
- *Statut grada Dubrovnika* u prijevodu Mate Križmana i Josipa Kolanovića iz 1990. godine i nakladi Historijskog (danas Državnog) arhiva u Dubrovniku;
- *Zadarski statut* u prijevodu Josipa Kolanovića iz 1990. godine i nakladi Ogranka Matice hrvatske u Zadru;
- *Statut otoka Brača* 2. izdanje iz 2006. godine u prijevodu Antuna Cvitanića i nakladi Književnoga kruga u Splitu;
- *Statut grada Trogira* u prijevodu Antuna Cvitanića, Marina Berketa i Vedrana Glige iz 1988. godine u nakladi Književnoga kruga u Splitu;
- *Statut grada Hvara* u prijevodu Antuna Cvitanića iz 1991. godine i u nakladi Književnoga kruga u Splitu;
- *Statut grada Šibenika* u prijevodu Zlatka Herkova iz 1982. godine u nakladi Muzeja grada Šibenika;
- *Statut grada Skradina* u prijevodu Ante Birina iz 2002. godine u nakladi ogranaka Matice hrvatske u Zagrebu i Skradinu
- *Statut Paške općine* u prijevodu Nelle Lonze i Roberta Leljaka iz 2011. godine u nakladi Ogranka Matice hrvatske u Pagu i

Pravnoga fakulteta u Zagrebu.

Zbog obilja korpusnih jedinica analize (samo leksički materijal ima skoro 4 tisuće jedinica!) auktor će biti prisiljen na kompromisna rješenja, ili, rečeno matematičkim izričajem, svodenje pojedinih jezičnih pojava na zajednički nazivnik. Na fonetskoj, morfološkoj i sintaktičkoj razini obradit će se samo znatnije zastupljene jezične pojave u statutima koje su zajedničke svim varijetetima srednjovjekovnoga latinитета na području „Romanije“ i koje su odavna poznate i analizirane u svjetski najuglednijim djelima klasične filologije. U analizi leksičkoga materijala auktor se odlučio za podjelu na semantičke skupine po djelu Petera Stotza *Handbuch zur lateinischen Sprache des Mittelalters*, koja po njegovu mišljenju najbolje odgovara njihovu tematskom rasponu ovisno o vrstama prava (osobno, obiteljsko, stvarno, obvezno, nasljedno, krivično, procesno i pomorsko). Pravna terminologija sagledana je dijakronijski odnosno prikazane su promjene značenja pojedinoga leksema (semantička proširenja ili suženja) od klasičnoga preko vulgarnoga do srednjovjekovnoga latinитета. Pri interpretaciji leksema koristit će se najuglednijim svjetskim rječnicima srednjovjekovnoga latinитета – *Oxford Latin Dictionary* (At the Clarendon Press, Oxford 1968.), Dufresne-Du Cange, *Glossarium mediae et infimae Latinitatis*, Parisiis 1840.), Charlton T. Lewis, *A Latin Dictionary*, At the Clarendon Press, Oxford 1958.), J. F. Niermeyer, *Mediae Latinitatis Lexicon minus*, E.J. Brill, Leiden 1976.), kao i rječnikom venecijanizama Giuseppea Boeria *Dizionario del dialetto Veneto*, Venezia 1856².) te rječnicima hrvatskih auktora *Lexicon Latinitatis Medii Aevi Iugoslaviae I-II*, JAZU, Zagreb 1973-1978.) i Vladimira Mažuranića *Prilozi za hrvatski pravno-povjestni rječnik*, JAZU, Zagreb 1908-1922.).

Očekivani znanstveni doprinos predloženog istraživanja (preporučeno 500 znakova s praznim mjestima)

Primarni je cilj ove disertacije da opširno prouči specifični jezični segment u razdoblju kasnoga srednjega vijeka na hrvatskom ozemlju pod mletačkom vlašću – jezik statuta srednjovjekovnih komuna, respektirajući pri tome i izvanjezične čimbenike odnosno vremenski i politički kontekst njihova nastanka i operacionalizacije u svakodnevnoj praksi. Svjestan određenih ograničavajućih čimbenika pri izradi ove disertacije auktor će ovim pionirskim radom iz ovog područja pokušati inicirati iduća istraživanja, koja bi rezultirala izradom dviju vrsta rječnika hrvatskoga srednjovjekovnog prava – općega, koji bi sadržavao značenjski definirane pravne pojmove, i frazeološkoga, koji bi ujednačio značenja pojedinih frazema i tako prevoditeljima otklonio nedoumice u traženju optimalnih prevoditeljskih rješenja. Kao arhivist Državnoga arhiva u Zadru auktor očekuje da se u bliskoj budućnosti pristupi dijakronijskoj analizi pravnoga izričaja i za mlađa razdoblja povijesti dalmatinskih gradova odnosno pod prvom i drugom austrijskom, francuskom i talijanskom upravom.

Popis citirane literature (maksimalno 30 referenci)

Bartoli, Matteo Giovanni, *Das Dalmatische*, Wien, 1906.

Budak, Neven, *Elites cittadine in Dalmazia nel Tre- e Quattrocento, Città e sistema adriatico alla fine del Medioevo*, Venezia, 1997.

Cvitančić, Antun, Proemiji statuta naših primorskih komuna – specifičan koncentriran izraz srednjovjekovnog shvaćanja političke vlasti i prava, u: *Zbornik Pravnoga fakulteta u Zagrebu*, XVII/1967, br. 3-4

Čoralić, Lovorka, *Venecija – Kraljica mora s lagunarnih sprudova* Samobor, 2004.

Du Cange, Charles, *Glossarium mediae et infimae latinitatis*, I-X, Niort, 1883.-1887.

Folena, Giancarlo, Introduzione al Veneziano „de là de mar“, u: *Bollettino dell'Atlante Linguistico Mediterraneo* 10-12

Gačić, Milica, *Jezik krivičnog prava*, Zagreb, 1994.

Horvat, Marijan-Bastaić, Konstantin-Sirotković, Hodimir *Rječnik historije države i prava*, Zagreb, 1968.

Kapr, Albert, *The Art of Lettering*, München-New York-London-Paris, 1981.

Katičić, Radoslav – Novak, Prosperov Slobodan, *Dva tisućljeća pismene kulture na tlu Hrvatske*, Zagreb, Sveučilišna naklada Liber, 1987.

Kravar, Miroslav, Uloga vida u latinskom glagolskom sistemu, *Živa antika*, god. XXIX, svez. I, Skopje 1979.

Lakoff, George, - Johnson, Mark, *Metaphors We Live By*, <http://theliterarylink.com/metaphors.html>

Margetić, Lujo, *Srednjovjekovno hrvatsko pravo – stvarna prava*, Zagreb, Rijeka, Čakovec, 1983

Matas Ivanković, Ivana, Izražavanje prostornih značenja prijedložno-padežnim izrazima, *Zbornik radova 37. Seminara Zagrebačke slavističke škole*, Dubrovnik, 2008.

Matulović, Miomir, *Jezik, pravo i moral*, Rijeka, 1986.

Muljačić, Žarko, *Das Dalmatische. Studien zu einer untergegangenen Sprache*, Böhlau Verlag Köln Weimar Wien, 2000.

Mihaljević, Milica, Lingvistička analiza nekih pravnih naziva, u: *Vladavina prava 2* (1998), 3/4

Muljačić, Žarko, L'imbarazzo della scelta: veneziano orientale, veneziano coloniale, veneziano de là da mar? u „...c'è di mezzo il mare: lingua, letteratura e civiltà marina, u: *Civiltà italiana, Nuova serie 2, Volume primo*, Firenze, 2002.

Norberg, Dag, *Manuel pratique de latin médiéval*, Paris, 1968

Perić, Olga, O morfosintaksi srednjovjekovnog latinskog u djelu Tome Arhidakona Splitskog, *Suvremena lingvistika 21-22*, Zagreb, 1980/81

Perić, Olga, Složeni pasivni oblici u djelu „Historia Salonitana“, *Živa antika*, god. XXX, svez. 1-2

Premur, Ksenija, *Teorija prevođenja*, Zagreb 1998.

Visković, Nikola, *Jezik prava*, Zagreb, 1989.

Procjena ukupnih troškova predloženog istraživanja (u kunama)

5000 Kn

Predloženi izvori financiranja istraživanja

Nacionalno financiranje	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Međunarodno financiranje	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Ostale vrste projekata	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Samostalno financiranje	samostalno financiranje u iznosu od 5000 kuna	
Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja (navesti samo ako je potrebno)		

Suglasnost mentora i doktoranda s prijavom teme

Odgovorno izjavljujem da sam suglasan s temom koja se prijavljuje.

Potpis _____
prof.dr.sc. Mirjana Matijević-Sokol

Potpis _____
Robert Lejsek, ---

IZJAVA

Odgovorno izjavljujem da nisam prijavila/o doktorski rad s istovjetnom temom ni na jednom drugom sveučilištu.

U Zagrebu, 30.01.2013.

Potpis _____
Robert Lejsek, ---

Dr.Sc.-01 PRIJAVA TEME DOKTORSKOG RADA

OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE

Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:	mr. sc. Snježana Bilać, profesor psihologije		
Nositelj studija:	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet		
Naziv studija:	Psihologija		
Matični broj doktoranda/doktorandice:	7867		
Odobranje teme za stjecanje doktorata znanosti: (molimo zacrniti polje):	☒ u okviru doktorskog studija	☐ izvan doktorskog studija	☐ na temelju znanstvenih dostignuća
Ime i prezime majke i/ili oca:	Stefanija i Tome Bilać		
Datum i mjesto rođenja:	01.02.1963., Šibenik, Hrvatska		
Adresa:	Kačićeva 18, Zagreb, Hrvatska		
Telefon/mobitel:	01 37 07 638		
E-mail:	snjezana.bilac@zg.t-com.hr		

ŽIVOTOPIS DOKTORANDA/DOKTORANDICE

Obrazovanje (kronološki od novijeg k starijem datumu):	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sveučilište u Zagrebu, Medicinski fakultet, Dječja i adolescentna psihijatrija, Poslijediplomski magisterij, Hrvatska 2. Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, Specijalizacija iz kliničke psihologije, Poslijediplomski magisterij, Hrvatska 3. Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, Psihologija, Dodiplomski, Hrvatska
Radno iskustvo (kronološki od novijeg k starijem datumu):	<p>1992 - Klinički psiholog, Specijalna bolnica za djecu s neurorazvojnim i motoričkim smetnjama, Zagreb</p> <p>1986 - 1992 Dječji vrtić Tatjana Marinić, Zagreb</p> <p>1985 - 1986 Dječji vrtić Josip Preskar, Zagreb</p>
Popis radova i aktivnih sudjelovanja na znanstvenim skupovima:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bilać, Snježana. Intelektualne sposobnosti djece pred polazak u školu i uspjeh u njoj // 37. simpozij Hrvatskog društva za dječju neurologiju. <i>Pediatrics Croatica</i>, 52. 2008. 215-215 (predavanje, domaća recenzija, sažetak, znanstveni). 2. Bilać, Snježana. Što kada dijete s neurološkim poremećajima razvije psihijatrijske simptome? – Prikaz slučaja školskog // 37. simpozij Hrvatskog društva za dječju neurologiju. <i>Pediatrics Croatica</i>, 52. 2008. 227-227 (predavanje, domaća recenzija, sažetak, stručni). 3. Bilać, Snježana; Puljiz, Tatjana; Sajfert, Lidija; Čarija, Dina. What is the appropriate treatment for a child with developmental disorders? - Neuropsychological perspective // 20th Annual meeting of the European academy of childhood disability (EACD). <i>Neurologia Croatica</i>, 57.

2008. 47-47 (predavanje, međunarodna recenzija, sažetak, stručni).
4. Bilać, Snježana.
Psihološki aspekti uključivanja djece s cerebralnom paralizom u redovni sustav školovanja // Zbornik radova "Mogućnosti djece s motoričkim teškoćama u obrazovnom sustavu". Zagreb : Društvo invalida dječje i cerebralne paralize, 2009. 37-44 (pozvano predavanje, domaća recenzija, objavljeni rad, stručni).
5. Bilać, Snježana.
Psihološka potpora obitelji s cerebralnom paralizom // Vodič kroz cerebralnu paralizu. Zbornik radova s okruglog stola. / Delić, Zvezdana (ur.). Zagreb : Društvo invalida dječje i cerebralne paralize, 2002. 17-26 (pozvano predavanje, objavljeni rad, stručni).
6. Bilać, Snježana.
Relacije intelektualnog funkcioniranja s nekim aspektima adaptiranosti kod predškolske djece // Savjetovanje Dostignuća i perspektive razvoja predškolskog odgoja u SR Hrvatskoj. Obrazovanje i rad, 12, 3-4 / Kongresni odbor (ur.). Zagreb, Hrvatska, 1989. 110-115 (predavanje, domaća recenzija, objavljeni rad, stručni).
7. Bilać, Snježana.
SPP – 3 kao dio sistema praćenja psihofizičkog razvoja u predškolskoj ustanovi // Zbornik radova Dana psihologije u Zadru '87 / Kongresni odbor (ur.). Zadar, Hrvatska : Filozofski fakultet Sveučilišta u Zadru, 1987. 69-78 (predavanje, domaća recenzija, objavljeni rad, stručni).
8. Bilać, Snježana; Sajfert, Lidija.
Komunikacija profesionalaca i roditelja djece s CP – Koje su to emocionalno osjetljive situacije? // Starenje i cerebralna paraliza. Zbornik radova III hrvatskog simpozija o cerebralnoj paralizi. / Kongresni odbor (ur.). Zagreb, Hrvatska : Društvo invalida dječje i cerebralne paralize, 2001. 131-134 (predavanje, objavljeni rad, stručni).
9. Bilać, Snježana.
Intelektualne sposobnosti i ponašanje djece pred polazak u školu i kasniji školski uspjeh // Zaštita zdravlja djece i mladih. Knjiga sažetaka 2. hrvatskog kongresa primijenjene psihologije / Kongresni odbor (ur.). Opatija : Hrvatska psihološka komora, 2009. 36-36 (predavanje, domaća recenzija, sažetak, znanstveni).
10. Bilać, Snježana; Puljiz, Tatjana.
Prijedlog obrasca psihologijskog nalaza i mišljenja za djecu s teškoćama u razvoju. // Prevencija - (Re)habilitacija - Psihoedukacija - Kroz interdisciplinarnost. Knjiga sažetaka 15. godišnje konferencije hrvatskih psihologa. / Kongresni odbor (ur.). Cavtat, 2007. 30-30 (predavanje, sažetak, stručni).
11. Bilać, Snježana; Čarija, Dina; Puljiz, Tatjana; Sajfert, Lidija.
Uloga psihološke dijagnostike u određivanju radne terapije // Prevencija, (re)habilitacija, psihoedukacija – kroz interdisciplinarnost. Knjiga sažetaka 15. godišnje konferencije hrvatskih psihologa / Kongresni odbor (ur.). Cavtat, Hrvatska : Hrvatsko psihološko društvo, 2007. 29-29 (predavanje, domaća recenzija, sažetak, stručni).
12. Ljubešić, Marta; Bilać, Snježana.
Parents of special needs children: do they somatize? // 26th european conference of psychosomatic research. Journal of Psychosomatic Research, Volume 61, Number 3 / Creed, Francis ; Shapiro, Colin (ur.). Cavtat, 2006. 420 (poster, međunarodna recenzija, sažetak, znanstveni).
13. Bilać, Snježana.
Prijedlog za obrazac psihologijskog nalaza i mišljenja u postupku utvrđivanja primjerenog oblika školovanja učenika s teškoćama u razvoju // Ljudski potencijali kroz životni vijek. Knjiga sažetaka 14. godišnje konferencije hrvatskih psihologa. Vodice, Hrvatska : Hrvatsko psihološko društvo, 2006. 104-105 (sažetak, stručni).
14. Sajfert, Lidija; Bilać, Snježana; Čarija, Dina; Puljiz, Tatjana.

- Razvoj i ponašanje djece s utvrđenim mozgovnim oštećenjem PVL 3 // Psiholozi u unaprjeđenju i zaštiti zdravlja – interdisciplinarni pristup. Knjiga sažetaka 1. hrvatskog kongresa primijenjene psihologije / Kongresni odbor (ur.).
Zagreb, Hrvatska : Hrvatska psihološka komora, 2006. 18-18 (predavanje, domaća recenzija, sažetak, znanstveni).
15. Bilać, Snježana; Sajfert, Lidija.
Stres kod roditelja djece s ranim razvojnim teškoćama: Zašto su nam roditelji ponekad teški? // Rana intervencija u djece s jezično – govornim teškoćama. Zbornik sažetaka 2. interdisciplinarnog simpozija o ranom razvoju i komunikaciji. / Kongresni odbor (ur.).
Zagreb, Hrvatska : Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2006. 25-25 (predavanje, sažetak, stručni).
16. Bilać Snježana; Puljiz Tatjana; Sajfert, Lidija.
Usporedba kliničke procjene poremećaja pažnje i rezultata na testovima pažnje u NEPSY bateriji kod neurorizične djece // Psiholozi u unaprjeđenju i zaštiti zdravlja – interdisciplinarni pristup. Knjiga sažetaka 1. hrvatskog kongresa primijenjene psihologije / Kongresni odbor (ur.).
Zagreb, Hrvatska : Hrvatska psihološka komora, 2006. 17-17 (predavanje, domaća recenzija, sažetak, znanstveni).
17. Bilać, Snježana; Puljiz, Tatjana; Sajfert, Lidija.
Iskustva u primjeni neuropsihologijske baterije NEPSY // Sažetci priopćenja XIV. Dana psihologije u Zadru / Kongresni odbor (ur.).
Zadar, Hrvatska : Filozofski fakultet Sveučilišta u Zadru, 2004. 40-40 (predavanje, domaća recenzija, sažetak, stručni).
18. Bilać, Snježana; Čarija, Dina; Sajfert, Lidija.
Early development and later cognitive outcomes in children born at perinatal risk from asphyxia // 9th mediterranean meeting of child neurology and 32. croatian child neurology symposium. *Pediatrics Croatica*, 47.
2003. 116-117 (poster, međunarodna recenzija, sažetak, znanstveni).
19. Bilać, Snježana; Sajfert, Lidija.
Psihodiagnostika djece s neurološkim oštećenjima i posljedice za dijete // Psihologija i psiholozi u prevladavanju krize. Knjiga sažetaka 10. godišnje konferencije hrvatskih psihologa / Kongresni odbor (ur.).
Zagreb, Hrvatska : Hrvatsko psihološko društvo, 2002. 7-7 (sažetak, stručni).
20. Bilać, Snježana; Sajfert, Lidija; Dejanović, Nenad.
Psihodiagnostika djece s poteškoćama u razvoju // Psiholozi i psihologija u Hrvatskoj danas. Izvješće o radu 4. godišnje konferencija hrvatskih psihologa / Kongresni odbor (ur.).
Opatija : Hrvatsko psihološko društvo, 1996. 25-27 (sažetak, stručni).
21. Bilać, Snježana.
Relacije skupa kognitivnih varijabli s nekim aspektima neprilagođenosti kod djece // Sažetci radova X. Dana psihologije u Zadru / Kongresni odbor (ur.).
Zadar, Hrvatska : Filozofski fakultet Sveučilišta u Zadru, 1996. 10-10 (predavanje, domaća recenzija, sažetak, znanstveni).
22. Bilać, Snježana.
Psychologist in preschool institution (model of work). // Book of abstracts. 2nd European Congress of Psychology / Kongresni odbor (ur.).
Budimpešta, Mađarska : European Federation of Psychologists' Associations, 1991. 441-441 (poster, međunarodna recenzija, sažetak, stručni).
23. Bilać, Snježana; Čuruvija, Biljana; Šprem, Jasenka.
Neki rizični faktori u psihičkom razvoju predškolskog djeteta // Sažetci radova XI. stručnog sastanaka pedijatrijskih sestara Republike Hrvatske / Kongresni odbor (ur.).
Zagreb, Hrvatska : Zbor liječnika Hrvatske, 1990. 11-11 (predavanje, sažetak, stručni).
24. Bilać, Snježana; Čarija, Dina; Sajfert, Lidija.
Early development and later psychological outcome in children with perinatal asphyxia. // *Paediatrics Croatica*. 51 (2007) , 2; 39-43 (članak, znanstveni).
25. Bilać, Snježana.

	<p>Relation between some cognitive variables and some aspects of maladjustment in pre-school children. // <i>Review of Psychology</i>. 3 (1996) , 1-2; 55-58 (članak, znanstveni).</p> <p>26. Bilać, Snježana. Razvijenost logičkog mišljenja određena Piagetovom metodom i uspjeh u matematici kod prvoškolaca. // <i>Pedagoški rad</i>. 45 (1990) , 4; 406-416 (članak, znanstveni).</p> <p>27. Bilać, Snježana. Prikaz slučaja školskog neuspjeha – Neuropsihološka procjena. // <i>Klinička psihologija</i>. 1 (2008) , 1-2; 79-90 (članak, stručni).</p> <p>28. Bilać, Snježana. Razvoj pojma o sebi kod djece i odraslih. // <i>Život i škola : časopis za teoriju i praksu odgoja i obrazovanja</i>. 43 (1994) , 2; 105-110 (članak, stručni).</p> <p>29. Bilać, Snježana. Psiholog u predškolskoj organizaciji (model rada).. // <i>Život i škola</i>. 41 (1992) , 1; 95-100 (članak, stručni).</p>									
NASLOV PREDLOŽENE TEME										
Hrvatski:	Izvršne funkcije i teškoće u ponašanju kod predškolske djece s perinatalnim oštećenjem mozga									
Engleski:	Executive functions and behavior problems in preschool children with perinatal brain lesion									
Naslov na jeziku na kojem će se pisati rad (ako nije na hrvatskom ili engleskom):										
Područje/polje/grana:	Humanističke znanosti / Interdisciplinarne humanističke znanosti / Metodike nastavnih predmeta humanističkih znanosti									
PREDLOŽENI ILI POTENCIJALNI MENTOR(I) (navesti drugog mentora ako se radi o interdisciplinarnom istraživanju ili ako postoji neki drugi razlog za višestruko mentorstvo)										
	<table border="1"><thead><tr><th>Titula, ime i prezime:</th><th>Ustanova, država:</th><th>E-Pošta:</th></tr></thead><tbody><tr><td>Prvi mentor: prof.dr.sc. Meri Tadinac</td><td>Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, Hrvatska</td><td>mtadinac@ffzg.hr</td></tr><tr><td>Drugi mentor:</td><td></td><td></td></tr></tbody></table>	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-Pošta:	Prvi mentor: prof.dr.sc. Meri Tadinac	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, Hrvatska	mtadinac@ffzg.hr	Drugi mentor:		
Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-Pošta:								
Prvi mentor: prof.dr.sc. Meri Tadinac	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, Hrvatska	mtadinac@ffzg.hr								
Drugi mentor:										
KOMPETENCIJE MENTORA - popis do pet objavljenih relevantnih radova u posljednjih pet godina										
Prvi mentor:	<p>Tatalović Vorkapić, S., Tadinac, M. (2011). Does the abstract thinking have a significant role in the relationship between extraversion and evoked brain potentials? <i>Review of Psychology</i>, 18, 63-70.</p> <p>Mazul-Sunko, B., Hromatko, I., Tadinac, M., Sekulić, A., Ivanec, Ž., Gvozdrenović, A., Tomašević, B., Gavranović, Ž., Mladić-Batinica, I., Čima, A., Vrkić, N., Lovričević, I. (2010). Subclinical Neurocognitive Dysfunction After Carotid Endarterectomy—The Impact of Shunting. <i>Journal of neurosurgical anaesthesiology</i>, 22,195-201</p> <p>Tatalović Vorkapić, S., Tadinac, M., Kulenović, A., Buško, V. (2008). Evoked potentials and abstract thinking. <i>Review of Psychology</i>, 15, 67-76.</p> <p>Jokić-Begić, N., Tadinac, M., Hromatko, I., Lauri-Korajlija, A. (2007). The Subjective Quality of Life (SQOL) in Gastroenterological Patients. <i>Psychological Topics</i>, 16, 259-274.</p>									

Drugi mentor:	
OBRAZLOŽENJE TEME	
Sažetak na hrvatskom jeziku: (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	<p>Izvršne funkcije (IF) obuhvaćaju međusobno povezane procese odgovorne za svrhovito, cilju usmjereno ponašanje. Nova istraživanja potvrđuju značajne izvršne teškoće u djece rođene s oštećenjem mozga, koje mogu dovesti do problema u ponašanju i socijalnoj prilagodbi. Cilj ovog istraživanja je ispitati razlike u IF i teškoćama u ponašanju kod djece rane predškolske dobi koja su pretrpjela perinatalno oštećenje mozga.</p> <p>Sudionici u istraživanju bit će djeca u dobi od 3 do 4 godine s dokazanim perinatalnim ozljedama mozga različitog stupnja težine, bez teških neuroloških oštećenja. Usporedna skupina sastojat će se od djece iste dobi iz vrtića, bez dokazanih oštećenja mozga. Stupanj oštećenja mozga odredit će se na osnovi UZV snimke u dojenačkoj dobi, a formirat će se skupina s blažim i težim oštećenjem. IF će se mjeriti BRIEF-P ljestvicom i NEPSY-II testom. Ponašanje djece procijenit će se Achenbachovim ljestvicama CBCL i TRF, Goodmanovim upitnikom SDQ i Leiter-R ljestvicom za ispitivača.</p>
Sažetak na engleskom jeziku: (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	<p>Executive functions (EF) incorporate the processes responsible for purposeful, goal-directed behaviour. Recent findings confirm the significant executive disfunctions in children with perinatal brain lesion, which can lead to problems in behaviour and social adaptation. The aim of this study is to investigate differences in executive functions and behaviour problems in young preschool children with perinatal brain lesions.</p> <p>The participants will be children aged 3 to 4 with confirmed perinatal brain lesions of different severity, with no major neurological outcome. The comparable group will consist of children from kindergartens, without confirmed brain lesions. The groups with mild and severe brain lesions will be defined on the basis of the US finding in neonatal period. EF will be measured by BRIEF-P inventory and NEPSY-II test. Behaviour will be estimated by Achenbach's CBCL and TRF scales, Goodman's SDQ questionnaire and Leiter-R examiner rating scale.</p>
Uvod i pregled dosadašnjih istraživanja (preporučeno 7000 znakova s praznim mjestima)	
<p>Kod djece koja su pretrpjela perinatalno oštećenje mozga (npr. ishemiju ili krvarenje) dolazi do odumiranja moždanog tkiva. Zbog ozljede je kod njih ometen normalni neurobiološki razvoj mozga, a funkcionalni ishodi ovise o različitim biološkim, psihološkim i socijalnim čimbenicima. U ovom istraživanju zanima nas odnos između težine moždane lezije i složenih psiholoških ishoda, kao što su izvršne funkcije i ponašanje djece. Posebno se nameće pitanje uloge izvršnih funkcija u razvoju teškoća ponašanja u ranom djetinjstvu.</p> <p>Izvršne funkcije su široki pojam koji se odnosi na svrhovito, cilju usmjereno ponašanje. To je sklop regulacijskih procesa nužnih za izbor, započinjanje, primjenu i nadgledanje misli, emocija i ponašanja te nekih senzornih i motoričkih funkcija (Gioia, Epsy i Isquith, 2003). Osnovna područja izvršnih funkcija su: kontrolni procesi pažnje, kognitivna fleksibilnost, određivanje cilja i obrada informacija. Sva područja funkcioniraju međuovisno kao jedinstveni sustav.</p> <p>Svrhovito ponašanje obuhvaća i integrira kognitivne procese, emocionalne reakcije i vanjsko ponašanje. Na osnovi hijerarhijskog modela Stussa i Bensona (1986) može se pretpostaviti da izvršne funkcije imaju regulacijsku kontrolnu ulogu ne samo u djetetovu kognitivnom funkcioniranju, nego i u vanjskom ponašanju, emocionalnoj kontroli i socijalnoj interakciji (Gioia i sur., 2003).</p> <p>Predškolski period je doba formiranja procesa pažnje i izvršne samokontrole. Istovremeno je taj period presudan za djetetovu socijalizaciju, prilagodbu ponašanja i kasniji razvoj ličnosti. Izvršni deficiti interferiraju sa svakodnevnim životnim aktivnostima djece i dovode do problema u ponašanju i socijalnoj prilagodbi (Taylor, Klein, Drotar, Schluchter, Hack, 2006). Teškoće u ponašanju, čak ako su i prolazne, mogu ometati prirodni tijek razvoja i učenja djeteta. Stoga nam se čini važim promatrati cjelovito i u međuovisnosti koncept izvršnih funkcija i prilagođenost ponašanja djece.</p> <p>Pregled dosadašnjih istraživanja</p> <p>Dosadašnja istraživanja psiholoških ishoda nakon perinatalnog oštećenja mozga najviše su zahvaćala kognitivne sposobnosti u užem</p>	

smislu. Teška oštećenja mozga imaju i teški ishod tj. mentalnu retardaciju. Manje se zna o psihološkim ishodima kod djece bez velikih neuroloških oštećenja ili s blažim lezijama. Istraživanja su se najviše usmjeravala na školsku djecu, a u novije vrijeme na adolescente.

Djeca s perinatalnim ozljedama mozga bez velikih oštećenja i normalne inteligencije u školskoj dobi najčešće pokazuju neverbalne deficite u vidnoj percepciji, prostornim sposobnostima i finoj motorici (Taylor i sur., 2006). Mogu biti oštećene i verbalne funkcije poput razumijevanja ili verbalne fluentnosti (Luu, Ment, Schneider, Katz, Allan i Vohr, 2009). O djeci u ranoj predškolskoj dobi malo je podataka, iako je to kritični period za neurorazvojno sazrijevanje (Baron, Erickson, Achronovich, Baker i Litman, 2011). Slabija diferencijacija psiholoških funkcija, a time i teže uočavanje deficita, povezani su s metodološkim teškoćama mjerenja psiholoških funkcija u male djece. Malobrojne studije pokazuju da se neuropsihološki deficiti mogu ispitivati i u toj dobi (Caravale, Tozzi, Albino i Vicari, 2005; Baron i sur., 2011), a nalaze se teškoće u svim područjima kao i u školskoj dobi.

Nova istraživanja potvrđuju značajne izvršne teškoće u školske djece rođene s ozljedama mozga (Shum, Neulinger, O'Callaghan i Mohay, 2008). Najčešće su teškoće u ustrajnosti, radnom pamćenju, preusmjeravanju pažnje, otpornosti na distrakcije i inhibiciji (Aarnoudse-Moens, Smidts, Oosterlaan, Duivenvoorden i Weisglas-Kuperus, 2009). Teže lezije mozga povezane su s više teškoća, ali deficiti postoje i kod djece s blažim lezijama. Iako je provedeno malo istraživanja u predškolskom periodu, rezultati upućuju na slabiju inhibicijsku kontrolu i mentalnu fleksibilnost djece s lezijama mozga već od dobi od 2 do 4 godine (Baron i sur., 2011).

Ponašanje djece s perinatalnim oštećenjem mozga manje se istražuje nego kognitivne sposobnosti. Djeca s težim lezijama imaju više teškoća u ponašanju u odnosu na djecu s blažim lezijama već u dobi od 3 godine (Taylor i sur., 2006). Veliki broj rezultata pokazuje da školska djeca s perinatalnim moždanim ozljedama imaju više problema u ponašanju i emocionalnih smetnji te slabije socijalne vještine u odnosu na djecu bez ozljeda te više psihijatrijskih poremećaja, osobito ADHD-a. Drugi autori ne potvrđuju povećani broj problema ponašanja u ovim skupinama djece (Johnson, 2007).

Obzirom na pretpostavljenu regulacijsku ulogu, ali i istovremene razvojne procese, izvršne funkcije se mogu razmatrati kao medijator teškoća u ponašanju (Luu i sur., 2009; Taylor i sur., 2006), ali autori rijetko istražuju izravne veze između izvršnih funkcija i poremećaja ponašanja. Neki rezultati potvrđuju da je slabija pažnja značajan prediktor roditeljskih i učiteljskih procjena problema u ponašanju djece s lezijama mozga (Shum i sur., 2008). Postoji sve više podataka o tome da se kod djece koja su u predškolskoj dobi pokazivala poremećaje u ponašanju pronalaze izvršne teškoće u školskoj dobi.

Osim konceptualne jedinstvenosti, oba funkcionalna područja su povezana neuroanatomski. Ona zahtijevaju integraciju različitih područja mozga, koja su zahvaćena perinatalnim lezijama u prefrontalnom korteksu, posteriornim ili subkortikalnim područjima. Izvršne teškoće mogu biti posljedica poremećaja u bilo kojem dijelu sustava.

Još jedno od nerazjašnjenih pitanja je uloga spola, kako u javljanju poremećaja izvršnih funkcija nakon perinatalne ozljede mozga, tako i u javljanju poremećaja u ponašanju. Neki rezultati pokazuju slabije rezultate dječaka u ispitivanjima izvršnih funkcija, dok drugi to ne potvrđuju (Aarnoudse-Moens i sur., 2009). Većina istraživanja u predškolskoj dobi pokazuje veću učestalost ekstrenaliziranih problema u dječaka, kao i ADHD poremećaja (Johnson, 2007), ali spolne razlike za ukupan broj problema u ponašanju i njihovu kliničku značajnost nisu jasne.

Kako dosadašnji rezultati nisu jednoznačni, u ovom istraživanju zanimaju nas složeni, manje poznati psihološki ishodi nakon različito teških perinatalnih oštećenja mozga, a osobito provjera postavki hijerarhijskog modela Stussa i Bensona (1986) o medijacijskoj ulozi izvršnih funkcija u poremećajima ponašanja.

Cilj i hipoteze istraživanja (preporučeno 700 znakova s praznim mjestima)

Cilj ovog istraživanja je ispitati razlike u izvršnim funkcijama i teškoćama u ponašanju kod djece rane predškolske dobi s perinatalnim oštećenjem mozga različitog stupnja te provjeriti imaju li izvršne funkcije medijacijsku ulogu u razvoju teškoća u ponašanju te djece.

Pretpostavlja se da će djeca s težim oštećenjem imati više teškoća u izvršnim funkcijama i ponašanju od djece s blažim oštećenjima i bez oštećenja mozga, a skupina s blažim oštećenjima imat će više teškoća od onih bez oštećenja mozga. Očekuje se da će težina oštećenja i spol biti značajni prediktori teškoća u ponašanju te da će izvršne funkcije imati medijacijski efekt na odnos između težine oštećenja i problema u ponašanju.

Materijal, ispitanici, metodologija i plan istraživanja (preporučeno 6500 znakova s praznim mjestima)

Sudionici

Sudionici u istraživanju bit će djeca predškolske dobi (od 3 do 4 godine) s dokazanim perinatalnim ozljedama mozga. Na osnovi ranog ultrazvučnog nalaza formirat će se dvije kliničke skupine djece s različitim stupnjem oštećenja mozga: skupina s blažim oštećenjima mozga (N = 50) i skupina s težim oštećenjima mozga (N = 50). Kriterij za isključenje sudionika su teška neurološka oštećenja. Usporedna skupina sastojat će se od djece koja pohađaju redovne vrtiće na području grada Zagreba, bez evidentiranih neurorizičnih čimbenika u anamnezi i/ili oštećenja mozga (N = 50), izjednačene s kliničkim skupinama po dobi i spolu djece, općim intelektualnim sposobnostima te obrazovanju majke.

Instrumenti

Osnovne varijable su stupanj perinatalnog oštećenja mozga, izvršne funkcije i teškoće u ponašanju.

a) Stupanj oštećenja mozga utvrdit će se na osnovi **UZV snimke mozga** u neonatalnoj dobi, korištenjem postojeće medicinske dokumentacije. Mogu se pretpostaviti najčešći tipovi perinatalnih lezija mozga: intrakranijalno moždano krvarenje i hipoksično – ishemična oštećenja. Blaža su oštećenja I i II stupnja, a teža su oštećenja III i IV stupnja (Papille, Burstein, Burstein i Koffler, 1978; DeVries, Eken i Dubowitz, 1992; prema Katz i sur., 1996).

Uzet će se i drugi anamnestički i medicinski podaci, vezani uz perinatalno razdoblje i rano djetinjstvo.

b) Izvršne funkcije operacionalizirat će se rezultatom u ljestvici BRIEF-P i NEPSY-II bateriji.

BRIEF-P ljestvica (*Behavior rating inventory of executive function – preschool version*, Gioia, Epsy i Isquith, 2003) namijenjena je procjeni izvršnih funkcija djece u dobi od 2g do 5g 11mj, na osnovi opažanja roditelja, terapeuta ili odgajatelja u vrtiću. Sastoji se od 63 čestice koje mjere različite aspekte izvršnih funkcija: inhibiciju, preusmjeravanje pažnje, emocionalnu kontrolu, radno pamćenje i planiranje/organizaciju.

NEPSY-II razvojno neuropsihološko ispitivanje (*A Developmental Neuropsychological Assessment, Second edition*, Korkman, Kirk i Kemp, 2007), dio za dob od 3 do 4 g: područje Pažnja/Izvršne funkcije (subtest Kip i Vidna pažnja), Jezik (Razumijevanje naloga), Pamćenje i učenje (Ponavljanje rečenica), Senzomotorika (Vidno-motorička preciznost), Vidno- prostorna funkcija (Slaganje kocki). Bilježe se i kvantificiraju kvalitativna odstupanja ponašanja djeteta tijekom ispitivanja.

c) Teškoće u ponašanju operacionalizirat će se primjenom više ljestvica za procjenu dječjeg ponašanja.

CBCL 1,5-5 - Ljestvica za procjenu dječjeg ponašanja u obiteljskom okruženju (*Child behavior check list 1,5-5* i **TRF 1,5-5** Ljestvica za procjenu dječjeg ponašanja u vrtiću (*Teacher report form 1,5 -5*, (Achenbach i Rescorla, 2000). Ljestvice se sastoje od 100 čestica, koje tvore 7 sindromskih podljestvica i dvije šire grupe sindroma - Internalizirane i Eksternalizirane teškoće te Ukupni rezultat teškoća u ponašanju.

SDQ - Upitnik snaga i slabosti 3/4 (*Strengths and Difficulties Questionnaire*, Goodman, 1997) za procjenu ponašanja djece u dobi od 3 do 4 godine. Upitnik se sastoji od 25 čestica, koje tvore 5 podljestvica: Emocionalni simptomi, Problemi ponašanja, Hiperaktivnost/Nepažnja, Odnosi s vršnjacima i Prosocijalno ponašanje.

Leiter-R Ljestvica za procjenu ponašanja djeteta od strane ispitivača (*Leiter-R examiner rating scale*, Roid i Miller, 2002) sastoji se od 49 čestica, povezanih najviše s ADHD sindromom, koje su grupirane u 8 kliničkih skala i dva zbirna rezultata: Kognitivno-socijalni kompozit i Emocionalni/regulacijski kompozit.

Kontrolna varijabla je uredni intelektualni status djeteta. Za procjenu mentalnog statusa koristit će se **WPPSI-III**, Wechslerov test inteligencije za predškolsku djecu, subtestovi Receptivni rječnik i Poučenost (Wechsler, 2003).

Postupak

Ispitivanje će se provesti tijekom jedne godine, u okviru redovnog psihološkog praćenja razvoja djece u SB „Goljak“. Može se očekivati da će na psihološki pregled u dobi od 3 do 4 godine doći 90% djece koja su već bila psihološki pregledana (najčešće u dobi od 12 - 18 mjeseci). Obzirom da ima više djece s blažim lezijama mozga, ispitat će se svako drugo dijete iz te skupine, a bit će zahvaćena sva djeca s težim lezijama mozga. Roditelje će se unaprijed kontaktirati (telefonski, pismeno ili usmeno) radi dogovora za ispitivanje te potpisivanja informiranog pristanka za sudjelovanje u istraživanju. Potreban je i pristanak roditelja za sudjelovanje terapeuta i/ili odgajatelja za procjenu ponašanja djece.

Ispitivanje će se provesti u sobi psihologa, u standardnim uvjetima, a osobito će se voditi računa o optimalnim uvjetima za dijete, da se izbjegnu nekontrolirani dodatni utjecaji na ispitivane funkcije (dijete mora biti zdravo, maksimalno prilagoditi termin bioritmu djeteta, izbjeći snimanje EEG-a isti dan, izbjegavati ispitivanje neposredno nakon hospitalizacije ili polaska u vrtić). Ispitivanje će se bilježiti video kamerom, radi preciznije naknadne procjene ponašanja djeteta od strane ispitivača.

Predviđeno vrijeme ispitivanja je jedan sat. Kad god bude moguće, roditelji (majka i otac) će ispunjavati instrumente za procjenu ponašanja djeteta tijekom ispitivanja, zbog smanjenja utjecaja jednog procjenjivača na drugog. Izvan obiteljskog okruženja ponašanje djeteta procijenit će dva terapeuta koji najbolje poznaju dijete ili dva odgajatelja (nakon najmanje 6 mjeseci redovnog kontakta s djetetom). Ispitivanje će započeti primjenom WPPSI-III testa inteligencije (Receptivni rječnik i Poučenost). Raspored neuropsiholoških testova će se mijenjati slučajnim redoslijedom, radi izbjegavanja utjecaja vježbe i/ili zamora. Procjenu izvršnih funkcija i ponašanja vršit će roditelji i odgajatelji/terapeuti (BRIEF-P, CBCL, SDQ). Ispitivač procjenjuje ponašanje djeteta nakon završetka cijelog ispitivanja prema Leiter -R ljestvici za ispitivača.

Usporedna skupina djece ispitivat će se u dječjim vrtićima Zagreba, u istim standardnim uvjetima kao djeca u kliničkim skupinama, a prilagođeno organizaciji rada vrtića. Roditelji će ispunjavati instrumente za procjenu dječjeg ponašanja na roditeljskom sastanku ili će se pozivati individualno (kontrolirani uvjeti procjene). Odgajatelji će ispunjavati upitnike individualno za svako dijete (nakon obavljenog psihološkog testiranja).

Očekivani znanstveni doprinos predloženog istraživanja (preporučeno 500 znakova s praznim mjestima)

Rezultati će pridonijeti spoznajama o složenim psihološkim ishodima - izvršnim funkcijama i ponašanju - kod djece s perinatalnim ozljedama mozga različitog stupnja težine, a u odsutnosti velikih neuroloških oštećenja. Malo je podataka o tim ishodima u ranoj predškolskoj dobi pa će rezultati dopuniti postojeće spoznaje o različitim razvojnim periodima te omogućiti bolje razumijevanje međudnosa istraživanih područja, što ima važnih implikacija za moguće rane intervencije.

Popis citirane literature (maksimalno 30 referenci)

Aarnoudse-Moens, C.S.H., Smidts, P.D., Oosterlaan, J., Duivenvoorden, H.J. i Weisglas-Kuperus, N. (2009). Executive Function in Very Preterm Children at Early School Age. *Journal of Abnormal Child Psychology*, 37, 981-993.

Achenbach, T.M., Rescorla, L.A. (2000). *Manual for ASEBA preschool forms & profiles*. Burlington; VT: University of Vermont, Research center for children, youth & families.

Baron, I.S., Erickson, K., Achronovich, M.D., Baker, R., Litman, F.R. (2011). Neuropsychological and behavioral outcomes of extremely low birth weight at age three. *Developmental Neuropsychology*, 36, 5-21.

Caravale, B., Tozzi, C., Albino, G., Vicari, S. (2005). Cognitive development in low risk preterm infant at 3-4 years of life. *Archives of Disease in Childhood Fetal Neonatal Edition*, 90, F474-F479.

Gioia, G.A., Epsy, K.A., Isquith, P.K. (2003). *BRIEF-P, Behavior Rating Inventory of Executive Function – Preschool version, Professional manual*. Lutz, FL: Psychological Assessment Resources.

Goodman, R. (1997). The Strengths and Difficulties Questionnaire: A research note. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 38, 581-586.

Johnson, S. (2007). Cognitive and behavioural outcomes following very preterm birth. *Seminars in Fetal and Neonatal Medicine*, 12, 363-373.

Katz, K.S., Dubowitz, L.M.S., Henderson, S., Jongmans, M., Kay, G.G., Nolte, C.A., de Vries, L. (1996). Effect of cerebral lesion on Continuous performance test responses of school age children born prematurely. *Journal of Pediatric Psychology*, 21, 841-855.

Korkman, M., Kirk, U., Kemp, S. (2007). *A Developmental Neuropsychological Assessment, Second edition (NEPSY-II)*. San Antonio, TX: Harcourt Assessment, TPC.

Luu, T.M., Ment, L.R., Schneider, K.C., Katz, K.H., Allan, W.C., Vohr, B.R. (2009). Lasting effects of preterm birth and neonatal brain hemorrhage at 12 years of age. *Pediatrics*, 123, 1037-1044.

Roid, G.H., Miller, L.J. (2002). *Leiter-R, Leiter International Performance Scale-Revised, Examiners manual*. Wood Dale, ILL: Stoelting Co.

Shum, D., Neulinger, K., O'Callaghan, M., Mohay, H. (2008). Attentional problems in children born very preterm or with extremely low birth weight at 7 – 9 years. *Archives of Clinical Neuropsychology*, 23, 103-112.

Stuss, D.T. i Benson, D.F. (1986). *The frontal lobes*. New York: Raven

Taylor, H.G., Klein, N., Drotar, D., Schluchter, M., Hack, M. (2006). Consequences and risks of <1000-g birth weight for neuropsychological skills, achievement, and adaptive functioning. *Journal of Developmental & Behavioral Pediatrics*, 27, 59-69.

Wechsler, D. (2003). *WPPSI-III, Administration and Scoring manual*. London: Harcourt Assessment, TPC.

Procjena ukupnih troškova predloženog istraživanja (u kunama)

20.000,00

Predloženi izvori financiranja istraživanja

Nacionalno financiranje	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Međunarodno financiranje	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Ostale vrste projekata	Naziv projekta	

	Voditelj projekta	
	Potpis	
Samostalno financiranje	- samostalno	
Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja (navesti samo ako je potrebno)	07. 11. 2012.	
Suglasnost mentora i doktoranda s prijavom teme		
Odgovorno izjavljujem da sam suglasan s temom koja se prijavljuje.		
Potpis _____ prof.dr.sc. Meri Tadinac		
Potpis _____ Snježana Bilać, profesor psihologije		
IZJAVA		
Odgovorno izjavljujem da nisam prijavila/o doktorski rad s istovjetnom temom ni na jednom drugom sveučilištu.		
U Zagrebu, 17.12.2012.		
Potpis _____ Snježana Bilać, profesor psihologije		

Dr.Sc.-01 PRIJAVA TEME DOKTORSKOG RADA

OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE

Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:	Ana Babić Čikeš, profesor psihologije		
Nositelj studija:	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet		
Naziv studija:	Psihologija		
Matični broj doktoranda/doktorandice:	6629		
Odobranje teme za stjecanje doktorata znanosti: (molimo zacrniti polje):	☒ u okviru doktorskog studija	☐ izvan doktorskog studija	☐ na temelju znanstvenih dostignuća
Ime i prezime majke i/ili oca:	Antun Babić		
Datum i mjesto rođenja:	26.08.1979., Split, Hrvatska		
Adresa:	Kvarnerska 7, Osijek, Hrvatska		
Telefon/mobitel:	091/557-3015		
E-mail:	ababic@ffos.hr		

ŽIVOTOPIS DOKTORANDA/DOKTORANDICE

Obrazovanje (kronološki od novijeg k starijem datumu):	1. Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, Psihologija, Dodiplomski, Hrvatska
Radno iskustvo (kronološki od novijeg k starijem datumu):	<p>2005. – danas – Asistent na Filozofskom fakultetu u Osijeku (rad na kolegijima Psihologija mišljenja i inteligencije, Praktikum iz eksperimentalne psihologije II, Uvod u psihologiju, Metodologija eksperimentalne psihologije, Osjeti i percepcija, Psihološko savjetovanje, Obiteljska terapija, Uvod u predškolsku i školsku psihologiju, Anatomija i fiziologija živčanog sustava, Psihologija adolescencije, Psihologija odrasle dobi i starenja, Istraživanje i prevencija rizičnog i društveno neprihvatljivog ponašanja djece i mladih)</p> <p>2005. - Stručni suradnik - psiholog u OŠ "Matija Gubec" Piškorevci i OŠ "Budrovci" Budrovci</p> <p>2003.-2005. - Stručni suradnik- psiholog u OŠ «Vladimir Nazor» Đakovo</p>

Popis radova i aktivnih sudjelovanja na znanstvenim skupovima:			
NASLOV PREDLOŽENE TEME			
Hrvatski:	Razvoj emocionalne inteligencije u ranoj adolescenciji		
Engleski:			
Naslov na jeziku na kojem će se pisati rad (ako nije na hrvatskom ili engleskom):			
Područje/polje/grana:	Društvene znanosti / Psihologija / Opća psihologija		
PREDLOŽENI ILI POTENCIJALNI MENTOR(I) (navesti drugog mentora ako se radi o interdisciplinarnom istraživanju ili ako postoji neki drugi razlog za višestruko mentorstvo)			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-Pošta:
Prvi mentor:	prof.dr.sc. Vesna Buško	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, Hrvatska	vbusko@ffzg.hr
Drugi mentor:			
KOMPETENCIJE MENTORA - popis do pet objavljenih relevantnih radova u posljednjih pet godina			
Prvi mentor:	<p>Babić Čikeš, A. & Buško, V. (2012). Does ability-based emotional intelligence contribute to school achievement of elementary school pupils? <i>Proceedings of the Virtual International Conference on Advanced Research in Scientific Fields 2012</i>, 3-7.12.2012.</p> <p>Buško, V. (2011). Testing and Assessment. In D. S. Dunn (Ed.), <i>Oxford Bibliographies Online: Psychology</i>. New York: Oxford University Press. (Article Launch Date: November 2011. http://aboutobo.com/psychology/#4).</p> <p>Buško, V. (2010). Measuring individual differences in psychological attributes: A psychometric view of contextual effects. <i>Review of Psychology</i>, 17, 1, 43-47.</p> <p>Štulhofer, A., Buško, V., & Brouillard, P. (2010). Development and bi-cultural validation of the new sexual satisfaction scale. <i>Journal of Sex Research</i>, 46, 4, 257-268. (DOI: 10.1080/00224490903100561)</p> <p>Buško, V. (2007). Analiza linearnih strukturalnih jednadžbi i pitanje ekvivalentnosti modela. <i>Suvremena psihologija</i>, 10, 1, 95-108.</p>		
Drugi mentor:			

OBRAZLOŽENJE TEME

Sažetak na hrvatskom jeziku:
(maksimalno 1000 znakova s
praznim mjestima)

Rad je zamišljen kao prilog validaciji konstrukta emocionalne inteligencije (EI), njegovih razvojnih aspekata, kao i njegove uloge u tumačenju inter- i intraindividualnih razlika u odabranim kriterijskim aktivnostima iz perspektive modela sposobnosti. Dosadašnja istraživanja uglavnom su provedena na uzorcima studenata i odraslih dok su nalazi o ovom konstrukt na mlađim dobnim skupinama razmjerno oskudni. Longitudinalnim istraživanjem ispitat će se promjene u rezultatima na dimenzijama EI, definiranim u skladu s modelom Mayera i Saloveya (1997), te operacionaliziranim uz pomoć objektivnih testova učinka, vršnjačkih procjena i učiteljskih procjena kod učenika viših razreda osnovne škole. Ispitat će se međusobne povezanosti dimenzija EI, njihove relacije s kognitivnim sposobnostima i osobinama ličnosti te samostalni aditivni doprinos dimenzija EI u objašnjenju inter- i intraindividualnih varijacija u školskom uspjehu i socijalnom funkcioniranju kod djece viših razreda osnovne škole.

Sažetak na engleskom jeziku:
(maksimalno 1000 znakova s
praznim mjestima)

The study is aimed at contributing to validation of emotional intelligence construct, its developmental aspects and role in inter- and intraindividual differences in interpretation of selected criterion activities according to ability models perspective. Previous investigations were conducted mostly in students and adults samples while data about this construct in younger age groups are rather deficient. Using longitudinal methodology we will explore changes of emotional intelligence dimensions, according to Mayer and Salovey's model (1997) and operationalized by objective performance measures, peers and teachers assessment of higher grades elementary school pupils. We will examine intercorrelations of EI dimensions, relations of EI dimensions with cognitive ability and personality traits and independent incremental contribution of EI in explaining school success and social functioning variations of higher grades elementary school pupils.

Uvod i pregled dosadašnjih istraživanja (preporučeno 7000 znakova s praznim mjestima)

Konstrukt emocionalne inteligencije (EI) uveden je u znanstvenu psihologiju pod pretpostavkom da se prilagodba i životni uspjeh čovjeka, osim klasičnom inteligencijom i crtama ličnosti, mogu objasniti i načinima na koje primamo i obrađujemo emocionalne informacije (tzv. vruće informacije). Autori konstrukta smatraju da se takve informacije procesiraju drugačije od tzv. hladnih informacija i da bi se ljudi mogli razlikovati po uspješnosti kojom rješavaju probleme koji ih sadrže (Salovey i Mayer, 1990). Nadovezavši se na tradiciju uključivanja tzv. neakademske inteligencije (npr. socijalna inteligencija, praktična inteligencija) u modele inteligencije, predložili su konstrukt koji, prema njima, predstavlja još jednu novu vrstu inteligencije. Po njima "emocionalna inteligencija uključuje sposobnosti brzog zapažanja, procjene i izražavanja emocija; sposobnost uviđanja i generiranja osjećanja koja olakšavaju mišljenje; sposobnosti

razumijevanja emocija i znanje o emocijama; i sposobnost reguliranja emocija u svrhu promocije emocionalnog i intelektualnog razvoja" (Mayer i Salovey, 1997, str. 28). Njihov model emocionalne inteligencije poznat je kao model četiri grane (eng. *four-branch model*) te uključuje četiri klase sposobnosti. Emocionalna inteligencija prikazana je u obliku dijagrama, na način da su četiri ogranka dijagrama poredana od jednostavnijih psiholoških procesa prema višim, psihološki objedinjenim procesima (Slika 1.). Svaki ogranak (*Percepcija, procjena i izražavanje emocija, Emocionalna facilitacija mišljenja, Razumijevanje i analiziranje emocija- Korištenje emocionalnog znanja i Refleksivna regulacija emocija u svrhu emocionalnog i intelektualnog razvitka*) ima četiri reprezentativne sposobnosti. Sposobnosti koje se javljaju na razmjerno ranom stupnju razvoja smještene su na lijevoj strani ogranka, a one koje se razvijaju kasnije, na desnoj. Od ljudi visoke EI očekuje se da brže i u većem broju savladavaju spomenute sposobnosti (Mayer i Salovey, 1997).

U psihologiji su se javile i druge konceptualizacije EI koje, osim sposobnosti, uključuju i različite crte ličnosti (npr. samopoštovanje, fleksibilnost), motivacijske faktore i afektivne dispozicije (sreća, optimizam, tolerancija na stres) (Goleman, 1995; Bar-On, 1997). Modeli koji konceptualiziraju emocionalnu inteligenciju na taj način nazivaju se mješoviti modeli, a emocionalna inteligencija se u sklopu njih mjeri uglavnom samoprocjenama. Za razliku od njih, istraživanjima u kontekstu tzv. *modela sposobnosti* prioritet je razviti mjere učinka odnosno testove za mjerenje nove vrste inteligencije (npr. Mayer, Salovey i Caruso, 2000). Razlike u definicijama i načinima mjerenja dovele su s vremenom do toga da su se ta dva pravca u istraživanju EI gotovo u potpunosti razdvojila, tako da se emocionalnoj inteligenciji koja predstavlja mješavinu različitih sposobnosti i aspekata ličnosti u nazivu pridružio atribut "crta" (*trait EI* ili *crta emocionalne samoefikasnosti*), označivši pripadnost području istraživanja ličnosti (Petrides, Furnham i Mavroveli, 2007). Teorijski okvir ovog rada je dominantni model sposobnosti EI u području, model Mayera i Saloveya (1997), te ćemo istraživanja provedena u sklopu mješovitih konceptualizacija zanemariti.

Jedna od važnijih pretpostavki svih autora u području emocionalne inteligencije jest da se emocionalne sposobnosti razvijaju tijekom cijelog života i da je na njihov razvoj moguće utjecati (Mayer i Salovey, 1997; Zeidner, Matthews, Roberts, MacCann, 2003). Upravo zbog toga je velik interes za emocionalnu inteligenciju zapažen u području obrazovanja odakle potječe velik broj istraživanja te programa namijenjenih poticanju razvoja emocionalnih sposobnosti i kompetencija u svrhu povećanja učinkovitosti u učenju i radu (npr. MacCann, Fogarty, Zeidner, Roberts, 2011; DiFabio, Palazzeschi, 2009; Chapman, Hayslip, 2005). No, usprkos interesu za poticanje razvoja, istraživanja razvojne komponente emocionalne inteligencije razmjerno su rijetka. Također su rijetka istraživanja na mlađim dobnim skupinama, uključujući sve do studentske dobi. Razlozi za manjak validacijskih istraživanja u dječjoj dobi mogli bi biti metodološka zahtjevnost takvih istraživanja, ali i nedostatak mjera za procjenu emocionalne inteligencije u mlađim dobnim skupinama.

Praktična iskustva u osnovnoškolskom okruženju te rezultati preventivnih programa namijenjenih osnovnoškolcima i srednjoškolcima, koji često sadrže aktivnosti za poticanje razvoja emocionalnih kompetencija, navode na potrebu prikupljanja opsežnijih empirijskih nalaza o razvoju emocionalnih sposobnosti u adolescenciji te čimbenicima koji mogu biti povezani s njima. Razdoblje puberteta i rane adolescencije općenito se smatra jednim od burnijih životnih razdoblja u kojemu su evidentne značajne promjene na tjelesnom, kognitivnom, emocionalnom i socijalnom planu. Osim toga, neka postignuća i pokazatelji socijalne i emocionalne prilagodbe u toj dobi, kao što je školski uspjeh ili odnosi s bliskom osobama, imaju značajan efekt na daljnji život pojedinca. U skladu s postojećim konceptualizacijama, očekuje se da je emocionalna inteligencija, kao konstrukt koji povezuje emocije s kognicijom, jedan od značajnih čimbenika životne prilagodbe pojedinca.

Dosadašnja istraživanja na osnovnoškolskim i srednjoškolskim uzorcima potvrdila su značajnu ulogu emocionalne inteligencije u predikciji školskog uspjeha (Gil-Olarte Marquez, Martin i Brackett, 2006; Di Fabio i Palazzeschi, 2009; MacCann, Fogarty, Zeidner i Roberts, 2011) te različitih kriterija funkcioniranja u školi i društvu, kao što su teškoće u ponašanju, socijalne vještine, problemi s učenjem i vještine učenja (Rivers, Brackett i Salovey, 2008) te agresivnost i delinkvencija (Liau, Teoh i Liau, 2003). Ipak, malen broj takvih istraživanja i veličina doprinosa emocionalne inteligencije, ne dopušta donošenje jednoznačnih zaključaka o važnosti emocionalne inteligencije u toj dobi.

Ovo je istraživanje zamišljeno kao prilog validaciji konstrukta EI, njegovih razvojnih aspekata, kao i njegove uloge u tumačenju inter- i intraindividualnih razlika u odabranim kriterijskim aktivnostima kod djece rane adolescentne dobi. Očekujemo da će nam planirani longitudinalni istraživački nacrt omogućiti potpuniji uvid u eventualne razvojne procese tijekom rane adolescencije.

Cilj i hipoteze istraživanja (preporučeno 700 znakova s praznim mjestima)

Ispitat će se promjene u rezultatima na dimenzijama EI, definiranim u skladu s modelom Mayera i Saloveya (1997) kod

učenika viših razreda osnovne škole, međusobni odnosi tih dimenzija te relacije s verbalnim sposobnostima, osobinama ličnosti i kriterijima prilagodbe. Očekujemo značajne multiple povezanosti promjena na dimenzijama EI s demografskim varijablama, kognitivnim sposobnostima i osobinama ličnosti. Očekujemo više međusobne korelacije dimenzija EI, a niže s općom inteligencijom, neovisno o načinima procjene tih sposobnosti. Nakon parcijalizacije udjela opće inteligencije i osobina ličnosti, očekujemo značajne povezanosti EI s intraindividualnim razlikama u odabranim kriterijima prilagodbe.

Materijal, ispitanici, metodologija i plan istraživanja (preporučeno 6500 znakova s praznim mjestima)

Istraživanje će se provesti u dvije vremenske točke s razmakom od 18 mjeseci. U prvoj točki će sudjelovati oko 500 učenika svih viših razreda osnovne škole, a u drugoj četvrtina manje jer će osmi razredi tada biti srednjoškolci.

Od ravnatelja, stručnih suradnika i nastavnika tražit će se pristanak za sudjelovanje nastavnika i učenika njihovih škola u istraživanju, a svi će nastavnici na razrednim vijećima biti upućeni u svrhu i način provedbe istraživanja. Detaljno će im se objasniti postupci prikupljanja podataka i uputiti molba za prikupljanje roditeljskih pristanaka. Razrednici će na roditeljskim sastancima prenijeti dobivene informacije roditeljima te prikupiti njihove suglasnosti za sudjelovanje djece u istraživanju. U molbi za suglasnost roditelja detaljno su opisane relevantne informacije o istraživanju (opis projekta, ciljevi istraživanja, podaci o istraživaču, sudionici, instrumenti, dobrovoljnost sudjelovanja, tajnost podataka).

Ispitivanje će se provoditi grupno tijekom nastave, u prvoj točki trajat će ukupno 2 školska sata, a u drugoj 1 školski sat. Ispitivanje će provoditi autorica ovog rada, uz pomoć studentica psihologije koje će pomagati učenicima koji imaju teškoća s čitanjem i/ili rješavanjem zadataka. U provedbi istraživanja poštivat će se načela propisana Etičkim kodeksom istraživanja s djecom (Ajduković i Kolesarić, 2003), kao i sva ostala pravila profesionalne etike psihologa.

Učenicima će se pročitati opća uputa kojom će, na način prilagođen njihovoj dobi, biti obaviješteni o općoj svrsi istraživanja i zamoljeni za sudjelovanje. Bit će naglašeno da je sudjelovanje dobrovoljno i da u bilo kojem trenutku mogu odustati od istraživanja, te zajamčena povjerljivost podataka.

U prvoj točki mjerenja učenici će ispuniti verbalni test Mill Hill ljestvica rječnika za djecu (Raven, Court i Raven, 2001), adaptiranu verziju Upitnika ličnosti IPIP 35 (Mlačić, Milas i Kratochvil, 2007), Test opažanja emocionalnog sadržaja u slikama (TOES, Takšić, Arar, Molander, 2004), Test analize emocija (TAE; Kulenović, Balenović, Buško, 2000) i Test upravljanja emocijama (TUE, Babić Čikeš, Buško, u izradi). Također će dati i svoje procjene vršnjaka u razredu u odnosu na tri razine sposobnosti emocionalne inteligencije.

U drugoj točki mjerenja učenici će ispuniti tri već spomenuta testa emocionalne inteligencije (TOES, TAE i TUE). Osim toga, za svakog učenika će njegov razrednik i jedan predmetni nastavnik dati svoje procjene sposobnosti EI i socijalnog funkcioniranja.

Mill Hill ljestvica rječnika (Raven, Court i Raven, 2001) je standardizirani test namijenjen mjerenju verbalne sposobnosti, a u ovom će istraživanju će primijenjena dva paralelna oblika za djecu od 11 do 13 godina koja se sastoje od 32 pitanja višestrukog izbora i 32 pitanja otvorenog tipa. U pitanjima višestrukog izbora zadatak sudionika je od šest ponuđenih riječi odabrati sinonim određene riječi, a u pitanjima otvorenog tipa objasniti značenje riječi.

U svrhu procjene osobina ličnosti u okviru petofaktorskog modela primijenit će se adaptirana verzija upitnika IPIP-35 za djecu (Mlačić, Milas i Kratochvil, 2007) koju su adaptirale Brković i Keresteš (neobjavljeni podaci). Upitnik se sastoji od ukupno 35 tvrdnji, podijeljenih u 5 subskala po 7 tvrdnji, uz koje sudionici trebaju izraziti stupanj slaganja na skali Likertovog tipa od 1 do 5. Ukupni rezultat na svakoj subskali predstavlja rezultat za pojedinu osobinu ličnosti (ekstraverzija, ugodnost, savjesnost, emocionalna stabilnost i otvorenost za nova iskustva).

Sposobnost prepoznavanja emocija procijenit će se skraćenom verzijom *Testa opažanja emocionalnog sadržaja u slikama* (TOES, Takšić, Arar, Molander, 2004). Od 16 slika, koliko ih sadrži original ovog testa, odabrali smo dvije, jednu koja prikazuje pozitivne emocije i jednu koja prikazuje negativne emocije. Uz svaku sliku nalazi se popis od 20 deskriptora emocionalnih stanja, a zadatak sudionika je, na skali Likertovog tipa od 0 (uopće nije prisutno) do 4 (u potpunosti je prisutno), procijeniti stupanj prisutnosti pojedinog deskriptora na slici. Test se boduje prema ekspertnom kriteriju na način da se procjena sudionika na pojedinoj čestici oduzima od

prosječne procjene eksperata (3 art terapeuta i 9 učitelja umjetnosti).

Test analize emocija (TAE; Kulenović, Balenović, Buško, 2000) namijenjen je mjerenju sposobnosti razumijevanja emocija (3. razina modela). Sastoji se od 32 zadatka u kojima se od sudionika traži da prepozna od kojih se emocija sastoji neka složena emocija. Za svaku emociju ponuđeno je po pet mogućih odgovora (mješavine dvije emocije) od kojih sudionik treba odabrati jedan kao točan.

Test upravljanja emocijama novi je test konstruiran u svrhu procjene ove sposobnosti u ranoj adolescenciji. Sastoji se od opisa 13 situacija u kojima se javljaju različite emocije i po četiri potencijalna odgovora vezanih uz svaku situaciju. Zadatak sudionika je na skali Likertovog tipa od 1 do 5 (1=potpuno beskorisno, 5=jako korisno) procijeniti u kojoj mjeri je svaki od ponuđenih odgovora koristan za ublažavanje negativnih ili održavanje pozitivnih emocija u opisanoj situaciji.

Za vršnjačke procjene koristit će se metoda imenovanja, odnosno učenici će imenovati po tri učenika za koje smatraju da su najbolji odnosno najlošiji u opisanoj sposobnosti emocionalne inteligencije.

Upitnici procjene sposobnosti EI i socijalnog funkcioniranja konstruirani su u svrhu ovog istraživanja. Upitnik procjene sposobnosti emocionalne inteligencije sadrži ukupno 12 tvrdnji, po 3 za procjenu svake razine sposobnosti emocionalne inteligencije. Nastavnici će na skali Likertovog tipa od 1 do 5 (1=potpuno netočno, 5=potpuno točno) procijeniti u kojoj mjeri je svaka tvrdnja točna za pojedinog učenika. U svesku za nastavničke procjene će se ispod čestice upitnika nalaziti popis učenika koji sudjeluju u istraživanju, te će nastavnici procjenjivati sve učenike u odnosu na svaku pojedinu česticu.

Dobiveni podaci bit će obrađeni odgovarajućim statističkim postupcima u skladu s postavljenim problemima: deskriptivno statistički, eksploratorni i konfirmatorni faktorsko-analički postupci, korelacijska analiza, linearno strukturalno modeliranje i multivarijatna analiza varijance (MANOVA).

Očekivani znanstveni doprinos predloženog istraživanja (preporučeno 500 znakova s praznim mjestima)

Očekujemo da će nalazi istraživanja doprinijeti teorijskim spoznajama o prirodi emocionalne inteligencije (EI), kao i metodološkim spoznajama osobito u vezi s operacionalizacijom ovog konstrukta na adolescentnim dobnim skupinama. Longitudinalni pristup omogućit će sagledavanje razvoja i korelata razvoja sposobnosti EI tijekom rane adolescencije. Nalazi će omogućiti i procjenu relativne praktične važnosti EI u predviđanju kriterija postignuća i prilagodbe učenika viših razreda osnovne škole.

Popis citirane literature (maksimalno 30 referenci)

Ajduković, M. i Kolesarić, V. (ur.) (2003.) *Etički kodeks istraživanja s djecom*. Zagreb: Vijeće za djecu Vlade Republike Hrvatske. Državni zavod za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži.

Bar-On, R. (1997). *The Bar-On Emotional Quotient Inventory (EQ-i): A Test of Emotional Intelligence*. Toronto, Canada: Multi-Health Systems.

Chapman, B. P., & Hayslip Jr., B. (2005). Incremental Validity of a Measure of Emotional Intelligence. *Journal of Personality Assessment*, 85 (2), 154–69.

Di Fabio, A., & Palazzeschi, L. (2009). An in-depth look at scholastic success: Fluid intelligence, personality traits or emotional intelligence?. *Personality and Individual Differences*, 46, 581-585.

Gil-Olarte Márquez, P., Martín, R.P., & Brackett, M.A. (2006). Relating emotional intelligence to social competence and academic achievement in high school students. *Psicothema*, 18, 118-123.

Goleman, D.(1995). *Emocionalna inteligencija – zašto je važnija od kvocijenta inteligencije?*. Mozaik knjiga, Zagreb.

Ivanović, M. (2008). *Emocionalna inteligencija, empatija i agresivno ponašanje u ranoj adolescenciji*. Neobjavljeni diplomski rad, Zagreb: Filozofski fakultet.

Kulenović, A., Balenović, T., Buško, V. (2000). Test analize emocija: jedan pokušaj objektivnog mjerenja sposobnosti emocionalne inteligencije. *Suvremena psihologija*, 3(1-2), 27-48.

Liau, A.K., Liu, A.W., Teoh, G.B.S., & Liu, M.T.L. (2003). The Case for Emotional Literacy: the influence of emotional intelligence on problem behaviours in Malaysian secondary school students. *Journal of Moral Education*, 32 (1), 51-66.

MacCann, C., Fogarty, G.J., Zeidner, M., & Roberts, R.D. (2011). Coping mediates the relationship between emotional intelligence (EI) and academic achievement. *Contemporary Educational Psychology*, 36, 60-70.

Mayer, J. D., & Salovey, P. (1997.), What is emotional intelligence?. U: P. Salovey & D. Sluyter (ur.), *Emotional development and emotional intelligence: Implications for educators (3-31)*, New York: Basic Books.

Mayer, J. D., Salovey, P., & Caruso, D. R. (2000). Models of emotional intelligence. U R. J. Sternberg (Ur.). *Handbook of Intelligence* (pp. 396-420). Cambridge, England: Cambridge University Press.

Mlačić, B., Milas, G., & Kratošvil, A. (2007). Adolescent personality and self-esteem; an analysis of self-reports and parental ratings. *Društvena istraživanja*, 16 (1-2), 213-236.

Salovey, P. & Mayer, J.D. (1990). Emotional intelligence. *Imagination, Cognition, and Personality*, 9, 185-211.

Petrides, K.V., Furnham, A., & Mavroveli, S. (2007). Trait Emotional Intelligence: Moving Forward in the Field of EI. In G. Matthews, M. Zeidner, & R. Roberts, R. (Eds.). *Emotional intelligence: Knowns and unknowns (Series in Affective Science)*. Oxford: Oxford University Press.

Raven, J. C., Court, J. H. i Raven, J. (2001). *Mill Hill ljestvica rječnika- MHV*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Rivers, S.E., Brackett, M.A., & Salovey, P. (2008). Measuring emotional intelligence as a mental ability in adults and children. In G.J. Boyle, G. Matthews, & D.H. Saklofske (Eds.), *The Sage handbook of personality theory and assessment: Vol. 2, Personality measurement and testing* (pp. 440- 460). Los Angeles: Sage.

Takšić, V., Arar, Lj., & Molander, B. (2004.), Measuring one aspect of emotional intelligence: Accuracy of perception of affective content. 749 in art, *Studia Psychologica*, 46, 195-202.

Zeidner, M., Matthews, G., Roberts, R.D., & MacCann, C. (2003). Development of Emotional Intelligence: Towards a Multi-Level Investment Model. *Human Development*, 46, 69-96.

Procjena ukupnih troškova predloženog istraživanja (u kunama)

15000 kn

Predloženi izvori financiranja istraživanja

Nacionalno financiranje	Naziv projekta	Mjerenje latentnih psiholoških svojstava: Dispozicije i procesi ličnosti
	Voditelj projekta	Prof. dr. sc. Vesna Buško
	Potpis	
Međunarodno financiranje	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	

	Potpis	
Ostale vrste projekata	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Samostalno financiranje		
Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja (navesti samo ako je potrebno)		
Suglasnost mentora i doktoranda s prijavom teme		
Odgovorno izjavljujem da sam suglasan s temom koja se prijavljuje.		
Potpis _____ prof.dr.sc. Vesna Buško		
Potpis _____ Ana Babić Čikeš, profesor psihologije		
IZJAVA		
Odgovorno izjavljujem da nisam prijavila/o doktorski rad s istovjetnom temom ni na jednom drugom sveučilištu.		
U Zagrebu, 10.12.2012.		
Potpis _____ Ana Babić Čikeš, profesor psihologije		

Dr.Sc.-01 PRIJAVA TEME DOKTORSKOG RADA

OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE

Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:	Ivan Markić, dipl. pedagog		
Nositelj studija:	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet		
Naziv studija:	Pedagogija		
Matični broj doktoranda/doktorandice:	6808		
Odobranje teme za stjecanje doktorata znanosti: (molimo zacrniti polje):	☒ u okviru doktorskog studija	☐ izvan doktorskog studija	☐ na temelju znanstvenih dostignuća
Ime i prezime majke i/ili oca:	Drago, Anđina		
Datum i mjesto rođenja:	12.09.1984., Zadar, Hrvatska		
Adresa:	Franje Hermana 17L, Zagreb, Hrvatska		
Telefon/mobitel:	0989008024		
E-mail:	imarkic@ffzg.hr		

ŽIVOTOPIS DOKTORANDA/DOKTORANDICE

Obrazovanje (kronološki od novijeg k starijem datumu):	1. Sveučilište u Zadru - Odjel za pedagogiju , <i>Pedagogija</i> , Dodiplomski, Hrvatska 2. Sveučilište u Zadru - Odjel za povijest , <i>Povijest</i> , Dodiplomski, Hrvatska
Radno iskustvo (kronološki od novijeg k starijem datumu):	2008. – ... Filozofski fakultet – asistent na Odsjeku za pedagogiju, znanstveni novak na projektu "Kurikulum socijalnih kompetencija i odnosa u školi" prof.dr.sc. Vlatka Previšića 2007. – Dom za odgoj djece i mladeži Zadar
Popis radova i aktivnih sudjelovanja na znanstvenim skupovima:	1. Markić, Ivan. Dislociranje moći u nastavnoj praksi – mogućnosti suradničkog učenja // <i>Pedagogija i kultura. Kultura kao polje pedagoške akcije: odgoj, obrazovanje, kurikulum.</i> / Ljubetić, Maja ; Zrilić, Smiljana (ur.). Zagreb : Hrvatsko pedagoško društvo, 2012. 135-141 (predavanje, međunarodna recenzija, objavljeni rad, znanstveni). 2. Markić, Ivan. Analiza kvalitete integracije studenata s posebnim potrebama na Filozofskom fakultetu u Zagrebu // <i>Researches at Eotvos Jozsef College / Tóth, Sándor Attila</i> (ur.). Baja : Eötvös József Főiskola, 2010. 23-30 (predavanje, međunarodna recenzija, objavljeni rad, znanstveni). 3. Markić, Ivan. Kurikulum i određenje dvodimenzionalnosti ciljeva u nastavi // <i>Modern methodological aspects = Korszerű odszertani kihívások: Savremeni metodički izazovi</i> / Bene, Annamaria (ur.).

- Subotica : Magyar Tannyelvu Tanítóképző Kar, 2010. 65-75 (predavanje, međunarodna recenzija, objavljeni rad, znanstveni).
4. Jurčić, Marko; Markić, Ivan.
Modeliranje kohezije školskog razreda u kontekstu interkulturalnih odnosa // Susret kultura / Subotić, Ljiljana ; Živančević-Sekeruš, Ivana (ur.).
Novi Sad : Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet, 2010. 156-162 (predavanje, međunarodna recenzija, objavljeni rad, znanstveni).
5. Jurčić, Marko; Markić, Ivan.
Cjeloživotnim učenjem do kompetentnog znanja i kreativnog nastavnog umijeća // A Tehetseg gondozástól az elethosszig tartó Tanulási / Bene, Annamária (ur.).
Subotica : Forum Könyvtároló, Újvidék és Újvidéki Egyetem, Magyar Tannyelvu Tanítóképző Kar, 2009. 268-275 (predavanje, međunarodna recenzija, objavljeni rad, znanstveni).
6. Markić, Ivan.
Informacijsko-komunikacijske tehnologije u Nacionalnom kurikulumu // Informatologia Separat Speciale, No. 12 / Mario Plenković (ur.).
Zagreb : Hrvatsko komunikološko društvo, 2009. 48 (predavanje, međunarodna recenzija, sažetak, znanstveni).
7. Markić, Ivan.
Socijalna komunikacija među učenicima: načini, stilovi, sadržaji // .
(predavanje, neobjavljeni rad, znanstveni).
8. Jurčić, Marko; Markić, Ivan.
Pedagoško-didaktička koncepcija, organizacija i praksa u Montessori školi // Pedagogija Marije Montessori – poticaj za razvoj pedagoškog pluralizma, znanstvena monografija / Hicela, Ivona ; Krolo, Ljiljana ; Mendeš, Branimir (ur.).
Split : Dječji vrtić Montessori dječja kuća, Udruga Montessori pedagogije, 2011.
9. Markić, Ivan.
Socijalna komunikacija među učenicima. // Pedagogijska istraživanja. 7 (2010) , 2; 307-319 (članak, znanstveni).
10. Markić, Ivan.
Tummons, J. (2009) Curriculum studies in the Lifelong Learning Sector, Exter, Learning matters. // Školski vjesnik: časopis za pedagoška i školska pitanja. 60 (2011) , 3; 403-406 (prikaz, ostalo).
11. Markić, Ivan.
Prava djeteta i prava roditelja. // Dijete i društvo: časopis za promicanje prava djeteta. 12 (2010) , 1/2; 385-387 (prikaz, ostalo).
12. Markić, Ivan.
Uloga pedagoga u kurikulumu učeničkog doma. // Zrno: časopis za obitelj, vrtić i školu. 21 (2010) , 116-117; 14-17 (članak, stručni).

NASLOV PREDLOŽENE TEME

Hrvatski:	Međusobna povezanost nastavnih strategija i socijalne kompetencije učenika		
Engleski:	Interconnectedness Between Teaching Strategies and Pupils Social Competence		
Naslov na jeziku na kojem će se pisati rad (ako nije na hrvatskom ili engleskom):			
Područje/polje/grana:	Društvene znanosti / Pedagogija / Didaktika		
PREDLOŽENI ILI POTENCIJALNI MENTOR(I)			
(navesti drugog mentora ako se radi o interdisciplinarnom istraživanju ili ako postoji neki drugi razlog za višestruko mentorstvo)			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-Pošta:
Prvi mentor:	prof.dr.sc. Vlatko Previšić	Sveučilište u Zagrebu,	vprevisi@ffzg.hr

		Filozofski fakultet, Hrvatska	
Drugi mentor:			
KOMPETENCIJE MENTORA - popis do pet objavljenih relevantnih radova u posljednjih pet godina			
Prvi mentor:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Previšić, V. (ur.) (2007), Kurikulum: teorije, metodologija, sadržaj, struktura. Zagreb, Zavod za pedagogiju i Školska knjiga. 2. Previšić, V., Prgomet, A. (2007), Socijalno-pedagoške teorije u Njemačkoj tijekom 20. st. Pedagogijska istraživanja, vol. 4, br. 1. 3. Previšić, V. (2008), Globalne dimenzije održiva razvoja u nacionalnom i školskom kurikulumu. U: Cjeloživotno učenje za održivi razvoj. Rijeka, Učiteljski fakultet. 4. Previšić, V. (2009), John Dewey: Pedagoška misao i praksa – uz 150. Obljetnicu rođenja. Anali za povijest odgoja, vol. 8. 5. Previšić, V. (2010), Suvremene teorije izgradnje kurikuluma. Hulumtimet ne shkencat e Edukimit (The researches in the educational sciences), vol. 7, nr 1. 6. Previšić, V. (2010), Socijalno i kulturno biće škole: kurikulumske perspektive. Pedagogijska istraživanja, 7 (2), 165-177. 7. Previšić, V. (2012), Razmeđa hrvatske pedagogije 2012 retro(per)spektive. U: Hrvatić, N., Klapan, A. (ur.), Pedagogija i kultura. Pedagogija i kultura: teorijsko-metodološka određenja pedagogijske znanosti, znanstvena monografija. Zagreb, Hrvatsko pedagogijsko društvo, 3-17.		
Drugi mentor:			
OBRAZLOŽENJE TEME			
Sažetak na hrvatskom jeziku: (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	<p>Proces školovanja učenika razvija socijalnu osvještenost koja mu omogućava aktivno sudjelovanje u demokratskom društvu. Nastavnim procesom otvara se prostor za održavanje socijalno poželjnih, ali i za korekciju nepoželjnih oblika ponašanja učenika. Stoga djelovanje nastavnika kao osobe koja predstavlja svijet kompetentnih i svijet odraslih ima važan utjecaj na učenika. Nastavnim strategijama kao promišljenim i organiziranim skupom metoda i postupaka usmjeravanih prema željenom cilju on je u mogućnosti utjecati na razvoj socijalnih kompetencija učenika kako bi oni mogli djelotvorno funkcionirati u socijalnom kontekstu. Učenik koji posjeduje socijalne kompetencije treba biti sposoban pridonijeti kako socijalnom tako i osobnom razvoju. Sve što on uči i radi na određeni način pridonosi razvoju njegovih socijalnih kompetencija. U tome se kontekstu razvoj socijalnih kompetencija učenika, pomoću odabira i primjene određenih nastavnih strategija, nameće kao važan cilj institucionaliziranog pedagoškog djelovanja.</p>		
Sažetak na engleskom jeziku: (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	<p>Every pupil has the need to develop his or her own social competence in order to be able to cope with the demands of society. Today the schooling process develops in pupils social capital which enables them to participate actively in a democratic society. The actions of teachers as representatives of the adult world have an important impact on pupils. Through teaching strategies, as thought-out and organized group of methods and practices which guide teaching process towards preferred goals, teachers are capable of developing those factors of social competence which they personally regard to be more or less valuable. The teaching process should be elevated to the level where the worlds of family, peer and school of the young can be interconnected. By interlocking their values, knowledge and standpoints, as well as critical reflection regarding everything that these worlds offer, young people build their new identity. In that process, by means of proper application of teaching strategies, a whole new field is opened both for retaining socially desirable forms of the pupils' behavior and for correcting socially undesirable ones.</p>		

Uvod i pregled dosadašnjih istraživanja (preporučeno 7000 znakova s praznim mjestima)

Živimo u sasvim specifičnu, vrlo zahtjevnu i izazovnu vremenu što se tiče odgojnih utjecaja te problema djece i mladih, a time i pedagoške znanosti. Mnogi su nekadašnji uzori izgubljeni, neetično ponašanje sve je češća pojava, a prilika za usvajanje i razvoj negativnog ponašanja više je negoli ikada do sada. Kod učenika se sve više može opaziti životno nezadovoljstvo, zbunjenost glede sustava vrijednosti i uzora, nesigurnost, besciljnost, čak očaj, s čime se onda treba suočiti.

Škola kao osobito važna instanca odgoja i obrazovanja, sa zakonskog je gledišta dužna osigurati kontinuiran razvoj učenika kao duhovnog, tjelesnog, moralnog, intelektualnog i društvenog bića, u skladu s njegovim sposobnostima i sklonostima. Stoga je poticanje razvoja socijalnih kompetencija u školskom okruženju jedan od temeljnih zadataka suvremene škole (Previšić, 2007, Nacionalni okvirni kurikulum, 2011). Ona ima ulogu pripremiti učenika za buduću profesiju, ali i za djelovanje u zajednici te za cjeloživotno nadograđivanje sposobnosti primjerena socijalnog i kulturnog djelovanja (Rychen, Salganik, 2003, ten Dam, Volman, 2007). Nastava kao proces usmjeren prema razvoju kompetencija mora biti promišljen, pomno organiziran i usustavljen, ali i dovoljno fleksibilan kako bi odgovorio na neplanirane zahtjeve učenika, sadržaja ili okoline. Stoga djelovanje nastavnika mora biti vođeno nastavnom strategijom kao jasno određenom strukturom rada u nastavi koja uzima u obzir sve komponente nastavnog procesa s njihovim mikro-elementima (Poljak, 1977). Pri definiranju nastavnih strategija potrebno je uzeti u obzir kako ne postoji jedinstveno terminološko određenje. Ovisno o autorima određuje ih se kao akcije koje pomažu nastavniku pri organiziranju najpovoljnijeg i najučinkovitijeg nastavnog procesa kako bi učenik učio brže, lakše i s više užitka, koristeći pritom svoje znanje i sposobnosti (Oxford, 1990), ili kao skup metoda i postupaka, odnosno, načina aktiviranja sudionika na ostvarivanju zadataka odgoja i obrazovanja (Bognar, Matijević, 2005). Iako su u literaturi različito imenovane, poput nastavnih umijeća (Kyriacou, 2001), nastavnih sustava (Jelavić, 1998), nastavnih strategija (Marzano i sur., 2001), odgojno-obrazovnih strategija (Bognar, Matijević, 2005), didaktičkih sistema nastave (Poljak, 1980), očito je kako je cilj uvijek isti – poticanje cjelovitog razvoja osobnosti i stvaranje kompetentnosti učenika temeljene na humanističkom pristupu nastavi. Područja kompetentnosti učenika koja su potrebna kako bi na zadovoljavajući način mogao ispuniti svoje životne ciljeve, aktivno sudjelovati u društvu te biti konkurentan na tržištu rada (Key Competences for Lifelong Learning, 2004) a koja se institucionaliziranim i obveznim procesom odgoja i obrazovanja moraju razviti kod učenika, odredio je Europski parlament u dokumentu Preporuka Europskog parlamenta (Recommendation of the European Parliament and of the Council of 18 December 2006 on key competences for lifelong learning, 2006). U navedenom dokumentu, koji je prihvatila obrazovna politika Republike Hrvatske i koji je inkorporiran u Nacionalni okvirni kurikulum za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje, ističe se osam temeljnih kompetencija među kojima su i socijalne. Norme i određenja socijalnih kompetencija izvedene su iz zahtjeva koje demokratsko društvo stavlja pred svoje građane. Demokratsko građanstvo jest način života u čijoj se srži nalaze spremnost i volja za dijalogom, želja da se čuje glas svakog pojedinca i spremnost da se druge saslušaju (Dewey, 1966). Prema navedenome, Duncan izvodi cilj socijalnih kompetencija određujući ga učenikovim poimanjem sebe kao dijela široke demokratske i moralne zajednice (Duncan, 1997). Socijalne kompetencije su multidimenzionalan koncept, koji se danas mnogostruko i različito definira. U znanosti se najčešće drži kako je ovdje riječ o: sposobnostima djece da se kroz proces odrastanja nose s društvenim zahtjevima (ten Dam, Volman, 2007), razumijevanju svojih i tuđih osjećaja, misli i ponašanja (Marlowe, 1986), upravljanju emocijama, prepoznavanju i učinkovitu rješavanju problema te uspostavljanju pozitivnih međuljudskih odnosa (Zins, Elias, 2006). Socijalne se kompetencije definira i kao ukupnost znanja, vještina i sposobnosti osobe koja kvalitetom vlastitog ponašanja unutar socijalnih situacija promiče i podržava norme i vrijednosti društveno poželjnog ponašanja (Kanning, 2003). Iako postoje određena neslaganja autora u definiranju navedenog fenomena, svi se autori slažu u tome da ona obuhvaća djelotvorno funkcioniranje osobe u socijalnom kontekstu (Brdar, 1993). Istina je kako se socijalnim kompetencijama od najranijih dana bavila razvojna psihologija. No, pedagogija i didaktika također nalaze mjesto u njihovom definiranju, istraživanju, unaprjeđivanju, promicanju i primjeni. Istraživanjem i proučavanjem nastave i njene povezanosti s razvojem socijalnih kompetencija otvaraju se nove strategije, metode i postupci djelovanja, praćenja i poticanja razvoja, te zahtijevaju nove kompetencije nastavnika koje pridonose socijalnom razvoju djece. Kako bi školsko i nastavno djelovanje bilo što primjerenije, potrebno se zapitati: kako škola priprema učenika za sudjelovanje unutar društva, ili, koje su nastavne strategije najprimjerenije za razvoj socijalnih kompetencija učenika? I dok je izučavanje školske kulture, školskog i razrednog ozračja te nastavnika kao uzora u razvoju socijalnih kompetencija relativno česta pojava, čini se da je izučavanje povezanosti nastavnih strategija i razvoja socijalnih kompetencija učenika bilo zapostavljeno. S navedenom tvrdnjom slažu se Schuitema, ten Dam i Veugelers, koji navode kako nije bilo znanstvenih istraživanja o povezanosti navedenih fenomena, dok Solomon i suradnici navode kako se razne studije koriste raznolikim metodološkim postupcima, što upućuje na moguću nekvalitetu radova (Schuitema, ten Dam i Veugelers, 2007, Solomon i sur., 2001). Očito je kako se u nastavi sve češće radi odmak od tradicionalnog načina predavanja i prenošenja sadržaja frontalnom nastavom, a sve više do izražaja dolazi interakcija s nastavnikom, razredno ozračje i pozitivni vršnjački odnosi koji značajno utječu na procese učenja (Wang, Haertel, Walberg, 1997). Također, Schuitema, ten Dam i Veugelers, 2007. godine napominju kako je za razvoj socijalnih kompetencija učenika najčešće primjenjivana problemska nastava dok najbolje rezultate u poboljšanju socijalnog učenja polučuje suradničko učenje (Schuitema, ten Dam i Veugelers, 2007). Suradničko učenje potiče socijalne i komunikativne aktivnosti učenika, razvija i jača osjećaj samopoštovanja (Bruning, Saum, 2008) pružajući učenicima ono što tradicionalna frontalna nastava nije u mogućnosti – priliku za

dijalog i međusobnu interakciju (Bruning, Saum, 2009). Primjena i izbor suradničkog učenja, kao i drugih nastavnih strategija, ovisi o nastavničkom izboru te njegovoj percepciji poželjnosti i nužnosti dosega pojedinih ciljeva unutar nastave. Istraživanja ukazuju kako nastavnici visoko vrednuju socijalne kompetencije kao obrazovni cilj (Zwaans, van der Veen, Volman, ten Dam, 2008), no nastavnice imaju više pouzdanja u moguću ostvarivost zadanih ciljeva od nastavnika (Zwaans, ten Dam, Volman, 2006). U nastavnom procesu nastavnice ističu socijalnu i pedagošku stranu nastavnčkog poziva, a nastavnici pridaju važnost stjecanju znanja i predmetnom sadržaju (Biklen, 1995). Uzrok ovakvim rezultatima možemo tražiti u činjenici kako žene imaju razvijeniju interpersonalnu komunikacijsku kompetenciju negoli muškarci te im je stoga lakše uspostaviti pozitivno razredno ozračje. Pri ostvarivanju socijalne kompetentnosti kao jednog od ciljeva obrazovanja, nastavnice i nastavnici rangiraju razvoj intrapersonalnih ciljeva socijalnih kompetencija (poput samopouzdanja, odgovornosti i kritičkog uvida) više negoli razvoj interpersonalnih i društvenih (Zwaans, ten Dam, Volman, 2006).

Premda pojedine nastavne strategije nude raznolike mogućnosti pri razvoju socijalnih kompetencija učenika, odabir je povjeren svakom nastavniku ponaosob. Pri navedenom odabiru nastavnik se, uzimajući u obzir važnost kurikulumske sukonstrukcije unutar nastave (Jurić, 2007), treba prije svega osloniti na svoje poznavanje učenika kako bi izabrao najprimjerenije nastavne strategije (Stoll, Fink, 2000). Istražujući učestalost i načine primjene određenih nastavnih strategija i razvoja onih područja i dimenzija socijalnih kompetencija koje je istaknuo nastavnik, pokušat će se znanstveno eksplicirati međusobna povezanost pojedinih nastavnih strategija i razvoja socijalnih kompetencija učenika.

Cilj i hipoteze istraživanja (preporučeno 700 znakova s praznim mjestima)

Cilj: Istražiti i utvrditi koje nastavne strategije pretežno primjenjuju nastavnici, koja područja i dimenzije socijalnih kompetencija razvijaju kod učeničke populacije te utvrditi postoji li, prema mišljenju nastavnika, međusobna povezanost primjene nastavnih strategija i razvoja socijalnih kompetencija učenika.

Hipoteze:

- Prema mišljenju ispitanika postoji međusobna povezanost između primjenjivanih nastavnih strategija i razvoja socijalnih kompetencija učenika.
- Ispitanici preferiraju primjenu tradicionalnih nastavnih strategija više negoli suvremenih i kombiniranih.
- Ovisno o pojedinim obilježjima ispitanika razlikuju se područja razvoja socijalnih kompetencija učenika.
- Ovisno o pojedinim obilježjima ispitanika razlikuju se dimenzije razvoja socijalnih kompetencija učenika.
- Hijerarhija ciljeva razvoja socijalnih kompetencija razlikuje se prema pojedinim obilježjima ispitanika.

Materijal, ispitanici, metodologija i plan istraživanja (preporučeno 6500 znakova s praznim mjestima)

Istraživanje će se provesti unutar četiri makroregije Republike Hrvatske (Zagrebačka, Splitska, Riječka, Osječka) na uzorku od 1300 nastavnika predmetne nastave zaposlenih u osnovnim školama.

Prikupljanje podataka obavit će se anketnim listom. Anketni list bit će preuzet iz istraživanja autora ten Dama i Volmana iz 2007. godine kojim se utvrđivalo koje sastavnice socijalnih kompetencija nastavnici promiču u nastavi te kako rangiraju ciljeve socijalnih kompetencija koje je potrebno razviti kod učenika. Anketni list bit će preveden s engleskoga na hrvatski jezik.

Prikupljeni podatci analizirat će se primjerenim računalnim programom za obradu statističkih podataka. Koristit će se postupci deskriptivne, interferencijalne statistike (analiza varijance, korelacije) te faktorska i multivarijantna analiza.

Istraživanje se planira provesti u svibnju 2013. godine.

Očekivani znanstveni doprinos predloženog istraživanja (preporučeno 500 znakova s praznim mjestima)

Rad će pridonijeti rasvjetljavanju važnosti primjerenog nastavnog djelovanja i njegova utjecaja te unaprjeđenju nastavne prakse. Empirijsko istraživanje pokazat će koje su nastavne strategije najprimjerenije i najučinkovitije za razvoj socijalnih kompetencija učenika te koja područja socijalnih kompetencija (koja izravno utječu na buduća ponašanja učenika) nastavnici više ili manje vrednuju i razvijaju kod učenika. Temeljeno na rezultatima istraživanja, sa znanstvenog pedagoško-didaktičkog stajališta predložit će se novi načini

unaprijeđenja ili uklanjanja pokazatelja mogućih negativnih utjecaja nastavnika unutar nastavnog procesa kao i nove oblike organizacije nastavnog djelovanja.

Popis citirane literature (maksimalno 30 referenci)

1. Biklen, S. (1995), *School work: gender and the cultural construction of teaching*, New York, Teachers College Press.
2. Bogнар, L., Matijević, M. (2005), *Didaktika*, Zagreb, Školska knjiga.
3. Brdar I. (1993), Što je socijalna kompetencija? *Godišnjak Zavoda za psihologiju*, br. 2., 13-21.
4. Brüning, L., Saum, T. (2008), Individuelle Förderung durch Kooperatives Lernen. U: *Individuelle Förderung in der Sekundarstufe I und II.*, Kunze, I., Solzbacher, C. (ur.), Baltmannsweiler, Schneider Verlag Hohengehren.
5. Brüning, L., Saum, T. (2009), *Erfolgreich unterrichten durch Kooperatives Lernen*. Bd. 1: Strategien zur Schüleraktivierung. Essen, 5. Aufl.
6. Dewey, J. (1966), *Democracy and Education*.
http://books.google.hr/books?id=UkxjpfY4nlC&pg=PA149&hl=hr&source=gbs_toc_r&cad=4#v=onepage&q&f=false
7. Duncan, B. (1997), Character education reclaiming the social, *Educational Theory*, 47(1), 119-130.
8. Jelavić, F. (1998), *Didaktika*, Jastrebarsko, Naklada Slap.
9. Jurić, V. (2007), Kurikulum suvremene škole. U: *Kurikulum: teorije, metodologija, sadržaj, struktura*. Previšić, V. (ur.), Zagreb, Zavod za pedagogiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu i Školska knjiga, 253-307.
10. Kanning, U. P. (2003), Diagnostik sozialer Kompetenzen, *Kompandien Psychologische Diagnostik*, Band 4, Göttingen, Hogrefe.
11. Key competences for lifelong learning. A European reference framework (2004), Bruxelles, Europska komisija.
12. Kyriacou, C. (2001), *Temeljna nastavna umijeća*, Zagreb, Educa.
13. Marlowe, H. A. (1986), Social Intelligence: Evidence for Multidimensionality and Construct Independence. *Journal of educational Psychology*, 78(1), 52-58.
14. Marzano, R. J., Pickering, D. J. Pollock, J. E. (2001), *Nastavne strategije: kako primijeniti devet najuspješnijih nastavnih strategija*, Zagreb, Educa.
15. Nacionalni okvirni kurikulum za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje (2011), Fuchs, R., Vican, D., Milanović Litre, I., (ur.), Zagreb, MZOŠ.
16. Narodne novine (1990), *Zakon o osnovnom školstvu*, Zagreb, Narodne novine, br. 55.
17. Oxford, R. L. (1990), *Language learning strategies: What every teacher should know*, Boston, MA: Heinle & Heinle Publishers.
18. Poljak, V. (1980), *Didaktika*, Zagreb, Školska knjiga.
19. Poljak, V. (1977), *Nastavni sistemi*, Zagreb, Pedagoško književni zbor.
20. Previšić, V. (2007), *Pedagogija i metodologija kurikuluma*. U: *Kurikulum: teorije, metodologija, sadržaj, struktura*, Previšić, V.(ur.), Zagreb, Zavod za pedagogiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu i Školska knjiga, 15-34.
21. Recommendation of the European Parliament and of the Council of 18 December 2006 on key competences for lifelong learning (2006), Bruxelles, Europska komisija.
22. Rychen, D. S., Salganik, L.H. (2003), *Competencies for successful Life and Well-Functioning Society*, Cambridge, Hogrefe Publishing GmbH.
23. Schuitema, J., ten Dam, G., Veugelers, W. (2007), *Teaching Strategies for Moral Education: a review*.
<http://dare.uva.nl/document/139157>
24. Solomon, D., Watson, M. S., Battistich, V. A. (2001), Teaching and school effects on moral/prosocial development. U: *Handbook of Research on Teaching*, Richardson, V. (ur.), Washington, American Educational research Assotiation. 566-603.
25. Stoll, L., Fink, D. (2000), *Mijenjajmo naše škole: kako unaprijediti djelotvornost i kvalitetu škola*, Zagreb, Educa.
26. ten Dam, G., Volman, M. (2007), Educating for Adulthood or for Citizenship: social competence as an educational goal.
<http://dare.uva.nl/document/139133>
27. Wang, M. C., Haertel, G. D., Walberg, H. J. (1997), Toward a knowledge base for school learning, *Review of Educational Research*, 63, 249-294.
28. Zins, J.E., Elias, M.J. (2006), *Social and Emotional learning*. http://casel.org/wp-content/uploads/2011/04/elias_zins.pdf
29. Zwaans, A., ten Dam, G., Volman, M. (2006), Teachers' goals regarding social competence. <http://dare.uva.nl/document/39831>
30. Zwaans, A., van der Veen, Volman, M., ten Dam, G. (2008), Social competence as an educational goal: the role of the ethnic composition and the urban environment of the school. <http://dare.uva.nl/document/114184>

Procjena ukupnih troškova predloženog istraživanja (u kunama)

10000		
Predloženi izvori financiranja istraživanja		
Nacionalno financiranje	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Međunarodno financiranje	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Ostale vrste projekata	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Samostalno financiranje		
Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja (navesti samo ako je potrebno)		
Suglasnost mentora i doktoranda s prijavom teme		
Odgovorno izjavljujem da sam suglasan s temom koja se prijavljuje.		
	Potpis _____ prof.dr.sc. Vlatko Previšić	
	Potpis _____ Ivan Markić, dipl. pedagog	
IZJAVA		
Odgovorno izjavljujem da nisam prijavila/o doktorski rad s istovjetnom temom ni na jednom drugom sveučilištu.		
U Zagrebu, 17.12.2012.	Potpis _____ Ivan Markić, dipl. pedagog	

Dr.Sc.-01 PRIJAVA TEME DOKTORSKOG RADA

OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE

Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:	Franka Krajnović, prof. sociologije i pedagogije		
Nositelj studija:	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet		
Naziv studija:	Pedagogija		
Matični broj doktoranda/doktorandice:	6408		
Odobranje teme za stjecanje doktorata znanosti: (molimo zacrniti polje):	☒ u okviru doktorskog studija	☐ izvan doktorskog studija	☐ na temelju znanstvenih dostignuća
Ime i prezime majke i/ili oca:	Mara i Mirko Bijelić		
Datum i mjesto rođenja:	14.08.1962., Novi Šimići, Bosna i Hercegovina		
Adresa:	Dr. Franje Tuđmana 30a, Zadar, Hrvatska		
Telefon/mobitel:	023 305 360 ili 098 9098 351		
E-mail:	franka.krajnovic@zd.t-com.hr		

ŽIVOTOPIS DOKTORANDA/DOKTORANDICE

Obrazovanje (kronološki od novijeg k starijem datumu):	1. Sveučilište u Zadru - Odjel za pedagogiju , Studij pedagogije, Dodiplomski, Hrvatska 2. Sveučilište u Zadru - Odjel za sociologiju , Studij sociologije, Dodiplomski, Hrvatska
Radno iskustvo (kronološki od novijeg k starijem datumu):	2008. Zadarska županija, Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb 1986.-2008., Medicinski centar Zadar/Opća bolnica Zadar 1983.-1985., Medicinski centar Pakrac
Popis radova i aktivnih sudjelovanja na znanstvenim skupovima:	1. Krajnović, Franka. Brendan Walsh, Pedagogija protesta: obrazovna misao i djelo Patricka H. PearsaBern:Peter Lang AG, 2007, 373 p. // Pedagogijska istraživanja. (2012) (prihvaćen za objavljivanje). 2. Krajnović, Franka. Preduvjeti i prioriteti istraživanja u sestinstvu // Znanje, rukovođenje, upravljanje. Knjiga radova trećeg kongresa Hrvatske udruge medicinskih sestara / Matijašić-Bodalec, Dubravka (ur.). Zagreb : Hrvatska udruga medicinskih sestara 97-111 (predavanje, međunarodna recenzija, objavljeni rad, stručni). 3. Krajnović, Franka.

- Obrazovanjem protiv okvira moći, spola i medikalizacije? // Hrvatska sociologija: Razvoj i perspektive / Krbac, Denisa (ur.).
Zagreb : Hrvatsko sociološko društvo, 2008. 133-143 (predavanje,domaća recenzija,objavljeni rad).
- 4.FRanković, Sanda; Krajnović, Franka.
Analiza stručnih radova HUMS-a: preliminarni rezultati // Znanje- vođenje - upravljanje: Knjiga radova / Matijašić-Bodalec, Dubravka (ur.).
Zagreb : Hrvatska udruga medicinskih sestara, 2006. 111-124 (predavanje,međunarodna recenzija,objavljeni rad, stručni).
- 5.Krajnović, Franka.
Nasilje kao područje javnozdravstvene problematike // 13.sajam zdravlja, Sajamski vodič, zbornik radova i izvješća sa sajma / Sanković, Mandica (ur.).
Vinkovci : Grad Vinkovci, 2009. 98-110 (predavanje,objavljeni rad, stručni).
- 6.Krajnović, Franka; Franković, Sanda, Šimić, Nataša.
Negativni oblici ponašanja unutar profesije medicinskih sestara // Psiholog i zajednica: Prvi hrvatski interdisciplinarni simpozij MOBBING. Sažeci radova / Pernar, Mirjana (ur.).
Rijeka : Društvo psihologa Primorsko goranske županije Rijeka, 2005. 36-37 (predavanje,sažetak).
- 7.Krajnović, Franka.
Tjelesne promjene // Vodič za pod stare dane u Zadarskoj županiji / Masar, Mladen (ur.).
Zadar : Gradska knjižnica Zadar i Dom za odrasle osobe Sv. Frane, 2011.
- 8.Krajnović, Franka.
Promicanje zdravlja i poučavanje o zdravlju i bolesti // Zdravstvena njega odraslih / Franković, Sanda (ur.).
Zagreb : Medicinska naklada ; HUMS- Hrvatska udruga medicinskih sestara, 2010.
- 9.Svetić Čišić, Rosana; Jurković, Zorana.
Inhalacijsko liječenje: priručnik za medicinske sestre / Franković, Sanda ; Krajnović, Franka (ur.).
Zagreb : Hrvatska udruga medicinskih sestara, 2007.
- 10.Krajnović, FRanka; Šimić, Nataša; Franković, Sanda.
Identifikacija, opis i analiza uzroka nekih negativnih ponašanja u radnom okružju medicinskih sestara. // Medica Jadertina. 37 (2007) , 3-4; 63-72 (članak, znanstveni).
- 11.Krajnović, Franka; Šimić, Nataša; Franković, Sanda.
Utjecaj nekih sociodemografskih varijabla na pojavnost negativnih oblika ponašanja u radnom okružju medicinskih sestara i tehničara. // Liječnički vijesnik. 129 (2007) , 3/4; 54-61 (članak, znanstveni).
- 12.Krajnović, Franka.
Paul Ashwin: Analiza interakcije poučavanja i učenja u visokom obrazovanju: Objašnjenje s obzirom na strukturu i djelovanje. // Napredak : časopis za pedagogijsku teoriju i praksu. 152 (2011) , 3-4; 573-577 (prikaz, ostalo).
- 13.Krajnović, Franka; Franković, Sanda; Radošević, Dubravka; Tepavac, Milica.
Filozofsko i znanstveno utemeljenje njeg/njegovanja: osvrt na teoriju Jean Watson. // Sestrinski glasnik. 1 (2008) ; 15-22 (članak, stručni).
- 14.Rimac, Brankica; Franković, Sanda; Krajnović, Franka.
Strateški okvir razvoja sestrinstva u Republici Hrvatskoj 2008.-2014.. // Sestrinski glasnik. 4 (2008) ; 213-218 (ostalo, ostalo).
- 15.Krajnović, Franka; Franković, Sanda.
Polazišna osnova suvremenog razvoja sestrinstva u Republici Hrvatskoj. // Sestrinski glasnik. 4 (2006) ; 55-58 (članak, stručni).
- 16.Krajnović, Franka; Serdarević, Stana.
Javno mnijenje o donaciji organa u Zadarskoj županiji: pozitivan stav. // Sestrinski glasnik. 1 (2004) ; 22-27 (članak, stručni).
- 17.Krajnović, Franka; Petrić, Ana; Ćosić, Jelena
Public Health capacity in Zadar County // *The 4th CDC, SMDP bi-annual conference: Strengthening Global Public Health Management Capacity*

	Cavtat, Hrvatska, 2007 (Znanstveni skupovi i radionice, Poster)		
NASLOV PREDLOŽENE TEME			
Hrvatski:	Odnos nastavnih sadržaja i strukture motivacije za učenje kod učenika škole za medicinske sestre		
Engleski:	The relationship of teaching contents and the structure of pupils' motivation for learning in among the pupils of school for medical nurses		
Naslov na jeziku na kojem će se pisati rad (ako nije na hrvatskom ili engleskom):			
Područje/polje/grana:	Društvene znanosti / Pedagogija / Didaktika		
PREDLOŽENI ILI POTENCIJALNI MENTOR(I)			
(navesti drugog mentora ako se radi o interdisciplinarnom istraživanju ili ako postoji neki drugi razlog za višestruko mentorstvo)			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-Pošta:
Prvi mentor:	prof.dr.sc. Marko Palekčić	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, Hrvatska	mpalekci@ffzg.hr
Drugi mentor:			
KOMPETENCIJE MENTORA - popis do pet objavljenih relevantnih radova u posljednjih pet godina			
Prvi mentor:	<p>Palekčić, M. (2007.), Od kurikuluma do obrazovnih standarda // Kurikulum: teorija-metodologija-sadržaj-struktura U: Previšić, V. (ur.), Kurikulum: teorije-metodologija-sadržaj-struktura Zagreb: Zavod za pedagogiju Filozofskog fakulteta i Školska knjiga. 35 -101</p> <p>Palekčić, M. (2006.), Sadržaji obrazovanja i nastave: struktura i kriteriji odabira. Pedagogijska istraživanja, 3 (2), 181 - 200</p> <p>Müller, F. H., Palekčić, M., Beck, M., Wanninger, S. (2006.), Personality, motives and learning environment as foundation of self-determined learning motivation. Review of Psychology, 13 (2), 73 - 84</p> <p>Müller, F. H., Palekčić, M., Radeka, I. (2006.), Determinanten der Lernbereitschaft und der Leistung im Studium. Odgojne znanosti, 12 (2), 401-420</p> <p>Palekčić, M. (2009.), Die Verlagerung vom Lehren aufs Lernen. Kritische Reflexion -anhand des Wertequadrats. Am Beispiel des Menon;. In: Edward Protner/Vladimir Wakounig/Robi Kroflič: Pädagogische Konzeptionen zwischen Vergangenheit und Zukunft Begriffsverwirrungen und Reformeifer. Frankfurt/Main. Peter Lang. S. 85 -108</p> <p>Müller, F., Andreitz, I., Palekčić, M. (2008.), Lehrermotivation; ein vernachlässigtes Thema in der</p>		

	empirischen Forschung. Odgojne znanosti, 10 (15), 61 -78
Drugi mentor:	
OBRAZLOŽENJE TEME	
Sažetak na hrvatskom jeziku: (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	<p>Pitanje kvalitete školske nastave usko je povezano s motivacijom učenika, a kvaliteta nastavnih sadržaja i kvaliteta načina posredovanja tih sadržaja učenicima povezana je s vrstom i strukturom motivacije učenika. U pedagoškoj literaturi naglašava se izuzetan značaj nastave za ishode u školskom učenju, posebice interes i motivaciju. U brojnim istraživanjima provedenim na temelju pedagoško psihološke teorije samoodređenja utvrđena je povezanost interesa i motivacije sa zadovoljstvom sadržajem studija i strukturom motivacije za učenje. Rezultati empirijskih istraživanja temeljeni na ovoj teoriji nedovoljno naglašavaju važnost sadržaja poučavanja u odnosu na strukturu motivacije te smo iz toga razloga odlučili istražiti upravo taj odnos jer su sadržaji domaći, izvorni pedagojski pojam. Istraživanjem odnosa nastavnih sadržaja i strukture intrinzične motivacije dodatno bi se doprinijelo nalaženju odgovora na pitanje o prirodi i strukturi nastavnih sadržaja kojima se potiče i razvija intrinzična motivacija.</p>
Sažetak na engleskom jeziku: (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	<p>The question of educational system's quality is narrowly connected with the motivation of pupils, while the quality of teaching curriculum and the way it's relayed to pupils is connected to the type and structure of pupils' motivation. The extraordinary significance of teaching for outcomes in school learning, especially for interests and motivation, is emphasized in pedagogical literature. In numerous conducted researches based on pedagogical-psychological theory of self-determination, the relation was determined between interest and motivation on one hand and the satisfaction with the study's contents and the motivational structure for studying on the other. The results of empirical researches based on this theory insufficiently emphasize the importance of teaching contents in relationship with the motivational structure. Therefore, we decided to explore exactly this relationship because the teaching contents is a original pedagogical term. By exploring the relationship between teaching content and the structure of intrinsic motivation, an additional contribution would be made in finding the answer to the question of the nature and structure of teaching content that encourage and develop intrinsic motivation.</p>
Uvod i pregled dosadašnjih istraživanja (preporučeno 7000 znakova s praznim mjestima)	
<p>Pedagogija promatra čovjeka u svijetu njegove obrazovljivosti i odgojivosti pokazujući interes za izučavanje sadržaja u svjetlu obrazovnih namjera. Primanje i usvajanje sadržaja uvijek je povezano s formiranjem, razvojem, sazrijevanjem tjelesnih, duševnih i duhovnih snaga. Takva povezanost, odnosno takvo shvaćanje obrazovanja, opisuje se kao proces dvostrukog „otvaranja“ koji dovodi do plodonosnog (obrazovnog) odnosa između učenika i nastavnog sadržaja.</p> <p>Specifičan učinak sadržaja na učenje konstituira se tek u konkretnoj situaciji nastave te je traženje odgovora na pitanje u kojim uvjetima i uz koje pretpostavke sadržaji (obrazovanja i nastave) postaju obrazovni sadržaji ključno pedagoško-didaktičko pitanje. Teorija samoodređenja (Self Determination Theory: Edward L. Deci and Richard M. Ryan, 1985.) je identificirala nekoliko različitih tipova motivacije, od koji svaki tip ima određene posljedice na učenje, školski učinak, osobno iskustvo i blagostanje.</p> <p>Pedagoška relevantnost teorije samoodređenja ogleda se u rasvjetljavanju čimbenika koji utječu na razvoj samoodređujućih formi</p>	

motivacije za učenje, kvalitetu procesa obrazovanja i njegove učinke te oblikovanje motivacijski-poticajne okoline za učenje. Motivaciju za učenje i interes za učenje moguće je poticati putem poticanja kompetencija, identifikacije sa sadržajima učenja i posebice njegovanjem dobrih socijalnih odnosa između nastavnika i učenika.

Utvrđivanje poticaja u nastavi koji razvijaju intrinzičnu motivaciju s ciljem pogodovanja dubljim konceptualnim oblicima učenja i kvalitetnijim rezultatima učenja zauzimaju značajno mjesto u istraživanjima novije pedagoške prakse.

Kvaliteta instrukcije, tj. kvaliteta didaktičkog uređenja procesa poučavanja i učenja javlja se kao značajan posrednik između intrinzične motivacije za učenje i (ne)specifičnih kriterija učenja određujući i vrstu motivacije u školskom učenju i kvalitetu učeničkih znanja. Vrhunsko pedagoško i didaktičko djelovanje je umijeće kreiranja pedagoškog susreta između obrazovnih (nastavnih) sadržaja i učeničkih obrazovnih potencijala i zanimanja. (Klafki, 1994., Gudjons, 1994.)

Pregled dosadašnjih istraživanja:

Rezultati istraživanja pokazuju razliku u intrinzičnoj motivaciji u odnosu na percepciju konteksta poučavanja: mlađi učenici više su intrinzično motivirani kada kontekst poučavanja percipiraju kao socijalno podupirući dok su stariji učenici više intrinzično motivirani kada sadržaj poučavanja podupire njihovu autonomiju. (Mary, Guthrie, McCann., VanMeter; Alao, 1996.)

Intrinzična motivacija i integrirana regulacija rezultiraju većim kognitivnim angažmanom i učenjem nego eksternalna ili introjicirana regulacija (Pintrich i Schunk, 1996; Deci i Ryan, 2000.), a kada je učenik inicijalno intrinzično motiviran za učenje, socijalni kontekst u kojemu se učenje odvija može njegovu motivaciju podržati ili potisnuti (Black i Decy, 2000.)

Prema istraživanjima motivacije i interesa kod učenica različitih generacija srednjih škola za tjelesno i zdravstveno područje utvrđena je razlika u motivaciji učenika za vježbanje na nastavi: dok učenice generacije ispitanika iz 1973. godine kao motiv za uključivanje u vježbanje na nastavi iskazuju više zdravlje kao motiv, socijalni ugled kao motiv, sportsku uspješnost kao motiv i užitek kao motiv, učenice iz 2007. godine iskazuju više ocjenu kao motiv, nastavnicu kao motiv, vršnjake kao motiv, roditelje kao motiv, prisilu kao motiv i općenitu sportsku uspješnost kao motiv (Runjić 2012.).

Vanjskom, učeničkom, evaluacijom projektnog kurikulumu koji je sadržajno bio usmjeren na poučavanje učitelja humanističko-motivacijskom pristupu u nastavi dobiveni su rezultati koji upućuju na zaključak kako taj pristup ima učinak na neke varijable strategija učenja i poučavanja, motivaciju učenja, osposobljenost za samostalno učenje te na prijateljski odnos između učenika i učitelja. (Bratko i sur., 2000.)

Istraživanja su pokazala da su pozitivni rezultati u učenju (npr. dublji kognitivni angažman, zadovoljstvo u učenju) deriviraju iz intrinzične motivacije te da ekstrinzične forme motivacije negativnije utječu na postignuća, npr. manje zalaganje, veća stopa odustajanja. (Ntoumanis, 2001.; Furrer i Skinner, 2003.)

Reeve i sur., 2002. su kroz dva eksperimenta utvrdili da su učenici čija je autonomija podržavana tijekom učenja u svoje učenje ulagali više truda i potpuno internalizirali njegovu regulaciju.

Istraživanje percepcije razredne klime učenika matematike od 6. do 8. razreda upućuju na to da učenici koji razrednu klimu percipiraju kao sigurnu, poticajnu za učenje i podupiruću razvoju njihove autonomije imaju izraženiju intrinzičnu motivaciju za svladavanjem sadržaja. (Oginsky, 2003.).

Senecal i sur. 2003. godine su utvrdili da učenici s višim razinama samoodređenosti (intrinzična motivacija i identificirana regulacija) u interpersonalnim odnosima i učenju u manjoj mjeri doživljavaju konflikt uloga (npr. otporniji su na pritisak prijatelja koji ih zovu van u vrijeme kad moraju učiti za ispit) te su manje skloniji odlaganju učenja.

Studija Levesque i sur. 2004. godine je na američkim i njemačkim srednjoškolicima pokazala da je stupanj eksternalnog pritiska u kontekstu učenja bio negativno povezan s autonomnom motivacijom i opaženom kompetentnošću učenika.

Rezultati istraživanja na njemačkim i hrvatskim studentima pokazala su kako je interes za studij neovisni konstrukt koji pripada formi motivacije za učenje i od svih drugih formi motivacije razlikuje se prema svojoj usmjerenosti na sadržaj učenja, a socijalni odnosi, interes nastavnika, kvaliteta instrukcije, transparentnost zahtjeva i potpora kompetencije kao varijable iz okoline učenja i poučavanja snažno su povezane s interesom za studij. (Palekčić, Muller, 2004; Palekčić, Radeka, Petani, Muller, 2004.; Muller, Palekčić, 2005.; Muller, Andreitz, Palekčić, 2008.; Sorić, Palekčić, 2009.).

Rezultati istraživanja motivacije studenata preddiplomskih programa pokazuju kako se motivatori upisa studija potporom studentskoj autonomiji i kompetencijama u svladavanju sadržaja mogu transformirati u intrinzične motivatore koji će doprinijeti dubljim strategijama učenja i većem interesom za studij (Hooper, 2009.).

Istraživanje kvalitete života u osnovnoj školi pokazala su značajan utjecaj dobi na razvoj intrinzične motivacije, što su učenici stariji, manje su intrinzično motivirani, percipiraju učenje manje izazovnim i zabavnim te nepovoljnije ocjenjuju odnos učenika i nastavnika, smatraju školu znatno manje važnom za budući život i ocjenjuju svoju školsku kompetenciju znatno slabijom (Raboteg-Šarić, Šakić, Brajša-Žganec, 2009.).

Rezultati istraživanja nastavnog procesa na studijima sestrištva su pokazali kako postoji statistički značajna razlika u akademskoj samoregulaciji ponašanja (autonomna vs kontroliranom ponašanju) između redovnih studenata i studenata koji su upisali studij nakon godina radnog iskustva. Autonomno nasuprot kontroliranom ponašanju kao forma intrinzične motivacije povezano je sa slabljenjem interesa i odustajanjem redovnih studenata od studija sestrištva. (Schutt, Michelle, 2009.)

U izvedbi gimnazijske nastave materinjeg jezika i stranih jezika postoji statistički značajna razlika među pojedinim predmetima u motivacijskim uvjerenjima učenika, najnepovoljniji sklop motivacijskih uvjerenja karakterizira niska procjena samodjelotvornosti i korisnosti te izražen cilj ovladavanja izbjegavanjem (Rovan, Jelić, 2010.).

Cilj i hipoteze istraživanja (preporučeno 700 znakova s praznim mjestima)

Opći cilj ovog istraživanja je ispitati odnos nastavnih sadržaja i strukture motivirajućeg ponašanja učenika škole za medicinske sestre, odnosno izraženosti različitih regulacijskih stilova motivacije i interesa.

Raščlanjivanjem općeg cilja u smislu njegove operacionalizacije postavljamo sljedeće hipoteze:

H 1. Polazimo od pretpostavke kako ne postoje razlike u strukturi motivirajućeg ponašanja učenika škole za medicinske sestre u odnosu na nastavne sadržaje.

H 2. Polazimo od pretpostavke kako učenička percepcija okoline za učenje doprinosi motivaciji za učenje općeobrazovnih i strukovnih sadržaja kod učenika škole za medicinske sestre

H3. Polazimo od pretpostavke kako motivacija za učenje općeobrazovnih i strukovnih sadržaja doprinosi školskom postignuću kod učenika škole za medicinske sestre.

Materijal, ispitanici, metodologija i plan istraživanja (preporučeno 6500 znakova s praznim mjestima)

U skladu s općim i specifičnim ciljevima istraživanja empirijski dio istraživanja bit će proveden na prigodnom uzorku učenika trećih i četvrtih razreda škole za medicinske sestre.

Populacija ispitanika

Za jedinicu uzorka odredit će se dvije škole za medicinske sestre, a uzorak će biti svi učenici trećih i četvrtih razreda odabranih škola.

U navedenom obrazovnom programu kurikulum je kroz sve četiri godine podijeljen na općeobrazovni i strukovni dio.

Pri izboru nastavnih sadržaja, odnosno nastavnih predmeta unutar kojih će se utvrđivati struktura motivacije vodili smo računa o kontinuitetu i satnici poučavanja. Na taj način iz općeobrazovnog dijela kurikuluma odabran je predmet Hrvatski jezik, a iz strukovnog dijela kurikuluma predmet Zdravstvena njega.

Generacije učenika je odabrane predmete učila kroz sve četiri godine obrazovanja, pri čemu su oba predmeta imala približno iste satnice teorijskih sadržaja, izuzimajući vježbe za predmet Zdravstvene njega. Hrvatski jezik kroz sve četiri godine obrazovanja poučava isti nastavnik, a Zdravstvenu njegu u navedenom razdoblju poučava više strukovnih nastavnika. Nastavnici navedenih predmeta koriste različite elemente ocjenjivanja, kao i oblike i metode rada što je uzeto u obzir tijekom konstruiranja upitnika, odnosno učenicima je uputom precizirano na kojeg se nastavnika (predmet) odnose pitanja u upitniku.

Instrumentarij

Za ovo istraživanje koristit će se upitnici koji su već ranije korišteni za utvrđivanje strukture motivacije za učenje na populaciji srednjoškolskih učenika, međutim kako su to upitnici stranih autora, bit će adaptirani i prilagođeni za potrebe ovog istraživanja, a njihove će se metrijske karakteristike provjeriti.

Dakle, sveukupno upitnik namijenjen učenicima škole za medicinske sestre s ciljem utvrđivanja odnosa nastavnih sadržaja i strukture njihove motivacije za učenje uključivat će, osim sociodemografskih pitanja, subskale kojima će se ispitivala motivacija i interes učenika za učenje općeobrazovnih i strukovnih sadržaja, njihova percepcija okoline učenja i mogućih ishoda učenja.

Upitnici za utvrđivanje strukture motivirajućeg ponašanja bit će koncipirani na način da prate koontinuum samodređenja prema kojemu četiri regulacijska stila ekstrinzične motivacije (eksternalna vanjska regulacija, introjicirana regulacija, identificirana regulacija i integrirana regulacija) imaju različit stupanj samoodređenja, kao i opseg integracije vrijednosti i normi u autonomni pojam o sebi.

1. Za utvrđivanje strukture motivacije za učenje u istraživanju je korištena hrvatska adaptacija skale Skalen zur motivationalen Regulation beim lernen von Schulerinnen und Schulern (Muller, Hanfstingl i Andreitz, 2007) koja je zapravo adaptirana i prilagođena te proširena verzija Academic Self-Regulation Questionnaire (SRQ-A) autora Ryan and Connell iz 1989.

Motivaciju za učenje zahvatit ćemo sa sedam subskala koje mjere intrinzičnu motivaciju (5 tvrdnji), identificiranu regulaciju (4 tvrdnje), introjiciranu regulaciju (7 tvrdnji), eksternalnu regulaciju (7 tvrdnji), amotivaciju (3 tvrdnje), predmetno samopoimanje (4 tvrdnje) i zabrinutost (4 tvrdnje). Ukupno ovaj dio upitnika sadržavat će 34 tvrdnje.

Interes za učenje predmeta mjerit će se skalom "Fragebogen zum Studieninteresse (FSI)" (Schiefele, Krapp, Wild i Winteler, 1993.) koju su za hrvatsku populaciju adaptirali Palekčić i Sorić (2004.). U ovom istraživanju skala (27 tvrdnji) će biti prilagođena za ispitivanje učeničkog interesa za učenje predmeta Hrvatski jezik i Zdravstvena njega.

2. Za utvrđivanje opažene okoline učenje koristit će se drugi dio skale Skalen zur motivationalen Regulation beim lernen von Schulerinnen und Schülern (Muller, Hanfstingl i Andreitz, 2007), odnosno subskele s tvrdnjama koje se odnose na poticanje učenikove autonomije i osjećaja kompetencije od strane nastavnika odabranih predmeta, socijalnu povezanost u razredu, strukturiranost i prilagođenost nastave, relevantnosti sadržaja koji se uči, zainteresiranosti nastavnika i njegove vještine u isticanju značaja sadržaja koji se uči. Koristit će se subskele socijalna uključenost (8 tvrdnji), podrška autonomiji (8 tvrdnji), podrška kompetenciji (8 tvrdnji), strukturiranost nastave (6 tvrdnji), relevantnost sadržaja predmeta (5 tvrdnji), svrhovitost predmeta (4 tvrdnje), angažiranost nastavnika (2 tvrdnje) i težina (zahtjevnost) predmeta (2 tvrdnje). Ukupno ovaj dio ima 43 tvrdnje.

3. Mogući ishodi učenja operacionalizirat će se kroz postignuće (ocjenu) učenika u predmetima Hrvatskog jezika i Zdravstvene njege, njihovo zadovoljstvo postignutom ocjenom, njihovo (ne)zadovoljstvo načinom ocjenjivanja znanja iz tih predmeta (6 tvrdnji; skala konstruirana za potrebe ovog istraživanja) te interesom učenika za daljnje učenje sadržaja iz tih predmeta (8 tvrdnji; skala konstruirana za potrebe ovog istraživanja).

Postupak i plan istraživanja

Istraživanje će se provoditi u dva dijela, odnosno učenici će popunjavati dva upitnika, jedan za strukovni predmet Zdravstvena njega, a drugi za općeobrazovni predmet Hrvatski jezik. Upitnik su učenici popunjavali na satovima razredne zajednice, sukladno dogovoru s ravnateljima/ravnateljicama škole i razrednicima/razrednicama.

Vrijeme između popunjavanja upitnika iznosit će u prosjeku tjedan dana, pri čemu će polovica ispitanika prvo popunjavati upitnik za Hrvatski jezik, a druga polovica upitnik za Zdravstvenu njegu. Učenicima će prethodno biti objašnjena svrha ispitivanja i zagarantirana anonimnost. S obzirom da će se istraživanje provoditi u dva dijela upitnici će se šifrirati kako bi ih nakon popunjavanja bilo moguće uparivati. Popunjeni upitnici iz prvog dijela istraživanja nalazit će se kod razrednika sve dok učenici ne popune i drugi dio upitnika.

Početak operativnog dijela istraživanja vremenski će biti prilagođen nastavnom planu i programu.

S ravnateljima/ravnateljicama škole napraviti će se plana rada, upitnici će se prije istraživanja dostaviti u škole, a po završetku drugog dijela istraživanja upitnici će biti prikupljeni od ravnatelja/ravnateljica škola.

Po završetku ispitivanja podaci će biti obrađeni standardnom statističkom obradom paketom Statistica 10. Koristit će se postupci parametrijske statistike za utvrđivanje osnovnih značajki uzorka, a postupcima faktorske analize i analize pouzdanosti provjerit će se metrijske značajke korištenih instrumenata. Nadalje, postupcima t-testova i analiza varijance provjerit će se razlike između pojedinih skupova, a korištenjem korelacijskih i regresijskih analiza provjerit će se kakav je odnos ispitanih varijabli te kakav je doprinos pojedinih motivacijskih strategija školskom postignuću učenika.

Očekivani znanstveni doprinos predloženog istraživanja (preporučeno 500 znakova s praznim mjestima)

Rezultati ovog istraživanja mogu biti relevantni za provjeru nekih aspekata teorije samoodređenja u području srednjoškolskog strukovnog učenja i poučavanja te doprinijeti stvaranju empirijsko teorijske osnove za odabir i strukturiranje nastavnih sadržaja.

Istraživanje odnosa nastavnih sadržaja i strukture motivirajućeg ponašanja učenika škole za medicinske sestre može doprinijeti oblikovanju motivacijski poticajne okoline za učenje i dati važne indikacije za eventualno poboljšanje postojećih školskih programa.

Popis citirane literature (maksimalno 30 referenci)

1. Black, A. E. i Deci, E. L. (2000.), The effects of instructors' autonomy support and students' autonomous motivation on learning organic chemistry: A self-determination theory perspective. *Science Education*. 84, 740 - 756
2. Bratko, D., Ljubin, T., Matijević, M. (2000.), Učenička evaluacija kurikuluma "aktivna/efikasna škola". *Napredak*, 141 (2), 156 -169
3. Deci, E. L. i Ryan, R. M. (2000.), The "what" and "why" of goal pursuits: Human needs and the self-determination of behavior. *Psychological Inquiry*, 4, 227 -268
4. Ryan, R.M. i Deci, E.L. (2000.), Intrinsic and extrinsic motivations: Classic definitions and new directions. *Contemporary Educational Psychology*, 25, 54 - 67
5. Furrer, C. i Skinner, E. (2003.), Sense of relatedness as a factor in children's academic engagement and performance. *Journal of Educational Psychology*, 95 (1)148 -162
6. Gudjons, H. (1994.), *Pedagogija: temeljna znanja*, Zagreb: Educa
7. Hooper, T. (2009.), The Impact on Career Direction of a Tertiary Management Programme for Mid-Career ICT Professionals, Higher Education Research and Development (Dostupno 3. studenog 2012. <http://www.eric.ed.gov>)
8. Klafki, W. (1994.), *Didaktika kao teorija obrazovanja u okviru kritičko- konstruktivne znanosti o odgoju* U: Gudjons, H., Teske, R., Winkel, R., (ur). Zagreb: Educa
9. Levesque, C. S., Zuehlke, N., Stanek, L. i Ryan, R. M. (2004.), Autonomy and competence in German and U.S. university students: A comparative study based on self-determination theory. *Journal of Educational Psychology*, 96, 68 -84
10. Mary, M., Ng, Guthrie, J. T., McCann, A.D., VanMeter, P., Alao, S., (1996.), How Do Classroom Characteristics Influence Intrinsic Motivations for Literacy? Reading Research Report No. 56. (Dostupno 3. studenog 2012. ERIC Full Text: <http://www.eric.ed.gov>)
11. Müller, F. H., Palekčić, M. (2005.), Bedingungen und Auswirkungen selbstbestimmt motivierten Lernens bei kroatischen Hochschulstudenten. *Empirische Pädagogik*. 19 (2), 134 -165

12. Müller, F. H., Palekčić, M.(2005.), Continuity of motivation in higher education: A three-year follow-up study. *Review of psychology*, 12 (1) 31 - 44
13. Müller, F. H., Palekčić, M., Beck, M., Wanninger, S. (2006.), Personality, motives and learning environment as foundation of self-determined learning motivation. *Review of Psychology*, 13 (2), 73 - 84
14. Müller, F. H., Palekčić, M., Radeka, I.(2006.), Determinanten der Lernbereitschaft und der Leistung im Studium. *Odgojne znanosti*, 12 (2), 401 - 420
15. Müller, F. H., Andreitz, I.,Palekčić, M. (2008.), Lehrermotivation – ein vernachlässigtes Thema in der empirischen Forschung. // *Odgojne znanosti*, 10 (15); 61 - 78
16. Ntoumanis, N. (2001.), Empirical links between achievement goal theory and self-determination theory in sport. *Journal of Sports Sciences*, 19, 397 - 409
17. Oginsky, T. (2003.), Supporting the Development of Intrinsic Motivation in the Middle School Classroom.(Dostupno 3. studenog 2012. ERIC Full Text <http://www.eric.ed.gov>)
18. Pintrich, P.i Schunk, D. (1996.), *Motivation in Education: Theory, Research and Applications*, Ch. 3.
Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall
19. Palekčić, M.,Müller, F.H. (2004.), Uvjeti i efekti interesa za studij i motivacije za učenje (motivi za izbor studija i motivacijski regulacijski stilovi kod hrvatskih i njemačkih studenata. *Pedagogijska istraživanja*, I (2), 159 - 94
20. Palekčić,M., Radeka, I., Petani, R., Muller, F. (2004.), Interes za studij: Empirijsko istraživanje uvjeta i učinaka interesa za sveučilišni studij. *Napredak*, 145 (4), 389 - 400
21. Palekčić, M. (2006.), Sadržaji obrazovanja i nastave: struktura i kriteriji odabira. *Pedagogijska istraživanja*, 3 (2), 181 - 200
- 22.Raboteg-Šarić, Z., Šakić, M., Brajša-Žganec, A. (2009.), Kvaliteta života u osnovnoj školi: Povezanost sa školskim uspjehom, motivacijom i ponašanjem učenika. *Društvena istraživanja*, 18, 4 - 5,(102 - 103), 697 - 716

23. Reeve, J., Jang, H., Hardré, P., Omura, M. (2002.), Providing a rationale in an autonomy-supportive way as a strategy to motivate others during an uninteresting task. *Motivation and Emotion*, 26 , 183 - 207
24. Rovan, D., Jelić, A.B. (2010.), Motivacijska uvjerenja u učenju materinskog jezika i stranih jezika: *Društvena istraživanja*, 19, 4 -5, (108 - 109), 873 - 894
25. Ryan, R. M., Deci, E. L. (2000.), Intrinsic and extrinsic motivations: Classic definitions and new directions. *Contemporary Educational Psychology*, 25 , 54 - 67
26. Ryan, R. M. i Deci, E. L. (2009.), Promoting self-determined school engagement: Motivation, learning, and well-being. In K. R. Wentzel & A. Wigfield (Eds.), *Handbook on motivation at school* (pp. 171.-196.). New York: Routledge.
30. Wentzel & A. Wigfield (Eds.), *Handbook on motivation at school* (pp. 171.-196.). New York: Routledge.
27. Runjić, K. (2012.), Motivacija i interesi učenika različitih generacija srednjih škola u Zagrebu za tjelesno i zdravstveno područje, Doktorska disertacija: Kineziološki fakultet, Sveučilište u Zagrebu
28. Senécal, C., Julien, E., Guay, F. (2003.), Role conflict and academic procrastination: A self-determination perspective. *European Journal of Social Psychology*, 33 (1), 135 - 145
29. Sorić, I., Palekčić, M., (2009.), The Role of Students' Interests in Self-Regulated Learning: The Relationship between Students' Interests, Learning Strategies and Causal Attributions. *European Journal of Psychology of Education*, 24 (4), 545 - 565
30. Schutt, M. A. (2009.), Examination of Academic Self-Regulation Variances in Nursing Students (ED512869) ProQuest LLC, Ed.D. Dissertation, Auburn University, Pub Date: 2009., Doctoral Dissertations. (Dostupno 3. studenog 2012. <http://www.eric.ed.gov>)

Procjena ukupnih troškova predloženog istraživanja (u kunama)

5.000,00

Predloženi izvori financiranja istraživanja

Nacionalno financiranje	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Međunarodno financiranje	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	

	Potpis	
Ostale vrste projekata	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Samostalno financiranje	Samostalno	
Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja (navesti samo ako je potrebno)		
Suglasnost mentora i doktoranda s prijavom teme		
Odgovorno izjavljujem da sam suglasan s temom koja se prijavljuje.		
Potpis _____ prof.dr.sc. Marko Palekčić		
Potpis _____ Franka Krajnović, prof. sociologije i pedagogije		
IZJAVA		
Odgovorno izjavljujem da nisam prijavila/o doktorski rad s istovjetnom temom ni na jednom drugom sveučilištu.		
U Zagrebu, 10.01.2013.		
Potpis _____ Franka Krajnović, prof. sociologije i pedagogije		

Dr.Sc.-01 PRIJAVA TEME DOKTORSKOG RADA

OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE

Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:	Šefik Tatić, mag. nov.		
Nositelj studija:	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet		
Naziv studija:	Sociologija		
Matični broj doktoranda/doktorandice:	6598		
Odobranje teme za stjecanje doktorata znanosti: (molimo zacrniti polje):	☒ u okviru doktorskog studija	☐ izvan doktorskog studija	☐ na temelju znanstvenih dostignuća
Ime i prezime majke i/ili oca:	Bekir/Dušanka		
Datum i mjesto rođenja:	17.04.1976., Bihac, Bosna i Hercegovina		
Adresa:	Aleja dragutina Domjanica 20/a, Bedekovčina, Hrvatska		
Telefon/mobitel:	+385995187657		
E-mail:	tatic.s@gmail.com		

ŽIVOTOPIS DOKTORANDA/DOKTORANDICE

Obrazovanje (kronološki od novijeg k starijem datumu):	1. Fakultet političkih nauka Sarajevo, Žurnalistika/novinarstvo, Dodiplomski, Bosna i Hercegovina
Radno iskustvo (kronološki od novijeg k starijem datumu):	2005 - Nezavisni istraživač / autor u polju političke filozofije, sociološke teorije, kulture i medija. Autor niza tekstova, eseja i istraživanja objavljenih u teorijskoj platformi Reartikulacija/Deartikulacija (Ljubljana, Slovenija), zborniku Borec (Ljubljana, Slovenija), Centru za globalne studije i humanizam (Duke University, SAD), Noemalab teorijskoj web platformi (Noemalab, Italija) časopisu Odjek (Sarajevo, BiH), časopisu Malmoe (Beč, Austrija) magazin BHDani (Sarajevo, BiH), publikaciji Lost in Transition/Izgubljeno u tranziciji (Rosa Luxemburg Stiftung/Centar za socijalne studije, Beograd, Novi Sad, Srbija) autor teksta u katalogu izložbe I Will Never talk about the War Again (Stockholm, Švedska), autor niza tekstova, eseja i analiza objavljenih u časopisu Zarez, webportalu Kulturpunkt.hr i H-alter.org (Zagreb, Hrvatska), autor teorijske kontekstualizacije izložbe Tempo (Beograd, Srbija. Ko-autor (sa Marinom Gržinić) knjige Biopolitics/Nekropolitika/De-kolonijalnost (Pavillion - Bukurešt, Rumunjska). 2005. Urednik hrvatsko-bosanskog prijevoda knjige Estetika kibernovijeta i učinci derealizacije, Marina Gržinić (Košnica Sarajevo, Multimedijalni institut Zagreb, 2005.) 2004 - 2005. Urednik web sitea platforme za nove medije i teoriju Košnica (Sarajevo, BiH) 2003 - 2005. Urednik i inicijator programa Kultura novih medija (niza od dvanaest javnih predavanja iz oblasti političke i sociološke teorije, teorije medija, teorijske psihoanalize i suvremene umjetnosti) u Mediacentru Sarajevo (Sarajevo, BiH)

	<p>2003. - 2005. Novinar u netnovinar.org, portalu Mediacentra Sarajevo medijsku analizu</p> <p>2003. - 2004. Ko-autor dokumentarnog filma Kultura odgađanja (Mediaplan Sarajevo)</p> <p>2000. - 2003. Urednik niza radijskih emisija o nezavisnoj kulturnoj sceni (na BhRadio1, Radio Efm Sarajevo, Radio 3, Sarajevo)</p> <p>2000. - 2003. Programski urednik u nevladinoj organizaciji Kolektic booking (Sarajevo, BiH)</p> <p>2000. - 2001- Novinar u Verečnjim novinama (Sarajevo, BiH)</p>
Popis radova i aktivnih sudjelovanja na znanstvenim skupovima:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Šefik Tatić <i>Alien in Transition // On the Status of Aliens and Monsters workshop</i> Zagreb, Hrvatska, 2007 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno) 2. Šefik Tatić <i>Diabolical Frivolity of Neoliberal Fundamentalism // The Law of Capital - Histories of Oppression symposium</i> Ljubljana, Slovenija, 2010 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno) 3. Šefik Tatić <i>Dijabolična banalnost neoliberalnog fundamentalizma // Adria Art Annale / konferencija/radionica</i> Split, Hrvatska, 2009 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno) 4. Šefik Tatić <i>Inclusion as the Paradigm of Apolitical within the Capital Machine // Mind the Map - History is Not Given</i> Leipzig, Njemačka, 2005 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno) 5. Šefik Tatić <i>Metastasis of Democracy and the Matrix of Fragmentation of the East // No Space is Innocent</i> Graz, Austrija, 2006 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno) 6. Šefik Tatić <i>Odnos nacionalizma i kapitalizma // Oktobarski salon, artist Citizen symposium</i> Beograd, Srbija, 2008 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno) 7. Šefik Tatić <i>Out with the Scene - Otvorena kultura kao model separacije od kapitalističkog režima proizvodnje // Terminal festival/conference</i> Sarajevo, Bosna i Hercegovina, 2011 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno) 8. Šefik Tatić <i>The Vice of the Democratic Man // Transmediale intl. symposium Berlin</i> Berlin, Njemačka, 2009 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno) 9. Šefik Tatić, Lina Dokuzović <i>Tranzicija kao Praznina - integracija, suučesništvo, otpor // Lost in Transition intl. conference</i> Novi Sad, Srbija, 2010 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)
NASLOV PREDLOŽENE TEME	
Hrvatski:	Logika humanizacije kapitala - Legitimizacija represije i devaluacija funkcije političke moći
Engleski:	The Logic of Humanization of Capital - Legitimization of Oppression and the Devaluation of the Function of Political Power
Naslov na jeziku na kojem će se pisati rad (ako nije na hrvatskom ili engleskom):	
Područje/polje/grana:	Društvene znanosti / Sociologija / Sociološka teorija

PREDLOŽENI ILI POTENCIJALNI MENTOR(I)

(navesti drugog mentora ako se radi o interdisciplinarnom istraživanju ili ako postoji neki drugi razlog za višestruko mentorstvo)

	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-Pošta:
Prvi mentor:	prof.dr.sc. Marina Gržinić	Slovenska akademija znanosti i umetnosti, Slovenija	margrz@zrc-sazu.si
Drugi mentor:	prof.dr.sc. Biljana Kašić	Sveučilište u Zadru, Hrvatska	bikasic@unizd.hr

KOMPETENCIJE MENTORA - popis do pet objavljenih relevantnih radova u posljednjih pet godina

Prvi mentor:	<p>1.01 Izvorni znanstveni članek</p> <p>GRŽINIĆ, Marina. Biopolitično umetniško in nekropolitično družbeno. Čas. krit. znan., 2011, letn. 39, št. 245, str. 123-133. [COBISS.SI-ID 33459501]</p> <p>GRŽINIĆ, Marina. Southeastern Europe and the question of knowledge, capital, and power. The global South, 2011, vol. 5, no. 1, str. 51-64, doi: 10.1353/gbs.2011.0009. [COBISS.SI-ID 33004589]</p> <p>GRŽINIĆ, Marina. From biopolitics to necropolitics and the institution of contemporary art. V: GRŽINIĆ, Marina (ur.), ČENGIĆ, Nejšra Nuna. Biopolitics, necropolitics and de-coloniality, (Pavilion, 14). Bucharest: Artphoto Asc., 2010, str. 9-93. [COBISS.SI-ID 31826477]</p> <p>GRŽINIĆ, Marina. Linking theory, politics and art. V: AVGITA, Louisa (ur.), STEYN, Juliet (ur.). The Balkans, (Third text, Special issue, Vol. 21, issue 2, Mar. 2007). London: Routledge, 2007, str. 199-206. [COBISS.SI-ID 27119405]</p> <p>GRŽINIĆ, Marina. From transitional postsocialist spaces to neoliberal global capitalism. Third text, Sep. 2007, vol. 21, issue 5, str. 563-675. [COBISS.SI-ID 27482925]</p>
Drugi mentor:	Caporale-Bizzini, S., Galhardo Couto, A., Kašić, B., Lund, L., Pulcini, E., Richter Malabotta, M.,

	<p>Skærbæk, E. (2009). <i>Teaching Subjectivity. Travelling Selves for Feminist Pedagogy</i>, Utrecht: Athena Books, Centre for Gender Studies, Stockholm University.</p> <p>Kašić, B. (2012). "Womanspace", <i>Geobodies and Borderlands" [sic] - a Journal of Literature, Culture and Literary Translation</i>, No 4, www.sic-journal.org; objavljeno: 28 Jun 2012.</p> <p>Kašić, B. (2011). »En las trampas de la agenda neocolonial; Una perspectiva feminista de la region postyugoslava«, <i>4 Revista de discusion feminista</i>: 64-74.</p> <p>Kašić, B. (2009). »How to Radicalize Responsibility. Feminism and Rape«, <i>DEP Deportate, esuli, profughe. Revista telematica di studi sulla memoria femminile</i>, (10): 168-181.</p> <p>Kašić, B. (2011). »(Po)kretati se onkraj postfeminističkih invazija«, <i>Treća</i>, 13 (1): 9-17.</p>
OBRAZLOŽENJE TEME	
Sažetak na hrvatskom jeziku: (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	<p>Glavna zadaća teze je nova analiza suvremenog kapitalizma u relaciji s metodama kroz koje se kapital legitimira. U tom smislu, teza se bazira na premisi da u jezgri ovog procesa stoji strategija devalvacije političke moći koja, organizirajući odnos između auctoritasa i potestas, diktira formu proizvodnje suvremenog društva/društvenog. Drugim riječima, teza analizira proces tj. način kako režim cirkulacije kapitala biva instaliran u političku moć kao njenu supstancu.</p> <p>Konkventno, ova analiza kritizira/interpretira način na koji se formatira i/ili reorganizira režim produkcije tako što ga vidi kao formu kolonijalnog režima koji, institucionalno i epistemološki, počiva na biološkoj terminaciji i/ili depolitizaciji života u nekropolitičkom kontekstu, istom kontekstu koji biva situiran kao nova dominantna forma ili baza na kojoj se reinventira kapitalistički režim.</p>
Sažetak na engleskom jeziku: (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	<p>The main task this thesis has is a new analysis of contemporary capitalism in relation with the methods through which it is being made legitimate. In that sense, the thesis postulates that at the core of this processes stands the process of devaluation of political power that, by organization of the relation between the auctoritas and the potestas, dictates the form of production of contemporary social. In other words, the thesis analyzes how the regime of circulation of capital is being installed in political power as its substance.</p> <p>Consequentially, this analysis tackles the formatting and/or reorganization of the regime of production in a way in which it interprets it as being the form of the colonial regime that rested on</p>

biological termination and depoliticization of life in necropolitical manner that is being situated as the new dominant form or the basis on which the capitalist regime reinvents itself.

Uvod i pregled dosadašnjih istraživanja (preporučeno 7000 znakova s praznim mjestima)

Teza na kojoj će doktorat biti baziran je analiza kapitalizma koji je prije svega proizvodnja društvenog odnosa, prvenstveno u smislu proizvodnje socijalno-političkog konteksta unutar kojeg se organiziraju dominantni ideološko / epistemološki narativi.

U tom smislu te upravo na takvoj definiciji gradualno će se razvijati glavne komponente doktorata; izvanredno stanje tj. socio-političke stanje nakon njegove faze širenja po cijelom društvenom polju; odnos između potestasa i autoritasa te analiza procesa transformacije političko-ideoloških konteksta organizacije političkog, pojma "governmentality" i formacije hegemonijske moći koja, u vezi sa tezama Achille Mbembe-a, nazivamo nekropolitika ili nekromoć.

Dakle, dosadašnje istraživanje uključilo je analizu i razradu teza o biopolitičkoj funkciji moći koja je bila bazirana na radu Michel Foucaulta, Giorgio Agambena i Max Weberovih koncepta koji reflektiraju egzil političkog elementa iz kozmologije moći. Slijedeća faza istraživanja bavila se analizom koncepta Izvanrednog stanja (State of Exception) kako ju je razradio Giorgio Agamben u smislu u kojemu je proces normativizacije i/ili integracije Izvanrednog stanja u proces organizacije moći analiziran u vezi sa Jean Luc Nancyjevim konceptima o Razdjelovljenoj zajednici te razradi Agambenove analize odnosa auctoritasa i potestasa, u ovom istraživanju stavljenih u suvremeni kontekst. Analiza i izvođenje premise da je progresije u formaciji moći bazirana na, sa jedne strane, intenzifikaciji devalviranja funkcije političke moći, a sa druge strane na intenzifikaciji normalizacije i/ili legitimizaciji represije koja je proizašla iz institucioniranja logike kapitala u logiku koja inkubira socijalni konflikt. Razvoj ovih koncepta unutar teze u velikoj je mjeri baziran na radu Carl Schmitt-a, Alenke Zupančič i Marine Gržinić. Konzekvente forme vladanja, koje premisa istraživanja implicira, nađene su u oblicima "governmentality-ja," biopolitičke kontrole, intimizacije režima i subjekta, a ovaj aspekt istraživanja baziran je na radu Biljane Kašić (u vezi sa subjektivizacijom, body-politics), Jean Badurillarda (u vezi sa medijskim oblicima subjektivizacije, multiplikacije i emulacije) i Terry Eagleton-a (u vezi sa apoteozom, sakralizacijom efekta kapitala i ekstremnim formama komodifikacije).

Analiza inherentne veze koju ostvaruju humanistički projekti i/ili humanističke komponente sa ideologijama baziranih na održanju i reorganizaciji primarnih modova cirkulacije kapitala, analizirane i razrađene su na temelju istraživanja Aime Cesaire-a, Achille Mbembe-a, Santiago Lopez Petit-a, Santiago Castro Gomeza i Marine Gržinić. U ovom smislu, premisa da humanistički narativ i kapital funkcioniraju sinkrono - ali u dinamičkoj vezi koja omogućava diferencijaciju u procesu eksploatacije, ali i homogenizaciju epistemološkog monopola na univerzalizaciju partikularne agende te hegemonizaciju partikularne (institucionalne, političke, ideološke i materijalne) pozicije moći centra iz kojeg se organizira eksploatacija i rasna diskriminacija - bazirana je na razradi teza i koncepta razvijenih od Achille Mbembe-a, Alaina Badiou-a i Marine Gržinić.

Nekropolitika kao zamjena za politiku ili kao "politicizacija biopolitike" u ovom je smislu analizirana u direktnoj, međuovisnoj vezi sa reorganizacijom ili modernizacijom kolonijalne epistemologije koja, kako premisa elaborira, funkcionira, ne samo kao instrument epistemološke univerzalizacije diferencije u eksploataciji, nego i kao instrument inkubacije i/ili transkripcije humanističkih karakteristika efektu kapitala, dakle cijelom varijetetu transgresija koje se onda reprezentiraju ili institucionalno/epistemološki normativiziraju kao odraz mogućnosti socijalnog antagonizma da prevaziđe (dosadašnje) limite nametnute savezom demokratskog formalizma i neformalnosti borbe za profit. Ova premisa je bazirana na analizi i razradi koncepta razvijenih od Santiago Lopez Petita i Marine Gržinić.

Cilj i hipoteze istraživanja (preporučeno 700 znakova s praznim mjestima)

Kako je istraživanje bazirano na premisi koja uspostavlja sistemsku vezu između kapitala (tj. institucionalnih i epistemoloških konglomeracija moći baziranih na kontroli nad cirkulacijom kapitala) i humanističkih projekata stavljenih u sinkron/legitimirajući odnos sa kapitalizmom kao društvenim odnosom, cilj istraživanja je ustvrditi kako se legitimizira uvjetovanost društvenog logikom kapitala tj. kako se normalizira (normativizira) represija u formi eksploatacije, komodifikacije, kolonijalnog nasilja-neokolonijalizma, historijskog revizionizma, rasizma, nelimitiranog izvanrednog stanja te uspostave ratne države / rasne države ili općenito postmodernog fašizma.

S obzirom na to da se proces ili institucionalno - epistemološka operacija devalvacije funkcije političke moći unutar ovog konteksta nameće kao esencijalna strategija suvremene kapitalističke hegemonije koja osigurava neutralizaciju političko ideoloških prefiksa socijalnog konflikta te dislokacije istog konflikta na teren aksiomatskih (kulturološko/identitetsko/rasnih) razlika, ovo istraživanje locira dominantne vektore načina na koji se reorganizira/reinventira kapital u kontekstu u kojemu epistemološka univerzalizacija partikularnih definicija "humanog-humanizma" od strane Prvog svijeta kapitala, kao metoda, služi istoj osovini moći kao sredstvo, bilo relativizacije nejednakosti u distribuciji društvenog bogatstva, bilo reprezentiranju izrazito diskriminatorne prirode eksploatacije kao univerzalne i/ili bazirane na jednakom pristupu svim eksploatiranim. U tom smislu, teza vidi institucionalizaciju nekropolitike/nekropolitičkog i nekromoći kao zamjenu za politiku/političko.

Koncept devalvacije funkcije političke moći stoga iznosi premisu da depolitizacija društvenog konflikta (ili post-ideološka interpretacija historijskog vremena) nije samo instrument redukcije antagonističke distance između vladajućih i potlačenih, nego predstavlja i strategiju koja kontekst iz kojeg se derivira političko ideološka supstanca transferira iz klasno i politički uvjetovanog socijalnog konflikta u kontekst u kojem će se ista supstanca derivirati iz socijalnog konflikta uvjetovanog samo logikom (cirkulacije) kapitala. U tom smislu, progresija od biopolitičkog ka nekropolitičkom, kao progresija socijalne internalizacije dominantnih narativa moći u aksiomatsku dimenziju socijalne dinamike, se u kontekstu ove teze razmatra kao proces progresije u hegemonizaciji definicije nad smislom življenja i umiranja gdje se život (u Prvom svijetu kapitala) definira kao preduvjet komodifikacije, a umiranje (tj. ubijanje subjektiviteta u eksploatiranom, tzv. Trećeg svijeta) definira kao stadij u stvaranju uvjeta za organizaciju komodifikacije. Normalizacija rasizma i rasne diskriminacije kao ideologije kapitalizma se u ovom smislu analiziraju kao baza na kojoj se legitimizira suvremena hegemonija.

Uspostavljajući inheretnu vezu između kapitala kao sistema eksploatacije i humanističkih projekata (poput demokracije) institucionaliziranih u obliku formaliziranih okvira za neutralizaciju političko ideoloških prefiksa socijalnih transformacija u obliku koji omogućuje atribuiranje humanističkih ili civilizacijskih dimenzija kriminalnom operiranju kapitalizma i kolonijalizma, logika humanizacije kapitala kao teza nalazi ovakav suodnos hegemonijskim, ali istovremeno ima intenciju funkcionirati kao doprinos kritičkim diskursima koji će potragu za definicijom političkog ili smislom društvenog antagonizma bazirati na separaciji od percepcije kapitala kao sistema jednake eksploatacije; separaciji od percepcije postojanja dihotomije između "univerzalnog humanog" i partikularne utilizacije humanističkih projekata; separaciji od pretpostavke da disperzija političke moći (ili institucionalizacija procesa legitimizacije političke moći kao zamjene za političku funkciju moći) implicira višak mogućnosti proizvodnje političko-ideološkog smisla i jednakosti; separaciji od pretpostavke da redukcija antagonističke distance između vladajućeg i potlačenog može kreirati smanjenje distance u pristupu društvenom bogatstvu te separaciji od pretpostavke da se epistemološka jezgra društvene kritike može ili treba derivirati iz dominantnih epistemoloških super narativa.

Dodatno, cilj ovog istraživanja je da funkcionira kao dodatak društvenoj kritici u globalnom kontekstu, a ne samo u kontekstu regiona ili u kontekstu u kojemu je stupanj akademske provenijencije direktno proporcionalan percepciji (ovog) regiona kao periferije ili polu-periferije Prvog svijeta.

Materijal, ispitanici, metodologija i plan istraživanja (preporučeno 6500 znakova s praznim mjestima)

Gradualno će se razvijati sljedeće dimenzije teze:

A) Izvanredno stanje – kao stanje suspenzije zakona, kao stanje nerazlikovanja između funkcija političke moći i kao socio-politički normativ jedan je od glavnih momenata razrade i početak analize unutar doktorske teze. Ovaj aspekt razrade se fundamentalno bazira u relaciji na rad Giorgia Agambena, ali i u nadgradnji rada pomenutog autora.

B) Slijedi odnos između potestas (strukturna moć) i auctoritasa (autoriteta koja se „emanira“ iz osobe same) koji se mora shvatiti kako dualni odnos, ali samo u kontekstu metodologije legitimacije političke moći, u kontekstu smjene vlasti – zato se element koji definira singularnu funkciju moći mora tražiti u samom mjestu moći i/ili u prirodi moći koja definira klasni predznak određenom društvenom subjektivitetu.

C) I to upravo u onoj mjeri u kojoj je potestas „oslobođen“ do te mjere da definira supstancu, *arche* političke moći kao izvanredno stanje, kao specifičan (ne)antagonističan odnos je došao do kraja. Povijesni stadij u kojemu se nalazi današnji režim proizvodnje konzekventno je dakle određen nominalnim, ali i afektivnim oslobođenjem (unrestraintment) odnosa između potestas i auctoritasa u smislu u kojem se funkcija političke moći sterilizira do one mjere u kojoj organizacija društvenog postaje tek odrazom organizacije cirkulacije kapitala. Ovdje se referiram na Gržinić i Santiago Lopez Petit te Biljanu Kašić, posebice njenu redefiniciju situiranosti roda između koncepta governmentality-ja (gender mainstreaming), kapitalističkog reda i oblika reprezentacije.

D) Dakle, režim cirkulacije kapitala reflektira se u samu supstancu, u funkciju političke moći koja mjesto proizvodnje određene, vladajuće ili potlačene, klase ne uvjetuje i ne proizvodi kao odraz želje za organizacijom društvenog sa svim svojim represivnim aspektima, nego kao odraz potrebe za održanjem cirkulacije kapitala u cijelom svom represivnom i kondicionirajućem aspektu.

E) U tom smislu, održanje režima cirkulacije kapitala konzekventno rezultira u devalvaciji funkcije političke moći u smislu u kojem kapitalistička eksploatacija prestaje biti uvjetovana postojanjem političko-ideološke supstance moći, dok supstanca moći postaje devalvacija značenja eksploatacije - njena diskvalifikacija, dehistorizacija i relativizacija.

F) Dok oligopol nad društvenim bogatstvom u materijalnom smislu i dalje ostaje u rukama vladajuće klase, organizacija legitimacije političke moći premašuje racionalizirajuću dimenziju podčinjenja i aktivno uključuje mjesto klasne potlačenosti u matricu legitimacije represije

G) zato se kao jedna od teza doktorata postavlja, da je fantazija o participaciji u političkom procesu postaje realizirana kao realnost participacije u devalvaciji političke moći kao potencije stvaranja dihotomije i diferencijacije u odnosu prema logici kapitala.

H) Tomu slijedi i promjena oblika governmentality od biopolitike u nekropolitiku kao politiku neoliberalnog kolonijalizma te pitanje formata, strategije i dometa humanizacije kapitala kao njegovog suvremenog oblika socio-političke realizacije.

I) Ove pozicije će biti konceptualizirane slijedecim koracima

- funkcija političke moći u režimu cirkulacije kapitala;
- priroda odnosa između elektorata, autoriteta pozicije moći i cirkulacije kapitala;
- mjesto, vrijeme i kontekst transformacije biopolitike u nekropolitiku

Očekivani znanstveni doprinos predloženog istraživanja (preporučeno 500 znakova s praznim mjestima)

Znanstveni doprinos istraživanja/teze se ogleda u slijedećim činjenicama:

- teza vezu između kapitala i humanističkog projekta demokracije analizira kao inherentu, sistemsku i međuovisnu
- teza inaugurira niz autora iz dekolonijalnog kritičkog diskursa u kritički diskurs regiona/sveučilišta

- teza doprinosi razvoju društvene kritike integracijom koncepata nekropolitičkog/epistemološke separacije (epistemological de-linking)/"mutualizacije"/diskompulzije/performativnosti moći i ideološke derivacije u narativ društvene kritike
- teza uspostavlja analizu na temelju istraživanja globalnih tema, kontekstualizirajući regionalne teme unutar pristupa koji obuhvaća globalnu perspektivu
- teza koristi suvremeni dekolonijalni diskurs u pristupu problemu dispariteta u distribuciji društvenog bogatstva
- teza utilizira kritiku suvremenih iteracije narativa baziranih na eurocentričnim ideologijama
- teza nadgrađuje rad Foucaulta, Agambena, Negrija i Badioua kombinirajući/utilizirajući/kritizirajući teze pomenutih autora u kontekstu u kojemu diferencija paradigmatke percepcije homogenosti dominantnih isitucionalnih/epistemoloških formata organizacije eksploatacije
- teza inaugurira određene neologizme kao formu odgovora na potrebu za dubljom interpretacijom naizgled paradoksalne prirode određenih paradigmatkih društvenih procesa

Popis citirane literature (maksimalno 30 referenci)

Michel Foucault, *Discipline and Punish – The Birth of the Prison* (Random House, New York, 1995.)

Santiago Castro Gomez, *The Missing Chapter of Empire - Postmodern Reorganization of Coloniality and post-Fordist Capitalism* (Cultural Studies 21:2, 428-448, Taylor & Francis Group - Routledge, London, 2007.)

Carl Schmitt, *Political Theology – Four Chapters on the Concept of Sovereignty* (The University of Chicago Press, Chicago, 2005.)

Max Weber, *Science as a Vocation* (Hackett Publishing Company, Indianapolis/Cambridge, 2004.)

Alenka Zupančič, *Ethics of the Real* (Verso, London-New York, 2000.)

Marina Gržinić, *From Biopolitics to Necropolitics* (Pavillion, Bucharest, 2010)

Michel Foucault, *Of Other Spaces, Heterotopias* (from *Architecture /Mouvement/ Continuité*, 1984., Translated from French by Jay Miskowiec)

Jean Luc Nancy, *Dva ogleđa, Razdjelovljena zajednica, O singularnom pluralnom bitku* (Multimedijalni institut, Zagreb, 2003. prijevod Tomislav Medak)

Marina Gržinić, *Capital, Repetition* (Reartikulacija, Ljubljana, 2009)

Giorgio Agamben – *Homo Sacer, Suverena Moć i Goli život* (Multimedijalni institut, Zagreb, 2006. prijevod Mario Kopic)

Jean Baudrillard, *Simulacija i zbilja* (Zagreb, Jesenski i Turk – Hrvatsko sociološko društvo, 2001.)

Aime Cesaire, *Discourse on Colonialism* (Monthly Review Press, New York, 2001.)

Terry Eagleton, *Sveti teror* (Jesenski i Turk, Zagreb, 2006. prijevod Dinko Telečan)

Achille Mbembe, *On the Postcolony* (University of California Press, 2001.)

Achille Mbembe, *Necropolitics* (Public Culture 15/1, New York, 2003.)

Alain Badiou, *Ethics - An Essay on Understanding of Evil* (London, New York, Verso, 2001.)

Procjena ukupnih troškova predloženog istraživanja (u kunama)		
10.000		
Predloženi izvori financiranja istraživanja		
Nacionalno financiranje	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Međunarodno financiranje	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Ostale vrste projekata	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Samostalno financiranje		
Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja (navesti samo ako je potrebno)		
Suglasnost mentora i doktoranda s prijavom teme		
Odgovorno izjavljujem da sam suglasan s temom koja se prijavljuje.		
Potpis _____ prof.dr.sc. Marina Gržinić		
Potpis _____ prof.dr.sc. Biljana Kašić		
Potpis _____ Šefik Tatlić, mag. nov.		
IZJAVA		
Odgovorno izjavljujem da nisam prijavila/o doktorski rad s istovjetnom temom ni na jednom drugom sveučilištu.		
U Zagrebu, 31.10.2012.		
Potpis _____ Šefik Tatlić, mag. nov.		

DR.SC.-01 PRIJAVA TEME DOKTORSKOG RADA ¹			
<i>Podaci se u obrazac mogu upisivati u samo za to predviđena mjesta. Molimo Vas da se za kretanje kroz upitnik koristite tipkom „tab“.</i>			
OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE			
Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:	Znanstveni novak, Branislav Oblučar		
Nositelj studija:	Filozofski fakultet u Zagrebu		
Naziv studija:	Poslijediplomski doktorski studij književnosti, kulture, izvedbenih umjetnosti i filma		
Matični broj doktoranda/doktorandice:	6569		
Odobranje teme za stjecanje doktorata znanosti (molimo zacrniti polje):	☒ u okviru doktorskog studija	☐ izvan doktorskog studija	☐ na temelju znanstvenih dostignuća
Ime i prezime majke i/ili oca:	Milenko Oblučar		
Datum i mjesto rođenja:	6. 12. 1978, Bjelovar		
Adresa:	Fortunata Pintarića 5, 43 000 Bjelovar		
Telefon/mobitel:	0918928815		
E-mail:	boblucar@ffzg.hr		
ŽIVOTOPIS DOKTORANDA/DOKTORANDICE			
Obrazovanje (kronološki od novijeg k starijem datumu):	Komparativna književnost i kroatistika, FFZG (1997-2004); Opća gimnazija Bjelovar (1993-1997); IV. osnovna škola Bjelovar (1985-1993)		
Radno iskustvo (kronološki od novijeg k starijem datumu):	Znanstveni novak na Odsjeku za komparativnu književnost na Filozofskom fakultetu u Zagreb (od 2008); lektor u informatičkom časopisu Bug (2006-2008)		
Popis radova i aktivnih sudjelovanja na znanstvenim skupovima:	<p>Radovi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Prva i druga geografija u Cvjetnome trgu Danijela Dragojevića, u: »Kolo«, knj. XVII, br. 4/2007 Zagreb, str. 290-306 2. „Oni ne trebaju mijenjati nego gledati“ – Poetika Danijela Dragojevića u zoni djelovanja avangarde, u: Istodobnost raznodobnog. Tekst i povijesni ritmovi – Zbornik radova XII., ur.: C. Pavlović, V. Glunčić-Bužančić i A. Meyer-Fraatz, Zagreb-Split 2010, str. 268-286 3. Avangardni manifest kao poetičko-politički žanr, u: Poetika i politika kulture nakon 1910. godine – Zbornik radova XII, ur.: C. Pavlović, V. Glunčić-Bužančić i A. Meyer-Fraatz Zagreb-Split 2011, str. 76-89 4. Kako govoriti (o) pticama i gušterima, u: Književna životinja – Kulturni bestijarij II. dio, ur. S. Marjanić i A. Zaradija Kiš, Zagreb 2012, str. 573-600 5. Tvar i njezini dvojnici – problem materije u Hodanju uz prugu Danijela Dragojevića (rad prihvaćen za objavljivanje u časopisu »Umjetnost riječi«) 6. Pjesma u prozi kao žanr – pokušaji određenja (rad prihvaćen za objavljivanje u časopisu »Književna smotra«) <p>Sudjelovanje na skupovima:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Koliko Edipa? Psihoanalitičko čitanje Sofoklovih tragedija Kralj Edip i Edip na Kolonu, izlaganje 		

1

¹ Molimo datoteku nazvati: DR.SC.-01 – Prezime Ime doktoranda.doc

Molimo Vas da ispunjeni obrazac DR.SC.-01 pošaljete u elektroničkom i tiskanom obliku, potpisano, u nadležnu referadu.

	<p>na znanstvenom skupu Filozofija i psiha održanom od 23. do 24. studenoga 2006. u Zagrebu 2. Dijalog s avangardom u poetici Danijela Dragojevića, izlaganje na znanstvenom skupu Komparativna povijest hrvatske književnosti održanom od 1. do 2. listopada 2009. u Splitu 3. Avangardni manifest kao poetičko-politički žanr, izlaganje na znanstvenom skupu Komparativna povijest hrvatske književnosti održanom od 30. rujna do 1. listopada 2010. u Splitu 4. Tomaž Šalamun u tekstovima hrvatskih pjesnika, izlaganje na znanstvenom simpoziju Slovenska medkulturna neoavangarda – poezija in svet Tomaža Šalamuna, održanom od 12. do 14. listopada 2012. u Zagrebu, Ljubljani i Kopru</p>		
NASLOV PREDLOŽENE TEME			
Hrvatski:	Pjesma u prozi i tvarna imaginacija u poetici Danijela Dragojevića		
Engleski:	Prose Poem and the Material Imagination in the Poetics of Danijel Dragojević		
Naslov na jeziku na kojem će se pisati rad (ako nije na hrvatskom ili engleskom):			
Područje/polje:	Humanistika, filologija		
PREDLOŽENI ILI POTENCIJALNI MENTOR(I) <i>(navesti drugog mentora ako se radi o interdisciplinarnom istraživanju ili ako postoji neki drugi razlog za višestruko mentorstvo)</i>			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-pošta:
Prvi mentor:	dr. sc. Slaven Jurić, doc.	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu	slaven.juric@ffzg.hr
Drugi mentor:			
KOMPETENCIJE MENTORA - popis do pet objavljenih relevantnih radova u posljednjih pet godina			
Prvi mentor:	<p>1. »Formiranje Ujevićeva slobodnoga stiha« u Muzama iza leđa : Čitanja hrvatske lirike, Zagreb, Zagrebačka slavistička škola, 2010, str. 73-93. 2. »Postoji li hrvatska stihološka škola?«, u zborniku: Komparativna povijest hrvatske književnosti XIII. (Smjerovi i metodologije komparativnog proučavanja hrvatske književnosti), ur. C. Pavlović i V. Glunčić – Bužančić, Split, Književni krug 2008. str. 90-99. 3. »Stih kao politika? Neki politički aspekti stihovne forme od 1910. do 1920.« u zborniku: Komparativna povijest hrvatske književnosti XIII. (Poetika i politika kulture nakon 1910. godine), ur. C. Pavlović, V. Glunčić – Bužančić, Split - Zagreb, Književni krug – Odsjek za komparativnu književnost Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu 2011. str. 135-145. 4. »Počeci simultaneizma u hrvatskom pjesništvu« u zborniku Počeci u hrvatskoj književnosti i kazalištu, ur. N. Batušić et al., Zagreb - Split, HAZU - Književni krug 2008. str. 145-156. 5. »A. B. Šimić i mitovi poetskoga modernizma« u Poetika pitanja : Zbornik radova u povodu 70. rođendana Milivoja Solara, ur. D. Duda, G. Slabinac i A. Zlatar, Zagreb, FF press, 2007. str. 93-104.</p>		
Drugi mentor:			
OBRAZLOŽENJE TEME			
Sažetak na hrvatskom jeziku (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima):	<p>Razmatranjem pjesme u prozi kao pjesničkog žanra koji problematizira tradicionalne koncepcije lirike nastoji se u poetici Danijela Dragojevića istaknuti dimenzija formalnih transformacija diskursa, način na koji se tekstovi u stihu približavaju onima u prozi, te tendencija kojom se između poezije i esejistike uklanja jasna granica. Ideja „zamjeničnih igara“ kao središnja os Dragojevićeve poetike interpretativno je mjesto s kojega se očitavaju žanrovske permutacije, kao i pozicija lirskoga subjekta te njegovo postavljanje spram materijalnog okoliša, tematske konstante Dragojevićevih tekstova. Pojam „tvarne imaginacije“ (inicijalno u Dragojevića preuzet od Gastona Bachelarda) opisuje narav odnosa između subjekta i objekta odnosno stvari. Dvostruko karakteriziranje materije u Dragojevićevoj poetici odgovara na koncu i mogućnosti da se pojam osim na sadržajnu prenese i na opis formalne ravni, gdje se žanrovske i formalne odrednice pokazuju konstitutivnima za oblikovanje pjesničkog svijeta.</p>		

Sažetak na engleskom jeziku
(maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima):

By considering the prose poem as a genre of lyric poetry that questions the traditional conceptions of the lyric, this dissertation tries to emphasize the dimension of the formal transformations of the discourse in the poetics of Danijel Dragojević, the way writing in verse resembles to prose writing, and the tendency to remove the clear distinction between poetry and the essay. The idea of the “plays of exchange” as the central axis of Dragojević’s poetics is the base for the interpretation of the genre permutations, as well as the interpretation of the position of the lyric subject and his relation to the material surroundings, which is a thematic constant in all of Dragojević’s texts. The notion of the “material imagination” (notion which author initially took from Gaston Bachelard) describes the nature of the relationship between the subject and the object, which is to say, the matter. Double characterization of the matter in Dragojević’s poetics, in the end, relates to the possibility of applying the notion not only to the plane of the content, but also to that of the form, where the genre and the formal determinants are shown to be constitutive for the shaping of the poetical world.

Uvod i pregled dosadašnjih istraživanja (preporučeno 7000 znakova s praznim mjestima)

Pjesma u prozi, uz pjesme u slobodnom stihu i poetske eseje, oblik je odnosno lirski vrsta koja je od prvih knjiga Danijela Dragojevića iz 1960-ih pa sve do posljednjih u velikoj mjeri zastupljena u stvaralaštvu ovoga pjesnika. Isto se može reći i za motive odnosno teme koji se tiču materijalnog okoliša – reprezentacija stvarnog svijeta u autorovom opusu seže od predsokratske elementarnosti prirode u prvim zbkama, preko esejističko-komentatorskog vrednovanja stvari i bića do njihovih lirskih osvjetljenja, pri čemu se lirski subjekt ili esejistički kazivač uvijek definira u odnosu na svijet koji vidi, dotiče i kojim se kreće. Pjesma u prozi i tvarna imaginacija te s njom povezan problem stvari dvije su razine Dragojevićeve poetike koje se u disertaciji nastoje dovesti u dodir i međusobno osvijetliti.

U dosad objavljenim stručnim radovima o stvaralaštvu Danijela Dragojevića (kao i u onima koji su prihvaćeni za objavljivanje u stručnim publikacijama) bavio sam se tematskim odnosno motivskim i problemskim aspektom autorova opusa (problemom prostora, životinjskim motivima, problemom stvari), kao i književnopovijesnim smještanjem njegova djela u kontekst književnog moderniteta, a jedan sam tekst posvetio i problemu pjesme u prozi kao žanra, nezaobilaznog za promišljanje autorova opusa.

U tekstu "Prva i druga geografija u Cvjetnome trgu Danijela Dragojevića" pozabavio sam se čitanjem prostornih konfiguracija u spomenutoj knjizi eseja, koristeći se idejama Michela de Certeaua iz "Invencije svakodnevice" u kojoj se prostorne prakse povezuju s tekstualnima i retorikom u širem smislu. U tekstu se predlaže dvostruko čitanje prostora (mediteranskog i zagrebačkog) u Dragojevićevoj knjizi: s jedne strane prostor posjeduje implicitnu semantiku koju subjekt-prolaznik nastoji dešifrirati i narativno uobličiti. U tom je smislu prostor harmoničan: „nikada ne bježi izvan sistema igre i priče“. S druge strane, ta je simbolička topografija, koju De Certeau naziva "drugom geografijom", u Dragojevića prožeta mjestima zgusnuća koja upućuju na neko prapočelo koje posjeduje kozmičke osobine (što se u eseju naziva "prvom geografijom"), a koje provocira imaginaciju šutnjom i prazninom te privlači protagonista obećanjem nekog nesvakidašnjeg obilja. Preko ove prostorne dinamike, čije je urbano središte zagrebački Cvjetni trg, konstituira se i identitet subjekta, određen nestabilnošću i otvorenošću spram razlika. Stoga je i čest antagonistički ton ranijih Dragojevićevih eseja ovdje odmjeren afirmacijom i radošću kao dominantom emocijom knjige, što je u skladu s Dragojevićevom prostornom paradigmom koja se vodi načelom uključivosti: na proturječja se unaprijed računa.

U eseju "Kako govoriti (o) pticama i gušterima" tematizirao sam životinjske motive u Dragojevićevoj poeziji i esejistici. Analiza animalističke teme izvedena je iz teze o „dvjema prirodama“: humaniziranoj prirodi-kulturi i izmičućoj, kaotičnoj prirodi (prema tekstovima Yanna Stavrakakisa, Terryja Eagletona te Jorgena Dinesa Johansena i Svenda Erika Larsena). Dvostruko tumačenje prirode korespondira s dvostrukostima u Dragojevićevoj „obradi“ motiva ptica i guštera. Odnos između čovjeka i ptica najprije je sagledan kao harmoničan, jer ptice su simbol jezika i predmet željene identifikacije, da bi se zatim pokazalo da su ptice i ono što izmiče misli subjekta ili bilo kakvoj označavajućoj namjeri. Za razliku od ptica koje nastanjuju poželjnu nebesku sferu, vezanost guštera za zemlju označava i pripadnost drugačijem, čovjeku stranom Umwelto. Gmaz je predmet prijeteće imaginarnog identifikacije (u eseju "Gušter Lucumone"), koja subjekt svodi na puku tjelesnost i nijemost, te ostaje na koncu izvan bilo kakvog odnosa (pjesma u prozi Iguan), pa kazivač nastoji sačuvati distancu i odustati od nasilnog približavanja i sporazumijevanja. Tematiziranjem motiva ptica i guštera željelo se ukazati na stanovitu dijalektičnost Dragojevićeve poetike – u kojoj suprotni elementi (zraka/neba i zemlje, lakoće i težine, vertikale i horizontale, pjeva/govora i šutnje itd.) koegzistiraju u napetosti, a subjekt ih nastoji održati u ravnoteži, iskušavajući istodobno obje krajnosti.

U tekstu "Tvar i njezini dvojnici – problem materije u Hodanju uz prugu Danijela Dragojevića" usredotočio sam se na problematiku materije i predmetnosti, česte motive Dragojevićeve poetike. U pjesničkim tekstovima iščitava se različito tretiranje ovoga problema, usredinjenog u odnosu lirskog subjekta i materijalne stvarnosti koja ga okružuje. Materija je istovremeno nešto što se opire simboličkim namjerama subjekta te entitet koji funkcionira kao njihov uvjet. U pjesmi "Baskijska kapa" na djelu je sraz između epistemoloških intencija lirskog subjekta i „kape-materije“ koja se odupire prinudi simbolizacije. U pjesmi u prozi "Materija" odnos je promijenjen – neprijateljstvo materije „eufemizirano“ je prepoznavanjem stvari kao zavičaja, točke u kojoj lirski subjekt nalazi vlastiti početak. Na koncu, u tekstu "Pokretna dobra" pojam „tvarne imaginacije“ figurira kao točka izmirenja suprotnosti i ambivalentnosti kojima je vrednovana materija. Materijalna uobrazilja, kako je se još naziva, nastoji između opreka stvoriti ravnotežu, ne poništavajući suprotne polove u nekoj idealnoj sintezi. Metodološki, interpretacija se s jedne strane oslanja na fenomenološke pristupe (Heidegger, Merleau-Ponty, Bachelard), a s druge na antropološke (Durand) i psihoanalitičke koncepte (Freud, Lacan) koji su ostavili traga u kulturološkim diskursima koji na relativno slične načine tretiraju problem predmetnosti (Brown, Mitchell, Frow).

Članak "Oni ne trebaju mijenjati nego gledati" – Poetika Danijela Dragojevića u zoni djelovanja avangarde" bavi se interpretacijom jednog kruga autorovih ranih eseja (iz knjiga "O Veronici, Belzebubu i kucanju na neizvjesna vrata" te "Izmišljotine") na podlozi

poetike avangarde. Preko eksplicitnog diskursa njegove esejistike, ali i poezije, iščitava se polemika koju Dragojević vodi s avangardnim i neoavangardnim tendencijama u likovnoj umjetnosti poslije Drugog svjetskog rata, ali i modernim civilizacijskim trendovima uopće. U pitanju je njegova kritika likovne apstrakcije kojoj, vođen estetičko-moralnim sudovima utemeljenim u kršćanskom svjetonazoru, pretpostavlja figuraciju i realizam. Dragojević iz iste kritičke i misaone vizure prevrednuje i pitanje angažmana umjetnika u društvu, također problem iznjedren u okrilju avangardi. Na koncu, nakon niza negativnih određenja spram naslijeđa avangarde, razmatraju se i pozitivne implikacije ovoga odnosa na razini književne strukture Dragojevićevih esejističkih i pjesničkih tekstova koji nastaju u „zoni djelovanja avangarde“.

Tekst "Pjesma u prozi kao žanr – pokušaji određenja" načelnog je karaktera i ne bavi se specifično Dragojevićevim tekstovima, ali je sagledavanje ovoga protejskog žanra nužno za pristup autorovim pjesmama u prozi. Kroz raspravu o pjesmi u prozi kao žanru uz kritički osvrt na dosad objavljene članke i studije, kako domaće tako i strane znanosti o književnosti i književne kritike, nastoji se doći do određenja žanra koje bi bilo dovoljno fleksibilno da obuhvati raznorodnosti u oblikovanju tekstova koji nose ovu žanrovsku oznaku. Stoga se i žanru kao interpretativnoj kategoriji daje prednost pred pukom klasifikacijom tekstova prema unaprijed utvrđenim svojstvima. Pažljivo kretanje od samoga teksta, njegova okvira do književnopovijesnog konteksta pokazalo se nužnim kako bi se izbjegla reduktivna određenja žanra.

Cilj i hipoteze istraživanja² (preporučeno 700 znakova s praznim mjestima)

Cilj doktorske disertacije je dvostruk: s jedne strane, opisati raznolike mogućnosti pjesme u prozi kao žanra kojima se Danijel Dragojević u svojoj poetici uvelike služi, i koje, s druge strane, omogućuju razumijevanje načina na koji se u njegovim tekstovima oblikuje pjesnički svijet. Dragojević se u dosadašnjoj kritici obično razmatrao kao fenomenološki pjesnik, „pjesnik oka“, te kao „pjesnik prostora“, što su sve odreda kvalifikacije koje se tiču motivsko-problemskih sklopova njegove poetike. Disertacija nastoji pokazati kako je jedno od žarišta i problem odnosa tekstualnog subjekta i stvari, na osnovi čega se Dragojevića može čitati i kao pjesnika „tvarne imaginacije“.

Materijal, ispitanici, metodologija i plan istraživanja (preporučeno 6500 znakova s praznim mjestima)

Disertacija razmatra djelo Danijela Dragojevića u cjelini, od prve knjige Kornjača i drugi predjeli (1961) preko esejističkih knjiga, do zasad posljednje pjesničke zbirke Žamor (2005). S obzirom da je orijentiran na analizu dviju međusobno povezanih razina pjesničkog diskursa ovoga autora, u radu se koriste različite metodologije koje omogućuju njihov potpuniji opis.

U razmatranju pjesme u prozi disertacija se oslanja na dostignuća teorije žanrova, odnosno književne genologije. Moderna teorija žanrova koja se oblikovala u drugoj polovici prošloga stoljeća naovamo na pozadini novijih teorijskih strujanja (strukturalizam, teorija recepcije, poststrukturalizam, marksistička kritika itd.) napustila je statično i esencijalističko poimanje žanra kao puko logičke, klasifikacijske kategorije koja počiva na stabilnim skupovima tekstualnih karakteristika književnih djela kao članova klase. Time se i naglasak u žanrovskoj teoriji s klasifikacije pomaknuo prema procedurama koje impliciraju otvorenost i dinamičnost žanrovskih kategorija, kao i njihovu ovisnost o književnopovijesnom i društvenom kontekstu te o autorskoj i čitateljskoj poziciji. Tako su primjerice teoretičari poput Hansa Roberta Jaussa, Alastaira Fowlera, Jean-Marie Schaeffera i Ralpa Cohena isticali interpretativnu važnost žanrovskih kategorija, ali i činjenicu da žanrovi nisu ekskluzivni koncepti, odnosno da pojedino djelo može posjedovati svojstva koja će mu omogućiti višestruku žanrovsku pripadnost, a ime žanra može kodificirati različite razine književnog diskursa (komunikacijsku i tekstualnu – sintaktičku i semantičku).

S obzirom na takve teorijske premise, nastoji se na dosta fleksibilnom određenju pjesme u prozi kao žanra: umjesto utvrđivanja čvrstih tekstualnih svojstava, traži se za modelima koji žanrovsku pripadnost utvrđuju interpretacijom, osloncem na književnopovijesne uvide, ali i na okvire teksta kao moguće klasifikacijske orijentire. Stoga se prednost daje teoretičarima pjesme u prozi poput Stevena Monteaa, Tzvetana Todorova ili Michela Murata koji u svojim tekstovima nastoje izbjeći zamkama koje bi žanr definirale na osnovi relativnog uskog skupa tekstualnih svojstava nauštrb drugih, koja je žanr međutim književnopovijesno potvrdio kao legitimna. U hrvatskoj književnosti o pjesmi u prozi pisalo se relativno malo, a u dizertaciji se oslanjam na uvide Slavena Jurića, Hrvoja Pejakovića i Sanje Čerlek koji su također istaknuli protejsku narav žanra, njegovu bliskost kako lirici u slobodnom stihu s obzirom na formalne elemente, tako i približavanje drugim tipovima proznih diskursa, poput eseja, kao što je slučaj u Dragojevićevoj poetici.

Analiza Dragojevićeve pjesme u prozi kreće se od prvih pjesničkih knjiga koje dosljedno i na prepoznatljiv koriste ovaj žanr, do kasnijih, kad se žanrovska slika autorova opusa usložnjava pa pjesme u prozi čine poveznicu između zbirki pjesama i knjiga poetskih eseja te ih se često tek ovisno o žanrovskom okviru može genološki identificirati. Cilj je analize stoga istaknuti ova dva lika Dragojevićeve pjesme u prozi, a time upozoriti i na višestruke mogućnosti koje ovaj žanr nudi i koje autor u svom opusu obilno koristi. Druga razina analize Dragojevićeva diskursa mogla bi se nazvati tematološkom, s obzirom da je posrijedi interpretacija motivsko-problemskog sklopa autorovih pjesničkih i esejističkih tekstova koji se tiče načina na koji je u njima uveden motiv stvari odnosno ideja stvarne imaginacije. Pritom su odabrani različiti teorijski pristupi (književnoteorijski, kulturološki i filozofski) i to s obzirom na prikladnost Dragojevićevu diskursu odnosno naznačenoj problematici koja je jedna od konstanti autorove poetike. Problem stvarne imaginacije odnosno motiva koji potječu iz materijalnog okoliša analizirat će se u tri koraka, donekle u skladu s dijakronijom autorova opusa. Tako će se u prvome koraku pažnja posvetiti specifičnoj lirskoj kozmologiji prisutnoj u autorovom prvijencu i knjigama koje izlaze do početka 1970-ih, pri čemu se problem stvari implicitno nadaje u aluzijama na predsokratovsku filozofiju čime se sugerira pretapanje lirskoga subjekta i materijalnog kozmosa, što posjeduje i moralne konotacije.

² Redoslijed navođenja cilja i hipoteza ovisi o području istraživanja

U drugome dijelu u središtu će pažnje biti Dragojevićeva ideja „zamjeničnih igara“ uz koje je usko vezana tema „tvarne imaginacije“ kojom se iznova tematizira odnos subjekta i stvarnoga svijeta. Riječ je o pojmu koji Dragojević implicitno preuzima (i poetski razrađuje) od Gastona Bachelarda, u kojega je tema materijalne imaginacije središnja os knjiga o elementima ("Psihoanaliza vatre", "Voda i snovi", "Zrak i snovi", "Zemlja i sanjarije volje", "Zemlja i sanjarije o počinku"). Bachelardov osebujan fenomenološki pristup udružen s antropološkim pristupom Gilberta Duranda koji se u knjizi "Antropološke figure imaginarnog" i sam uvelike oslanja na Bachelardove uvide, omogućuju isticanje motivskih konstanti Dragojevićeva diskursa, kao i vrijednosti koje su u njegovoj poetici pripisane različitim zonama materijalnoga svijeta, te služe kao teorijska pozadina za razmatranje načina na koji su materijalni motivi dijelom perceptivne i imaginativne sfere lirskoga subjekta. Preko ovih teoretičara tvama imaginacija pokazuje se kao moć subjekta da se „zamijeni“ s predmetima vlastitog pjevanja ili promatranja.

U trećem koraku pokazuje se da je materija u Dragojevića bitno ambivalentna – ako s jedne strane ona dopušta subjektu identifikaciju i operaciju „zamjene“, s druge strane u pjesničkim i esejističkim knjigama iz drugog razdoblja (od sredine 1980-ih) sve se češće uz motiv stvari vezuju atributi neprobojnosti i neprozirnosti koji opstruiraju i frustriraju epistemološke intencije subjekta, odnosno njegovu neprestanu težnju za „zamjenama“. U teorijskoj elaboraciji ove perspektive rad s jedne strane poseže za fenomenološkim uvidima Mauricea Merleau-Pontyja i Martina Heideggera, a s druge za tezama književnih teoretičara odnosno teoretičara kulture poput Billa Browna, W. J. T. Mitchella i Daniela Tiffanya koji ističu materiju kao koncept koji je u povijesti zapadne misli bio kamen spoticanja – materija je zona neodređenosti i neprobojnosti za spoznajne operacije.

Na koncu, planiram pokazati mogućnost povezivanja dviju razina istraživanja – tj. ispitati mogu li se i u kojoj mjeri uvidi koji su rezultat formalne odnosno žanrovske analize tekstova opisati onima koji su prisutni na motivsko-problemskoj. Odnosno u kojoj je mjeri pojam stvari moguće primijeniti ne samo na odnose koji su dio Dragojevićeva pjesničkoga svijeta i svjetonazora koji proizlazi iz njegove gradnje, već i u kojoj je mjeri i na kojoj točno razini pojam materijalnosti prikladan i da se opiše funkcioniranje Dragojevićeva diskursa, u čijem je središtu, iz moje perspektive, njegova pjesma u prozi.

Očekivani znanstveni doprinos predloženog istraživanja (preporučeno 500 znakova s praznim mjestima)

Premda je riječ o jednom od najznačajnijih opusa suvremene hrvatske poezije, o stvaralaštvu Danijela Dragojevića još uvijek ne postoji cjelovita znanstvena studija, koja bi nastojala sagledati i problemski propitati autorovu poetiku. Očekivani doprinos ove disertacije stoga je u nastojanju da se Dragojevićev opus obuhvati razuđenom interpretativnom mrežom kojom bi se promislile važne žanrovske, motivske te filozofske i svjetonazorske dimenzije djela ovoga pjesnika te ga se smjestilo u kontekst moderne europske književnosti.

Popis citirane literature (maksimalno 30 referenci)

1. Bachelard, Gaston (2004) Zemlja i sanjarije volje – Oglad o imaginaciji materije, Novi Sad, prev.: M. Vuković
2. Brown, Bill, ur. (2001) Things, Critical Inquiry, vol. 28, br. 1, The University of Chicago Press
3. Bürger, Peter (2007) Teorija avangarde, Zagreb, prev. N. Medved
4. Caws, M. A. i Riffaterre, H., ur. (1983) The Prose Poem in France – Theory and Practice, New York
5. Čerlek, Sanja (1988) Poetika pjesme u prozi i suvremeno hrvatsko pjesništvo, u: Suvremeno hrvatsko pjesništvo, Zagreb, ur. A. Stamać
6. Durand, Gilbert (1991) Antropološke strukture imaginarnog, Zagreb, prev. J. Milinković, M. Cvitan
7. Jurić, Slaven (2006) Počeci slobodnoga stiha, Zadar - Zagreb
8. Heidegger, Martin (2010) Izvor umjetničkog djela, Zagreb: AGM, prev: D. Barbarić
9. Glaudes, P. i Louette, J.-F., ur. (2011) L'essai, Paris
10. Gray, Halmi, Handwerk, Rosenthal, Vieweg, ur. (2011) Inventions of the Imagination – Romanticism and Beyond, Seattle-London
11. Kravar, Zoran (2009) Uljanice i duhovi, Zagreb
12. Long, A. A., ur. (1999) The Cambridge Companion to Early Greek Philosophy, New York
13. Maroević, Tonko (2010) Skladište mješte sklada – Prilozi praćenju pobudnog pjesništva, Zagreb
14. Merleau-Ponty, Maurice (1990) Fenomenologija percepcije, Sarajevo, prev.: A. Habazin.
15. Milanja, Cvjetko (1991) Doba razlika, Zagreb
16. Mitchell, W. J. T. (2005) What do Pictures Want?, Chicago i London
17. Monroe, Jonathan (1987) Poverty of Objects – The Prose Poem and the Politics of Genre, London
18. Monte, Steven (2010) Invisible Fences – Prose Poem as a Genre in French and American Literature, London
19. Mrkonjić, Zvonimir (1971) Hrvatsko suvremeno pjesništvo, Zagreb
20. Mrkonjić, Zvonimir (1971) Izum beskraja, Zagreb
21. Murat, Michel (2007) Le dernier livre de la bibliothèque. Une histoire du poème en prose, u: Le Savoir des genres, ur. M. Macé i Raphaël Baroni
22. Pejaković, Hrvoje (1992) Predgovor, u: Naša ljubavnica tlapnja – antologija hrvatskih pjesama u prozi, Zagreb, ur. Z. Mrkonjić, H. Pejaković, A. Škunca, str. 5-20
23. Pejaković, Hrvoje (2003) Prostor pisanja i čitanja, Zagreb
24. Perkins, David (1992) Is Literary History Possible?, Baltimore - London
25. Schaeffer, Jean-Marie (1989) Qu'est-ce qu'un genre littéraire?, Pariz
26. Scott, Clive (1991) The Prose Poem and Free Verse, u: Modernism – A Guide to European Literature 1890-1930, ur. M. Bradbury i J. McFarlane, London, str. 349-368.
27. Stamać, Ante (1977) Slikovno i pojmovno pjesništvo, Zagreb

28. Užarević, Josip (1991) Kompozicija lirske pjesme, Zagreb
 29. Užarević, Josip (2002) Prvo stanje, u: Između tropa i priče: rasprave i ogledi o hrvatskoj književnosti i književnoj znanosti, Zagreb, str. 41–62
 30. Vadé, Yves (1996) Le poème en prose et ses territoires, Paris

Procjena ukupnih troškova predloženog istraživanja (u kunama)

Predloženi izvori financiranja istraživanja

Vrsta financiranja	Naziv projekta	Voditelj projekta	Potpis
Nacionalno financiranje			
Međunarodno financiranje			
Ostale vrste projekata			
Samostalno financiranje			
Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja ³			

Suglasnost predloženog mentora i doktoranda s prijavom teme

Odgovorno izjavljujem da sam suglasan s temom koja se prijavljuje.

Potpis dr. sc. Slaven Jurić
 (ime i prezime prvog predloženog mentora)

Potpis
 (ime i prezime drugog predloženog mentora)

Potpis Branislav Oblučar
 (ime i prezime doktoranda)

IZJAVA

Odgovorno izjavljujem da nisam prijavila/o doktorski rad s istovjetnom temom ni na jednom drugom sveučilištu.

U Zagrebu,

Potpis Branislav Oblučar
 (ime i prezime doktoranda)

M.P.

³ Navesti samo ako je potrebno

Dr.Sc.-01 PRIJAVA TEME DOKTORSKOG RADA

OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE

Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:	mr. sc. Irena Grubica, prof. engleskog jezika i književnosti i dipl. komparatist književnosti		
Nositelj studija:	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet		
Naziv studija:	Doktorski studij književnosti, kulture, izvedbenih umjetnosti i filma		
Matični broj doktoranda/doktorandice:	8141		
Odobranje teme za stjecanje doktorata znanosti: (molimo zacrniti polje):	☒ u okviru doktorskog studija	☐ izvan doktorskog studija	☐ na temelju znanstvenih dostignuća
Ime i prezime majke i/ili oca:	Ivan i pok. Nadija Grubica		
Datum i mjesto rođenja:	08.11.1970., Pula, Hrvatska		
Adresa:	Vrsarska 7, Poreč, Hrvatska		
Telefon/mobitel:	0981911367		
E-mail:	igrubica@gmail.com		

ŽIVOTOPIS DOKTORANDA/DOKTORANDICE

Obrazovanje (kronološki od novijeg k starijem datumu):	<ol style="list-style-type: none"> Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, <i>Poslijediplomski znanstveni studij književnosti</i>, Poslijediplomski magisterij, Hrvatska Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, <i>Studij engleskog jezika i književnosti i komparativne književnosti</i>, Dodiplomski, Hrvatska
Radno iskustvo (kronološki od novijeg k starijem datumu):	<p>Od 2001. zaposlena najprije kao znanstvena novakinja, a nakon toga kao asistentica pri Katedri za književnost Odsjeka za engleski jezik i književnost Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci. Od početka bolonjske reforme aktivno sudjelovala u izradi novih nastavnih programa na Odsjeku za engleski jezik i književnost, osmišljavanju i uvođenju izbornih kolegija Moderna irska književnost, Britanski neoklasicizam i romantizam i Žanr kratke priče, te obaveznog kolegija Engleski neoklasicizam i romantizam-Viktorijanski roman na preddiplomskom studiju. Od 2002. do 2006. koordinirala izradu prijamnih ispita na Odsjeku za engleski jezik i književnosti i bila u povjerenstvu za prijamne ispite. Dosad održala sveukupno 3825 norma sati nastave. Mentorica osam uspješno ocijenjenih završnih radova na preddiplomskom studiju engleskog jezika i književnosti.</p> <p>Od 2005. do 2011. vanjska suradnica na Akademiji primijenjenih umjetnosti Sveučilišta u Rijeci, predavala engleski kao jezik struke i sudjelovala u izradi programa i osmišljavanju kolegija iz engleskog jezika u novom bolonjskom studiju.</p> <p>Od 1999. do 2001. zaposlena najprije kao samostalna stručna suradnica, a potom voditeljica međunarodne suradnje u Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti u Zagrebu.</p> <p>Od 2000. odlukom Županijskog suda u Puli imenovana stalnim sudskim tumačem za engleski jezik, u tjeku je četvrti mandat.</p> <p>1998. jezična urednica na Medicinskom fakultetu u Zagrebu.</p>

	<p>Od 10.12. 1997. do 3.9. 1998. profesorica engleskog jezika u XIII. Gimnaziji u Zagrebu, obavljala pripravnički staž, mentorica maturantima.</p> <p>Paralelno radila kao suradnica na Trećem programu Hrvatskog radija (Zagreb), u emisijama Bibliovizor, Divlja misao, Kultura devedesetih i kao prevoditeljica za različite institucije (medije, Istarsku županiju, općinske i županijske sudove itd.)</p> <p>Aktivna u međunarodnim znanstvenim i strukovnim organizacijama, poglavito IASIL (International Association for the Study of Irish Literatures). Od 1999. predstavnica Hrvatske u međunarodnom Odboru za bibliografiju IASIL-a. Godišnje objavljuje bibliografiju radova o irskoj književnosti i kulturi publiciranih u Hrvatskoj u međunarodno recenziranom irskom akademskom časopisu Irish University Review. Aktivna članica ESSE-a (The European Society for the Study of English). Organizatorica dvaju međunarodnih seminara na ESSE znanstvenim skupovima u Torinu 2010. i Istanbulu 2012. (okupila ukupno 40tak znanstvenika iz Europe, SAD i Taiwana). Organizatorica nekoliko međunarodnih panela o Joyceu i irskoj književnosti na međunarodnim znanstvenim skupovima: 2008. (International James Joyce Symposium, Tours, Francuska); 2010. (IASIL Maynooth, Irska); 2001. (IASIL Leuven, Belgija). Organizatorica međunarodnog interdisciplinarnog znanstvenog skupa u Rijeci na kojem je sudjelovalo 50 sudionika iz 15 europskih zemalja. Izvješće sa skupa objavio je glasnik ESSE, The European English Messenger 21.1 (2012). Pozvani izlagač na uglednoj međunarodnoj ljetnoj školi o Joyceu u Trstu (2006.). Aktivno sudjeluje u radu Chevening Alumni Hrvatske.</p>
Popis radova i aktivnih sudjelovanja na znanstvenim skupovima:	<ol style="list-style-type: none"> 1. The Fantastic in the Fin de Siècle (ugovor potpisan s nakladnikom, planirana godina izdanja 2013/14) / Grubica, Irena, Beran, Zdeněk (ur.). 2. Grubica, Irena. Alexander Durrell, Mountolive, 1999. (prikaz, stručni rad). 3. Grubica, Irena. I. Ivanov, 'Semiotička teorija karnevala kao inverzije bipolarnih suprotnosti', 1999. (prijevod). 4. Grubica, Irena. Literature, Culture and the Fantastic: Challenges of the Fin de Siècle(s), 2012. (knjiga sažetaka s međunarodnog interdisciplinarnog znan. skupa). 5. Grubica, Irena. Mary Catherine Harper, 'Neizlječivo strano drugo: slučaj za feminističke kiborške spisateljice', 1998. (prijevod). 6. Grubica, Irena. Umberto Eco, Okviri smjehovne slobode, 1999. (prijevod). 7. Grubica, Irena. Svjetski Kamov, 2000. (prikaz, stručni rad). 8. Grubica, Irena. Tragikomična irska priča, 2000. (prikaz, stručni rad). 9. Grubica, Irena. Ozbiljni i smiješni Joyce, 1998. (članak). 10. Grubica, Irena.

- Trominutne priče, 1997.
(natuknice).
11. Grubica, Irena.
The 'Byron of Kipling's England: Oscar Wilde in Croatia // The Reception of Oscar Wilde in Europe / Evangelista, Stefano (ur.).
London : Continuum, 2010.
12. Grubica, Irena.
Subverzivna moć provincije kao «brisanog prostora duha»: primjeri iz hrvatske i irske književnosti // Esej danas : zbornik Pulskih dana eseja : 2003.-2007./ Essay today: proceedings from Pula essay days : 2003-2007 / Biletić, Boris (ur.).
Pula : Istarski ogranak Društva hrvatskih književnika, 2008.
13. Grubica, Irena.
Ulysses in Croatian // Joyce and/in Translation / Bosinelli Bollettieri, Rosa Maria, Torresi, Ira (ur.).
Rim : Bulzoni editore, 2007.
14. Grubica, Irena.
Kritički pristup dualizmu uma i tijela // Samuel Becket, Molloy / Vučić, Miroslava (ur.).
Zagreb : Školska knjiga, 2001.
15. Grubica, Irena.
Hrvatski prijevodi Joyceovog Uliksa. // Književna smotra : časopis za svjetsku književnost. XXXIX (2007) , 146(4); 33-48 (članak, znanstveni).
16. Grubica, Irena.
E.E. Cummings: Poetsko zrcaljenje jezika. // Književna smotra. XXXII (2000) , 115-116 (1-2); 149-154 (članak, znanstveni).
17. Grubica, Irena.
U potrazi za identitetom: dijalekt u žrnju globalizacije. // Nova Istra : časopis za književnost, kulturološke i društvene teme. 44 (2011) , 3-4; 80-86 (članak, stručni).
18. Grubica, Irena.
Anáil an Bhéil Bheo: Orality and Modern Irish Culture edited by Nessa Cronin, Seán Crosson and John Eastlake (Cambridge Scholars Publishing, Newcastle upon Tyne, 2009), review. // Estudios Irlandeses. 5 (2010) ; 178-182 (prikaz, stručni).
19. Irena Grubica
Beckett Across Languages: Fixed in Translation? (međunarodna recenzija, sažetak objavljen, str. 21) // 33rd Annual Conference of the International Association for the Study of Irish Literatures (IASIL) *Irish Literatures: World Perspectives*
Glasgow, Ujedinjeno Kraljevstvo, 2009 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)
20. Irena Grubica
Delusive Allusions in Croatian Translations of Joyce's Ulysses (međunarodna recenzija) // *Inter-University Center Dubrovnik (IUC) A Foreign Language that Unites*
Dubrovnik, Hrvatska, 2003 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)
21. Irena Grubica
Joyce and/in Translation: Croatian Joyce (međunarodna recenzija, izlaganje objavljeno u knjizi nakladničke cjeline Joyce Studies in Italy 10) // *XXth International James Joyce Symposium Joycean Unions*
Budapest, Mađarska, 2006 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)
22. Irena Grubica
Literature and Cultural Identity (Examples from Croatian Writers)- međunarodna recenzija // *International Seminar Interculturality, Identity and Social Prejudice*
Dubrovnik, Hrvatska, 2000 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)
23. Irena Grubica
Onomastic Puns and Word Games in Joyce's Ulysses (međunarodna recenzija) // *The Power of Language*
Bergen, Norveška, 2005 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)
24. Irena Grubica
Organizatorica dva međunarodna panela (8 sudionika, 6 zemalja, SAD, EU) Joyce,

Translation and Translatability 1 (respondent prof. dr. sc. Jean-Michel Rabate) i Joyce Translation, Translatability 2 (respondent dr. Fritz Senn) izlagala rad *Translating Joyce's Language Effects: Cross-Cultural Negotiation of Meaning* (međunarodna recenzija) // *XXIst International James Joyce Symposium Re-Nascent Joyce*
Tours, Francuska, 2008 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)

25. Irena Grubica

Organizatorica međunarodnog ESSE seminara 26 *The Fantastic in the Fin de Siecle* (12 sudionika, 8 europskih zemalja), izlagala rad *The Role of Memory in Irish Gothic Fiction* (međunarodna recenzija, sažetak objavljen, str. 69-70) // *10th Conference of the European Society for the Study of English*
Torino, Italija, 2010 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)

26. Irena Grubica

Organizatorica međunarodnog ESSE seminara 70 *The Art of Autobiography* (21 sudionik, 17 zemalja- Europa, SAD, Taiwan), izlagala rad *Remembering and Cultural Memory in James Joyce's Semi-Autobiographical Novels Stephen Hero and A Portrait of the Artist as a Young Man* (međunarodna recenzija, sažetak objavljen, str. 271-273) // *11th Conference of the European Society for the Study of English*
Istanbul, Turska, 2012 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)

27. Irena Grubica

Organizatorica međunarodnog panela/seminara *Language, Memory, Symbolism: Reconciling Conflicting Identities in Irish Literature*, izlaganje *Counter-Memory in Brian Friel's Plays: Conflicting Identities and History-Making* (međunarodna recenzija, sažetak objavljen, str. 32-33) // *35th Annual Conference of the International Association for the Study of Irish Literatures (IASIL) Irish Literatures: Conflict and Resolution*
Leuven, Belgija, 2011 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)

28. Irena Grubica

Organizatorica međunarodnog panela/seminara *Joyce, Culture, Memory: New and Old Knowledges*, izlagala rad *Cultural Memory in James Joyce's Ulysses* (međunarodna recenzija, sažetak objavljen) // *34th Annual Conference of the International Association for the Study of Irish Literatures (IASIL) Irish Literatures and Culture: New and Old Knowledges*
Dublin, Irska, 2010 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)

29. Irena Grubica

Organizatorica međunarodnog skupa (50 sudionika, 15 europskih zemalja), izlagala rad *Contested Pasts and the Politics of Memory: Irish Gothic Fiction Revisited* (međunarodna recenzija, sažetak objavljen str. 46-47 UCD 821.152.1.09-3; urednica knjižice sažetaka skupa ISBN 978-953-6104-86-4, autorica predgovora str. 7-8) // *Literature, Culture and the Fantastic: Challenges of the Fin de Siecle(s)*
Rijeka, Hrvatska, 2012 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)

30. Irena Grubica

Postcolonial Theory in Practice: Essays of James Joyce and Edward Said (međunarodna recenzija, sažetak objavljen str. 5-6) // *10th Nordic Conference for English Studies*
Bergen, Norveška, 2007 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)

31. Irena Grubica

pozvana prezentacija u jednoj od radionica seminara na temu *Teaching About Race, Ethnicity and Immigration in American Short Stories* // *Salzburg Seminar American Studies SSASAA 03 Redefining America: Race, Ethnicity and Immigration*
Salzburg, Austrija, 2006 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)

32. Irena Grubica

pozvano izlaganje u međunarodnom panelu prof. dr. sc. Jolante Wawrzycke *Translation-in-Joyce- in Translation*, izlaganje naslovljeno *The Rhetoric of Translation: Literary Allusions in Croatian Ulysses* (međunarodna recenzija) // *North American James Joyce Conference Joyce in Austin*
Austin, Sjedinjene Američke Države, 2007 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)

33. Irena Grubica

pozvano plenarno izlaganje (keynote speaker) na međunarodnoj školi o Joyceu naslovljeno

- Joyce's Ulysses in the Croatian Literary and Historical Context: Paradigms of Reception (međunarodna recenzija) // *10th International Trieste Joyce School*
Trst, Italija, 2006 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)
34. Irena Grubica
prezentacija u seminaru // *Salzburg Seminar ASC 28 Technology and the Integrated Classroom*
Salzburg, Austrija, 2001 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)
35. Irena Grubica
Recepcija Ivana Mažuranića na anglofonom govornom području: kritike i prijevodi djela 'Smrt Smail-age Čengića' na engleskom jeziku (međunarodna recenzija, sažetak objavljen) // *9. Riječki filološki dani*
Rijeka, Hrvatska, 2012 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)
36. Irena Grubica
Redrawing the Boundaries of Translation: James Joyce's 'Oxen of the Sun' Episode in Ulysses and the Issue of Translatability (međunarodna recenzija, rad prihvaćen za izlaganje) // *XXth Congress of the International Comparative Literature Association (ICLA)*
Paris, Francuska, 2013 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)
37. Irena Grubica
Resemantizacija elemenata transkulturacije i nacionalnog identiteta u hrvatskim prijevodima James Joyceovog Uliksa (međunarodna recenzija, sažetak objavljen str. 21) // *7. Riječki filološki dani*
Rijeka, Hrvatska, 2006 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)
38. Irena Grubica
Subverzivna moć provincije kao brisanog prostora duha: primjeri iz hrvatske i irske književnosti- pozvano izlaganje (rad objavljen u zborniku skupa) // *5. Međunarodni pulski dani eseja*
Pula, Hrvatska, 2007 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)
39. Irena Grubica
sudjelovanje na međunarodnom znanstvenom skupu bez priopćenja // *18th International James Joyce Symposium*
Trst, Italija, 2002 (Znanstveni skupovi i radionice, Bez priopćenja)
40. Irena Grubica
sudjelovanje na međunarodnom znanstvenom skupu bez priopćenja // *16th International James Joyce Symposium*
Rome, Italija, 1998 (Znanstveni skupovi i radionice, Bez priopćenja)
41. Irena Grubica
sudjelovanje na međunarodnom znanstvenom skupu bez priopćenja // *British Cultural Studies: Cross-Cultural Challenges*
Zagreb, Hrvatska, 1998 (Znanstveni skupovi i radionice, Bez priopćenja)
42. Irena Grubica
The Future(s) of English Studies in the Era of Globalisation: Redrawing the Boundaries (međunarodna recenzija, sažetak objavljen, str. 3) // *Alpine-Adriatic-Anglistics (AAA-05) The Future(s) of English Studies?*
Klagenfurt, Austrija, 2005 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)
43. Irena Grubica
The Reception of Oscar Wilde in Croatia - pozvano izlaganje (međunarodna recenzija, rad objavljen u knjizi, London Continuum 2010) // *The Reception of Oscar Wilde in Europe*
Oxford, Ujedinjeno Kraljevstvo, 2008 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)
44. Irena Grubica
Translating Joyce's Ulysses: (A)Cross-Cultural Perspective (međunarodna recenzija, sažetak objavljen, str. 36-37) // *XIII Susanne Hubner Seminar Translation and Cultural Identity*
Zaragoza, Španjolska, 2005 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)
45. Irena Grubica
Troubling Irishness: The Representation of Irish Identity in Joyce's Novels (međunarodna recenzija, sažetak objavljen) // *Alpine-Adriatic-Anglistics Conference Identities in Transition in*

	<p><i>the English Speaking World</i> Udine, Italija, 2010 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno) 46. Irena Grubica U potrazi za identitetom: dijalekt u žrvnju globalizacije, pozvano izlaganje, objavljeno u zborniku skupa // 8. <i>Međunarodni pulski dani eseja</i> Pula, Hrvatska, 2010 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno) 47. Irena Grubica <i>Ulysses in Croatian // Inter-University Centre (IUC) James Joyce Seminar</i> Dubrovnik, Hrvatska, 2004 (Znanstveni skupovi i radionice, Usmeno)</p>		
NASLOV PREDLOŽENE TEME			
Hrvatski:	Kulturna memorija u romanima Jamesa Joycea (<i>Junak Stephen, Portret umjetnika u mladosti, Uliks</i>)		
Engleski:	Cultural memory in the novels of James Joyce (<i>Stephen Hero, A Portrait of the Artist as a Young Man, Ulysses</i>)		
Naslov na jeziku na kojem će se pisati rad (ako nije na hrvatskom ili engleskom):			
Područje/polje/grana:	Humanističke znanosti / Filologija / Anglistika		
PREDLOŽENI ILI POTENCIJALNI MENTOR(I)			
(navesti drugog mentora ako se radi o interdisciplinarnom istraživanju ili ako postoji neki drugi razlog za višestruko mentorstvo)			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-Pošta:
Prvi mentor:	prof.dr.sc. Tatjana Jukić Gregurić	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, Hrvatska	tjukic@ffzg.hr
Drugi mentor:			
KOMPETENCIJE MENTORA - popis do pet objavljenih relevantnih radova u posljednjih pet godina			
Prvi mentor:	<ol style="list-style-type: none"> Jukić, Tatjana. <i>Revolucija i melankolija: Granice pamćenja hrvatske književnosti</i>. Zagreb: Naklada Ljevak, 2011. Jukić, Tatjana. «Deleuzian 'Dubliners' and the Economic Problem of Masochism (Preliminary Remarks) u: Jelena Šesnić (ur.). <i>Siting America/ sighting modernity: essays in honor of Sonja Bašić</i>, Zagreb: FF press, 2010. Jukić, Tatjana. «Žalovanje ili melankolija?: psihoanaliza i ekonomski problem Derridina marksizma». <i>Politička misao: Croatian Political Science Review</i> 48 (2011) 1, 49-75. Jukić, Tatjana. "Kapitalizam, psihoanaliza, kulturna memorija: Dundo Maroje za nas kao obećanje tragedije" u: Cvijeta Pavlović, Vinka Glunčić-Buzančić (ur.). <i>Komparativna povijest hrvatske književnosti. Zbornik radova XI. Držić danas. Epoha i naslijeđe</i>. Split, Zagreb : Književni krug Split, Odsjek za komparativnu književnost Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, 2009. Str. 297-305. 		
Drugi mentor:			
OBRAZLOŽENJE TEME			
Sažetak na hrvatskom jeziku: (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	Doktorski rad analizira Joyceove romane <i>Junak Stephen, Portret umjetnika u mladosti i Uliks</i> prateći dijalektiku različitih oblika i manifestacija pamćenja, prvenstveno odnose individualne, kolektivne i kulturne memorije u tvorbi nacionalnog i kulturnog identiteta, njihovu uzajamnost s		

	tekstualnim strategijama u posredovanju i reprezentaciji irskoga povijesnog i kulturnog nasljeđa. S obzirom da ova problematika nije još obrađena u hrvatskim, a nedovoljno je istraživana i u inozemnim studijama o Joyceu, rad nudi novi interpretativni rakurs u analizi Joycevih romana na tragu recentnih studija o pamćenju u književnosti i kulturi. Cilj rada je ilustrirati načine na koje se kroz pluralnost pamćenja, te figure i mjesta sjećanja u Joyceovim romanima, povijest konstituirala kao kontrapunkt različitih protu-naracija i protu-sjećanja, a kolektivno pamćenje Irske fungira kao složena i slojevita dinamika reprezentacijskih protokola i kontingentnih mnemoničkih tragova unutar šireg, enciklopedijskog, prostora interioriziranog pamćenja kulture.
Sažetak na engleskom jeziku: (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	The doctoral thesis sets out to examine Joyce's novels <i>Stephen Hero</i> , <i>A Portrait of the Artist as a Young Man</i> and <i>Ulysses</i> by exploring the dialectic between various mnemonic modes, in particular the relations between individual, collective and cultural memories in the novels, and their role in the construction of national and cultural identity, as well as various interrelations with textual strategies adopted in the representation of Irish history and culture. This aspect of Joyce's novels has not been analysed in Croatian studies on Joyce as yet, nor has it been sufficiently explored in Joyce studies internationally. Drawing on the most recent studies about memory in literature and culture, the thesis offers new possibilities in the interpretation of Joyce's novels. It seeks to illustrate how history in Joyce's novels features through the plurality of memories, often rendered in figures and sites of memory as well as various counter-narratives and counter-memories. It aims to prove that the collective memory of Ireland in his novels features as a complex and multilayered dynamics of representative modes and contingent mnemonic traces within a wider, encyclopaedic space of cultural memory.
Uvod i pregled dosadašnjih istraživanja (preporučeno 7000 znakova s praznim mjestima)	
<p>Pamćenje je temeljni koncept za razumijevanje Joyceovih romana, ono je u njima često tematizirano, na njemu se zasniva estetski princip njegovih djela izražen u pojmu epifanije, vezan je uz autobiografske elemente u romanima, diskurzivno posredovanje zbilje i konstituiranje modernog subjektiviteta, uporišni je element u eksperimentiranju retoričkim, jezičnim i narativnim obrascima. Analiza sprege ovih aspekata i pamćenja u Joyceovim djelima zastupljena je, primjerice, u zasebnim člancima u znanstvenim časopisima i zbornicima (npr. K. Reichert, E. Ziarek, D. Ferrer, A. Topia, R. A. Day, i dr.) ili kao manji dio opsežnijih studija (npr. A. Piette, 1996; R. Borg, 2007; W. Wicht, 2000; D. F. Theall, 1995, 1997; U. Kumar, 1991; L. Weir, 1989; P. Parrinder, 1984) i jednoj monografiji (J. S. Rickard, 1998). S druge strane, dijalektika kulturne memorije kao «reprodukcija identiteta diljem naraštaja», te načina na koji u njegovim djelima pamćenje fungira kao mehanizam očuvanja i prenošenja obilježja irskog nacionalnog i kulturnog identiteta kroz povijest, u studijama o Joyceovim romanima nedovoljno je analizirana. Ne postoji sistematična monografija o toj temi, pa to smatram ključnim razlogom za poduzetu analizu.</p> <p>Studije o pamćenju u okviru društveno-humanističkih znanosti od kasnih 1970-tih nadalje potaknute su velikom mjerom novim previranjima u historiografiji koja su proizašla iz potrebe za temeljitim propitivanjem postojećih modela reprezentacije prošlosti. Nadovezno na ova previranja, u žarište znanstvenog interesa ubrzo se premješta pitanje traume kao posebnog oblika memorije, a potom i identiteta, suodnosa osobnog i kolektivnog, nacionalnog i kulturnog identiteta, a shodno tomu posebnu pozornost počinje dobivati i problematika kulturne memorije.</p> <p>Ranih 1980tih, koje bilježe snažniji zaokret u studijama o Joyceu od dotad najperzistentnijih biografskih i novokritičkih pristupa, prema različitim teorijskim paradigmatama, objavljene su studije za koje možemo reći da na različite, premda povezive, načine utiru put promišljanju kulturnog pamćenja u Joyceovim romanima. S jedne strane, one su okrenute prema kulturnom pamćenju koje se razmatra kao tekstualni arhiv (Cf. J. Derrida, njegova izlaganja o Joyceu, na skupu u Parizu 1982., objavljeno 1984., i izlaganje na skupu u Frankfurtu 1984. objavljeno 1988.), a s druge prema aktualizaciji uloge pamćenja u društvenom i povijesnom kontekstu (Cf. Frederic Jameson, studija iz 1982. o povijesti u Uliksu; i studija iz 1990. u kojoj se usput osvrće na kolektivno pamćenje u romanu).</p> <p>Dok pojam pamćenja doživljava konjunkturu 1980tih na presjecištu različitih teorijskih pristupa, u tom se periodu, također, postupno mijenjaju pristupi Joyceovoj prozi kao isključivo apolitičnoj i ahistoričnoj, dotad u velikoj mjeri zadani utjecajem monumentalne Ellmanove biografije (1959) i različitim kritičkim interpretacijama estetskih promišljanja iznesenih u njegovim romanima. Objavljuju se studije o Joyceu i politici (McCabe, 1978; Manganiello, 1980; S. Deane 1985 i dr.), ističu postkolonijalni elementi u njegovim djelima, redefinira uloga simbolike i simbola u njima, te one mogu poslužiti kao polazište za temu mog doktorskog rada. Političnost Joyceovih djela zanimljiva je za analizu kulturne memorije jer se tek prepoznavanjem ovog aspekta kao učinka premreženosti njegovih djela gustim slojevima ideologije i povijesnih referencija Joyce integrira u diskurs o «irskosti», koji je zapravo u irskim studijama kulturološki</p>	

konstrukt, a dio je šireg diskursa postkolonijalizma.

Stoga širi kontekst za promišljanje kulturne memorije u Joyceovim romanima pružaju dosadašnje studije o Joyceu koje se računaju u nekoliko smjerova: prema problematici povijesti u Joyceovim djelima, postkolonijalnoj problematici i reprezentaciji irskoga identiteta, te prema kulturnim studijama. Rad stoga crpi neke od svojih polazišnih informacija iz seminalnih studija o Joyceu koje se bave ovom problematikom.

Uz niz članaka, nekoliko je monografija o odnosu Joyceovih djela, povijesti i historiografske prakse (C. R. K. Pattel, 1984; posebni broj akademskog časopisa James Joyce Quarterly objavljen kao zbornik sa znanstvenog skupa o Joyceu i povijesti održanom na Sveučilištu Yale 1990. (ur. V. Luftig, M. Wollaeger); A. Wachtel, 1992; J. Fairhall, 1993; R. E. Spoo, 1994; T. Hofheinz 1995; zbornik radova iz 1996. koji su uredili M. Wollaeger, V. Luftig i R. E. Spoo; A. Gibson, 2002, itd.) koje će poslužiti u mom radu, ali za razliku njega, one ne obrađuju problem pamćenja, niti kulturnog pamćenja. Usto, rad će dijelom crpiti informacije i iz postkolonijalnih studija o Joyceu, imajući na umu široku zastupljenost postkolonijalne paradigme u irskim studijama, ali i često isticanu problematičnost i manjkavost ove paradigme u irskom kontekstu, te aporije između postkolonijalnih studija i historiografije, kao i činjenicu da su postkolonijalne studije u prvom redu orijentirane prema reprezentaciji odnosa moći i subalternog glasa.

Uz ogroman broj članaka koji Joyceova djela analiziraju u postkolonijalnom ključu objavljeno je nekoliko monografija: E. Duffy (1994), V. Cheng (1995; 2004; 2004), J. Valente (1995), C. van Boheemen (1999), M. Ketih Booker (2000), A. Ungar (2002), L. Platt (2007), te nekoliko zbornika koje su uredili E.C. Jones (1998), Attridge & Howes (2000), C. van Bohemen & C. Lamos (2001) L. Orr (2008), i dr.. Od studija o Joyceu iz pera irskih znanstvenika za rad su važne primjerice studije, D. Kiberda, E. Nolan, S. Deanea, L. Gibbonsa, D. Lloyda, T. Browna, A. Fogarty i dr., studije o irskoj povijesti (R. Foster, K. Whelan, T. Brown, N. Vance i dr.), te studije o pamćenju u irskoj kulturi (O. Frawley, N.A. Miller i dr.). Od ostalih temeljnih studija usredotočenih na irsku problematiku u Joyceovim djelima, ali ne nužno u postkolonijalnom ključu izdvajam: J. Garvin (1976), G.J. Watson (1979), M. Tymoczko (1994), L. Platt (1998), E. O'Brien (1998), W. Potts (2000), M.P. Gillsespie (2000), J. Nash (2006) i dr.. Kulturne studije obuhvaćaju monografije C. Herr (1987), R. Kershner (2010), G. Leonard (1998), N.R.Davison (1996) i dr..

Neposrednu teorijsku podlogu rad nalazi u problematiziranju pojma kulturne memorije i mnemonike u sprezi s promišljanjem moderniteta u radovima Foucaulta, Derride, Matsude, Huyssena i dr. ali i na presjecištu različitih disciplina koje propituju konstitutivnu ulogu kulturnog pamćenja i zaborava u tvorbi individualnog i kolektivnog identiteta. Izuzetno mi je važan historiografski relativizam kao odraz destabilizacije uloge individualnog i kolektivnog pamćenja u konstituiranju povijesti, fenomenologiji pamćenja i semiotici, što nudi razgranat analitički instrumentarij za višestruko identificiranje problema i proširuje raspon praćenja dinamike kulturne memorije u analizi Joyceovih romana. Metodološka okosnica se stoga nužno konstituira povezivanjem uporišnih ideja autora koji su analizirali i opisivali pojam individualnog, kolektivnog i kulturnog pamćenja (Assmann, Halbwach, Bergson, Lachmann, Lotman, Ricoeur, Casey, Nora).

Razlog poduzete analize je i činjenica da su u Hrvatskoj dosad objavljene svega tri monografije o Joyceu (Bašić, 1996; Vidan, 1971 [1959]; Gjurgjan, 1984) koje njegovim djelima pristupaju s formalno-stilskih, naratoloških i biografskih aspekata, jedna monografija o Joyceu na engleskom jeziku (Knežević, 2012), koja problematizira pitanje klase, moderniteta i postkolonijalnosti, te nekoliko članaka, pa moj rad nadogradnjom na ove studije uvodi novu problematiku u analizi Joyceovih romana uzimajući u obzir spomenute nove spoznaje u akademskoj kritici, posebice inozemnoj literaturi i studijama o Joyceu.

Cilj i hipoteze istraživanja (preporučeno 700 znakova s praznim mjestima)

Polazna je hipoteza da je pamćenje uporišni koncept za razumijevanje Joyceovih romana. Politika pamćenja u modernitetu usko je povezana s reprezentacijskim praksama povijesti i kolektivnih identiteta. Recentne studije o pamćenju u književnosti i kulturi doprinijele su promišljanju ove problematike i primjenjive su na analizu Joyceovih romana. Cilj rada je ponuditi novo čitanje irske povijesti i kulture u njegovim romanima propitivanjem mehanizama kulturnog pamćenja u reprezentaciji irskog identiteta, te ukazati kako se njegova dominantna obilježja (osjećaj gubitka, nostalgije, izmještenosti, egzila, izdaje; traumatična svijest o kolonizaciji) iskazuju kao entropija pamćenja, a povijest i kultura konstituiraju kao niz kontingentnih mnemoničkih tragova.

Materijal, ispitanici, metodologija i plan istraživanja (preporučeno 6500 znakova s praznim mjestima)

Rad se oslanja na opsežan korpus studija o Joyceu, irskoj povijesti i kulturi, koristeći ih kao polazište za kontekstualizaciju i analizu problematike kulturnog pamćenja u Joyceovim romanima, te pristupajući spoznajama iz ovih studija kroz prizmu recentnih promišljanja o pamćenju u književnosti i kulturi. Za potrebe rada izrađujem anotacije referencija na irsku socijalno-političku i kulturnu povijest u

romanima na tematsko-motivskoj, tekstualnoj i mikrostilskoj razini, koje će također poslužiti kao materijal za analizu.

Metodološki protokol zasniva se na praćenju uzajamne veze motiva koji konstituiraju kulturno pamćenje u Joyceovim romanima, njihov suodnos u fabularnim, tematsko-motivskim sklopovima i tekstualnim zahvatima, te žarišnih tenzija između pamćenja i zaborava u individualnoj i kolektivnoj identifikaciji. Područje analize sužava se na sagledavanje dihotomije individualnog i kolektivnog, shodno tomu autobiografskog i povijesnog, te na analizu nekih od ključnih trenutaka irske povijesti i njenog postkolonijalnog stanja.

Pregled plana istraživanja podastirem opisom sadržaja pojedinog poglavlja rada:

1. UVOD: Kulturna memorija kao 'putujući koncept u humanistici'

U prvom poglavlju iznosi se kratak presjek tendencija i kritičkih paradigmi u studijama o Joyceu relevantnih za problematiku rada. Raspravlja se o teorijskim promišljanjima kulturnog pamćenja u radovima P. Ricoeura, A. i J. Assmann, M. Halbwacha, M. J. Lotmana, P. Connertona, P. Nore i dr., te opisuje metodologija i definira individualno, kolektivno, autobiografsko, povijesno i kulturno pamćenje. Raspravlja se o ambivalentnom odnosu pamćenja i povijesti u Joyceovim romanima, iznosi utjecaj epistemološke krize s kraja 19. stoljeća na oblikovanje njegovih stavova o ulozi pamćenja. Ističe se problematika «krize pamćenja» u modernitetu (Terdiman, 1993) koja za sobom povlači i krizu reprezentacijskih praksi povijesti, perpetuirajući osjećaj gubitka, nostalgije, melankolije i kulturne amnezije što postaje okosnica potrebe za očuvanjem kontinuiteta identiteta, osobito nacionalnog i kulturnog, u čemu pamćenje ima neprijepornu ulogu. Pamćenju se pristupa kao konceptu koji je historičan (P. Ricoeur, E. S. Casey, A. Whitehead), te se posebno naglašava reprezentacijska uloga pamćenja u modernitetu. Spominju se pasivni i aktivni modeli pamćenja koji su utjecali na Joyceovu prozu, hermetični i ezoterični utjecaji, koncept rasnog pamćenja i sl. Kulturnom pamćenju pristupa se stoga kao 'putujućem konceptu u humanistici' (Cf. M. Bal, 2002) na presjecištu različitih disciplina, te se na taj način zadaju osnovne okosnice analize.

2. Imaginiranje Irske u Joyceovim romanima: kulturna i socijalno-politička povijest Irske između pamćenja i zaborava

U drugom poglavlju kulturnom se pamćenju pristupa kroz analizu figura sjećanja u Joyceovim romanima kroz koje se prožimaju kulturna i socijalno-politička povijest Irske. S obzirom da se one konstituiraju kroz dinamiku liminalnih odnosa između povijesti i pamćenja u romanima, analizira se njihova interakcija na metaforičnoj i metonimijskoj razini. Mreža figura sjećanja u romanima sagledava se kroz relacije «inkorporacije i inskripcije» (P. Nora), historiografije i knjiženosti (P. Ricoeur, D. LaCapra, H. White) i kao liminalna «zona sumraka» («twilight zone», E. J. Hobsbawm). Figure sjećanja koje se analiziraju za sobom vezuju asocijacijske mreže kroz koje se prelamaju sastavnice irskoga nacionalnoga i kulturnoga identiteta. Prvenstveno će se analizirati reprezentacija sljedećih figura sjećanja i asocijacijski nizovi kulturne i socijalno-političke povijesti koji se uz njih vezuju: Parnell i parnelizam (landlordizam, Home Rule, Liga za zemlju); O'Connell i katolička emancipacija; Wolfe Tone; William Orange i Bitka kod Boyne; Velika glad; Mlada Irska; fenijanizam, te neki od događaja, npr. Burski rat i Zulu rat, koji su urezani u kolonijalno pamćenje Irske. Za analizu će poslužiti prethodno izrađene anotacije.

3. Pamćenje i identitetne politike: (de)konstrukcija irskosti kao strategija kulturnog pamćenja

Treće poglavlje pristupa kulturnom pamćenju analizirajući diskurs o «irskosti» u Joyceovim romanima. Identitetne politike obuhvaćaju kulturne stereotipe, kelticizam, jezik naspram teritorijalnosti, diskurz nacionalizma, patriotizma i kozmopolitizma, aktualne u vrijeme nastajanja romana. O Joyceu i nacionalizmu se u inozemnoj kritici već dosta pisalo, pa moja analiza nalazi novi interpretativni rakurs kroz povezivanje politike pamćenja (M. Matsuda, A. Huyssen, S. Radstone, i dr.) s identitetnim politikama. U tom kontekstu usredotočena je na razmatranje identitetnih politika i mnemoničkih modusa u romanima, primjerice subverzije i aktualizacije različitih tipova nostalgije: romantičarske nostalgije, postkolonijalne nostalgije (D. Walder), etničke nostalgije (W. Sollors), katoličke nostalgije (M. Lowe-Evans), nostalgije za apsolutom (G. Steiner) i postmoderne nostalgije (L. Hutcheon).

4. Židovstvo, postmemorija i irsko kulturno pamćenje

Četvrto poglavlje usredotočeno je na analizu Uliksa. U pismu talijanskom prevoditelju C. Linatiju 21.09.1920. Joyce navodi da je «Uliks ep o dvije rase, izraelske i irske». Polazeći od te tvrdnje rad unosi u analizu kulturnog pamćenja u Joyceovim romanima problematku reprezentacije židovstva u romanu i njegove specifične reperkusije u irskoj povijesti, elemente cionizma i utopijske projekcije. Ova se problematika analizira kroz prizmu «postmemorije» (Cf. M. Hirsch).

5. Kulturne geografije: Joyceovi urbani palimpsesti

Za razliku od drugog poglavlja koji kroz analizu figura sjećanja u prvi plan postavlja pitanje temporalnosti, ovo poglavlje u prvi plan postavlja pitanje specijalnosti na način na koji ga shvaćaju teoretičari (M. Foucault, H. Lefebvre), povezan s praksama svakodnevice (M. deCerteau) i analizama pamćenja u urbanoj arhitekturi (M. Matsuda, A. Huyssen, W. Benjamin). Kulturno pamćenje sagledava se kao mapiranje kulturne geografije kroz urbani krajolik grada. Dublin u Joyceovom romanu analizira se kao jedno od takvih opunomoćenih mjesta pamćenja, uključujući mjesta koja komemoriraju fundacijske događaje iz irske povijesti, primjerice središnje katoličko groblje Glasnevin, Phoenix park, Nelsonov stup, zgradu glavne pošte u O'Connellovoj ulici, statue irskih velikana kao repozitorije reprezentacijskih praksi kulturnog pamćenja.

6. Kulturno-povijesno-književni arhiv «Joyceware»

Pozivajući se na Derridinu kovanicu «joyceware» te na «enciklopedičnost» Joyceovih romana koju ističe sam Joyce u spomenutom pismu C. Linatiju, ali i teoretičari književnosti (Eco, Derrida, Bresani), te promišljanja R. Lachmann o književnosti i kulturnom pamćenju, ovo poglavlje raspravlja o evoluciji tekstualnih zahvata i diskurzivnih protokola kroz Joyceove romane kao posrednicima kulturnog pamćenja kojima se uspostavlja oblik modernističkog «arhiva».

7. Zaključak. Opisni zaključak iznosi se na temelju zaključaka pojedinih poglavlja u kojima su analizirani različiti aspekti kulturnog pamćenja u romanima.

8. Prilozi :

Anotacije važnijih referencija na književnopovijesne događaje, protagoniste i ostale konstitutivne sadržaje irske socijalno-političke i kulturne povijesti u Joyceovim romanima Junak Stephen, Portret umjetnika u mladosti i Uliks.

Kao prilog radu iznijet ću kratka opisna objašnjenja uz referencije kroz koje se u romanima konstituiraju materijalni i tekstualni tragovi irske socijalno-političke i kulturne povijesti. Uz pojedini isječak iz teksta na engleskom jeziku navest ću i hrvatske prijevode: Portret umjetnika u mladosti (engleski izvornik Penguin 1992., hrv. prijevod L. Držić [1981] 1991.) Uliks (engleski izvornik Gablerovo izd. 1986., hrv. prijevod L. Paljetak, 1989. i Z. Gorjan [1957] 1964), Junak Stephen (engleski izvornik izd. J. Slocum, H. Cahoon, [1944] 1969).

Očekivani znanstveni doprinos predloženog istraživanja (preporučeno 500 znakova s praznim mjestima)

Premda su analize Joyceovih djela vitalne u kontekstu znanstvenog razvoja anglističkih, irskih i komparativnih studija i njihov je broj u inozemnoj znanstvenoj literaturi iznimno velik, u hrvatskoj anglistici postoji nesrazmjerno malen broj studija o Joyceu. Očekivani znanstveni doprinos predloženog istraživanja je stoga s jedne strane usmjeren prema hrvatskoj anglistici, a s druge prema činjenici da je ova problematika u inozemnim studijama o Joyceu još nedovoljno istražena. Znanstveni doprinos u oba konteksta očekuje se primjenom novih metodoloških protokola u analizi Joyceovih romana koji kroz problematiku pamćenja istražuju sponne književnosti i kulture.

Popis citirane literature (maksimalno 30 referenci)

1. Assmann, Jan. Kulturno Pamćenje: Pismo, sjećanje i politički identitet u ranim visokim kulturama. prev. Vahidin Prljević. Zenica: Vrijeme, 2005.
2. Benjamin, Walter, Hannah Arendt. Illuminations. New York: Schocken Books, 2007. [New York: Harcourt, Brace & World, 1968] (i/ili) Benjamin, Walter, Howard Eiland, Rolf Tiedemann. The Arcades Project. Cambridge, Mass., London: Belknap Press of Harvard University Press, 2002.
3. Bénejam, Valérie, John Bishop (ur.). Making Space in the Works of James Joyce. London: Routledge, 2011.
4. Boym, Svetlana. The Future of Nostalgia. New York: Basic Books, 2001.
5. Brown, Terence. Ireland: A Social and Cultural History, 1922-1985. London: Fontana, [1981]1985. (i/ili) Vance, Norman. Irish Literature: A Social History: Tradition, Identity and Difference. Oxford: Basil Blackwell, 1990.
6. Cairns, David, Shaun Richards. Writing Ireland: Colonialism, Nationalism, and Culture, Cultural Politics. Manchester, New York:

Manchester University Press, 1988.

7. Cleary, Joe, and Claire Connolly (ur.). *The Cambridge Companion to Modern Irish Culture*, Cambridge Companions to Culture. Cambridge: Cambridge University Press, 2005. [prev. Moderna irska kultura. Podgorica: CID, 2008.]

8. Cheng, Vincent John. *Joyce, Race, and Empire*. Cambridge: Cambridge University Press, 1995. (i/ili) Cheng, Vincent John. *Inauthentic: The Anxiety over Culture and Identity*. New Brunswick, N.J.; London: Rutgers University Press, 2004.

9. Davison, Neil R. *James Joyce, Ulysses, and the Construction of Jewish Identity: Culture, Biography, and "the Jew" in Modernist Europe*. Cambridge; New York: Cambridge University Press, [1996], 1998.

10. De Certeau, Michel. *Invencija svakodnevice*. Zagreb: Naklada MD, 2003.

11. Duda, Dean (ur.). *Politika teorije: zbornik rasprava iz kulturalnih studija*. Zagreb: Disput, 2006.

12. Derrida, Jacques. "Two Words for Joyce." *Post-Structuralist Joyce: Essays from the French*. (ur.) Derek Attridge and Daniel Ferrer. Cambridge: Cambridge University Press, 1984, 145-60. [objavljeno i u *James Joyce: A Collection of Critical Essays*, (ur.) Mary T. Reynolds, str. 206-20. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice Hall, 1993.] (i/ili) Derrida, Jacques. "Ulysses Gramophone: Hear Say Yes in Joyce." *James Joyce: The Augmented Ninth: Proceedings of the Ninth International James Joyce Symposium, Frankfurt, 1984*, (ur.) Bernard Benstock. Syracuse, New York: Syracuse University Press, 1988, 27-75.

13. Foucault, Michel, Donald F. Bouchard. *Language, Counter-Memory, Practice: Selected Essays and Interviews*. Ithaca: Cornell University Press, 1977. (i/ili) Foucault, Michel, Alan Sheridan. *Archaeology of Knowledge*. London: Routledge, 2004.

14. Erll, Astrid, Ansgar Nünning, Sara B. Young (ur.). *A Companion to Cultural Memory Studies: An International and Interdisciplinary Handbook*. Berlin; New York: Walter de Gruyter, 2010.

15. Foster, R. F. *Modern Ireland, 1600-1972*. London: Penguin, 1988.

16. Geertz, Clifford. *The Interpretation of Cultures: Selected Essays*. New York: Basic Books, 2000. (prev. Tumačenje kultura. Vol. 1 i 2. Beograd: Biblioteka XX vek, 1998.)

17. Gibson, Andrew. *Joyce's Revenge: History, Politics, and Aesthetics in Ulysses*. Oxford: Oxford University Press, 2002. (i/ili) Spoo, Robert E. *James Joyce and the Language of History: Dedalus's Nightmare*. New York: Oxford University Press, 1994. (i/ili) Fairhall, James. *James Joyce and the Question of History*. Cambridge; New York: Cambridge University Press, 1993.

18. Hutchinson, John. *The Dynamics of Cultural Nationalism: The Gaelic Revival and the Creation of the Irish Nation State*. London, Boston: Allen & Unwin, London School of Economics and Political Science, 1987.

19. Kearney, Richard. *Postnationalist Ireland: Politics, Culture, Philosophy*. London: Routledge, 1997.

20. Kershner, R. B. (ur.). *A Portrait of the Artist as a Young Man: Complete, Authoritative Text with Biographical and Historical Contexts, Critical History, and Essays from Five Contemporary Critical Perspectives*. Boston: Bedford Books of St. Martin's Press, 1993.

21. Kiberd, Declan. *Inventing Ireland: The Literature of the Modern Nation*. London: Vintage, [1995] 1996.

22. Lachmann, Renate. *Phantasia, Memoria, Rhetorica*. Zagreb: Matica hrvatska, 2002.

23. Matsuda, Matt K. *The Memory of the Modern*. New York; Oxford: Oxford University Press, 1996. (i/ili) Huyssen, Andreas. *Present Pasts: Urban Palimpsests and the Politics of Memory*. Cultural Memory in the Present. Stanford, Calif.: Stanford University Press, 2003.

24. Nolan, Emer. *James Joyce and Nationalism*. London; New York: Routledge, [1995] 1999.

25. Norris, Margot. *Virgin and Veteran Readings of Ulysses*. Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2011.

26. Rickard, John S. Joyce's Book of Memory: The Mnemotechnic of Ulysses. Durham, NC; London: Duke University Press, [1998] 1999.
27. Ricoeur, Paul. Memory, History, Forgetting. Chicago: University of Chicago Press, 2004.
28. Oraić Tolić, Dubravka, Ernő Kulcsár Szabó. Kulturni stereotipi: koncepti identiteta u srednjoeuropskim književnostima. Zagreb: Filozofski fakultet u Zagrebu, Zavod za znanost o književnosti, 2006.
29. Prlenda, Sandra, Maja Brkljačić. Kultura pamćenja i historija. Zagreb: Golden marketing - Tehnička knjiga, 2006.
30. Vervliet, Raymond, Annemarie Estor. Methods for the Study of Literature as Cultural Memory. Proceedings of the 15th Congress of the International Literature Association «Literature as Cultural Memory» Leiden, 16-22 August 1997. Ed. Theo D'haen. Vol. 6. Amsterdam; Atlanta, GA: Rodopi, 2000.

Procjena ukupnih troškova predloženog istraživanja (u kunama)

Jednomjesečni studijski boravak u James Joyce Institutu u Zürichu 2004. (1000 EU=7400,00 Kn) – stipendija Instituta; Dvosemestralni studijski boravak na Sveučilištu u Oxfordu 2004./05. (cc 6000 funti=55 200,00 Kn)- Chevening stipendija britanske vlade; Dvotjedni boravak u Harry Ransome Humanities Research Centre Austin, Texas 2007. (10 000,00 Kn) - financije: Irsko veleposlanstvo u Hrvatskoj, Zaklada Sveučilišta u Rijeci, Grad Pula; Trotjedni boravak u Bodleian Library, Oxford 2007. (5000,00 Kn) - samostalno financiranje; Dvotjedni boravak u Trinity College Library Dublin 2010. (4500,00 Kn) - samostalno financiranje, Zaklada Sveučilišta u Rijeci. Tijekom studijskih boravaka prikupila sam opsežnu literaturu o Joyceu, modernizmu, irskoj književnosti, povijesti i kulturi za potrebe doktorata, kao i za potrebe kolegija Moderna irska književnost koji predajem studentima treće godine preddiplomskog studija engleskog jezika i književnosti na Sveučilištu u Rijeci, u iznosu od oko 400 knjiga (u tiskanom ili elektroničkom obliku). Za dodatnu nabavku knjiga najrecentnijih studija o Joyceu i irskoj književnosti, povijesti i kulturi uložila sam oko 7000,00 Kn (samostalno financiranje).

Predloženi izvori financiranja istraživanja

Nacionalno financiranje	Naziv projekta	-
	Voditelj projekta	-
	Potpis	
Međunarodno financiranje	Naziv projekta	-
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Ostale vrste projekata	Naziv projekta	-
	Voditelj projekta	-
	Potpis	
Samostalno financiranje	Svi troškovi su već podmireni dijelom samostalnim financiranjem i dijelom navedenim stipendijama.	
Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja (navesti samo ako je potrebno)	-	

Suglasnost mentora i doktoranda s prijavom teme

Odgovorno izjavljujem da sam suglasan s temom koja se prijavljuje.

Potpis _____
prof.dr.sc. Tatjana Jukić Gregurić

Potpis _____
Irena Grubica, prof. engleskog jezika i književnosti i dipl. komparatist književnosti

IZJAVA

Odgovorno izjavljujem da nisam prijavila/o doktorski rad s istovjetnom temom ni na jednom drugom sveučilištu.

U Zagrebu, 16.01.2013.

Potpis _____
Irena Grubica, prof. engleskog jezika i književnosti i dipl. komparatist književnosti

Dr.Sc.-01 PRIJAVA TEME DOKTORSKOG RADA

OPĆI PODACI I KONTAKT DOKTORANDA/DOKTORANDICE

Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice:	Ivana Lalli Pačelat, prof.		
Nositelj studija:	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet		
Naziv studija:	Lingvistika		
Matični broj doktoranda/doktorandice:	7079		
Odobranje teme za stjecanje doktorata znanosti: (molimo zacrniti polje):	☒ u okviru doktorskog studija	☐ izvan doktorskog studija	☐ na temelju znanstvenih dostignuća
Ime i prezime majke i/ili oca:	Alida Lalli (rođ. Sinčić) i Marino Lalli		
Datum i mjesto rođenja:	22.06.1979., Pula, Hrvatska		
Adresa:	Valturska 24, Pula, Hrvatska		
Telefon/mobitel:	0959057165		
E-mail:	ilalli@unipu.hr		

ŽIVOTOPIS DOKTORANDA/DOKTORANDICE

Obrazovanje (kronološki od novijeg k starijem datumu):	1. Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, <i>Germanistika i Talijanistika</i> , Dodiplomski, Hrvatska
Radno iskustvo (kronološki od novijeg k starijem datumu):	<ul style="list-style-type: none"> od 2008. znanstveni novak u suradničkom zvanju asistenta na Odjelu za studije na talijanskom jeziku, vanjski suradnik na Odjelu za ekonomiju i turizam, Sveučilište Jurja Dobrila u Puli; od 2005. stalni sudski tumač za talijanski i njemački jezik; 2005.-2008. voditelj Akademije za strane jezike; voditelj stručnih studija logistike i turističkog menadžmenta, Berufsakademie Nordhessen i F&U i WIFI Hrvatska, Zagreb; 2002.- 2005. nastavnik njemačkog jezika: Srednja škola „Mate Balota“, Poreč; Osnovna škola „Centar“, Pula; nastavnik talijanskog i njemačkog jezika: Škola za strane jezike „Triangolo“, Pula; nastavnik talijanskog jezika: Škola za strane jezike Studentskog centra, Zagreb; Škola za strane jezike „Izvor“, Zagreb.
Popis radova i aktivnih sudjelovanja na znanstvenim skupovima:	1. Scotti Jurić, Rita; Lalli Pačelat, Ivana. Atteggiamenti linguistici e interculturali degli insegnanti nell'insegnamento della lingua // Problematiche e prospettive della lingua e della cultura italiana in una società in trasformazione. / Šuran, Fulvio ; Deghenghi Olujčić, Elis ; Scotti Jurić, Rita (ur.). Pula : Sveučilište Jurja Dobrila u Puli, Odjel za studij na talijanskom jeziku, 2010. 29-40 (predavanje, međunarodna recenzija, objavljeni rad, znanstveni).

2. Scotti Jurić, Rita; Lalli Pačelat, Ivana.
Approccio interculturale allo studio del plurilinguismo in Istria // Plurilinguisme, Diversité, Citoyenneté / Pasho, Saverina ; Lama (Ndoci), Irena (ur.).
Tirana : Shtëpia Botuese " albPAPER", 2008. 5-17 (predavanje,međunarodna recenzija,objavljeni rad,znanstveni).
3. Scotti Jurić, Rita; Štokovac, Tarita; Lalli Pačelat, Ivana.
Awareness of Cultural Connotation of Words in Learners of Italian as L2: Semantic Approach // .
(predavanje,međunarodna recenzija,sažetak).
4. Lalli Pačelat, Ivana.
Dvojezičnost i jezična relativnost: uloga gramatičkog roda u poimanju izvanjezične stvarnosti kod hrvatsko-talijanskih dvojezičnih govornika // / Karabalić, Vladimir ; Aleksa Varga, Melita ; Pon, Leonard (ur.).
Osijek : Hrvatsko društvo za primijenjenu lingvistiku i Filozofski fakultet Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku (predavanje,međunarodna recenzija,sažetak).
5. Scotti Jurić, Rita; Lalli Pačelat, Ivana.
Competenza comunicativa plurilingue e interculturale tra apprendimento e acquisizione // Jezici i kulture u vremenu i prostoru 2.
Novi Sad : Filozofski fakultet Novi Sad, 2012. 78-78 (predavanje,međunarodna recenzija,sažetak,znanstveni).
6. Lalli Pačelat, Ivana; Scotti Jurić, Rita.
L'italiano adattato all'amministrazione croata: problemi interculturali e prospettive del bilinguismo amministrativo nella Regione Istriana // Oltre i confini. Aspetti transregionali e interculturali dell'italiano / Vučo, Julijana ; Milinković, Snežana (ur.).
Beograd : Filološki fakultet Univerziteta, Belpak, 2012. (predavanje,međunarodna recenzija,sažetak,znanstveni).
7. Lalli Pačelat, Ivana.
Odnos izvornika i prijevoda u istraživanju obilježja pravnog registra hrvatskog i talijanskog jezika // Jezik kao informacija - Language as Information / Peti-Stantić, Anita ; Stanojević, Mateusz-Milan (ur.).
Zagreb : Hrvatsko društvo za primijenjenu lingvistiku Srednja Europa, 2012.
(predavanje,međunarodna recenzija,sažetak).
8. Jelaska, Zrinka; Lalli Pačelat, Ivana.
Zatvornički sljedovi unutar sloga i preko granice sloga: moguće poteškoće izvornih govornika talijanskoga jezika u učenju hrvatskoga jezika // Knjiga sažetaka Međunarodnoga znanstvenog skupa u spomen na prof.dr. Žarka Muljačića (1922.-2009.) / Peša Matracki, Ivica ; Ljubičić, Maslina ; Kovačić, Vinko (ur.).
Zagreb : Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu - FF- press, 2012. 54-54
(predavanje,međunarodna recenzija,sažetak,znanstveni).
9. Blagus, Monika; Lalli Pačelat, Ivana.
Izmjena sugovornika u računalno posredovanom razgovoru (chatu) // Proučavanja diskursa i dijaloga između teorije, metoda i primjene / Karabalić, Vladimir ; Aleksa Varga, Melita (ur.).
Osijek : Hrvatsko društvo za primijenjenu lingvistiku / Filozofski fakultet Osijek, 2010. 31-32
(predavanje,međunarodna recenzija,sažetak,znanstveni).
10. Blagus, Monika; Lalli Pačelat, Ivana.
Sprecherwechsel beim Instant Messaging // Discourse and Dialogue - Diskurs und Dialog / Karabalić, Vladimir ; Aleksa Varga, Melita ; Pon, Leonard (ur.).
Frankfurt am Main : Peter Lang GmbH, 2012..
11. Štokovac, Tarita; Lalli Pačelat, Ivana.
La competenza interculturale degli studenti di lingua e cultura italiana: il ruolo del contesto di appartenenza // Studi interculturali - Interferenze linguistiche, didattiche e culturali nel territorio istroquarnerino / Scotti Jurić, Rita ; Štokovac, Tarita (ur.).
Pula : Sveučilište Jurja Dobrile u Puli i Odjel za studij na talijanskom jeziku, 2011.

NASLOV PREDLOŽENE TEME

Hrvatski:	Analiza zakonodavno-pravnog funkcionalnog podstila u hrvatskome i talijanskome jeziku: unutarjezična, međujezična i prijevodna perspektiva		
Engleski:	Legislative subregister analysis of Croatian and Italian: intralingual, interlingual and translational perspectives		
Naslov na jeziku na kojem će se pisati rad (ako nije na hrvatskom ili engleskom):			
Područje/polje/grana:	Humanističke znanosti / Filologija / Opće jezikoslovlje (lingvistika)		
PREDLOŽENI ILI POTENCIJALNI MENTOR(I)			
(navesti drugog mentora ako se radi o interdisciplinarnom istraživanju ili ako postoji neki drugi razlog za višestruko mentorstvo)			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-Pošta:
Prvi mentor:	prof.dr.sc. Marko Tadić	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, Hrvatska	marko.tadic@ffzg.hr
Drugi mentor:	prof.dr.sc. Maslina Ljubičić	Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, Hrvatska	mljubici@ffzg.hr
KOMPETENCIJE MENTORA - popis do pet objavljenih relevantnih radova u posljednjih pet godina			
Prvi mentor:	<p>Tadić, M., Brozović-Rončević, D., & Kapetanović, A. (2012). Hrvatski jezik u digitalnom dobu. Heidelberg: Springer.</p> <p>Berović, D., Agić, Ž., & Tadić, M. (2012). Croatian Dependency Treebank: Recent Development and Initial Experiments. U Calzolari, N., Choukri, K., Declerck, T., Ugur Dogan, M., Maegaard, B., Mariani, J., Odijk, J., & Piperidis, S. (ur.) <i>Proceedings of the Eighth International Conference on Language Resources and Evaluation (LREC'12)</i>.</p> <p>Tadić, M., Dalbello Bašić, B., & Moens, M. (2009). Computer-Aided Document Indexing Accessing Legislation: A Joint Venture of Flanders and Croatia. U Tadić, M., Dalbello Bašić, B., & Moens, M. <i>Technologies for Processing and Retrieval of Semi-Structured Documents</i>. Zagreb: Croatian Language Technologies Society.</p> <p>Tadić, M. (2009). New version of the Croatian National Corpus. U Hlaváčková, D.; Horák, A., Osolobě, K., & Rychlý, P. (ur.) <i>After Half a Century of Slavonic Natural Language Processing</i>, Brno: Masaryk University, 199-205.</p> <p>Agić, Ž.; Tadić, M., & Dovedan, Z. (2008). Improving Part-of-Speech Tagging Accuracy for Croatian by Morphological Analysis, <i>Informatica</i> 32, 4, 445- 451.</p>		
Drugi mentor:	<p>Ljubičić, M. (2011). Posuđenice i lažni parovi. Hrvatski, talijanski i jezično posredovanje, Zagreb: Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu – FF press</p> <p>Ljubičić, M. (2010). Talijanski turcizmi - posuđenice u hrvatskom. U <i>Riječ: časopis za slavensku filologiju</i>. 16, 3; 26-50.</p> <p>Ljubičić, M. (2010). Škur, škure, škuribanda: etimologija i značenje u hrvatskim govorima. U <i>Adriatico/Jadran. Rivista di cultura tra le due sponde</i>. 1-2, 332-346.</p> <p>Ljubičić, M. (2009). "Sui metaplasmi delle parole croate nel dialetto veneto", U <i>Studia Romanica et Anglica Zagrabiensia</i>, LIV, 83-110.</p> <p>Ljubičić, M. (2008). "Italianismi del francese - francesismi dell'italiano", U <i>Studia Romanica et</i></p>		

	Anglica Zagrabienisa, LIII, 301-326.
OBRAZLOŽENJE TEME	
Sažetak na hrvatskom jeziku: (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	U ovom istraživanju provest će se korpusom vođena analiza zakonodavno-pravnog funkcionalnog podstila u hrvatskom i talijanskom jeziku iz triju perspektiva: unutarjezične, međujezične i prijevodne. Cilj je pronaći i prikazati leksičko-gramatička obilježja zakonodavno-pravnog podstila obaju jezika, njihovom usporedbom ukazati na podudarnosti i na mogućnost postojanja univerzalnih obilježja zakonodavno-pravnog podstila te istražiti imaju li prijevodi obilježja zakonodavno-pravnog podstila ciljnog jezika ili čine zasebnu vrstu podstila. Polazi se od hipoteze da su, zbog zahtjeva koji se postavlja pred zakonodavno-pravni podstil leksičko-gramatička obilježja tog podstila u oba jezika ista bez obzira na učestalost pojavljivanja tih obilježja u referentnim korpusima obaju jezika. Zbog univerzalnih obilježja prijevoda, pretpostavlja se da su prevedeni tekstovi međusobno sličniji nego usporedivi tekstovi pripadajućih jezika između sebe.
Sažetak na engleskom jeziku: (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)	This corpus-driven research analyses Croatian and Italian legislative subregisters from the intralingual, interlingual and translational perspective. The aim of the research is to depict lexico-grammatical features of legislative subregisters and to compare them in order to find similarities and see whether universal features of legislative subregisters exist. Furthermore, the research aims at finding out whether the translations have the same lexico-grammatical features as the target language legislative subregister or whether they belong to a special register. The hypothesis predicts that, given the demands that are placed before the legislative register, the lexico-grammatical features are the same in both languages, no matter how high the frequency of feature occurrence in the reference corpora are. Given the existence of universal translation features, it is assumed that the translated texts are more similar to one another than comparable texts of related languages.
Uvod i pregled dosadašnjih istraživanja (preporučeno 7000 znakova s praznim mjestima)	
<p>Iako su nazivi <i>registar</i>, <i>žanr</i>, <i>funkcionalni stil</i>, <i>vrsta teksta</i>, <i>domena</i> i dr. često bili tema rasprava zbog neujednačenosti njihove upotrebe (Lee 2001: 37-39), do danas ne postoje općeprihvaćeni nazivi i njihova precizna definicija jer se nazivi i pojmovi djelomično preklapaju.</p> <p>U Hrvatskoj postoji bogata tradicija funkcionalnostilističkih pristupa jeziku pa se sukladno tome za hrvatski jezik koristi naziv <i>funkcionalni stil</i>. U ovome ćemo istraživanju taj naziv preuzeti i on će odgovarati engleskom nazivu <i>register</i> iz anglosaksonske tradicije. Funkcionalnim stilom smatrat će se funkcionalni jezični podsustav koji se od drugih stilova razlikuje po učestalosti pojavljivanja i supojavlivanja određenih leksičko-gramatičkih obilježja.</p> <p>Biber (2010: 241), primjerice, žanr i funkcionalni stil promatra kao dva različita pristupa u analizi tekstnih varijeteta. Iz perspektive žanra proučavaju se cjeloviti tekstovi, njihova retorička organizacija i konvencionalna jezična obilježja. Budući da ne zahtijevaju analizu cjelovitih tekstova i da je analiza olakšana upotrebom računalnojezikoslovnih alata, znatniji je broj istraživanja iz perspektive funkcionalnih stilova.</p> <p>U istraživanju funkcionalnih stilova postoje dva pristupa. U istraživanjima temeljenim na korpusu analizira se upotreba određenoga jezičnog obilježja, a u drugom pristupu funkcionalni stil i njegova obilježja postaju predmetom istraživanja. Najpoznatiji pristup takve vrste je <i>Multi-Dimensional analysis</i> (MDA). Radi se o pristupu vođenim korpusom kojim se pronalaze česta supojavlivanja obrazaca u jeziku i koji se u potpunosti oslanja na induktivno empirijsko/kvantitativnu analizu (Biber 2010: 246). U MDA ključnu ulogu ima čestotnost, a svaka dimenzija predstavlja prikaz jezičnih obilježja koje se u tekstu učestalo supojavljaju. Biber (1995: 270) osim što je na taj način analizirao različite funkcionalne stilove engleskoga jezika, istražio je i mogu li se istim pristupom analizirati i različiti jezici međusobno. Rezultati istraživanja na četiri jezika pokazali su da se funkcionalne sličnosti među jezicima odražavaju u njihovoj strukturnoj sličnosti. Takvi rezultati ukazuju na mogućnost postojanja univerzalnih obilježja funkcionalnih stilova pa Biber (1995: 276) poziva na daljnja međujezična istraživanja.</p> <p>MDA nailazila je na mnoge kritike radi svoje računalne i statističke složenosti, zbog čega su se predlagale jednostavnije analize poput <i>correspondence analysis</i> (Nishina 2007). Xiao i McEnery (2005) navode da se gotovo isti učinci MDA-e postižu i Wordsmithovim popisom riječi i popisom ključnih riječi. Alternativa Biberovoj analizi funkcionalnih stilova nudila se i pristupom koji se temelji na dužini</p>	

n-grama (Gries et al. 2011).

Grupa njemačkih jezikoslovaca smatrala je da je Biberovu strogo induktivnom pristupu nedostajala teorijska utemeljenost te je prema teoriji funkcionalnih stilova systemske funkcionalne lingvistike (SFL) razvila vlastitu analizu. Korpus, sastavljen od referentnih, specijaliziranih usporedivih i paralelnih potkorpusa koji uključuju osam funkcionalnih stilova na njemačkome i engleskome jeziku, bio je detaljno označen u skladu sa SFL teorijom. Za vrednovanje rezultata rabio se katalog obilježja funkcionalnih stilova izrađen prema definiciji funkcionalnih stilova Hallidaya i Hasana (1989). Taj su se korpus i teorijsko utemeljena metodologija koristili niz godina za razna istraživanja. Neumann (2010) je tako usporedila dostupne funkcionalne stilove iz triju perspektiva: unutarjezične perspektive u engleskome i njemačkome jeziku, iz kontrastivne te iz prevoditeljske perspektive. Rezultati kvantitativne analize pokazali su postojanje manjih razlika u realizaciji apstraktnih parametara funkcionalnih stilova među jezicima, dok su prijevodi očekivano varirali u parametrima neovisno o izvornicima i usporedivim tekstovima. Degaetano-Ortlieb i dr. (2012) nastavak istraživanja funkcionalnih stilova usmjerili su prema poluautomatskom pristupu pronalaska obilježja za dijakronijsku analizu funkcionalnih stilova.

Istom istraživačkom krugu pripada i skupina jezikoslovaca koja se bavila istraživanjem univerzalnih obilježja prijevoda. Prema Baker (1996: 16) univerzalna obilježja prijevoda su: eksplicitnost, pojednostavljenost, normaliziranost i ujednačenost. Autorica pojašnjava da svaki prevoditelj u prijevodnom procesu pokušava izbjeći bilo kakvu dvosmislenost, koristeći isključivo eksplicitne oblike te da pokušava pojednostaviti tekst i ujednačiti ga prema uzornom tekstu u ciljnom jeziku. Potvrde za iznesena obilježja pronađena su nizom istraživanja i to primjerice u većoj dužini prijevoda od izvornika i manjoj leksičkoj gustoći (Hansen 2002: 14-15). Na temelju svojih istraživanja Teich (2003: 222) je, primjerice, utvrdila da su prijevodi posebna vrsta teksta koja se razlikuje ne samo od svog izvornika, nego i od drugih usporedivih tekstova u ciljnom jeziku, a da gore spomenuta obilježja nemaju jednako jake učinke na sve jezike. Eksplicitnost je obilježje koje su jezikoslovci najčešće pokušavali potvrditi raznim empirijskim istraživanjima, pa tako, primjerice, Steiner (2012: 6) spomenuto obilježje proučava u odnosu na tri neovisne varijable: jezik, funkcionalni stil i status teksta (izvornik/prijevod).

U usporedbi s brojem istraživanja o univerzalnim obilježjima prijevoda i funkcionalnih stilova provedenih za engleski i njemački jezik, broj takvih istraživanja za talijanski, a posebice za hrvatski jezik puno je skromniji. Budući da je ovo istraživanje usmjereno na zakonodavno-pravni podstil, slijedi kraći prikaz dosadašnjih istraživanja za hrvatski i talijanski jezik.

Administrativnim funkcionalnim stilom hrvatskoga jezika bavili su se Silić (1996), Frančić, Hudeček, & Mihaljević (2006) i Badurina (2001). Autori se uglavnom slažu da se radi o nominalnom stilu čije su značajke: "ustaljena struktura, činjeničnost, objektivnost, točnost, jasnoća, jednostavnost, logičnost, sažetost, preglednost, analitičnost, neobilježenost, klišeiziranost izraza i dr.." (Frančić et al. 2006: 254). Tekstovi pisani administrativnim stilom su tekstovi zadane strukture, ograničenoga broja leksičkih, morfoloških i sintaktičkih sredstava (Frančić et al. 2006: 253). Iako se navodi da se zbog raznovrsnosti tekstova koji se pišu administrativnim stilom taj stil dijeli na nekoliko podstilova, među kojima se nalazi i, za ovaj rad ključan, zakonodavno-pravni podstil, jezikoslovci se nisu posvetili njegovoj detaljnijoj analizi, osim Novak (2010). Drugi hrvatski jezikoslovci koji su se bavili zakonodavno-pravnim podstilom, koncentrirali su svoja istraživanja na druge jezike (uglavnom na engleski i njemački) uz pokoju usporedbu s hrvatskim jezikom (Bukovčan 2009; Gačić 2009 i dr.). Hrvatski jezik znatnije je zastupljen u istraživanjima pravnoga prevođenja i pravnoga nazivlja (Bratanić 2007; Pritchard 1995; Šarčević 2001 i dr.).

Talijanski jezikoslovci imaju bogatu tradiciju bavljenja jezikom struke, pa tako postoji više većih radova o talijanskome zakonodavno-pravnom podstilu (Cortelazzo 1997; Mortara Garavelli 2001; Ondelli 2007 i dr.) kao i mnogobrojni radovi posvećeni pravnome prevođenju i pravnome nazivlju.

Treba napomenuti da se, kako u hrvatskome jeziku (*zakonodavno-pravni podstil, pravni diskurs, jezik prava, pravni registar* i sl.), tako i u talijanskome (*lingua del diritto, linguaggio giuridico, sottocodice, registro* i sl.) koriste različiti nazivi koji ukazuju na tradiciju pristupa jeziku. Bez obzira na pristup i na jezik kod većine autora prikazane su slične značajke zakonodavno-pravnog podstila koje odgovaraju zahtjevima koji se stavljaju pred njim: nedvosmislenost, preciznost, jasnoća, bezličnost, sveobuhvatnost i dekontekstualanost. Istraživanjem će se utvrditi odražavaju li funkcionalne sličnosti zakonodavno-pravnog podstila u talijanskome i hrvatskome jeziku i sličnosti u njihovoj leksičko-gramatičkoj strukturi.

Cilj i hipoteze istraživanja (preporučeno 700 znakova s praznim mjestima)

Cilj je istraživanja pronaći i prikazati leksičko-gramatička obilježja zakonodavno-pravnog podstila za hrvatski i talijanski jezik, njihovom usporedbom ukazati na podudarnosti i na mogućnost postojanja univerzalnih obilježja zakonodavno-pravnog podstila te istražiti imaju li prijevodi obilježja zakonodavno-pravnog podstila ciljnog jezika ili čine zasebnu vrstu podstila.

Polazi se od hipoteze da su, zbog zahtjeva koji se postavlja pred zakonodavno-pravni podstil leksičko-gramatička obilježja tog podstila

u oba jezika ista bez obzira na učestalost pojavljivanja tih obilježja u referentnim korpusima obaju jezika. Zbog univerzalnih obilježja prijevoda, pretpostavlja se da su prevedeni tekstovi međusobno sličniji nego usporedivi tekstovi pripadajućih jezika između sebe.

Materijal, ispitanici, metodologija i plan istraživanja (preporučeno 6500 znakova s praznim mjestima)

Materijal:

Materijal na kojem će se provesti istraživanje činit će šest različitih računalnih korpusa, odnosno četiri vrste korpusa.

Prvu vrstu korpusa činit će višemilijunski referentni korpusi za hrvatski i talijanski jezik: Hrvatski nacionalni korpus (HNK-v 2.5) i Corpus di Italiano Scritto (CORIS). Korpusni parametri referentnih korpusa izloženi su za HNK u Tadić (2009), a za CORIS u Rossini Favretti, Tamburini, De Santis (2002).

Druga vrsta korpusa odnosi se na usporedive korpuse, a čine je funkcionalno slični tekstovi (Tognini Bonelli 2010: 23). Riječ je o tekstovima koji su odabrani prema strogo određenim kriterijima kako bi mogli biti usporedivi. Kada su tekstovi izvornici, onda se radi o dvo- ili višejezičnim usporedivim korpusima, a kada se uspoređuju izvornici i prevedeni tekstovi na istom jeziku, onda je riječ o jednojezičnim usporedivim ili kontrastivnim korpusima (Tognini Bonelli 2010: 24).

Za ovo istraživanje bit će priređen specijalizirani dvojezični usporedivi korpus sastavljen od nacionalnih zakonskih dokumenata obaju jezika. Za oba jezika koristit će se specijalizirani potkorpusi referentnih korpusa. Za hrvatski jezik bit će to potkorpus HNK-a, dok će za talijanski jezik to biti Bononia Legal corpus (BoLC).

Jednojezični usporedivi korpus činit će izvornici nacionalnih zakonskih dokumenata i prevedeni zakonski dokumenti Europske Unije na istom jeziku.

Posljednju vrstu korpusa predstavljat će paralelni korpus. Ključna značajka paralelnih korpusa jest da među tekstovima koje uključuje postoji (posredan ili neposredan) prijevodni odnos (Borin 2002: 4) odnosno da postoji zajednički izvornik. Zajednički izvornik može biti dio korpusa ili može ostati izvan korpusa, kao što je to slučaj u paralelnom korpusu koji je sastavljen za ovo istraživanje, a uključuje hrvatske i talijanske prijevode zakonskih dokumenata Europske Unije. U ovo istraživanje uključeno je više vrsta korpusa jer se većina istraživača uglavnom slaže da se na paralelne i usporedive korpuse treba gledati kao na komplementarne resurse i da se upravo njihovom zajedničkom uporabom u istraživanjima mogu dobiti cjelovitiji rezultati.

Metodologija:

Istraživanje se temelji na korpusnoj analizi. U korpusnoj lingvistici razlikuju se dva pristupa analizi korpusa: pristup temeljen na korpusu (*corpus-based*) i pristup vođen korpusom (*corpus-driven*). U pristupu temeljenom na korpusu, korpusi se koriste kao resursi za provjeru teorija koje nisu nužno nastale na korpusima. Postoje unaprijed sastavljeni jezični opisi za koje se u korpusu traže potvrde i primjeri (Tognini-Bonelli 2010: 74). Takvi su korpusi označeni, često u skladu s teorijom, što može ograničiti pogled istraživača i onemogućiti nove spoznaje. Korpusi koji se rabe u drugom pristupu nisu označeni. U pristupu vođenom korpusom riječ je o induktivnom pristupu temeljenom na promatranju korpusa bez unaprijed postavljenih očekivanja i teorija. Na taj način jezični obrasci proizlaze iz samih podataka (Sinclair 2004).

Za dobivanje boljih i potpunijih rezultata za ovo istraživanje koristit će se djelomična kombinacija obaju pristupa. Istraživanje će biti vođeno korpusom bez unaprijed postavljenih teorija, ali korpus će ipak biti označen na razini vrste riječi i lema kako bi se omogućila detaljnija analiza, što neće ograničiti istraživanje i utjecati na nove spoznaje. Za određivanje obilježja nekog funkcionalnog stila neophodno je imati 1) komparativni pristup, 2) kvantitativnu analizu i 3) reprezentativni uzorak (Biber 1995).

Nemoguće je saznati što je tipično za pojedini funkcionalni stil bez usporedbe s drugim stilovima. U ovom istraživanju ciljani podstil usporedit će se s neutralnim stilom referentnog korpusa koji čini skup različitih funkcionalnih stilova jednoga jezika, s istim podstilom na drugom jeziku te s prevedenim tekstovima istog podstila na istom jeziku.

Kvantitativnom analizom među korpusima usporedit će se dužina rečenice, globalna distribucija vrsta riječi i kolokacijskih obrazaca, frekvencije (omjeri pojavnica/različnica, leksička gustoća, leksičko bogatstvo, popis ključnih i funkcionalnih riječi). Tim će se postupkom najprije pronaći potencijalna obilježja ciljnog podstila (*feature identification*), iza čega će uslijediti njihova evaluacija (*feature evaluation*) (Degaetano-Ortlieb et al. 2012).

Utvrđena obilježja zakonodavno-pravnog podstila, eventualne razlike u obilježjima između jezika kao i između prevedenih tekstova i tekstova na izvornome jeziku, potvrdit će se prema potrebi i kvalitativnom analizom na sravnjenom paralelnom korpusu kao i putem konkordancija.

S obzirom da se u ovom istraživanju koristi, prije svega, pristup vođen korpusom, očekuje se da će se popis jedinica koje će se u analizi uzeti u obzir, a i popis potrebnih statističkih postupaka, tijekom istraživanja nadopunjavati.

Za računalnu obradu korpusa rabit će se računalnojezikoslovni alati neovisni o jeziku kao i postojeća sučelja za pretragu referentnih korpusa kao što su npr. NoSketch Engine za HNK.

Ovakva usporedba moguća je uz kvantitativnu analizu na reprezentativnom uzorku. Veličina svih spomenutih korpusa uključenih u ovo istraživanje u skladu je s preporukama Bibera (1995) prema kojem specijalizirani korpusi sastavljeni već i samo od deset tekstova od po 1,000 riječi mogu biti reprezentativni za leksičko-gramatička obilježja pojedinog funkcionalnog stila.

Plan istraživanja:

Početna faza istraživanja obuhvaćat će analizu i kritički osvrt na postojeću literaturu o analizi funkcionalnih stilova, o zakonodavno-pravnom podstilu i o univerzalnim obilježjima prijevoda. U početnom dijelu istraživanja analizirat će se i utemeljenost raznolike upotrebe nazivlja za funkcionalne stilove na oba jezika.

Središnji dio istraživanja bit će posvećen pripremi potrebnih korpusa i njihovoj analizi. Pored postojećih referentnih korpusa i usporedivih specijaliziranih potkorpusa, sastavit će se i paralelni korpus. Hrvatski paralelni tekstovi dio su hrvatsko engleskog paralelnog korpusa JRC Acquis en-hr sastavljena i sravnjena za potrebe projekta Let's MT (Tadić et al. 2012), a talijanske inačice tih dokumenata izvući će se iz višejezičnog korpusa JRC Acquisa. Uslijedit će automatsko sravnjivanje rečenica na razini rečenice. Za potrebe računalne obrade i u paralelnom korpusu bit će označena vrsta riječi automatskim POS-označivačima dostupnim za oba jezika.

Na tako priređenim korpusima izvršit će se gore opisana kvantitativna i kvalitativna analiza zakonodavno-pravnog podstila.

Na temelju provedenog istraživanja u zaključnom dijelu rada prikazat će se rezultati analize i zaključak o podudarnosti i mogućnosti postojanja univerzalnih obilježja zakonodavno-pravnog funkcionalnog podstila među jezicima kao i među izvornim i prevedenim tekstovima. Također će se donijeti zaključak o stupnju primjenjivosti predstavljenog teorijsko-metodološkog okvira provedenog istraživanja i ukazati na njegove prednosti i nedostatke te će se odrediti smjernice za daljnja istraživanja.

Očekivani znanstveni doprinos predloženog istraživanja (preporučeno 500 znakova s praznim mjestima)

Ovaj će rad ponuditi opis zakonodavno-pravnog funkcionalnog podstila za hrvatski i talijanski jezik iz, za oba jezika, nove perspektive korpusne i supostavne lingvistike.

Rezultati ovoga rada pridonijet će nadopunjavanju teorijske i metodološke podloge za analizu zakonodavno-pravnog podstila i drugih funkcionalnih stilova među jezicima.

Očekuje se da će ovaj rad kontrastivnim pristupom jednom romanskom i jednom slavenskom jeziku dovesti do novih spoznaja značajnih za razumijevanje mogućih univerzalnih obilježja funkcionalnih stilova među jezicima, kao i univerzalnih obilježja prijevoda.

Korpusi priređeni za ovo istraživanje poslužit će, osim za nastavak supostavnih istraživanja, istraživanja zakonodavno-pravnog podstila i općih obilježja prijevoda, i u glotodidaktičke svrhe. Poslužit će, također, kako za izradu terminoloških baza, specijaliziranih leksikografskih priručnika te prijevodnih memorija, tako i za uvježbavanje modela strojnog prevođenja za hrvatsko-talijanski jezični par.

Popis citirane literature (maksimalno 30 referenci)

Baker, M. (1995). Corpora in Translation Studies. An Overview and Suggestions for Future Research, *Target* 7 (2), 223-43.

Biber, D. (2010). What can a corpus tell us about registers and genres? U O'Keeffe, A., & McCarthy, M. (ur.), *The Routledge Handbook of Corpus Linguistics*. Routledge Handbooks in Applied Linguistics. London and New York: Routledge, 241-255.

- Biber, D. (1995). *Dimensions of Register Variation*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Borin, L. (2002). ... and never the twain shall meet? U Borin, L. (ur.) *Parallel corpora, parallel worlds*. Selected papers from a symposium on parallel and comparable corpora at Uppsala University, Sweden, 22-23 April, 1999, Amsterdam: Rodopi, 1-43.
- Bratanić, M. (2007). Je li hrvatski spreman za EU? U Granić, J. (ur.), *Jezik i identiteti*, Hrvatsko društvo za primijenjenu lingvistiku, Zagreb – Split, 81-90. Bukovčan, D. (2009). *Od teorije do prakse u jeziku struke*. Zagreb: Školska knjiga.
- Cortelazzo, M. A. (1997). *Lingua e diritto in Italia. I1 punto di vista dei linguisti*. U Schena L. (ur.) *La lingua del diritto: difficoltà traduttive e applicazioni didattiche*. Milano: Università Bocconi, Centro linguistico, 35-50.
- Degaetano-Ortlieb, S., Lapshinova-Koltunski E., & Teich, E. (2012). Feature Discovery for Diachronic Register Analysis: a Semi-Automatic Approach. U *Proceedings of the LREC-2012*. Istanbul. 21-27 May.
- Frančić, A., Hudeček L., & Mihaljević M. (2006). *Normativnost i višefunkcionalnost u hrvatskome jeziku*. Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada.
- Gačić, M. (2009). *Riječ do riječi (lingvistička istraživanja odnosa engleskoga i hrvatskog jezika na području prava i srodnih disciplina)*. Zagreb: Učiteljski fakultet. Profil international.
- Gries, S. T., Newman, J., & Shaoul, C. (2011). N-grams and the clustering of registers, *Empirical Language Research Journal*, vol. 5. Dostupno na: <http://ejournals.org.uk/ELR/article/2011/1> [04. siječnja 2013.].
- Halliday, M.A.K., & Hasan, R. (1989). *Language, Context and Text: Aspects of Language in a Social-Semiotic Perspective*. Oxford: Oxford University Press.
- Hansen, S. (2003). *The Nature of Translated Text - An Interdisciplinary Methodology for the Investigation of the Specific Properties of Translations*. Saarbrücken Dissertations in Computational Linguistics and Language Technology. Volume 13. German Research Center for Artificial Intelligence and Saarland University. Saarbrücken, Germany. Dostupno na: http://www.dfki.de/lt/diss/diss_dt.htm [04. siječnja 2013.].
- Kovačević, M., & Badurina, L. (1999). Jezični paradoksi administrativnog stila, U *Zbornik radova /Drugi hrvatski slavistički kongres*, Osijek, 14. - 18. rujna, 479-487.
- Lee, D. (2001). Genres, registers, text types, domains, and styles: Clarifying the concepts and navigating a path through the BNC jungle. *Language Learning and Technology* 5(3). 37-72 .
- Mortara Garavelli, B. (2001). *Le parole e la giustizia. Divagazioni grammaticali e retoriche su testi giuridici italiani*. Torino: Einaudi.
- Neumann, S. (2010). Quantitative Register Analysis Across Languages. U Swain, E. (ur.) *Thresholds and Potentialities of Systemic Functional Linguistics: Multilingual, Multimodal and Other Specialised Discourses*. Trieste: EUT Edizioni Università di Trieste, 85-113.
- Nishina, Y. (2007). A corpus-driven approach to genre analysis: the reinvestigation of academic, newspaper and literary texts. *Empirical Language Research* 1. 1-36 Dostupno na: <http://ejournals.org.uk/ELR/article/2007/2> [04. siječnja 2013.].
- Ondelli, S. (2007). *La lingua del diritto: proposta di classificazione di una varietà dell'italiano*, Roma: Aracne.
- Pritchard, B. (1995). Neke osobitosti prevođenja institucionalnih tekstova u pomorstvu. *Pomorski zbornik*. Rijeka: Društvo za proučavanje i unapređenje pomorstva Republike Hrvatske.
- Rossini Favretti, R., Tamburini, F., & De Santis, C. (2002). Coris/Codis: A corpus of written Italian based on a defined and a dynamic model. U Wilson, A., Rayson, P. and McEnery, T. (ur.), *A Rainbow of Corpora: Corpus Linguistics and the Languages of the World*. Munich: Lincom-Europa, 27-38.
- Silić, J. (1996). Administrativni stil hrvatskoga standardnog jezika. *Kolo*, 4, 349-358.

Sinclair, J. (2004). *Trust the Text: Language, Corpus and Discourse*. London: Routledge.

Steiner, E. (2012). Methodological cross-fertilization: empirical methodologies in (computational) linguistics and translation studies. *Translation: Computation, Corpora, Cognition*, 2 (1). Dostupno na: <http://www.t-c3.org/index.php/t-c3/article/view/9> [04. siječnja 2013.].

Šarčević, S. (2000). *New Approach to Legal Translation*. Kluwer Law International. The Hague.

Tadić, M., Brozović-Rončević, D., & Kapetanović, A. (2012). *Hrvatski jezik u digitalnom dobu*. Heidelberg: Springer.

Tadić, M. (2009). New version of the Croatian National Corpus. U Hlaváčková, D.; Horák, A., Osolsobě, K., & Rychlý, P. (ur.) *After Half a Century of Slavonic Natural Language Processing*, Brno: Masaryk University, 199-205.

Teich, E. (2003). *Cross-linguistic variation in system and text*. Berlin & New York: Mouton de Gruyter.

Tognini-Bonelli, E. (2010). Theoretical overview of the evolution of corpus linguistics. U O'Keeffe, A., & McCarthy, M. (ur.) *The Routledge Handbook of Corpus Linguistics. Routledge Handbooks in Applied Linguistics*. London and New York: Routledge, 14-28.

Xiao, Z., & McEnery, A. (2005). Two approaches to genre analysis: three genres in modern American English. *Journal of English Linguistics* 33(1), 62-82.

Procjena ukupnih troškova predloženog istraživanja (u kunama)

8,000,00

Predloženi izvori financiranja istraživanja

Nacionalno financiranje	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Međunarodno financiranje	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Ostale vrste projekata	Naziv projekta	
	Voditelj projekta	
	Potpis	
Samostalno financiranje		
Sjednica Etičkog povjerenstva na kojoj je odobren prijedlog istraživanja (navesti samo ako je potrebno)		

Suglasnost mentora i doktoranda s prijavom teme

Odgovorno izjavljujem da sam suglasan s temom koja se prijavljuje.

Potpis _____
prof.dr.sc. Marko Tadić

Potpis _____
prof.dr.sc. Maslina Ljubičić

Potpis _____
Ivana Lalli Pačelat, prof.

IZJAVA

Odgovorno izjavljujem da nisam prijavila/o doktorski rad s istovjetnom temom ni na jednom drugom sveučilištu.

U Zagrebu, 18.01.2013.

Potpis _____
Ivana Lalli Pačelat, prof.

SPEC.-01 PRIJAVA TEME SPECIJALISTIČKOG RADA¹	
<i>Podaci se u obrazac mogu upisivati u samo za to predviđena mjesta. Molimo Vas da se za kretanje kroz upitnik koristite tipkom „tab“.</i>	
OPĆI PODACI I KONTAKT STUDENTA/STUDENTICE POSTDIPLOMSKOG SPECIJALISTIČKOG STUDIJA	
Titula, ime i prezime studenta/ specijalizantice:	Marija Krip, dipl. psiholog
Nositelj studija:	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Naziv studija:	Poslijediplomski specijalistički studij iz kliničke psihologije
Matični broj studenta/studentice:	7501
Ime i prezime majke i/ili oca:	Božica i Ljubo Begić
Datum i mjesto rođenja:	5.11.1979., Požega
Adresa:	Bana Pavla Šubića 19, 34 000 Požega
Telefon/mobitel:	034/ 281-172; 098/ 177 64 33
E-mail:	marija.krip@gmail.com
ŽIVOTOPIS STUDENTA/STUDENTICE	
Obrazovanje <i>(kronološki od novijeg k starijem datumu):</i>	2009 – Poslijediplomski specijalistički studij iz kliničke psihologije, Odsjek za psihologiju, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu. 1998.- 2004 – Diplomski studij psihologije, Hrvatski studiji, Sveučilište u Zagrebu. 1994.-1998. - Gimnazija, Požega, prirodoslovno-matematički smjer.
Radno iskustvo <i>(kronološki od novijeg k starijem datumu):</i>	Od 2004. - Opća županijska bolnica Požega; Služba za neurologiju, psihijatriju i kliničku psihologiju, Odjel psihijatrije i kliničke psihologije, Odsjek kliničke psihologije.
Popis radova i aktivnih sudjelovanja na stručnim i znanstvenim aktivnostima:	Popis aktivnih sudjelovanja na stručnim i znanstvenim aktivnostima: Kereša, M., Ratković, A., Krip, M., Čima, A. (2012). Aspergerov sindrom-osnovna obilježja i etiologija poremećaja. 20. Dani Ramira i Zorana Bujasa. Krip, M., Kereša, M., Ratković, A. (2012). Aspergerov sindrom. 19. godišnja konferencija hrvatskih psihologa. Pačić-Turk, Lj. Kargačin, A., Begić, M. (2005). Some cognitive deficits in patients with epilepsy. 4. Hrvatski neurološki kongres.
NASLOV PREDLOŽENE TEME	
Hrvatski:	Specifičnosti kognitivnih funkcija u nepsihotičnih psihijatrijskih bolesnika

¹ Molimo datoteku nazvati: SPEC.-01 – Prezime Ime studenta.doc

Molimo Vas da ispunjeni obrazac SPEC.-01 pošaljete u elektroničkom i tiskanom obliku, potpisano, u nadležnu referadu.

Engleski:	The Specific Qualities of Cognitive Functions in Non-psyhotic Psychiatric Patients		
Naslov na jeziku na kojem će se pisati rad (ako nije na hrvatskom ili engleskom):	-		
Područje/polje:	Društvene znanosti / Psihologija		
PREDLOŽENI ILI POTENCIJALNI MENTOR			
	Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-pošta:
Mentor:	Doc. dr. sc. Slavka Galić	Opća županijska bolnica Požega Hrvatska	Slavka.galic@po.t-com.hr
KOMPETENCIJE MENTORA - popis do pet objavljenih relevantnih radova u posljednjih pet godina			
<ol style="list-style-type: none"> Galić S. (2007). Poremećaji konceptualnog mišljenja i izvršnih funkcija u shizofrenih osoba, <i>Suvremena psihologija</i>, 10:77-94 Galić S. (2007). Wisconsin test razvrstavanja karata u diferencijalnoj dijagnostici shizofrenije i lezija mozga, <i>Suvremena psihologija</i>, 10:223-236. Vulić-Prtorić A., Galić S., Cocha R., Grubić M., Lopižić J., Padelin P. (2008). Anxiety in children with headaches, <i>Psychological Topics</i>, 16:201-224. Galić S., Bogadi H., Mamula D. (2009): Determinante psihopatoloških odstupanja u osoba s cerebrovaskularnim inzultom, <i>Društvena istraživanja</i>, 18: 67-89. Šimić Klarić A., Kolundžić Z., Galić S., Mejaški Bošnjak V. (2012). Language development in preschool children born after asymmetrical intrauterine retardation, <i>European Journal of Paediatric Neurology</i>, 16:132-137. 			
OBRAZLOŽENJE TEME			
Sažetak na hrvatskom jeziku (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima):	<p>U psihodijagnostičkoj procjeni osoba s različitim psihijatrijskim poremećajima uobičajeno se prikupljaju informacije o kognitivnim funkcijama i karakteristikama ličnosti. Jokić-Begić, Akrap i Franić (2005) u istraživanju koje je uključivalo osobe s psihotičnim poremećajima i osobe s nepsihotičnim poremećajima upućuju na deficite u odnosu na zdrave osobe u perceptivnoj i mentalnoj brzini, te prostornom snalaženju. Deficiti se javljaju u svim fazama bolesti, što može biti izvor invalidnosti, poremećaja na planu društvenog i radnog funkcioniranja, ali i narušene kvalitete života. S druge strane istraživanja upućuju na to da deficiti nisu nađani kod svih osoba s psihijatrijskim poremećajima, stoga je zanimljivo pitati se radi li se o kognitivnim deficitima koji su posljedica psihopatoloških i /ili neuropatoloških odstupanja ili pak svjesnog forsiranja patološke slike o sebi s ciljem ostvarivanja različitih vrsta dobiti. Najčešće korišteni inventari ličnosti uključuju različite ljestvice valjanosti koje pomažu u određivanju opisuje li neka osoba stvarne smetnje ili ima sklonost lažno prikazivati svoje stanje. U literaturi se ne nalazi jasnih podataka može li se očekivati da osoba sklona pretjerivanju u navođenju psihopatoloških simptoma na inventaru ličnosti pokazuje sličnu sklonost i na testovima pamćenja, vidnoperceptivnim i vidnokonstruktivnim sposobnostima.</p> <p>Cilj istraživanja je usporedba rezultata nepsihotičnih psihijatrijskih bolesnika sa bolesnicima koji imaju organska oštećenja središnjeg živčanog sustava na testovima pamćenja, vidnoperceptivnih i vidnokonstruktivnih sposobnosti ovisno o valjanosti profila na inventaru ličnosti.</p>		
Sažetak na engleskom jeziku (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima):	<p>In the process of psychodiagnostic evaluation of people with different psychiatric disorders it is customary to collect information about cognitive functions and personality traits. In a research which included people with psychotic disorders and people with non-psychotic disorders, Jokić-Begić, Akrap and Franić (2005) show the gap between them and healthy individuals with regards to perceptive and mental speed and special coordination. Gaps occur in all stages of the disorders, which can cause disability, problems with social and work-related life, but also a poorer quality of life. On the other hand, research show that not all people with psychiatric disorders have gaps so it</p>		

	<p>is interesting to ask whether this is a case of cognitive gaps which are a result of psychopathological and/or neuropathological deviation or a conscious effort to force a pathological image of one's self in order to achieve different types of gain. The most widely used personality inventories include different scales of validity which help decide whether a person is describing actual issues or has a tendency to falsely present their case. In printed materials there is no information whether we can expect a person who has a tendency to exaggerate in listing their psychopathological symptoms in personality inventories to also show a similar tendency in memory tests and sight perception and visual construction tests.</p> <p>The goal of this research is to compare results of non-psychotic psychiatric patients with patients who have organic central nervous system damage in memory tests as well as sight perception and visual construction ability tests depending on personality inventory validity profiles.</p>
<p>Cilj i hipoteze istraživanja² (preporučeno 700 znakova s praznim mjestima)</p>	
<p>Cilj istraživanja je ispitati postoji li statistički značajna razlika između skupine nepsihotičnih psihijatrijskih bolesnika i bolesnika s organskim oštećenjem središnjeg živčanog sustava na testovima vidnoperceptivnih i vidnokonstruktivnih funkcija, te na testovima verbalnog pamćenja i pamćenja vidno prezentiranog sadržaja obzirom na valjanost profila na inventaru ličnosti.</p> <p>Hipoteze:</p> <p>a) Očekuje se da će rezultati skupine nepsihotičnih psihijatrijskih bolesnika biti viši na testovima verbalnog pamćenja, pamćenja vidno prezentiranih sadržaja, vidnoperceptivnih i vidnokonstruktivnih funkcija od rezultata skupine bolesnika s organskim oštećenjem središnjeg živčanog sustava (SŽS).</p> <p>b) Očekuje se da će rezultati na testovima verbalnog pamćenja, pamćenja vidno prezentiranih sadržaja, vidnoperceptivnih i vidnokonstruktivnih funkcija skupine nepsihotičnih psihijatrijskih bolesnika s valjanim profilom na inventaru ličnosti biti viši od rezultata osoba s nepsihotičnim psihijatrijskim poremećajima s nevaljanim profilom na inventaru ličnosti.</p> <p>c) Očekuje se da će rezultati na testovima verbalnog pamćenja, pamćenja vidno prezentiranih sadržaja, vidnoperceptivnih i vidnokonstruktivnih funkcija osoba s organskim oštećenjem SŽS-a s valjanim profilom na inventaru ličnosti biti viši od rezultata osoba s organskim oštećenjem SŽS-a s nevaljanim profilom na inventaru ličnosti.</p> <p>d) Očekuje se da će rezultati na testovima verbalnog pamćenja, pamćenja vidno prezentiranih sadržaja, vidnoperceptivnih i vidnokonstruktivnih funkcija osoba s nepsihotičnim psihijatrijskim poremećajima s nevaljanim profilom na inventaru ličnosti biti niži od rezultata osoba s organskim oštećenjem SŽS-a s valjanim profilom na inventaru ličnosti.</p>	
<p>Plan i metodologija istraživanja (preporučeno 4000 znakova s praznim mjestima)</p>	
<p>Podaci će biti prikupljeni u sklopu psihodijagnostičkih obrada na koje liječnici, najčešće psihijatri, upućuju ove bolesnike. U istraživanje će biti uključeno oko 200 sudionika obaju spolova, 100 sudionika koji imaju organsko oštećenje središnjeg živčanog sustava i 100 sudionika kojima je od strane psihijatra dijagnosticiran neki od psihijatrijskih nepsihotičnih poremećaja. Prema Međunarodnoj klasifikaciji bolesti i srodnih zdravstvenih problema (MKB-10) radi se o dijagnozama označenim pod šifrom F40-F48 i F60-F68 (neurotski poremećaji, poremećaji vezani uz stres, somatoformni poremećaji, poremećaji ličnosti i ponašanja odraslih osoba). Ispitanici će unutar svake skupine biti podjeljeni obzirom na profil na inventaru ličnosti (valjan profil ili nevaljan).</p> <p>Kontrolirati će se varijable dobi, spola, obrazovanja, intelektualnih funkcija, lokalizacije lezija SŽS-a.</p> <p>Od mjernih instrumenata koristiti će se testovi koji će biti primjenjeni prema standardiziranom postupku slijedećim redom: Test auditivno-verbalnog učenja (AVLT), Subtest Logičkog pamćenja iz Wechslerova testa pamćenja (WMS), Rey-Osterriethov test složenog lika (ROCFT), MMPI-201 ili MMPI-2.</p> <p>Za ovo istraživanje bit će zatraženo odobrenje Etičkog povjerenstva Opće županijske bolnice.</p> <p>U analizi podataka koristiti će se deskriptivna statistika i diskriminacijska analiza.</p>	
<p style="text-align: center;">IZJAVA</p>	
<p>Odgovorno izjavljujem da nisam prijavila/o specijalistički rad s istovjetnom temom ni na jednom drugom sveučilištu.</p> <p>U Zagrebu, 08. 01. 2013.</p> <p style="text-align: right;">Potpis Marija Krip (ime i prezime studenta)</p> <p>M.P.</p>	

2

Redoslijed navođenja cilja i hipoteza ovisi o području istraživanja

SPEC.-02 PRIHVAĆANJE/ODBIJANJE TEME SPECIJALISTIČKOG RADA¹**OPĆI PODACI I KONTAKT STUDENTA/STUDENTICE
POSTDIPLOMSKOG SPECIJALISTIČKOG STUDIJA**

Titula, ime i prezime student/studentica:	Marija Krip
Nositelj studija:	Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Naziv studija:	Poslijediplomski specijalistički studij iz kliničke psihologije
Matični broj studenta/studentice:	7501
NASLOV PREDLOŽENE TEME	
Hrvatski:	Specifičnosti kognitivnih funkcija u nepsihotičnih psihijatrijskih bolesnika
Engleski:	The Specific Qualities of Cognitive Functions in Non-psyhotic Psychiatric Patients
Naslov na jeziku na kojem će se pisati rad (ako nije na hrvatskom ili engleskom):	
Područje/polje:	Društvene znanosti / Psihologija

Podaci se u obrazac mogu upisivati u samo za to predviđena mjesta. Molimo Vas da se za kretanje kroz upitnik koristite tipkom „tab“.

MENTOR

Titula, ime i prezime:	Ustanova, država:	E-mail:
Doc. dr. sc. Slavka Galić	Opća županijska bolnica Požega, Hrvatska	Slavka.galic@po.t-com.hr

OBRAZLOŽENJE MENTORA O PRIHVAĆANJU/ODBIJANJU TEME

(preporučeno 2000 znakova s praznim mjestima)

Jedno od najvažnijih pitanja u kliničkim i forenzičkim psihodijagnostičkim procjenama jest pitanje razlikovanja kognitivnih deficita koji su posljedica psihopatoloških i/ili neuropatoloških odstupanja i svjesnog forsiranja patološke slike o sebi, a s ciljem ostvarivanja različitih vrsta dobiti. Najčešće primjenjivani inventari ličnosti uključuju različite ljetvice valjanosti koje pomažu u određivanju opisuje li neka osoba stvarne smetnje ili ima sklonost lažno prikazivati svoje stanje, kao posljedica utjecaja svjesne motivacije za ostvarivanjem nekog cilja ili nesvjesnih faktora. U literaturi nema jasnog odgovora na pitanje može li se očekivati da neka osoba sklona pretjeraivanju u navođenju psihopatoloških simptoma na inventaru ličnosti pokazuje sličnu sklonost i na testovima pamćenja, vizuoperceptivnih i vizuokonstruktivnih funkcija, pogotovo u situacijama kada su u pitanju obrade radi ostvarivanja različitih prava (naknada šteta, ocjene radne sposobnosti i sl.). Ovo istraživanje usmjereno je upravo na problem utvrđivanja mogućnosti da se na osnovi rezultata na ljestvicama valjanosti na inventaru ličnosti predvidi i rezultate na testovima pamćenja, vizuoperceptivnih i vizuokonstruktivnih funkcija u osoba s organskim oštećenjem središnjeg živčanog sustava i osoba nepsihotičnim psihijatrijskim poremećajima. Odabrani testovi su često korišteni testovi u kliničkoj praksi pa će dobiveni rezultati predstavljati važan doprinos boljem razumjevanju utjecaja različitih

¹ Molimo datoteku nazvati: SPEC.-02 – Prezime Ime student.doc

Molimo Vas da ispunjeni obrazac SPEC.-02 pošaljete u elektroničkom i tiskanom obliku, potpisano, u nadležnu referadu.

faktora na učinak na kognitivnim testovima, kao i boljem razumjevanju različitih obrazaca simuliranja kognitivnih deficita i psihopatoloških odstupanja. Osim toga, dobiveni rezultati pomoći će u razumjevanju mogućnosti razlikovanja skupina nespihotičnih psihijatrijskih bolesnika i osoba s organskim oštećenjem mozga na osnovi rezultata na psihologijskim testovima a što ima važne implikacije za kliničku praksu.

SUGLASNOST MENTORA S PRIJAVOM TEME

Predložena tema završnog specijalističkog rada je prihvaćena

~~Predložena tema završnog specijalističkog rada je odbijena~~

Potpis

Doc. dr. sc. Slavka Galić

U Zagrebu, 8. siječnja 2013.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
FILOZOFSKI FAKULTET
Poslijediplomski doktorski studij
«Moderna i suvremena hrvatska povijest
u europskom i svjetskom kontekstu»
Zagreb, Ivana Lučića 3

Vijeću poslijediplomskog studija
- ovdje -

Predmet: Prijava novih izbornih predmeta na doktorskom studiju

1. Vijeće Poslijediplomskog dokorskog studija moderne i suvremene hrvatske povijesti u europskom i svjetskom kontekstu predlaže Vijeću poslijediplomskog studija da odobri prijavu i izvođenje izbornog predmeta ***Hrvatsko plemstvo u 19. i 20. stoljeću*** (voditelj: dr. sc. **Iskra Iveljić**, red. prof.), čime se dopunjuje važeći program studija (opis predmeta u privitku).

U Zagrebu, 24. siječnja 2013.

Dr. sc. Željko Holjevac, izv. prof.
zamjenik voditelja studija

ODSJEK ZA POVIJEST FILOZOFSKOG FAKULTETA U ZAGREBU

Naslov kolegija:	Hrvatsko plemstvo u 19. i 20. stoljeću		
Broj ECTS bodova:	3	Ukupno sati nastave:	16
Način polaganja ispita:	Pismeno		
	Usmeno		
	Pismeno i usmeno		X
	Ostali načini		
Cilj predmeta:			
<p>Poticanje studenata na stjecanje saznanja i istraživanje povijesti plemstva u 19. i 20. stoljeću u vrlo raznolikom rasponu od političke uloge, do kulturno-socijalnog značaja te svakodnevice. Isticanje kontinuiteta i diskontinuiteta tijekom 19. i 20. stoljeća</p>			
Okvirni sadržaj predmeta:			
<p>Izvori i literatura o plemstvu. Plemstvo Banske Hrvatske u staleško doba; plemstvo kao natio politica; struktura plemstva i njihovih posjeda; zemljišno rasterećenje; uloga plemstva u nacionalno-integracijskom i modernizacijskom procesu; odnos prema građanskoj eliti; položaj žena i djece; svakodnevni život; plemstvo u međuratnom razdoblju; načini reprezentacije u moderno doba; simboli i ceremonije; Historijska imagologija plemstva – književnost (A. Šenoa, J. Leskovar, K. Š. Đalski...).</p> <p>Plemstvo u suvremenosti – povratak dijela plemića u Hrvatsku; povrat imovine; što je danas plemstvo?</p>			
Opće i specifične kompetencije (znanja i vještine) nakon položenog ispita:			
Stjecanje dodatnih saznanja o položaju i životu plemstva u tranziciji od staleškog ka modernom društvu te u 20. st.; upućivanje na			

kulturnohistorijska, mikrohistorijska istraživanja; poticanje samostalnog rada studenata na raznim vrstama izvora, poglavito specifičnih poput vizualnih i književnih, praktični rad u Hrvatskom državnom arhivu	
Način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe nastave:	
Aktivnost studenata na nastavi i individualnim konzultacijama, evaluacija nastave od strane studenata, uspjeh na ispitu	
Literatura potrebna za polaganje ispita:	
Red. br.	Naziv
	Glassheim, Eagle, Noble Nationalists. The Transformation of the Bohemian Aristocracy, Harvard University Press, Cambridge Massachusetts-London, 2005.
	M. Gross, O položaju plemstva u strukturi elite u sjevernoj Hrvatskoj potkraj 19. i na početku 20. stoljeća, Historijski zbornik 1978.-79., 123-149.
	What Makes the Nobility Noble? Comparative Perspectives from the Sixteenth to the Twentieth Century, ur. Jörn Leonhard i Christina Wieland, Göttingen, 2011.
Dopunska literatura:	
Red. br.	Naziv
	Mladen Obad Šćitaroci, Perivoji i dvorci Hrvatskoga zagorja, Zagreb, 1990.
	Isti-Bojanić Obad Šćitaroci, Bojana, Dvorci i perivoji u Slavoniji, Zagreb, 1998
	Europäischer Adel 1750-1950, ur. Hans-Ulrich Wehler, Göttingen 1990.
	Znamenja vlasti i časti u Hrvatskoj u 19. stoljeću, HPM, Zagreb, 1993.
	Život u palači od 1764. do 2004., HPM, Zagreb, 2004.,
	Šterk, Slavko, Fotografski albumi obitelji Hellenbach iz Marije Bistrice, Zagreb, 2009.

	Zdenka Šimončić Bobetko, Agrarna reforma i kolonizacija u Hrvatskoj 1918.-1941. godine, prir. Mira Kolar, sv. 1, Zagreb, 1997.
	Godsey, David, Quarterings and Kinship: The Social Composition of the Habsburg Aristocracy in the Dualist Era, The Journal of Modern History LXXI., ožujak 1999., 56-104.
	Kolar, Mira, Zum Schicksal des Adels in Nordkroatien in der Zwischenkriegszeit, u: Kroatien, Beč-Köln-Weimar, 1995., 211-234.

NASTAVU IZVODE:

Voditelj: prof. dr. Iskra Iveljić

--

Suradnici:	
Red. br.	Ime i prezime
	mr. sc. Ladislav Dobrica, Hrvatski državni arhiv